

Fondul Social European
Investește în OAMENI!

Restructurarea curriculumului
național în învățământul liceal

GHID METODOLOGIC DE EVALUARE A ELEVILOR DIN CLASA PREGĂTITOARE

INVESTEȘTE ÎN OAMENI !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritara nr.1 „ Educatie si formare profesionala in sprijinul cresterii economice si dezvoltarii societatii bazate pe cunoastere” Domeniul major de interventie 1.1. : „Accesul la educatie si formare profesionala initiala de calitate”

Titlul proiectului: „Restructurarea curriculumului national in invatamantul liceal”

Cod contract: POSDRU/55/1.1/. S/31536

Beneficiar: Centrul National de Evaluare si Examinare (CNEE)

GHID METODOLOGIC DE EVALUARE A ELEVILOR DIN CLASA PREGĂTITOARE

Autori:

Prof. univ. Dr. Marin Manolescu- *coordonator*

Lector univ. Dr. Diana Csorba

Conf. univ. Dr. Vasile Molan

Conf. univ. Dr. Mihaela Păiși

Conf. univ. Dr. Mihail Roșu

Conf. univ. Dr. Monica Stănescu

Lector univ. Dr. Cristian Bucur

Lector univ. Dr. Cristian Petre

Prof. Drd. Viorica Preda

Asistent univ. Dr. Maria Magdalena Stan

Asistent univ. Dr. Magda Tâlván

Prof. Nicoleta Ciobanu

Prof. Nicoleta Din

Prof. Nicoleta Dumitrescu

Prof. Roxana Gavrilă

Prof. Camelia Moțoc

Prof. Drd. Alice Nichita

Argument

Capitolul I

Clasa pregătitoare - punte de trecere de la grădiniță la școală

1. Clasa pregătitoare. Cadrul de referință
2. Unitatea și coerența parteneriatului educațional grădiniță- școală- familie
3. Clasa pregătitoare între continuitate și schimbare
4. Cadrul juridic-reglator de organizare a clasei pregătitoare
5. Implicații curriculare, administrative, precum și asupra sistemului de formare a cadrelor didactice
6. Evaluarea elevului în clasa pregătitoare: semnificații și dominante pedagogice
7. Experițe și bune practici în alte sisteme de învățământ

Capitolul II

Domeniile de dezvoltare din perspectiva clasei pregătitoare

1. Domeniul „Dezvoltarea fizică și motrică”

- 1.1. Prezentarea domeniului „Dezvoltarea fizică și motrică”
- 1.2. Specificitatea dezvoltării fizice și motrice la 6-7 ani
- 1.3. Implicații ale evaluării dezvoltării fizice și motrice asupra procesului educațional
- 1.4. Descrierea standardelor și indicatorilor specifici domeniului

2. Domeniul „Dezvoltarea socială și emoțională”

- 2.1. Prezentarea domeniului
- 2.2. Specificitatea dezvoltării socioemoționale la 6-7 ani
- 2.3. Implicații ale evaluării dezvoltării socioemoționale asupra procesului educațional
- 2.4. Descrierea standardelor și indicatorilor specifici domeniului

3. Domeniul „Dezvoltarea cognitivă”

- 3.1. Prezentarea domeniului „Dezvoltarea cognitivă”
- 3.2. Principale caracteristici ale dezvoltării cognitive a copilului la vârsta de 6-7 ani
- 3.3. Implicații ale evaluării dezvoltării cognitive asupra procesului educațional
- 3.4. Descrierea standardelor și indicatorilor specifici domeniului

4. Domeniul „Dezvoltarea limbajului și a comunicării”

- 4.1. Prezentarea domeniului „Dezvoltarea limbajului și a comunicării”

- 4.2. Limbajul și comunicarea
- 4.3. Specificitatea dezvoltării limbajului la copilul de 6-7 ani
- 4.4. Aspecte caracteristice ale evaluării dezvoltării limbajului și a comunicării elevilor din clasa pregătitoare
- 4.5. Implicații ale evaluării dezvoltării limbajului și a comunicării asupra procesului educațional
- 4.6. Descrierea standardelor și a indicatorilor specifici domeniului

5. Domeniul „Dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare”

- 5.1. Semnificația domeniului „Dezvoltarea capacităților și a atitudinilor de învățare”
- 5.2. Specificitatea dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare la 6-7 ani
- 5.3. Implicații ale evaluării dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare asupra procesului educațional
- 5.4. Descrierea standardelor și indicatorilor specifici domeniului

Capitolul III

Sistemul instrumentelor de evaluare a dezvoltării elevului în clasa pregătitoare

1. Raportul de evaluare a dezvoltării elevului în clasa pregătitoare (RED)

- 1.1 Prezentarea Raportului de evaluare
- 1.2 Completarea Raportului de evaluare

2. Fișa de caracterizare psihopedagogică

- 2.1. Prezentarea Fișei de caracterizare psihopedagogică
- 2.2. Completarea Fișei de caracterizare psihopedagogică
- 2.3. Interdependența Fișă de caracterizare psihopedagogică – Raport de evaluare

3. Monitorizarea progreselor elevilor

4. Comunicarea cu familia

- 4.1. Prezentarea RED pentru părinți
- 4.2. Colaborarea școală-familie-elev
- 4.3. Instrumente de comunicare cu familia pe parcursul anului școlar
- 4.4. Modalități de implicare a părinților în viața școlară

Glosar

Bibliografie generală

Bibliografie pe domenii

ARGUMENT

Integrarea clasei pregătitoare în cadrul învățământului obligatoriu a fost precedată de o serie de acte normative aprobate și promovate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, precum și de implementarea unor proiecte care au vizat îmbunătățirea calității și accesului la educație al tuturor copiilor, începând cu vârstele timpurii.

Clasa pregătitoare integrată învățământului obligatoriu, stabilită prin Legea Educației Naționale nr.1/2011, propune atât o abordare educațională sistematică, destinată formării și testării aptitudinilor școlare ale preșcolarilor, cât și o abordare educațională, care să eficientizeze inserția școlară, accesul și participarea de succes în educație. Din perspectiva Legii Educației, clasa pregătitoare are rolul de a pregăti un debut școlar de calitate, prin educație timpurie instituționalizată și prin crearea premiselor educaționale pentru o integrare școlară cu indici reduși de părăsire timpurie a școlii și cu șanse crescute de integrare viitoare pe piața muncii a generațiilor actuale de preșcolari.

Clasa pregătitoare asigură trecerea gradată a copilului de la educația din familie și grădiniță la formarea inițială asigurată de școală. Colaborarea dintre grădiniță și școală trebuie să aibă la bază următoarele elemente:

- continuitatea curriculumului (programă, materiale didactice);
- metode de lucru similar;
- unitatea de management a grupului (amenajarea spațiului de lucru, lucrul pe microgrupuri, numărul de elevi din clasă);
- relații inter-instituționale de parteneriat.

Clasa pregătitoare are în vedere „dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă, a limbajului și comunicării, precum și a capacităților și atitudinilor de învățare”¹, asigurând totodată baza de plecare pentru dezvoltarea celor opt competențe-cheie. Ciclul primar are rolul de a continua demersul de dezvoltare a acestor aspecte.

*

* *

Ghidul metodologic de evaluare a elevilor din clasa pregătitoare reprezintă un instrument de lucru la dispoziția celor care au ca responsabilitate sau manifestă interes pentru acest domeniu. Avem în vedere cadre didactice, manageri, părinți, alte categorii de specialiști sau persoane care din diverse rațiuni sunt atașate de ideea asigurării unui debut școlar de succes.

---

¹ Legea Educației Naționale nr.1/2011

Elaborarea *Ghidului metodologic de evaluare a elevilor din clasa pregătitoare*, precum și a celorlalte instrumente de lucru: Raportul de evaluare, Fișa de caracterizare psihopedagogică, Raportul de monitorizare a progreselor etc. a avut ca temei lucrarea „*Reperete fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*”, domeniile de dezvoltare și dimensiunile acestora prezentate succint în această lucrare.

Ne exprimăm speranța că documentele pe care le punem la dispoziție vor răspunde așteptărilor celor interesați și în același timp vor permite o înțelegere și o aplicare în spiritul ideilor și practicilor pe care le presupune în integralitatea sa conceptul de „cultură a evaluării”.

Persoanelor și instituțiile care vor concepe, realiza, monitoriza și valorifica evaluarea elevilor aflați în clasa pregătitoare le recomandăm să țină cont de „Caracteristicile conceptului de evaluare”, identificate în cadrul unor manifestări științifice de prestigiu din domeniul evaluării educaționale sau în lucrări de referință din literatură de specialitate.

Iată câteva dintre aceste caracteristici:

- Evaluarea școlară nu este decât un mijloc în slujba progresului elevului, nu un scop în sine.
- Evaluarea trebuie să fie în slujba procesului educativ și integrată acestuia.
- Evaluarea trebuie să aprecieze înainte de toate drumul parcurs de elev : a făcut progrese sau nu ?
- Evaluarea trebuie să stimuleze activitatea elevului și să faciliteze progresul său.
- Pentru a fi corect, profesorul trebuie să fie neutru și obiectiv pe cât posibil.
- A evalua un elev înseamnă a-i transmite informații utile privind posibilitățile și limitele sale, din perspectiva ameliorării proceselor de învățare și de educație.
- Evaluarea trebuie să-l ajute pe elev, nu să-l clasifice și nici să-l eticheteze.
- Evaluarea trebuie să se facă în folosul copilului ; ea trebuie să-l ajute să-și construiască viitorul.
- Evaluatorul trebuie să țină seama de faptul că se adresează unei ființe în devenire, care nu a încheiat procesul de dezvoltare.

CLASA PREGĂTITOARE - PUNTE DE TRECERE DE LA GRĂDINIȚĂ LA ȘCOALĂ

1. CLASA PREGĂTITOARE. CADRUL DE REFERINȚĂ

Investiția în educația copiilor aduce profituri maxime pe termen lung, atât pentru părinți, cât și pentru copii. Noua Lege a Educației Naționale introduce în învățământul primar obligatoriu clasa pregătitoare, cu durata de 1 an de zile, pe care orice copil o va parcurge înainte de a intra în clasa I.

Rațiunea acestei măsuri e simplă: **socializarea mai timpurie într-un mediu organizat este benefică pentru dezvoltarea personalității copilului.** Trecerea bruscă de la jocurile copilăriei la activitățile școlare poate fi uneori traumatizantă pentru copil. Primul contact cu școala trebuie să fie natural și plăcut.

Introducerea clasei pregătitoare își propune să asigure trecerea treptată a copiilor de la grădiniță (pentru cei care au urmat-o) sau de la viața exclusiv de familie (pentru cei care nu au mers la grădiniță) la viața școlară. În această clasă, adesea sub formă ludică, copilul este pregătit pentru cerințele mediului școlar și învață să fie responsabil.

Clasa pregătitoare va avea un dublu rol: pe de o parte de *consolidare a cunoștințelor deja dobândite* și, pe de altă parte, de *socializare și adaptare la schimbare*. În plus, clasa pregătitoare va oferi tuturor copiilor un start mai bun în viața școlară.

Legea Educației Naționale a instituit în cadrul învățământului primar, clasa pregătitoare, care cuprinde copiii de 6/7 ani. Activitățile organizate în clasa pregătitoare constituie modalități eficiente de pregătire pentru școală, condiție necesară pentru succesul în clasa I. **Menirea acestei clase este de a da posibilitatea copiilor să dobândească pregătirea necesară pentru începerea activității școlare, iar sub aspect formativ, pentru a ajunge la dezvoltarea optimă a proceselor psihice de cunoaștere.**

În noul curriculum, învățământul preșcolar și clasele I și a II-a reprezintă *ciclul achizițiilor fundamentale*. Învățământul preșcolar constituie prima formă de educație organizată, sistematică și competentă; de asemenea, reprezintă prima formă de socializare a copilului. În grădiniță se creează condiții optime ca preșcolarii să se manifeste activ, coordonați în permanență de cadre specializate.

Continuitatea dintre învățământul preșcolar și primar se realizează prin obiective comune, prin conținuturi și metode similare. Atât formele de organizare și desfășurare a unor activități, cât și

metodele de învățământ și conținuturile învățământului preșcolar anticipează ciclul primar. Generalizarea cuprinderii tuturor copiilor de 5-6 ani în sistemul educațional facilitează integrarea socială a copilului și asigură continuitatea dintre cele două etape ale sistemului de învățământ.

Din punct de vedere psiho-somatic, cele două etape de vârstă (preșcolară și școlară mică) au multe trăsături comune, ceea ce asigură elementul de continuitate educațională: copilul de 3 ani, confruntat prima oară cu dificultățile adaptării la viața colectivă, în momentul intrării la grădiniță, se va integra mai ușor, mai rapid în sistemul școlar. Începutul socializării copilului în grădinița de copii, diversificarea relațiilor interumane (relații copil-adult, copil-copii) se continuă în ciclul primar, în cadrul organizat al învățării. Relațiile interumane devin mai complexe, se structurează pe criterii profesionale. Aceste noi relații impun dezvoltarea capacității de comunicare verbală și nonverbală, ca și formarea unor deprinderi de comportare civilizată, concomitent cu aprofundarea conștiinței de sine.

Activitățile desfășurate în învățământul preșcolar permit:

dezvoltarea capacităților
senzoriale și perceptive
care se structurează prin
reprezentările memoriei și
ale imaginației;

percepția realității care se
realizează emoțional și
stimulează imaginația;

lărgirea orizontului
cognitiv și afectiv al
copilului

În cadrul acestora, copilul este interesat de spectacolul relaționării cu ceilalți și cu mediul natural și social, devine receptiv la acțiunile adulților, îi imită, transpune în joc comportamente ale acestora, participă la ocupațiile lor. Progresele în plan senzorio-perceptiv se asociază dezvoltării motricității, creșterii atenției a cărei concentrare sporește de la 5-7 minute la preșcolarul mic, la peste 20 de minute și chiar 45 de minute la preșcolarul mare în joc, audiții sau vizionări de diafilme, filme, teatru pentru copii etc.

Conduita verbală și afirmarea personalității înregistrează progrese prin dezvoltarea capacității de exprimare verbală: crește volumul vocabularului activ, se manifestă intens limbajul situațional, se exersează însușirea structurii gramaticale a limbii. Activitățile de educare a limbajului desfășurate în grădinița formează abilități de comunicare ce facilitează învățarea citit-scrisului în clasa I.

Particularitățile de vârstă ale școlarului mic prezintă similitudini cu ale preșcolarului mare. În ciclul primar, prioritare sunt problemele adaptării școlare și ale învățării. Experiența adaptativă și achiziția cognitivă și afectivă din grădiniță asigură adaptarea școlară. ^acoala solicită intens intelectul

copilului, el își însușește strategii ale învățării, conștientizează rolul atenției și al reprezentării în activitatea de învățare, își formează deprinderea de calcul, care deschid noi orizonturi cognitive și afective.

Școlarul mic se integrează într-o structură socială nouă, centrată pe interese profesionale. Cunoașterea nivelului de dezvoltare fizică, intelectuală și morală a copilului prezintă o mare importanță. Nivelurile de dezvoltare se evaluează nu după volumul de cunoștințe pe care el le deține, ci după nivelul operațional al achizițiilor sale.

Clasei pregătitoare îi revine sarcina de a dezvolta, prin exersare, procesele psihice de cunoaștere ale copiilor, până la nivelul maturității școlare. Debutul școlar presupune un anumit nivel de dezvoltare psihică intelectuală și morală a copilului, iar aptitudinea de școlaritate sau maturitate școlară solicită dobândirea unor priceperi, deprinderi, și capacități necesare activității școlare bazată pe învățare. **Clasa pregătitoare trebuie să creeze premise favorabile pentru realizarea continuității învățământului preșcolar cu cel primar.**

2. UNITATEA ȘI COERENȚA PARTENERIATULUI EDUCAȚIONAL GRĂDINIȚĂ- ȘCOALĂ- FAMILIE

La reușita copilului în viață contribuie, în egală măsură, principalii factori educativi: familia, grădinița și școala. Asigurarea unui parteneriat real între aceștia, implicarea tuturor în realizarea unei unități de cerințe conduce implicit la o educație corectă a copiilor, la evitarea erorilor în educație și la soluționarea disfuncționalităților.

Pregătirea copilului în grădiniță trebuie înțeleasă ca un proces de dezvoltare a acelor însușiri și capacități, care vor permite o adaptare ușoară a copiilor la cerințele clasei I. O astfel de pregătire are la bază cerințele privitoare la continuitatea între primele două trepte ale sistemului nostru de învățământ.

Pentru aceasta este nevoie de **corelarea adecvată a factorilor psihopedagogici ai continuității:**

- *cunoașterea particularităților de vârstă;*
- *respectarea principiului de dezvoltare stadială a personalității;*
- *asigurarea pregătirii pentru școală a copiilor;*

- *dozarea treptată a influențelor în procesul educațional;*
- *unitatea finalităților și a conținuturilor educaționale operaționalizate în educația preșcolară și învățământul primar incipient;*
- *descoperirea raporturilor noi între educator și învățător;*
- *sprijinirea pe achizițiile copilului la debutul școlar și dezvoltarea lor evolutivă fundamentează relația de continuitate dintre instituția de învățământ preșcolară și cea școlară.*

În baza interpretării ideilor teoretice, a examinării cadrului experiențial și a celui experimental, se pot formula următoarele concluzii:

a) Includerea grădiniței, claselor I și a II –a în același ciclu curricular este explicată de apropierea finalităților, fapt care a dus la constituirea unor obiective majore comune și anume: acordarea la cerințele sistemului școlar și alfabetizarea inițială. Îndeplinirea acestor obiective reprezintă cadrul adecvat, rațional pentru realizarea unei continuități organice între învățământul preșcolar și cel primar.

b) La intrarea în școală, copilul dispune de un comportament cognitiv conturat care, deși dependent de caracteristicile vârstei, contituie o premisă pentru asimilările viitoare.

Realizarea dezideratelor, a idealului educațional este condiționată de colaborarea mai strânsă între grădiniță și școală.

În scopul adaptării preșcolarului la mediul școlar, al formării și adâncirii reprezentărilor cu privire la școală, este necesar a se întreprinde **acțiuni comune grădiniță-școală**, cum ar fi:

- ❖ *prezentarea unor casete video cu aspecte de la primirea copiilor în prima zi de școală, având ca invitați elevii clasei I și învățătoarea lor;*
- ❖ *asistența la o activitate de citire, matematică, scriere;*
- ❖ *organizarea de activități de evaluare-concursuri care au loc împreună cu clasa I (obiceiuri și colinde de Crăciun, concursuri sportive, 1 Iunie);*
- ❖ *plimbări în jurul cartierului;*
- ❖ *excursii în țară;*
- ❖ *dramatizări, în care rolul elevului a fost interpretat de copilul preșcolar;*
- ❖ *confectionarea de felicitări cu ocazia zilei de 8 Martie etc.*

3. CLASA PREGĂTITOARE ÎNTRE CONTINUITATE ȘI SCHIMBARE

Preocuparea pentru pregătirea mai bună a copilului pentru școală este o tema centrală a teoriei și practicii pedagogice a ultimelor decenii. Astfel, Legea Învățământului nr.84/1995, revizuită, a asigurat un pas important în acest sens prin generalizarea grupei pregătitoare de la grădiniță, aspect stipulat în art.19 (1) al Legii: „*Pentru asigurarea continuității între învățământul preșcolar și cel primar se generalizează grupa mare, pregătitoare pentru școală*”. În urma acestei prevederi, cuprinderea la această grupă se apropia de nivelul maxim.

Programul educațional „Generalizarea grupei pregătitoare în învățământul preșcolar din România”, care s-a derulat în intervalul 2002 – 2005, a asigurat, la rândul său, premisele pentru dezvoltarea ulterioară a acestui segment al învățământului preșcolar, obiectivele sale vizând:

- *cuprinderea și menținerea în sistemul de învățământ obligatoriu a tuturor copiilor de 5–6/7 ani;*
- *pregătirea pentru școală și viață a acestei grupe de vârstă și prevenirea unor tare (abandon, analfabetism, droguri, violență, delincvență etc.) care ar putea să apară pe traseul școlarizării viitoare;*
- *experimentarea unui parteneriat eficient cu familia care, cultivat cu multă grijă aici, să aibă continuitate pe tot parcursul școlarizării copilului în învățământul obligatoriu;*
- *experimentarea unui parteneriat eficient al instituției de învățământ cu autoritățile locale și cu alți parteneri educaționali, prin care să se realizeze o rețea interinstituțională de monitorizare și sprijinire a cazurilor speciale cu risc de abandon;*
- *dezvoltarea unor programe de formare continuă pentru cadrele didactice care răspund de atingerea obiectivelor educaționale în cadrul aceluiași ciclu curricular (ciclul achizițiilor fundamentale).*

Studiile care au urmat au contribuit atât la scoaterea în evidență, în continuare, a importanței pregătirii copilului pentru școală, cât și a rezultatelor deosebite obținute de educatoare în pregătirea pentru școală a copiilor cu vârste cuprinse între 5–6/7 ani, din 1995 până în prezent, în contextul unei politici și a unor măsuri adecvate.

După 2005, un alt document de referință al politicilor în domeniu a prins contur, respectiv „Strategia privind educația timpurie” (finalizată în 2010 și postată pe site-ul Ministerului Educației).

Documentul face referire la rata crescută a participării copiilor de 5-6/7 ani în programul de educație preșcolară și la efectele benefice, pe termen lung, ale încurajării participării copiilor într-un program educațional stimulat și structurat.

Cea mai sigură **strategie de asigurare a unor șanse egale la intrarea în școală** pentru copiii provenind din medii cultural și socioeconomic diferite (inclusiv dezavantaje) este creșterea accesului copiilor preșcolari la programe educaționale de calitate, desfășurate în centre specializate (Rouse, Brooks-Gunn și McLanahan- cercetători în cadrul Universităților din Columbia și Princeton, SUA , în *The Future of Children*² (2005). **Calitatea acestor programe educaționale** ar trebui să fie asigurată prin:

- *clase-grupe mici de copii;*
- *nivel universitar (licență) de pregătire a cadrelor didactice;*
- *un curriculum stimulat din punct de vedere cognitiv.*

Măsurile conjugate necesare în acest context sunt:

- *pregătirea profesională a educatorilor, astfel încât aceștea să poată recunoaște problemele comportamentale moderate-severe ale copiilor, cu scopul de a interveni prin activități pentru optimizarea abilităților sociale și emoționale ale copiilor;*
- *includerea unei componente de educație a părinților, care la rândul lor să poată acționa complementar în vederea dezvoltării cognitive și emoționale a copiilor;*
- *identificarea problemelor de sănătate ale copiilor și susținerea părinților în acțiunile de monitorizare permanentă a stării de sănătate infantile;*
- *integrarea programelor educaționale care vizează niveluri diferite de formare a copiilor (grupe precoce – grădiniță – școală primară).*

---

² *Revistă dedicată traducerii cercetărilor de vârf dedicate dezvoltării copiilor în informații accesibile pentru practicieni, pentru cei care elaborează politici sociale și pentru mass-media.*

4. CADRUL JURIDIC-REGLATOR DE ORGANIZARE A CLASEI PREGĂTITOARE

Legea Educației Naționale nr.1/2011 oferă cadrul juridic/reglator de organizare și funcționare a clasei pregătitoare. În acest sens, vom analiza următoarele aspecte:

- ❖ *poziționarea clasei pregătitoare în cadrul sistemului național de învățământ;*
- ❖ *forma de organizare specifică și mărimea formațiunilor de studiu;*
- ❖ *vârsta corespunzătoare înscrierii copiilor în clasa pregătitoare;*
- ❖ *curriculum;*
- ❖ *evaluare.*

În ceea ce privește **poziționarea clasei pregătitoare în cadrul sistemului național de învățământ**, legea prevede clar faptul că ea face parte din învățământul obligatoriu (de zece clase) și că este prima clasă a învățământului primar.

Art. 16. — (1) *Învățământul general obligatoriu este de 10 clase și cuprinde învățământul primar și cel gimnazial. Învățământul liceal devine obligatoriu până cel mai târziu în anul 2020.*

Art. 23. — (1) *Sistemul național de învățământ preuniversitar cuprinde următoarele niveluri:*

a) *educația timpurie (0—6 ani), formată din nivelul antepreșcolar (0—3 ani) și învățământul preșcolar (3—6 ani), care cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare;*

b) *învățământul primar, care cuprinde clasa pregătitoare și clasele I—IV;*

Art. 25. — (1) *Formele de organizare a învățământului preuniversitar sunt: învățământ cu frecvență și învățământ cu frecvență redusă.*

(2) *Învățământul obligatoriu este învățământ cu frecvență.*

Art. 29. — (1) *Învățământul primar se organizează și funcționează, de regulă, cu program de dimineață.*

Art. 63. — (1) *În învățământul preuniversitar, formațiunile de studiu cuprind grupe, clase sau ani de studiu, după cum urmează:*

a) *învățământul primar: clasa care cuprinde în medie 20 de elevi, dar nu mai puțin de 12 și nu mai mult de 25;*

Ca **forme de organizare a învățământului preuniversitar**, legea prevede: învățământul cu frecvență și învățământul cu frecvență redusă. Pentru învățământul primar, inclusiv clasa pregătitoare, forma de organizare este învățământ cu frecvență și, respectiv, învățământ de zi.

Referindu-se la **vârsta de înscriere a copiilor în clasa pregătitoare**, legea reglementează și stabilește clar faptul că **vârsta de 6 ani** este reperul optim din acest punct de vedere și că el poate fi depășit, ajungându-se la maxim 8 ani, în cazul copiilor cu cerințe educative speciale.

Art. 29 - (2) *În clasa pregătitoare sunt înscriși copiii care au împlinit vârsta de 6 ani până la data începerii anului școlar. La solicitarea scrisă a părinților, a tutorilor sau a susținătorilor legali, pot fi înscriși în clasa pregătitoare și copiii care împlinesc vârsta de 6 ani până la sfârșitul anului calendaristic, dacă dezvoltarea lor psihosomatică este corespunzătoare.*

(3) *În clasa pregătitoare din învățământul special sunt înscriși copii cu cerințe educaționale speciale, care împlinesc vârsta de 8 ani până la data începerii anului școlar. La solicitarea scrisă a părinților, a tutorilor legali sau a susținătorilor legali, pot fi înscriși în clasa pregătitoare și copii cu cerințe educaționale speciale cu vârste cuprinse între 6 și 8 ani la data începerii anului școlar.*

În ceea ce privește **curriculumul**, legea menționează, pe de o parte, *orientarea curriculumului național pentru învățământul primar și gimnazial în funcție de cele opt domenii de competențe-cheie* și, pe de altă parte, *specificitatea curriculumului pentru clasa pregătitoare care urmărește dezvoltarea fizică, socioemoțională, cognitivă a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și a atitudinilor în învățare, asigurând, totodată, punțile către dezvoltarea celor opt competențe-cheie.*

Art. 68. — (1) *Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe 8 domenii de competențe-cheie care determină profilul de formare a elevului:*

- a) competențe de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;*
- b) competențe de comunicare în limbi străine;*
- c) competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;*
- d) competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;*
- e) competențe sociale și civice;*
- f) competențe antreprenoriale;*
- g) competențe de sensibilizare și de expresie culturală;*
- h) competența de a învăța să înveți.*

(4) *Curriculumul pentru clasele pregătitoare urmărește dezvoltarea fizică, socioemoțională, cognitivă a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și a atitudinilor în*

Ultimul aspect pe care îl analizăm este acela al **evaluării**, iar legea menționează clar care este scopul evaluării în general în sistemul de învățământ preuniversitar și, implicit, la nivelul clasei pregătitoare, precum și modalitățile și instrumentele necesare în evaluarea copiilor din clasa pregătitoare.

Așadar, în cadrul procesului de evaluare, cadrele didactice vor avea în vedere **orientarea și**

optimizarea învățării și vor urmări dezvoltarea fizică, socioemoțională, cognitivă, a limbajului și a comunicării precum și dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare pe parcursul clasei pregătitoare, elaborând, la final, și un raport cu privire la toate aceste aspect. În fine, evidențe ale participării copiilor la activități de învățare, în diferite contexte, produse și rezultate ale acestor activități, precum și raportul anterior menționat vor constitui primele file ale portofoliului educațional al copilului, considerat cartea de identitate educațională a elevului de-a lungul întregii vieți.

Art. 71. — (1) Scopul evaluării este acela de a orienta și de a optimiza învățarea.

(2) Toate evaluările se realizează pe baza standardelor naționale de evaluare pentru fiecare disciplină, domeniu de studiu, respectiv modul de pregătire.

Art. 72. — (1) Evaluarea se centrează pe competențe, oferă feed-back real elevilor și stă la baza planurilor individuale de învățare.

Art. 73. — (1) Portofoliul educațional cuprinde totalitatea diplomelor, a certificatelor sau a altor înregistrări obținute în urma evaluării competențelor dobândite sau a participării la activități de învățare, în diferite contexte, precum și produse sau rezultate ale acestor activități, în contexte de învățare formale, nonformale și informale.

(2) Portofoliul educațional este elementul central al evaluării învățării. Utilizarea lui debutează începând cu clasa pregătitoare și reprezintă cartea de identitate educațională a elevului

Art. 74. — (1) La finalul clasei pregătitoare, cadrul didactic responsabil întocmește, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, un raport de evaluare a dezvoltării fizice, socioemoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare.

5. IMPLICAȚII CURRICULARE, ADMINISTRATIVE, PRECUM ȘI ASUPRA SISTEMULUI DE FORMARE A CADRELOR DIDACTICE

Cercetările psihopedagogice, dar și exemple din viața noastră, ne arată că, de cele mai multe ori, cazurile de insucces școlar se întâlnesc la clasele de început de ciclu școlar (prima grupă de grădiniță, clasa I, clasa a V-a, clasa a IX-a) și se datorează dificultăților de adaptare a copilului la noul regim de viață și de muncă intelectuală.

Debutul școlar presupune un anumit nivel de dezvoltare socio-afectivă, intelectuală și morală a copilului, iar aptitudinea de școlaritate sau maturitatea școlară solicită dobândirea unor priceperi, deprinderi și capacități necesare activității școlare, bazată pe învățare de tip școlar, un act deosebit de complex.

În acest context, vom privi decizia de trecere a clasei pregătitoare din învățământul preșcolar în învățământul primar, respectiv în învățământul obligatoriu, promovată de noua Lege a Educației

Naționale nr.1/2011, cu implicațiile acesteia în plan curricular, administrativ și în planul formării/perfecționării cadrelor didactice.

În plan curricular:

Centrarea procesului educațional asupra copilului în clasa pregătitoare trebuie să se reflecte în abordarea curriculumului din perspectiva dezvoltării globale și vizează cuprinderea tuturor aspectelor importante ale dezvoltării complete a copilului, în acord cu particularitățile lui de vârstă și individuale.

Conform prevederilor Legii Educației Naționale, curriculumul pentru clasa pregătitoare urmărește dezvoltarea fizică, socioemoțională, cognitivă a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și a atitudinilor în învățare, asigurând totodată punțile către dezvoltarea celor 8 competențe-cheie.

În acest sens, o restructurare și adaptare a curriculumului definit anterior pentru grupa pregătitoare va fi absolut necesară, ținând cont de următoarele principii:

- *Principiul considerării copilului ca un întreg*, abordarea holistică a dezvoltării copilului presupune preocuparea permanentă a cadrelor didactice pentru cunoașterea copilului ca individualitate și adaptarea programelor educaționale la profilul individual al subiectului supus educației, condiție esențială pentru formarea unei personalități integrale și armonioase;
- *Principiul respectării depline a drepturilor copilului* cuprinse în documente promovate la nivel național și internațional (ex.: acces la educație, șanse egale, dreptul de a fi ascultat, dreptul de a avea o opinie etc.);
- *Principiul medierii învățării în cadrul procesului educațional* ;
- *Principiul diferențierii și individualizării*, care implică, printre altele:
  - identificarea timpurie a copiilor cu cerințe educative speciale și cu risc de eșec școlar;
  - derularea unor programe de diferențiere și individualizare curriculară, care să permită evitarea apariției problemelor asociate sau efectelor secundare unei rămăneri în urmă în dezvoltare;
  - promovarea unor acțiuni complexe de asistență psihopedagogică, medicală, socială care să dubleze intervenția educațională diferențiată;
  - asigurarea intervenției educaționale precoce pentru depășirea dificultăților într-un mediu tolerant și flexibil;
  - asigurarea șanselor egale de dezvoltare a fiecărei individualități și pregătirea pentru integrarea socială și școlară.

Așadar, activitățile ar trebui să țintească „zona proximei dezvoltări, iar adaptarea curriculară să vizeze conținuturile, procesele, mediul și produsele așteptate de la copii în urma parcurgerii activităților de învățare.

- *Principiul învățării prin joc* (jocul trebuie valorificat ca modalitate de abordare integrată în cadrul activităților)
- *Principiul abordării integrate a curriculumului.* Studiarea integrată a realității îi permite copilului explorarea în mod global a mai multor domenii de cunoaștere, iar abordarea interdisciplinară a conținuturilor permite luarea în considerare a nevoilor de cunoaștere a copiilor mici și abordarea unor subiecte de interes
- *Principiul diversității contextelor și situațiilor de învățare* (cu cât contextele de învățare sunt mai diverse ca atât sunt mai valoroase experimentele de învățare).
- *Principiul alternării formelor de organizare a activității și a strategiilor de învățare.* Învățarea are loc fie prin sarcini individuale, fie prin sarcini în perechi sau în grupuri mici, fie cu întregul efectiv de elevi , dar eficiența învățării se vede atunci când sunt utilizate diferitele forme de organizare și strategii de învățare,, la momentul oportun și în funcție de particularitățile de vârstă și individuale, de obiective, conținuturi, momentul zilei.
- *Principiul parteneriatului cu familia și cu comunitatea.* Înțelegerea valorii educației timpurii incluzive de către familie, comunitate și participarea acestora la oferirea tuturor copiilor a șanselor egale la educație, dezvoltare, creștere și îngrijire înseamnă un start bun în viață.

În plan administrativ:

Din punct de vedere administrativ, decizia de trecere a clasei pregătitoare din învățământul preșcolar în învățământul primar, respectiv în învățământul obligatoriu, solicită măsuri și soluții suplimentare care să rezolve cel puțin două dintre aspecte:

- ❖ *Unde va fi plasată clasa pregătitoare ? (ca spațiu)*
- ❖ *Cine va preda la clasa pregătitoare ?*

Așadar, după o analiză a disponibilității spațiilor existente la nivelul sistemului, o măsură, cel puțin tranzitorie, va fi aceea a funcționării claselor pregătitoare în incinta grădinițelor și a școlilor primare. De subliniat ar fi aici faptul că, deși pot funcționa clase pregătitoare în incinta grădinițelor, ele vor fi considerate clase ale celei mai apropiate școli din zona de domiciliu a copiilor înscriși.

În ceea ce privește personalul care va preda la această clasă pregătitoare, este clar că vom avea, conform prevederilor legale, profesori pentru învățământul primar și că va exista posibilitatea de a putea preda inclusiv educatoarele care au dublă calificare, în cazul în care se înregistrează un deficit de personal la nivelul învățământului primar.

De asemenea, în plan administrativ, ar fi necesar să se opteze pentru o măsură tranzitorie de

specializare treptată a personalului din învățământul primar pentru a lucra la clasa pregătitoare, context în care, cel puțin doi/trei ani de zile ar trebui să avem aceeași generație de cadre didactice care predau la clasa pregătitoare. Acest interval ar trebui folosit pentru formarea continuă a unor noi serii de cadre didactice specializate pentru acest nivel.

În planul formării/perfecționării cadrelor didactice:

Accentul plasat pe dezvoltarea capacităților, atitudinilor ce țin de dezvoltarea socio-emoțională (a trăi și a lucra împreună sau alături de alții, a gestiona emoții, a respecta diversitatea), dezvoltarea fizică (motricitate fină și grosieră, dar și sănătate și alimentație sănătoasă) sau a atitudinilor și capacităților în învățare (curiozitate și interes, inițiativă, persistență în activitate, creativitate), alături de competențe academice urmărite în mod tradițional (din domeniul dezvoltării cognitive și a limbajului și comunicării) impune cadrelor didactice o regândire a demersului educațional, a modalităților specifice de organizare a învățării și predării cât și a modalităților specifice de evaluare la acest nivel de școlarizare.

În acest context, atât formarea inițială cât și formarea continuă vor trebui să se adapteze noilor cerințe și, o atenție deosebită ar trebui să se acorde:

- conceperii unor module de formare continuă specifice pentru cadrele didactice care lucrează la clasele pregătitoare, în care să se pună un accent deosebit pe integrarea curriculară și pe evaluare în contextul prevăzut de noua Lege a educației naționale;
- revizuirii programelor de perfecționare pentru cadrele didactice din învățământul primar;
- utilizării mentorilor deja formați în programele cu finanțare externă ale MECTS, care au vizat educația timpurie, într-un nou program de mentorat gândit pentru acest segment al nivelului primar.

6. EVALUAREA ELEVULUI ÎN CLASA PREGĂTITOARE: SEMNIFICAȚII ȘI DOMINANTE PEDAGOGICE

Perioada tranziției de la ciclul preprimar la cel primar constituie pentru elevi o perioadă de intense transformări, activatoare de considerabile energii fizice și psihice. Mediul școlar aduce cu sine în viața elevului aflat pentru prima dată în această ipostază o realitate multiplu dimensionată, nouă, cu un profil specific, diferit de cel al mediului din grădiniță, din variate perspective. Activitatea de învățare dobândește un accentuat caracter sistematic, activând întreaga personalitate a micului școlar, deschizând posibilități numeroase de dezvoltare, cristalizare și afirmare a unor procese și funcții psihice din ce în ce mai complexe. Fenomenele ce au loc în această perioadă, a trecerii de la mediul preșcolar la cel școlar, sunt acompaniate de procese și realități descrise de o serie bogată de sintagme și concepte din sfera psihosociopedagogiei, precum adaptare școlară, reușita școlară, succes școlar, insucces, rămânere în urmă la învățătură, dificultăți de învățare, abandon școlar, etc.

Dacă în anii '70 dezbaterile asupra școlii invocau mai mult eșecul, nereușita școlară (Jigău M. 1998), în sfera activității educative a secolului XXI se vehiculează insistent **ideea succesului și a reușitei școlare. Succesul școlar** se definește *prin formarea la elevi, în concordanță cu cerințele programelor școlare, a structurilor cognitive (sisteme de cunoștințe), operaționale (priceperi, capacități, abilități), psihomotrice (deprinderi), afectiv-motivaționale și socio-morale (atitudini, trăsături de voință și caracter).*

Conceptul de succes școlar este utilizat în sensul de reușită școlară și se referă la performanțele superioare obținute de elevi în învățarea școlară, performanțe care se raportează la cerințele programelor de învățământ. Din punct de vedere psihologic succesul exprimă concordanța dintre cerințele față de elev și rezultatele obținute, dintre posibilitățile și aspirațiile lui. Succesul, sau reușita școlară, este considerat de regulă ca o confirmare, o recunoaștere, o recompensare socială a unei conduite performante la învățătură.

Succesul și eșecul școlar sunt asociate cu un ansamblu amplu de elemente constitutive ale activității educative. Acest fapt a determinat, de altfel, constituirea **pedagogiei succesului**, ca ramură de sine stătătoare între diviziunile sistemului științelor educației. Pedagogia succesului se constituie ca studiu al tuturor ipostazelor reușitei în activitatea școlară: succesul elevului/reușita școlară, succesul cadrului didactic, succesul procesului de învățământ, al metodelor/strategiilor didactice, al școlii ca atare, al reformelor școlare etc.

Concluziile investigațiilor întreprinse asupra copiilor din grădiniță și clasa I evidențiază faptul că în momentul intrării în școală copilul trebuie să detina un anumit volum de însușiri exprimate prin

„maturitate școlară”, „stare de pregătire pentru școală”, „aptitudine de școlaritate”. Acestea vizează, în principal, dezvoltarea limbajului, cultivarea inteligenței, a spiritului de observație, independența în gândire și acțiune, stimularea creativității, familiarizarea copiilor cu limbajul tehnic, artistic, literar, dezvoltarea perceptiv-motrică și accentuarea pregătirii pentru scris, dezvoltarea deprinderilor de integrare în activitate, de adaptare la mediul înconjurător.

Clasa pregătitoare urmărește, prin specificul ei, să realizeze adaptarea copilului la solicitările școlare propuse de activitățile de învățare cu caracter finalist, organizat și sistematic. Centrarea procesului educațional asupra copilului în clasa pregătitoare trebuie să se reflecte în abordarea curriculumului din perspectiva dezvoltării globale și trebuie să urmărească cuprinderea tuturor aspectelor importante ale dezvoltării complete a copilului, în acord cu particularitățile sale de vârstă și individuale.

Accentul plasat pe **dezvoltarea capacităților, atitudinilor** ce țin de **dezvoltarea socio-emoțională** (a trăi și a lucra împreună sau alături de alții, a gestiona emoții, a respecta diversitatea), **dezvoltarea fizică** (motricitate fină și grosieră, dar și sănătate și alimentație sănătoasă) sau a **atitudinilor și capacităților în învățare** (curiozitate și interes, inițiativă, persistență în activitate, creativitate), alături de competențe academice urmărite în mod tradițional (din domeniul **dezvoltării cognitive și a limbajului și comunicării**) impun cadrelor didactice o regândire a demersului educațional, a modalităților specifice de organizare a învățării și predării, precum și a modalităților specifice de evaluare la acest nivel de școlarizare.

Tranziția de la joc la învățare nu trebuie să fie bruscă; trecerea trebuie să fie realizată treptat, prin introducerea în activitățile de tip joc a unor secvențe de învățare activatoare de efort voluntar conștient, care vor anticipa demersuri de învățare sistematice, organizate, integrate în strategii de învățare perfecționate, însoțite de procese evaluative organic inserate în activitățile instructiv-educative.

Evaluarea este un proces didactic complex, integrat structural și funcțional în procesul educațional în clasa pregătitoare. Teoria și practica evaluării în educație înregistrează o mare varietate de moduri de abordare și de înțelegere a rolului acțiunilor evaluative iar curriculum-ul clasei pregătitoare va prefigura tendințele de schimbare și diversificare a strategiilor de predare și a dimensiunilor complexului proces de evaluare. **Principiile care stau la baza evaluării** elevilor la sfârșitul clasei pregătitoare sunt următoarele:

- Acces egal și echitate pentru toți elevii;
- Respect pentru diversitate;
- Incluziune și non-discriminare;
- Calitate și profesionalism;
- Parteneriat.

Proaspătul elev va fi ajutat prin demersuri evaluative de tip formativ să se autodescopere, să-și construiască o imagine de sine realistă, să afle care îi sunt abilitățile, cunoștințele și atitudinile pe care se poate baza în a recunoaște și înțelege realitatea înconjurătoare, valorificând resursele personale în mod echilibrat și semnificativ. Evaluarea în clasa pregătitoare însoțește fiecare tip de activitate într-un scop precis configurat, ea trebuind să se subordoneze intențiilor de a activa energiile copilului pentru dezvoltare, reușită și afirmare de sine.

La nivelul învățământului primar, în clasa pregătitoare trebuie să se acorde o atenție sporită evaluării sub cele trei forme cunoscute: **evaluare inițială, continuă sau formativă și sumativă**, ca procese definitorii de cunoaștere a individualității copiilor de 5-6/7 ani, cuprinși în procesul educațional. **Observarea** este importantă în programele de educație centrate pe copil, este fundamentul evaluării și constă în urmărirea atentă și sistematică a comportamentului unui copil fără a interveni, cu scopul de a sesiza aspectele sale caracteristice. Pentru a-l influența în mod optim, educatorul trebuie să redescopere mereu copilul în dinamica ipostazelor inedite ale individualității lui în devenire, sub toate aspectele. Cunoașterea copilului necesită timp și anumite competențe din partea evaluatorului:

- să facă observații obiective;
- să aleagă și să construiască instrumentele necesare pentru înregistrarea informațiilor;
- să dea acestora o interpretare pertinentă.

Scopul acestei aprecieri nu este acela de a eticheta o realitate și de a încadra într-un profil teoretic, general, o anumită performanță obținută de elev, ci aceasta se subordonează dezideratelor de creștere și accelerare a dezvoltării. În acest sens, evaluarea devine relevantă dacă:

- se fundamentează pe **observarea sistematică** a comportamentului copilului, care oferă evaluatorului informații despre elev cu privire la capacitățile sale de acțiune și de relaționare, competențele și abilitățile de care dispune în mod direct și pe care le probează în activitățile zilnice;
- identifică pe parcursul procesului instructiv-educativ zonele de vulnerabilitate ale acestuia, strategiile deficitare ori inadecvate profilului dezvoltării fiecărui elev;
- oferă feedback nuanțat și diferențiat în funcție de rezultatele obținute de fiecare elev ;
- e preocupată de evaluarea progresului copilului în raport cu el însuși și mai puțin de raportarea la normele de grup;
- observă și evaluează elevul în contexte naturale cât mai variate, în mediile lui firești: în sala de clasă, în timpul jocului în aer liber, în timpul activităților extracurriculare, în familie, etc;
- evaluează nu doar aspectele care privesc latura cognitivă, ci urmărește să construiască o imagine globală a nivelului de dezvoltare al copilului din punct de vedere fizic, cognitiv și socio-emoțional, iar informațiile obținute le analizează în interrelație;

- apreciază și identifică cele mai productive căi de motivare, stimulare și concentrare a atenției și efortului voluntar pentru fiecare elev în parte;
- nu etichetează ori încadrează elevii în categorii. Elevul nu trebuie să se simtă frustrat, nu trebuie să-și formeze o imagine de sine negativă pentru că într-un anumit domeniu nu e la fel de bun ca alții;
- rezultatele evaluării se compară exclusiv cu performanțele copilului însuși, cu succesele și insuccesele proprii, și acest lucru trebuie să-l însușim și părinților, să le explicăm de ce nu este corect și ce repercusiuni are asupra imaginii de sine a copilului când îl compară cu colegii din clasă sau chiar cu ceilalți copii ai lor;
- apreciază nivelele de dezvoltare ale copiilor, punctele forte, competențele elevilor de a se adapta solicitărilor de tip școlar, cât și zonele de vulnerabilitate și de risc;
- are în vedere sprijinirea procesului educațional în ansamblul său, intervenind reglator pe parcursul desfășurării sale, urmărind perfecționarea sa și construirea unor ocazii de reușită personalizate;
- valorifică surse multiple și variate de informare/observare cu privire la profilul de dezvoltare a elevului din clasa pregătitoare;
- fundamentează deciziile de orientare și consiliere educațională;
- sprijină elaborarea planurilor de reușită personalizată;
- construiește și consolidează o viziune integrată cu privire la predare/învățare/evaluare pentru optimizarea procesului educațional în ansamblul său.

Unul dintre principalii factorii răspunzători de progresul școlar al elevilor este profesorul. Întregul evantai al dezideratelor pedagogice legate de succesul/insuccesul școlar poartă pecetea personalității acestuia. Dintre componentele personalității sale, pregătirea psiho-pedagogică se află într-o corelație ridicată cu rezultatele la învățătură, ea oferindu-i posibilitatea adaptării procesului de instruire la particularitățile tipologice și individuale ale elevilor. Profesorul poate diagnostica anumite dificultăți de adaptare și învățare întâmpinate de elevi, concomitent cu intervenția pentru atenuarea sau înlăturarea lor. Numai prin cunoașterea profilului corect al elevului cu dificultăți de învățare se poate ajunge la elaborarea unui plan de intervenție corespunzător.

Profesorul are posibilitatea de a evalua posibilitățile elevilor, de a înțelege cunoștințele pe care urmează să le predea sau deprinderile pe care pot să și le formeze elevii, poate să cristalizeze, în urma observațiilor sistematice, profilul specific de formare și dezvoltare al fiecărui elev, amprenta sa de unicatitate, zonele de strălucire și de umbră, sprijinindu-l constant să își afirme potențialul, creând și oferind ocazii de reușită personalizată.

7. EXPERIENȚE ȘI BUNE PRACTICI ÎN ALTE SISTEME DE ÎNVĂȚĂMÂNT

La nivelul supraordonat, al politicii școlare, se pot identifica următoarele precizări:

1. vârsta debutului învățământului obligatoriu este de 6 ani, în cazul a mai mult de jumătate dintre țările europene; de remarcat că vârsta minimă a acestei experiențe este de 4 ani, în două țări (Irlanda de Nord și Luxemburg);
2. vârsta finalizării învățământului obligatoriu se situează între 14 ani (Turcia) și 18 ani (Portugalia și Ungaria); cea mai frecventă vârstă de „ieșire” fiind de 16 ani (67%)
3. cea mai scurtă durată a învățământului obligatoriu este de 8 ani (Turcia), iar cea mai lungă este de 13 ani (Ungaria).

Prin introducerea clasei pregătitoare, se exteriorizează și intenția sistemului românesc de a coborî vârsta de acces în școală și, astfel, de a-și construi similitudini cu numeroasele sisteme de învățământ din Europa. Referitor la structura învățământului obligatoriu, se constată că reformele în educație la nivel european au vizat atât extinderea duratei cât și modificarea stadiilor sau ciclurilor acestuia.

Viziunea referitoare la **rolul școlii în contextul introducerii clasei pregătitoare** constituie o unitate în diversitate. Astfel, școala urmărește să promoveze învățarea prin stimularea individuală pentru achiziția de cunoaștere; să dezvolte abilitatea de a evalua critic faptele și relațiile și de a aprecia consecințele diferitelor alternative; să stimuleze achiziția limbajului și dezvoltarea abilităților de a comunica, precum și a unei identități personale; să ofere oportunități pentru a lua inițiativa și responsabilitatea; să creeze condiții pentru dezvoltarea abilităților de a lucra independent și de a rezolva problemele³.

Dar și crearea unui mediu pozitiv pentru învățare stimulează copiii în a explora, a rezolva probleme, a demonstra un nivel ridicat al inițiativei, îi încurajează să pună întrebări, le stimulează curiozitatea. Într-un astfel de mediu, copilul dezvoltă o atitudine pozitivă față de învățare, care este necesară atât pentru succesul în activitatea școlară, cât și pentru procesul unei active învățări pe tot parcursul vieții.⁴

Pentru a-l asista pe copil în dezvoltarea unor atribute precum: inventivitate, curiozitate, persistență, angajare, argumentare, rezolvare de probleme, responsabilitate, imaginație și creativitate, adultul trebuie să orienteze învățarea copilului prin acțiuni care îl vor încuraja pe acesta

³ Suedia, Lp0 94, National Agency for Education, 2006

⁴ Early learning and development. Standards for children from 0-6 years 2009 Ministry of Labour and Social Policy - Macedonia

să: inventeze, aplice, adapteze, imagineze, persiste, reziste, compare, prezică, fantazeze, înceapă, evalueze, ajusteze, realizeze, creeze, analizeze, discrimineze, conceapă, întâlnească, planifice, generalizeze, întrebe, gândească, descrie, delibereze, vizualizeze, confrunte, conducă, concluzioneze, dezbată⁵.

În calitate de mediu cu multiple surse de cunoaștere, școala trebuie să facă efortul de a crea cele mai bune condiții pentru dezvoltarea gândirii și învățarea elevilor. Copilul trebuie să găsească în școală respect pentru munca sa și pentru persoana sa; școala trebuie să se străduiască să fie o comunitate socială vie, care asigură securitate și care generează dorința și voința de a învăța. Bazele unui sens al siguranței și al stimei de sine sunt puse acasă, dar școala are de jucat un rol esențial în acest context. Fiecare elev are dreptul de a se dezvolta în școală, de a simți bucuria creșterii și de a experimenta satisfacția generată de realizarea progresului și depășirea obstacolelor.

În acest fel trebuie înțeles demersul inițiat în SUA, încă din 1998: „*Școli pregătite. O răsturnare a perspectivei*”. Pornind de la finalitatea instrumentării copilului (pregătirea pentru a învăța), clasa pregătitoare trebuie să se redimensioneze: să asigure o tranziție lină între casă și școală, să depună eforturi pentru continuitatea între educația timpurie și programe de educație și școli elementare, să-i ajute pe copii să învețe și să dea sens lumii complexe și interesante, să se angajeze pentru succesul fiecărui copil, să se angajeze pentru succesul fiecărui cadru didactic și fiecărui adult care interacționează cu copiii.⁶

În fiecare sistem de învățământ care planifică o experiență pregătitoare de calitate pentru activitatea școlară, concretizată mai ales sub forma clasei pregătitoare (anului pregătitor, clasei preșcolară etc.), aceasta semnifică „*un pod între două lumi*”: cea de dinaintea și cea din timpul vieții de școlar.

Din punct de vedere al semnificației subiective, clasa pregătitoare are valoarea unei invitații pe care o primește fiecare copil de a participa la crearea unei aventuri de durată care, la această vârstă, își derulează prima etapă: „*povestea de dinaintea poveștii*”.

---

⁵ *First grade. Pennsylvania learning standards for early childhood 2008, Pennsylvania department of education and department of public welfare*

⁶ *Ready Schools, The National Educational Goals Panel, 1998*

DOMENIILE DE DEZVOLTARE DIN PERSPECTIVA CLASEI PREGĂTITOARE

Conceptul de „**domeniu de dezvoltare**” a fost utilizat în secolul XX pentru a desemna dezvoltarea copilului încă de la naștere. De altfel Arnold Gesell a elaborat primul inventar structurat pe domenii de dezvoltare: domeniul motor, cognitiv-senzorial, limbaj și comunicare, autonomie și deprinderi de autoservire.

În România, **domeniile de dezvoltare** au fost abordate științific și au fost prezentate detaliat în lucrarea *Reperete fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, care ilustrează, totodată, și legăturile acestora cu conținutul domeniilor experiențiale din structura Curriculumului pentru învățământul preșcolar.

„Acest document de politică educațională a fost elaborat în 2007 cu sprijinul Reprezentanței UNICEF din România, printr-un proces consultativ la care au participat specialiști în educația și dezvoltarea copilului mic de la naștere la 7 ani. Scopul elaborării acestui document a fost acela de pune bazele unui sistem de documente de politică privind educația, îngrijirea și protecția copilului mic de la naștere la 7 ani, care să asigure o perspectivă și abordare unitară a perioadei copilăriei timpurii, prin care să fie promovate drepturile copilului și să-i asigure acestuia condițiile optime pentru un cel mai un start în viață.” **Reperete fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului**” reflectă contextul internațional al cercetărilor și preocupărilor la nivel mondial în domeniul educației timpurii, precum și cerințele și prioritățile la nivel național (*Curriculum pentru învățământul preșcolar, MECTS, pag.14*).

Domeniile de dezvoltare și dimensiunile acestora prezentate în lucrarea mai sus menționată stau la baza elaborării Ghidului metodologic de evaluare a elevilor din clasa pregătitoare, precum și a celorlalte instrumente de lucru: Raportul de evaluare, Fișa de caracterizare psihopedagogică, Raportul de monitorizare a progreselor etc. Prezentăm în continuare aceste domenii, conform lucrării ” *Reperete fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, citate în „Curriculum pentru învățământul preșcolar”* .

- A. **DOMENIUL Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală** – cuprinde o gamă largă de deprinderi și abilități (de la mișcări largi, cum sunt săritul, alergarea, până la mișcări fine de tipul realizării desenelor sau modelarea), dar și coordonarea, dezvoltarea senzorială, alături de cunoștințe și practici referitoare la îngrijire și igienă personală, nutriție, practici de menținerea sănătății și securității personale.

DIMENSIUNI ALE DOMENIULUI:	
<p>Dezvoltare fizică:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea motricității grosiere ➤ Dezvoltarea motricității fine ➤ Dezvoltarea senzorio-motorie 	<p>Sănătate și igienă personală</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Promovarea sănătății și nutriției ➤ Promovarea îngrijirii și igienei personale ➤ Promovarea practicilor privind securitatea personală

- B. **DOMENIUL Dezvoltarea socio-emoțională** – vizează debutul vieții sociale a copilului, capacitatea lui de a stabili și menține interacțiuni cu adulți și copii. Interacțiunile sociale mediază modul în care copiii se privesc pe ei înșiși și lumea din jur. Dezvoltarea emoțională vizează îndeosebi capacitatea copiilor de a-și percepe și exprima emoțiile, de a înțelege și a răspunde emoțiilor celorlalți, precum și dezvoltarea conceptului de sine, crucial pentru acest domeniu. În strânsă corelație cu conceptul de sine se dezvoltă imaginea despre sine a copilului, care influențează decisiv procesul de învățare.

DIMENSIUNI ALE DOMENIULUI:	
<p>Dezvoltare socială:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea abilităților de interacțiune cu adulții ➤ Dezvoltarea abilităților de interacțiune cu copiii de vârstă apropiată ➤ Acceptarea și respectarea diversității ➤ Dezvoltarea comportamentelor pro sociale 	<p>Dezvoltare emoțională:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea conceptului de sine ➤ Dezvoltarea controlului emoțional ➤ Dezvoltarea expresivității emoționale

- C. **DOMENIUL Dezvoltarea limbajului și a comunicării** – vizează dezvoltarea limbajului (sub aspectele vocabularului, gramaticii, sintaxei, dar și a înțelegerii semnificației mesajelor), a comunicării (cuprinzând abilități de ascultare, comunicare orală și scrisă, nonverbală și verbală) și preachițiile pentru scris-citit și însoțește dezvoltarea în fiecare dintre celelalte domenii.

DIMENSIUNI ALE DOMENIULUI:

Dezvoltarea limbajului și a comunicării:

- Dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere (comunicare receptivă)
- Dezvoltarea capacității de vorbire și comunicare (comunicare expresivă)

Dezvoltarea premiselor citirii și scrierii:

- Participarea la experiențe cu cartea; cunoașterea și aprecierea cărții
- Dezvoltarea capacității de discriminare fonetică; asocierea sunet-literă
- Conștientizarea mesajului vorbit/scriș
- Însușirea deprinderilor de scris; folosirea scrisului pentru transmiterea unui mesaj

D. DOMENIUL Dezvoltarea cognitivă – a fost definită în termenii abilității copilului de a înțelege relațiile dintre obiecte, fenomene, evenimente și persoane, dincolo de caracteristicile lor fizice. Domeniul include abilitățile de gândire logică și rezolvare de probleme, cunoștințe elementare matematice ale copilului și cele referitoare la lume și mediul înconjurător.

DIMENSIUNI ALE DOMENIULUI:

Dezvoltarea gândirii logice și rezolvarea de probleme

Cunoștințe și deprinderi elementare matematice, cunoașterea și înțelegerea lumii:

- Reprezentări matematice elementare (numere, reprezentări numerice, operații, concepte de spațiu, forme geometrice, înțelegerea modelelor, măsurare)
- Cunoașterea și înțelegerea lumii (lumea vie, Pământul, Spațiul, metode științifice)

E. DOMENIUL Capacități și atitudini în învățare – se referă la modul în care copilul se implică într-o activitate de învățare, modul în care abordează sarcinile și contextele de învățare, precum și la atitudinea sa în interacțiunea cu mediul și persoanele din jur, în afara deprinderilor și abilităților menționate în cadrul celorlalte domenii de dezvoltare.

DIMENSIUNI ALE DOMENIULUI:

Curiozitate și interes

Inițiativă

Persistență în activitate

Creativitate

Observație!

În continuare vom dezvolta prezentarea acestor domenii din perspectiva „clasei pregătitoare”.

1. DOMENIUL „DEZVOLTAREA FIZICĂ ȘI MOTRICĂ”

1.1. PREZENTAREA DOMENIULUI „DEZVOLTARE FIZICĂ ȘI MOTRICĂ”

În ansamblul trăsăturilor elevului din clasa pregătitoare cele referitoare la dezvoltarea fizică și motrică constituie resurse importante pentru proiectarea activităților educaționale.

În sensul prezentului ghid, **dezvoltarea fizică se referă la procesele de creștere și dezvoltare a organismului uman**, reflectate la nivelul indicatorilor antropometrici – înălțime, greutate, precum și a indicelui de masă corporală (ca expresie a relației dintre înălțime și greutate). Dezvoltarea fizică, somatică, constituția copilului reprezintă indicator al stării de sănătate a acestuia și reper pentru vârsta biologică. Un copil cu un corp armonios, cu o postură corectă, prezintă premisele unei evoluții pozitive în întreg procesul de creștere și dezvoltare.

Pe de altă parte, **conceptul de motricitate** exprimă însușirea ființei umane de a reacționa cu ajutorul aparatului locomotor la stimuli externi și interni, sub forma unei mișcări. Dezvoltarea motrică a copilului este expresia mai multor factori: somatici, funcționali, psihologici. Ca urmare, un bun nivel de motricitate a copilului reprezintă oglinda stadiului de dezvoltare atins și factor de reușită în activitatea școlară. Abordarea motricității nu se poate realiza decât în contextul controlului pe care psihicul îl deține asupra acesteia, control exercitat prin funcțiile cognitivă și motivațională. La rândul lor, construcția și evoluția psihică au la bază mișcarea. Efectele maturizării neuromusculare conduc treptat copilul de la motricitatea spontană la o activitate motrică din ce în ce mai perfecționată, mai nuanțată, mai diferențiată. Evoluția motrică fiind în strânsă legătură cu cea psihică, progresele motrice pregătesc progresele de ordin intelectual.

În cadrul dezvoltării motrice vor fi analizate următoarele aspecte motricitatea generală și psihomotricitatea, prin intermediul unora dintre componentele acestora – deprinderi motrice fundamentale, motricitatea fină a mâinii, schemă corporală, lateralitate, orientare spațio-temporală, considerate a fi elemente esențiale pentru adaptarea la mediul școlar. În relație cu aceste componente a căror reușită o condiționează, au fost analizate aspecte referitoare la o serie de achiziții specifice deprinderilor de menținere a sănătății, a igienei și securității personale.

Prin urmare, *evaluarea dezvoltării fizice și motrice se adresează atât unor repere ale dezvoltării copiilor de 6 ani, cât și unor achiziții ale acestora, ca urmare a parcurgerii activităților din grădiniță*. Acceptând faptul că relația învățare – dezvoltare se reflectă în rezultatele oricărui proces de evaluare, apreciem că demersul ce va fi realizat pentru completarea raportului de evaluare va ilustra, pe de o parte, stadiul de dezvoltare atins de copil, iar pe de altă parte, nivelul achizițiilor acestuia.

1.2.SPECIFICITATEA DEZVOLTĂRII FIZICE ȘI MOTRICE LA 6 - 7 ANI

La această vârstă pot fi identificate o serie de repere care să permită aprecierea nivelului de dezvoltare a copilului, în planurile fizic și motric. **Pe plan somatic**, se constată faptul că elevii cresc în înălțime, cu valori medii anuale relativ mici, comparativ cu vârsta anterioară și valori anuale ale greutateii din ce în ce mai mari. Aceste caracteristici se vor avea în vedere în procesul de evaluare pentru a fi surprinse riscurile de depășire a greutateii corporale optime la vârsta de 6 ani. Pe de altă parte, trebuie să se aibă în vedere faptul că procesul de osificare este în plin progres, în timp ce masa musculară este slab dezvoltată. În condițiile adoptării unei posturi incorecte în ortostatism sau în bancă, aceste particularități creează premise pentru instalarea unor atitudini fizice deficiente.

Mușchii mici ai mâinii, care vor fi foarte mult solicitați în scriere nu sunt încă suficient dezvoltați, coordonarea mișcărilor făcându-se greu, cu eforturi care angajează, prin iradierea excitației și alți mușchi ai corpului. Pe de altă parte, dezvoltarea aparatului cardio-vascular și respirator creează condiții favorabile pentru implicarea copilului în activități motrice variate, care trebuie însă dozate adecvat capacității de efort a acestuia. Totuși rezistența copiilor la efort este încă mică, aparatul cardio-vascular fiind încă fragil, iar sistemul nervos prezentând o mare excitabilitate și o relativă lipsă de echilibru între cortex și centrii subcorticali. Modul în care copilul răspunde acestor solicitări constituie o importantă sursă de informații privind potențialul de adaptare la sarcini cotidiene și școlare. Rezistența statică a mușchilor extensori ai coloanei vertebrale, este relativ mică. Datorită inhibiției de protecție, oboseala se instalează rapid la eforturi statice de lungă durată.

În ceea ce privește **dezvoltarea motrică** a copilului la vârsta de 6 ani, acesta se află în stadiul de maturizare a mișcărilor fundamentale, fază în care se formează și consolidează deprinderile locomotorii (mers, alergare, săritură, cățărare, trecere peste obstacole, etc.), de manevrare (aruncare, prindere, lovire, voleibolare, respingere, rulare, azvârlire) și de stabilitate (răsuciri, întoarceri, menținerea echilibrului, rostogolirea, etc.). Acest stadiu se poate atinge pentru majoritatea mișcărilor în jurul vârstei de 6 ani. Copiii ajung în acest stadiu în ritm diferit. Unii pot rămâne în urmă sau pot eșua în însușirea anumitor deprinderi, în timp ce alții pot atinge acest stadiu mai repede.

Perioada de vârstă care debutează la 6/7 este o perioadă de intensă dezvoltare a motricității, ce poate fi ilustrată și prin evoluția componentelor psihomotricității, dar și a aptitudinilor motrice, care creează premise importante pentru formarea deprinderilor motrice fundamentale și a celor sportive. La această vârstă crește nivelul de coordonare a mișcărilor mâinii, care permit scrierea, lucrul cu forfecă, dar și a corpului în ansamblu, fapt ce permite implicarea în activități sportive. De asemenea, se ameliorează schema corporală, se consolidează lateralitatea, se dezvoltă orientarea și

organizarea spațio-temporală și crește calitatea percepțiilor în toate registrele senzoriale.

Procesul de evaluare realizat pentru domeniul dezvoltării fizice și motrice pe parcursul clasei pregătitoare și la sfârșitul acesteia are rolul de a surprinde evoluția copilului pe aceste paliere cu scopul de a fi estimată capacitatea lui de adaptare la solicitările activității școlare și de a fi formulate o serie de recomandări care să evite apariția unor probleme de integrare a copilului în mediul școlar. Pentru a completa raportul de evaluare, dedicat acestei secțiuni, cadrul didactic evaluator trebuie să țină seama de faptul că fiecare dintre cele două laturi prezintă o serie de particularități pe care, o dată surprinse prin procesul de evaluare formativă și sumativă din clasa pregătitoare, le poate valorifica mai departe în proiectarea procesului educațional.

1.3.IMPLICAȚII ALE EVALUĂRII DEZVOLTĂRII FIZICE ȘI MOTRICE ASUPRA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Evaluarea domeniului de dezvoltare fizică și motrică reprezintă o secvență reglatorie importantă a procesului educațional, prin faptul că furnizează informații ce pot sta la baza diagnozei și prognozei asupra dezvoltării elevului din clasa pregătitoare.

Prin informațiile pe care le furnizează despre dezvoltarea fizică a copilului, evaluarea acestui domeniu oferă părinților și specialiștilor (profesor, profesor de educație fizică, medic) date obiective, raportate la etaloane de vârstă, ce pot atrage atenția asupra întârzierilor în dezvoltare sau asupra riscului sau chiar existenței unei stări de morbiditate (obezitate, deficiență fizică).

Cunoașterea stadiului de dezvoltare motrică atins de copil, permite specialistului – învățătoare, profesor de educație fizică, proiectarea procesului educațional din perspectiva zonei proximei dezvoltări, astfel încât evoluția elevului să fie stimulată și șansele de adaptare la solicitările mediului școlar să sporească. Din perspectiva psihomotricității, datele rezultate din evaluare permit crearea unor situații de instruire care să facă apel și să stimuleze componentele condiționale pentru formarea deprinderilor de scriere și citire.

Abordată din perspectiva proiectării didactice integrate, în care elemente din mai multe arii de dezvoltare sunt vizate prin metode și mijloace specifice unei discipline de studiu, dezvoltarea motrică constituie, în egală măsură, resursă și provocare pentru specialiștii interesați de valorizarea întregului potențial de dezvoltare a elevului din clasa pregătitoare.

Cu ajutorul datelor obținute din evaluare, se poate realiza orientarea elevilor către practicarea unor ramuri de sport, ca alternativă de valorificare pe un plan superior a aptitudinilor motrice și de petrecere a timpului liber într-un mod util și plăcut. În același timp, sunt oferite informații despre atitudinea copiilor față de activitatea motrică și sugestii privind formarea stilului de viață sănătos al acestora.

1.4. DESCRIEREA STANDARDELOR ȘI INDICATORILOR SPECIFICI DOMENIULUI

STANDARD 1: CUNOAȘTEREA PROPRIULUI CORP ȘI A POSIBILITĂȚILOR DE MIȘCARE ALE ACESTUIA

Standardul se referă la *identificarea nivelului de dezvoltare a schemei corporale, de manifestare a lateralității și de cunoaștere a posibilităților de mișcare ale segmentelor corpului uman*. Aceste aspecte sunt considerate a fi elemente esențiale pentru reușita școlară pentru că un copil cu o schemă corporală bine definită prezintă și un grad ridicat de coordonare segmentară, iar pe planul activităților școlare, înregistrează un ritm normal de însușire a scrisului și cititului.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1.1.Indică segmentele corpului uman.	Indică minimum 7 părți ale corpului.	Indică 4 - 6 părți ale corpului.	Indică mai puțin de 4 părți ale corpului.	Activități, jocuri de identificare a diferitelor părți ale corpului. Proba A. De Meur (de cunoaștere a părților corpului), Proba Goodenough (Desenul Omulețului).
1.2. Indică partea dreaptă – stângă pe corpul propriu.	Copilul recunoaște asupra propriei persoane cel puțin 3 elemente din 4, diferențiate pentru partea dreaptă/ stângă.	Copilul recunoaște 2 elemente (părți ale corpului) diferențiate pentru partea dreaptă și stângă.	Copilul nu indică partea dreaptă sau stângă a corpului.	Activități prin care se solicită copilului să indice pe propriul corp: „mâna dreaptă”, „mâna stângă”, „ochiul drept”, „ochiul stâng” etc.. Întoarcerile de pe loc, pasarea mingii către direcția (dreapta – stânga) indicată de profesor, deplasări în direcția indicată etc. Jocuri care presupun executarea de comenzi de genul: mâna dreaptă pe genunchiul stâng, piciorul drept înainte, etc. Se poate utiliza și proba de orientare în spațiu (dreapta-stânga) Piaget- Head
1.3. Efectuează acțiuni motrice cu segmentele corpului, la comandă.	Efectuează 7 acțiuni corecte din 10 acțiuni indicate.	Efectuează mai puțin de 7 acțiuni	Nu efectuează acțiunile indicate	Exerciții fizice în cadrul cărora se solicită copilului să execute anumite mișcări variate, cu diferite segmente ale corpului. Prima serie de repetare se va executa pe baza execuției model a examinatorului, iar apoi pe număratoarea acestuia.

STANDARD 2: MENȚINEREA UNEI POSTURI CORPORALE CORECTE

Postura corporală corectă reprezintă o funcție a corpului omenesc cu ajutorul căreia se mențin stabilitatea corpului, echilibrul și raporturile constante între segmentele corpului, între corp și mediul înconjurător. Dat fiind riscul de instalare a unei deficiențe fizice ca urmare a pozițiilor corporale necorespunzătoare ale elevului, se impune evaluarea permanentă a posturii corecte în diferite ipostaze.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
2.1. Menține o postură corporală corectă în ortostatism.	Menține o postură corporală corectă.	Prezintă atitudini fizice deficiente, pe care le corectează voluntar	Prezintă deficiențe fizice.	Pentru evaluarea posturii corpului, elevul este invitat să stea în picioare (ortostatism), cu umerii relaxați, membrele superioare pe lângă corp, palmele în poziție intermediară de pronosupinație, degetele ușor flectate, bărbia orizontală, privirea spre înainte, membrele inferioare apropiate, vârfurile depărtate, fără să depășească 45 de grade. Se va solicita pentru evaluare, prezența unui specialist: cadru medical, profesor de educație fizică.
2.2. Menține o postură corporală corectă în așezat.	Postura corporală este corectă în majoritatea sarcinilor de lucru efectuate din așezat.	Menține poziția corectă cu dificultate pe parcursul sarcinii de lucru.	Adoptă poziții incorecte în timpul efectuării sarcinilor de lucru.	Se apreciază prin observație, urmărind poziția copilului în bancă, în timpul desfășurării activităților didactice și a rezolvării sarcinilor de lucru, precum și eficiența acțiunilor motrice în acte grafice.
2.3. Menține o postură corporală corectă în deplasare.	Postura corectă în mers, alergare.	Tulburări ale mersului, alergării (balansări laterale, „șchiopătări”).	-	Pentru evaluarea posturii corporale în timpul deplasării se va utiliza observația sistematică a copilului, în timp ce participă la diferite tipuri de activități ludice, școlare sau extrașcolare. În mersul normal, brațele se deplasează alternativ și constant, realizând funcția de sprijin și propulsie.

STANDARD 3: UTILIZAREA DEPRINDERILOR MOTRICE FUNDAMENTALE ÎN CONDIȚII VARIATE

Deprinderile motrice fundamentale se referă la ansamblul acțiunilor motrice voluntare care asigură deplasarea/locomoția, manevrarea de obiecte, precum și stabilitatea corpului. Importanța acestor deprinderi pentru viața de zi cu zi este conferită de faptul că facilitează adaptarea copilului la diferite solicitări de viață cotidiană și școlară.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
3.1. Utilizează principalele deprinderi motrice de locomoție, în condiții variate.	Se deplasează pe un traseu prestabilit, fără să îl depășească.	Deviază de la traseul prestabilit.	-	Exerciții fizice/jocuri de mișcare ce includ mers, alergare (cu tempou variat) conform unor linii trasate pe sol.
	Merge spre înapoi cu ușurință, fără dezechilibrări.	Se împiedică, dar continuă deplasarea.	Se împiedică și cade.	Mers înapoi, fără dezechilibrări, pe o distanță de 10 m.
	Sare peste sfoară fără să o atingă.	Sare peste sfoară, chiar dacă o atinge.	Se împiedică de sfoară, renunță să mai încerce.	Săritură pe două picioare, peste o sfoară situată la 20 cm față de sol
	Se cațără până atinge ultima șipcă a scării fixe.	Se cațără cu dificultate și nu atinge ultima șipcă a scării fixe.	Refuză să se urce pe scara fixă.	Cățărare pe scara fixă.
	Ajunge cu ușurință la capătul saltelelor, folosindu-se de brațe și picioare.	Se oprește înainte de a ajunge la capătul saltelelor.	Prezintă dificultăți în executarea târării și refuză să continue acțiunea motrică.	Târâre pe două saltele de gimnastică puse una în prelungirea celeilalte.
Majoritatea deprinderilor efectuate la nivelul realizat, reflectă atingerea acestui indicator, în timp ce majoritatea deprinderilor efectuate la un nivel mai jos decât realizat, reflectă faptul că indicatorul este în curs de realizare.				

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
3.2. Manevrează cu relativă precizie obiecte în situații diferite	Prinde mingea la piept, cu două mâini	Scapă mingea, după ce o atinge	Nu prinde mingea, nu o atinge	Jocuri de mișcare cu prinderea mingii cu două mâini din minge transmisă de examinator de la 3 m. Se pot folosi și probe din bateria Bruininks-Oseretsky.
	Atinge ținta, în centru	Atinge ținta	Nu atinge ținta	Joc de precizie: aruncarea mingii cu o mână, spre ținta situată la 3 m, aruncarea mingii cu 2 mâini, spre ținta situată la 3 m
	Mingea rostogolită își păstrează traiectoria rectilinie	Mingea se rostogolește în arc de cerc	Nu reușește să imprime mingii rostogolirea pe sol	Joc de manevrare a mingii: rostogolirea mingii pe sol, pe traiectorie rectilinie
	Transportă obiecte fără să le scape	Le scapă, le recuperează și continuă sarcina motrică	Le scapă pe jos și nu continuă sarcina motrică	Activități ludice ce presupun transport de obiecte
Majoritatea deprinderilor efectuate la nivelul realizat, reflectă atingerea acestui indicator, în timp ce majoritatea deprinderilor efectuate la un nivel mai jos decât realizat, reflectă faptul că indicatorul este în curs de realizare.				
3.3. Își păstrează echilibrul în executarea unor sarcini motrice variate.	Menținerea echilibrului pe piciorul preferat 26" - 30".	Menținerea echilibrului pe piciorul preferat 11" - 26".	Menținerea echilibrului pe piciorul preferat <10".	Din stând, mâinile pe șolduri sau brațele lateral, menținerea echilibrului pe piciorul preferat. Se pot folosi și probe din bateria Bruininks-Oseretsky.
	Menținerea echilibrului pe piciorul preferat, cu ochii închiși 10".	Menținerea echilibrului pe piciorul preferat, cu ochii închiși 2" - 9".	Menținerea echilibrului pe piciorul preferat, cu ochii închiși < 2".	Menținerea echilibrului pe piciorul preferat, cu ochii închiși.
	Mers pe banca de gimnastică fără dezechilibrare.	Mers cu dezechilibrări.	Cădere de pe bancă.	Deplasare pe banca de gimnastică.

STANDARD 4: UTILIZAREA DEPRINDERILOR MOTRICE FINE PENTRU EXECUTAREA UNOR SARCINI VARIATE

Acest indicator, expresie a nivelului de dezvoltare a motricității fine a mâinii, reprezintă factor de succes în însușirea scrisului. Din acest motiv, evaluarea lui furnizează informații importante pentru predicția ritmului de învățare a scrisului și pentru proiectarea activităților educaționale.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
4.1. Folosește instrumente și suporturi de scris.	Utilizează materialele de scris fără să le deterioreze.	Folosește materialele de scris, dar le deteriorează (rupe vârful creionului, rupe foaia de scris).	-	Diferite activități școlare în care elevul este pus în situația de a utiliza instrumente de scris - creioane colorate, pix, stilou, pensule, dar și suporturi variate caiete, foi de bloc de desen, hârtie glasată.
4.2. Efectuează sarcini motrice specifice abilităților practice.	Îndeplinirea sarcinilor specifice activității respective.	Îndeplinirea parțială a sarcinilor activităților respective.	Nerealizarea sarcinilor.	Cadrul didactic va aprecia nivelul de reușită din analiza produselor activităților practice (decupare, lipire, îmbinare etc.) Se poate folosi și testul Decupaj(adaptare după G. Bontilă)
4.3. Utilizează deprinderi de autoservire.	Folosește independent deprinderi de autoservire, fără ajutor din partea adultului.	Folosește deprinderi de autoservire dar are nevoie de ajutorul adultului.	Nu are formate aceste deprinderi.	Observarea gradului de autonomie a elevului în manifestarea următoarelor deprinderi: îmbrăcarea și dezbrăcarea, legarea șireturilor, hrănirea. Aceste comportamente se observă cu fiecare ocazie pe care o are învățătoare. Lista comportamentelor se poate completa și cu altele care să contribuie la o descriere cât mai completă a nivelului de manifestare a deprinderilor de autoservire.

STANDARD 5: MANIFESTAREA CONDUITELOR PERCEPTIV-MOTRICE ÎN FUNCȚIE DE DIFERITE REPERE

Această componentă a psihomotricității îl ajută pe elevul din clasa pregătitoare să își însușească elementele grafice, să își organizeze spațiul și timpul de lucru. Se știe că percepția spațială deficitară reflectată de neprecizarea părților dreapta – stânga, va fi însoțită și de disgrafii. Dificultățile de orientare spațială și temporală (ilustrate de greșeli în raportul înainte – după) vor angrena și probleme de citire a unor cuvinte asemănătoare ca formă (rame – mare) sau de reconstruire a unor fraze, atunci când se precizează cuvintele componente. De asemenea, pot apărea eșecuri la matematică, prin nedelimitarea noțiunilor de rând și coloană sau a formelor geometrice.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
5.1. Execută mișcări coordonate în funcție de repere spațiale.	Execută mișcări precise de coordonare oculo-manuală.	Execută mișcări relativ precise de coordonare oculo-manuală.	Execută mișcări lipsite de coordonare oculo-manuală.	Jocuri de mișcare de precizie (de exemplu. aruncarea unei mingi de tenis la o țintă situată la 1,5 m). Se pot folosi și probe din bateria Bruininks-Oseretsky.
	Execută mișcări precise de coordonare dinamică general.	Execută mișcări relativ precise de coordonare dinamică general.	Execută mișcări lipsite de coordonare dinamică general.	Jocuri de mișcare cu sarcini motrice care să includă săritură pe 2 picioare (de exemplu, peste coarda ridicată la 20 cm).
5.2. Își structurează mișcările în funcție de repere temporale.	Reproducere integrală a structurii ritmice.	Reproducerea mișcării cu opriri.	Se oprește și refuză să continue efectuarea acțiunii motrice.	Jocuri cu reproducerea structurilor ritmice (lungi, scurte, rapide, lente). Executarea unor sarcini de lucru în timp acordat.
5.3. Reproduce prin acțiuni motrice ale întregului corp și ale segmentelor acestuia forme și fenomene naturale.	Reproducerea integrală prin mișcările corpului a acțiunilor motrice indicate.	Reproducerea mișcării cu greșeli.	Se oprește și refuză să continue efectuarea acțiunii motrice.	Exerciții de influențare selectivă a aparatului locomotor: Din stând, cu mâinile pe șolduri, răsucirea trunchiului spre stânga (timpul 1), răsucirea trunchiului spre dreapta (timpul 2), aplecare răsucită spre stânga (timpul 3), aplecare răsucită spre dreapta (timpul 4). Se va lucra după demonstrația prealabilă a examinatorului. Copilul va executa pe numărătoarea examinatorului. <u>Exerciții/jocuri de reproducere a formelor:</u> „Arătați-mi cum realizați din corpul vostru un pod, un măr, o banană etc.”/ „Arătați-mi cum imitați cu propriul corp sau cu segmentele acestuia copacul mișcat de vânt, ploaia care picură pe geam etc.”

STANDARD 6: MANIFESTAREA UNEI CAPACITĂȚI DE EFORT ADECVATE VÂRSTEI

Deplasarea copiilor în grup este foarte importantă pentru desfășurarea unor activități cum sunt cele de vizitare a unor obiective (economice, culturale), care presupun mers pe jos până la teatru, cinematograful. Pentru a se deplasa în formația propusă, elevul trebuie să aibă o capacitate de efort corespunzătoare vârstei sale.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
6.1. Parcurge diferite distanțe în tempouri impuse.	Realizează deplasarea în tempoul impus.	Se oprește și solicită să se odihnească.	Se oprește și refuză să continue deplasarea.	Deplasare în formație, timp de minim 15 minute. Plimbări în parc, deplasare spre diferite obiective.
6.2. Participă la activități fizice variate.	Participă la toate activitățile fizice propuse.	Participă doar la unele activități fizice.	Refuză să participe la activități fizice.	Activități fizice variate: mersul cu bicicleta, mersul cu rolele, jocuri de întrecere (cu sau fără obiecte), plimbări în parc, etc. Practicarea ramurilor de sport în activitatea extrașcolară.

STANDARD 7: DEMONSTRAREA COMPORTAMENTELOR DE PĂSTRARE A SĂNĂTĂȚII ȘI DE IGIENĂ PERSONALĂ

Sănătatea este o stare de completă bunăstare fizică, mentală și bunăstare socială, și nu doar absența bolii sau a infirmității⁷. Bazele stilului de viață sănătos se pun încă de la vârsta preșcolară și se referă la dobândirea unor abilități de autoservire, deprinderi de nutriție sănătoasă, control sfincterian, folosirea obiectelor igienico-sanitare în mod corespunzător.

⁷ Preambulul Constituției Organizației Mondiale a Sănătății a fost adoptat de Conferința Internațională pentru Sănătate, New York, 19-22 iulie 1946; semnat la 22 iulie 1946 de către reprezentanții a 61 de state (Records Oficial Organizația Mondială a Sănătății, nr 2, p. 100) a intrat în vigoare la 7 aprilie 1948.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
7.1. Respectă regulile de păstrare a sănătății.	Permanent	De cele mai multe ori.	Niciodată	Observarea următoarelor comportamente: aprecierea hainelor pe care trebuie să le poarte în funcție de anotimp, cunoașterea și respectarea regulilor de nutriție sănătoasă, spălatul pe mâini, acoperirea gurii când tușește.
7.2.Folosește deprinderi de igienă personală.	Permanent	De cele mai multe ori.	Niciodată	Cadrul didactic va urmări dacă elevul deține control sfincterian, folosește toaleta, batista.
7.3.Utilizează deprinderi de igienă a efortului fizic.	Permanent	De cele mai multe ori.	Niciodată	Cadrul didactic va observa comportamente referitoare la folosirea echipamentului sportiv, schimbarea echipamentului după efort (încălțăminte, ciorapi, tricou), spălatul pe mâini după efort.

INDICI ANTROPOMETRICI

Indicii antropometrici reprezintă repere ale creșterii și dezvoltării normale a organismului uman, care se determină cu ajutorul raportului dintre diferite dimensiuni ale corpului . Aceste dimensiuni se măsoară cu ajutorul unor instrumente: taliometru, bandă metrică (pentru înălțime, bust), cântar (pentru greutate) . Indicele de masă corporală se calculează cu ajutorul formulei greutate corporală (kg) / înălțime² (metri) .

Pentru evaluarea nivelului de dezvoltare fizică a copilului din clasa pregătitoare, a fost propusă măsurarea greutății și înălțimii și calcularea indicelui de masă corporală. Valorile medii, corespunzătoare vârstei de 6 ani, sunt prezentate în tabelul următor. (tabel nr.1)

Tabel nr. 1. Valorile medii ale înălțimii , greutateii și indicelui de masă corporală , la vârsta de 6 ani

Indicatori	Valori medii pentru 6 ani
Greutate	- băieți: mediul urban 20.3 kg (a2,8); mediul rural 19,0 kg (+/- 2,5); - fete: mediul urban 20,0 kg (+/- 2,9); mediul rural 18,2 kg (+/- 2,5).
Talie (statura)	- băieți: mediul urban 114,7 cm (+/- 5,2); mediul rural 111,7 cm (+/- 5,5); - fete: mediul urban 110,3 cm (+/- 5,3); mediul rural 110,9 cm (+/- 5,6).
Indice de masă corporală (IMC)	< 18,5 hiponderal, slab, 18,5 – 24,9 normal, 25 – 29,9 exces ponderal, 30 – 34,9 obezitate moderată; 35 – 39,9 obezitate severă, >40 obezitate morbid;

Aceste valori sunt orientative. Medicul este singurul în măsură să aprecieze dacă există un raport corespunzător între indicatorii antropometrici. Reamintim ca aceștia depind de factorii ereditari, precum și de condițiile de mediu în care crește și se dezvoltă copilul.

2. DOMENIUL „DEZVOLTARE SOCIO-EMOȚIONALĂ”

2.1. PREZENTAREA DOMENIULUI

Oamenii sunt ființe sociale. În toate etapele vieții, ei interacționează unii cu ceilalți. Toate funcțiile psihologice se dezvoltă în context social: potențialul de care dispune copilul nu devine realitate decât dacă cei din jur participă în mod activ prin încurajare, ajutor, sprijin etc. Copiii descoperă lumea prin interacțiuni sociale. A învăța cum să te porți în compania celorlalți este esențial, ceea ce reprezintă una dintre cele mai importante sarcini ale copilăriei.

Dezvoltarea socială și emoțională este unul dintre principalele fundamente ale stării de bine a copiilor, fiind una dintre premisele adaptării optime a acestora la cerințele mediului înconjurător. Aceasta constituie fundamentul relațiilor și interacțiunilor copiilor de acasă, de la școală și din comunitate, influențând semnificativ succesul acestora în viață și la școală. Încă din primele clipe ale vieții lor, copiii stabilesc interacțiuni cu părinții, cu alte persoane din familie, precum și cu alți copii și adulți. Aceste interacțiuni stimulează dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. Există, așadar, o strânsă legătură între planul social și cel emoțional. Ambele dimensiuni se completează reciproc și sunt interdependente. Interacțiunile sociale reușite conduc la dezvoltarea încrederii în sine și a autocontrolului.

Acest domeniu vizează formarea unor **competențe sociale și emoționale**.

Competența socială și emoțională se referă la abilitatea copilului de a percepe, de a înțelege, de a procesa, de a manageria și de a exprima aspecte sociale și emoționale ale propriei vieți ce se reflectă în abilități sociale, abilități interpersonale, abilități intrapersonale și inteligență emoțională.

Aceste competențe pot fi sintetizate în:

- Utilizarea comportamentelor prosociale în vederea adaptării relaționale: eficacitatea personală, reglarea de sine; rezolvarea problemelor sociale, rezolvarea conflictelor;
- Empatia ca relație și conștientizare socială;
- Înțelegerea emoțiilor: conștientizarea emoțiilor, percepția propriilor emoții, cât și a altora;
- Expresivitatea emoțională.

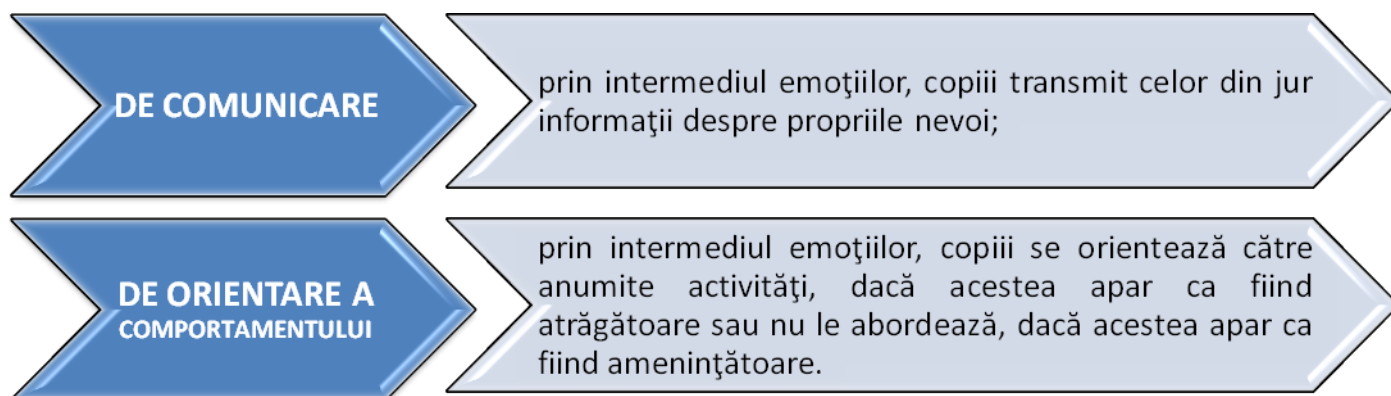
Competența socială vizează *abilitatea copiilor de a manifesta adecvat comportamente acceptate social, de a forma și întreține relații sociale funcționale cu copiii și adulții din viața lor.*

Aceasta este fundamentală pentru adaptarea individului, iar anumite componente ale structurii sale reprezintă puternici predictorii ai succesului academic. Astfel, copiii cu abilități sociale reduse sunt de obicei copii timizi, retrași. Aceștia sunt respinși de ceilalți copii, sunt ironizați, nu sunt integrați în grupul de joacă. Consecințele pe termen lung a dezvoltării precare a acestei competențe se reflectă în planul învățării (reușite școlare slabe), în planul emoțional (anxietate, depresie), în planul adaptării sociale (abandon școlar, delincvență juvenilă, consum de substanțe etc.).

Competența emoțională se referă la abilitatea de recunoaștere, de înțelegere a emoțiilor, elaborare a unui răspuns adecvat la contextul situațional, precum și de gestionare a propriilor emoții la specificul unei situații concrete.

Emoțiile reprezintă stări afective de scurtă durată care traduc un specific al relațiilor noastre cu un obiect sau cu o situație, având un caracter situațional.

Principalele funcții ale emoțiilor sunt:

Competența emoțională este o însușire dobândită ce se întemeiază pe inteligența emoțională (ce este determinată de potențialul de a însuși abilități practice bazate pe conștiința propriilor afecte, motivație, resurse, autocontrol, empatie și sociabilitate) și indică proporția în care se reușește transformarea potențialului în randament școlar (Goleman, 1996).

Pentru evaluarea stadiului dezvoltării socioemoționale, profesorii au la dispoziție nouă standarde:

1. stabilirea de relații pozitive cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții;	
2. demonstrarea de comportamente prosociale;	6. manifestarea independenței propriilor acțiuni;
3. demonstrarea autocunoașterii;	7. înțelegerea și recunoașterea emoțiilor;
4. manifestarea încrederii în sine;	8. exprimarea emoțională;
5. demonstrarea responsabilității personale;	9. controlul propriilor emoții.

De asemenea, pentru fiecare standard a fost formulat un număr de indicatori care să permită o evaluare corectă.

Acest domeniu se află în strânsă legătură cu cel al limbajului și comunicării. Dezvoltarea socială și emoțională este influențată de dezvoltarea limbajului. Prin limbaj, copiii interacționează cu ceilalți, comunică propriile emoții, discută despre emoțiile celorlalți, despre evenimente cu încărcătură emoțională. Copiii cu un nivel redus de dezvoltare a limbajului sau cu tulburări de limbaj întâmpină dificultăți în stabilirea de relații sociale, în comunicarea emoțiilor. Dezvoltarea socială și emoțională influențează și este influențată de celelalte domenii de dezvoltare.

2.2 SPECIFICITATEA DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE LA 6-7 ANI

Pregătirea pentru școală implică stăpânirea unor abilități și aptitudini de bază care permit copilului să funcționeze cu succes în mediul școlar, să se adapteze atât la nivel academic, cât și la nivel social.

Școala reprezintă forumul universal pentru exprimarea competențelor sociale și emoționale, dar oferă și cadrul de dezvoltare a acestora. Copiii de 6 ani care intră în școală trebuie să fie capabili să perceapă, să înțeleagă, să exprime, să interpreteze, dar și să regleze gesturile emoționale în noul context social. Competențe precum conformismul, reglarea atenției, motivația pentru învățare, empatia, comportamentul prosocial și pozitiv reprezintă predictorii ai abilității de a interacționa, de a stabili relații, precum și ai succesului școlar. Cercetările, din ultima perioadă, în domeniul Educației Timpurii se axează, în principal pe evidențierea factorilor de natură socială și emoțională ca fiind criterii cu un impact destul de puternic în reușita școlară.

În condiții optime, copiii își însușesc în perioada preșcolară, în grădiniță, competențe sociale și emoționale de bază, ceea ce le permite să stabilească și să mențină prima lor prietenie și să se înțeleagă bine în calitate de membri ai comunității lor, de la egal la egal. În această perioadă, la nivelul personalității se structurează trebuințele, interesele și atitudinile, se dezvoltă propriile dorințe și aspirații, sentimentele intelectuale, interesele sociale. Copiii care au întârzieri în

achiziționarea acestor tipuri de competențe prezintă un risc sporit în ceea ce privește tulburările de comportament la intrarea în clasa I și care poate degenera în și mai grave dificultăți emoționale și comportamente antisociale în perioada de adolescență. Toate acestea, indirect, se reflectă asupra performanțelor școlare.

CARACTERISTICILE DEZVOLTĂRII SOCIALE ALE COPILULUI DE 6-7 ANI

- ★ își alege prieteni de aceeași vârstă cu el, după interese comune, personalitate, suport;
- ★ acordă o mare importanță grupului de prieteni;
- ★ intră în competiție cu ceilalți copii pentru a ocupa poziția de lider în cadrul grupului;
- ★ crește interesul de a se juca cu alți copii și împarte jucăriile cu aceștia;
- ★ reușește să colaboreze în cadrul unui grup pentru îndeplinirea unei sarcini, rezolvarea unei probleme;
- ★ se implică nu numai în jocuri simbolice, dar și în jocuri cu reguli;
- ★ se poate integra într-un joc aflat în desfășurare;
- ★ cere explicații despre o regulă, încercând chiar negocierea acesteia;
- ★ jocul este mai bine organizat, iar regulile acestuia sunt respectate mai riguros;
- ★ manifestă mai multă autonomie;
- ★ își manifestă gelozia în relațiile cu frații;
- ★ își poate asuma responsabilitatea pentru îndeplinirea unor sarcini simple;
- ★ dialoghează intens cu ceilalți copii, putând avea o conversație de durată mai lungă.

CARACTERISTICILE DEZVOLTĂRII EMOȚIONALE ALE COPILULUI DE 6-7 ANI

- ★ afectivitatea este relativ instabilă;
- ★ identifică și denumește majoritatea emoțiilor;
- ★ sunt interesați și înțeleg emoțiile celorlalți, întrucât la această vârstă se dezvoltă empatia;
- ★ identifică emoțiile nu numai după expresia facială și raportându-se și la context, la situație;
- ★ identifică cauzele emoțiilor;
- ★ respect regulile de exprimare a emoțiilor în diverse situații sociale;
- ★ transmit verbal și nonverbal mesaje afective;
- ★ apar tendințe de pendulare între supunere și dominare, impulsivitate și control;
- ★ își elaborează propriile reguli de reglaj emoțional în diverse situații de joc, de interacțiuni sociale;
- ★ apreciază prietenii de aceeași vârstă cu ei, însă nu renunță la sprijinul adulților în situații de ghidaj emoțional;
- ★ pot apare o serie de tulburări emoționale, cum ar fi minciuna, furtul, sfidarea regulilor;
- ★ își exprimă furia în cadrul jocurilor, supărarea, neliniștile;
- ★ trăiește intens lauda, critica;

★ începe să-și interiorizeze gândurile, emoțiile, speranțele.

2.3.IMPLICAȚII ALE EVALUĂRII DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE ASUPRA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Proces complex, cu profunde implicații asupra integrării copilului în viața școlară și ulterior în cea socială și profesională, formarea competențelor sociale și emoționale aparține atât familiei, cât și școlii (grădiniței).

Evaluarea competențelor sociale și emoționale la debutul școlarității prezintă o specificitate aparte în raport cu celelalte domenii ale dezvoltării - fizică, cognitivă, limbajul și comunicarea, capacitățile și atitudinile de învățare în special datorită faptului că nu se măsoară cunoștințe, ci dimpotrivă comportamente dezirabile care pot fi preluate atât prin învățare sau cât și prin imitație. Pe de altă parte, evaluarea competențelor sociale și emoționale ale elevilor din clasa pregătitoare se realizează pe perioade extinse în timp, prin observații periodice, pe baza unor criterii precise care să evidențieze punctele forte și punctele slabe din dezvoltarea copilului și bazându-se pe implicarea directă și activă a familiei în surprinderea comportamentelor specifice în cele mai diverse situații.

Informațiile obținute în urma evaluării se prezintă ca factori predictorii pentru adaptarea copilului la mediul școlar și pentru dezvoltarea personalității sale. Pe baza lor pot fi identificați factori de risc, de la cei minori (izolare, teamă, timiditate etc.) până la cei care indică tulburări de comportament, absenteism, abandon școlar, violență școlară etc.

În funcție de calitatea îndeplinirii standardelor dezvoltării sociale și emoționale cadrul didactic responsabil recomandă fie modalități de dezvoltare a acestor competențe prin integrarea elevului în programe speciale de antrenare și optimizare a competențelor sociale și emoționale, fie consultul consilierului și psihologului școlar dacă rezultatele evaluării se află în zona de risc.

Cadrul didactic responsabil ca persoană autorizată să realizeze evaluarea va semnală și familiei posibilele dificultăți în domeniul manifestării comportamentelor sociale și emoționale și va recomanda activități adecvate de ameliorare.

Pentru intervenții eficiente se recomandă cadrelor didactice să cunoască reperele psihice ale dezvoltării sociale și emoționale ale copilului de 6 – 7 ani, astfel încât evaluarea să se realizeze într-un mod obiectiv și adecvat, evitându-se „diagnosticarea” comportamentelor ce se manifestă

sporadic și izolat și care nu prezintă o anumită regularitate.

2.4. DESCRIEREA STANDARDELOR ȘI A INDICATORILOR SPECIFICI DOMENIULUI

STANDARD 1: STABILIREA DE RELAȚII POZITIVE CU COPIII DE VÂRSTĂ APROPIATĂ ȘI CU ADULȚII

Relaționarea cu persoanele din jur reprezintă piatra de temelie a competenței sociale. Legarea de prietenii cu copiii de aceeași vârstă, sentimentul că are un coleg de joacă asigură securitatea emoțională și înlătură sentimentul de inferioritate. Relațiile pe care profesorul le stabilește cu copilul influențează relaționarea copilului cu ceilalți: o atitudine deschisă, de comunicare pozitivă duce automat la comportamente imitative și la atitudini asemănătoare din partea celorlalți copii.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
1.1. Interacționează în diferite contexte din proprie inițiativă.	Interacționează în diferite contexte din proprie inițiativă.	Interacționează în diferite contexte la îndemnul adultului.	Refuză interacțiunea cu ceilalți indiferent de context.	<ul style="list-style-type: none"> - Se joacă cu colegii fără să i se sugereze; - Oferă ajutor altui copil fără să i se solicite; - Participă alături de profesor/ părinte în vederea efectuării anumitor sarcinii din proprie inițiativă;
1.2. Soluționează problemele apărute în interacțiunea cu copiii, fără a-l implica pe adult.	Soluționează problemele apărute în interacțiunea cu copiii, fără a-l implica pe adult.	Soluționează problemele apărute în interacțiunea cu copiii, cu ajutorul adultului.	Nu găsește soluții pentru rezolvarea problemelor apărute în interacțiunea cu copiii.	<ul style="list-style-type: none"> - Folosește/ nu folosește des expresia „<i>te spun doamnei învățătoare/mamei/tatălui</i>”. - Găsește soluții la unele situații problematice
1.3. Se comportă adecvat și cu respect față de adulți.	Se comportă adecvat și cu respect față de adulți.	Se comportă adecvat și cu respect în diferite contexte, numai dacă i se spune de către adult.	Nu are un comportament adecvat diferitelor contexte sociale	<ul style="list-style-type: none"> - Salută politicos când întâlnește un adult; - Răspunde politicos când este întrebat; - Răspunde adecvat solicitărilor venite din partea părinților/ a învățătoarei; - Comunică cu ușurință cu adulții.

STANDARD 2: DEMONSTRAREA DE COMPORTAMENTE PROSOCIALE

Comportamentul prosocial se referă la acele acte intenționate orientate către ajutorarea și sprijinirea celor din jur. Comportamentul prosocial se formează prin învățare socială și presupune cooperarea, ajutorarea, prietenia, încrederea etc. Copiii ce manifestă cooperare, ajutorare, cei care leagă cu ușurință prietenii, interacționează mai mult cu cei din jur (copii/adulți) se adaptează mai rapid la viața școlară și implicit obțin rezultate mai bune. Copiii care nu cooperează cu colegii, care nu leagă prietenii cu ușurință devin izolați și respinși de grupul școlar.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
2.1. Manifestă abilități de cooperare în grup.	Cooperează cu cei din jur (adulți/copii) în activități specifice.	Se implică în activități ce presupune cooperarea numai la îndemnul adultului.	Nu se implică în activități ce presupune cooperarea cu cei din jur.	<ul style="list-style-type: none"> - Împarte propriile obiecte din proprie inițiativă; - Acceptă diferite roluri în joc și alte activități; - Acceptă sugestii din partea celorlalți; - Propune idei pentru dezvoltarea/continuarea unei activități sau pentru soluționarea cu succes a unei sarcini în grup.
2.2. Manifestă comportament de întraajutorare față de ceilalți.	Oferă sprijin /ajutor celor din jur în diferite situații.	Manifestă comportament de întraajutorare față de ceilalți numai dacă i se solicită.	Nu se implică în activități ce presupune sprijinul/intraajutorarea celor din jur (adulți/copii).	<ul style="list-style-type: none"> - Ajută un coleg în rezolvarea unei sarcini..
2.3. Manifestă atitudine pozitivă față de persoane din diferite medii socioculturale.	Se implică/colaborează voluntar cu persoane din diferite medii socioculturale.	Manifestă respect față de persoane din diferite medii socioculturale.	Nu manifestă interes față de activități ce presupun schimburi interculturale.	<ul style="list-style-type: none"> - Manifestă interes pentru activități cu caracter intercultural. - Participă cu plăcere la activități de tip intercultural, SOS etc.

STANDARD 3: DEMONSTRAREA AUTOCUNOAȘTERII

Autocunoașterea reprezintă acea capacitate de a integra într-o modalitate unitară toate impresiile, informațiile și trăirile despre sine: caracteristici fizice, cognitive, emoționale, sociale având ca rezultat imaginea de sine. O imagine de sine pozitivă este implicată în creșterea performanțelor școlare, în dezvoltarea de relații pozitive cu colegii, cu familia, cu cei din jur. Copilul care manifestă o imagine de sine negativă este evitant, agresiv, prezintă o lipsă de încredere în propriile forțe, nu inițiază acțiuni, nu se implică în diferite tipuri de activități.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
3.1.Cunoaște informații cu caracter personal.	Redă informații cu caracter personal din proprie inițiativă dacă contextul/ situația o cere.	Redă informații cu caracter personal: numele său, adresa de domiciliu.	Redă cu dificultate informații cu caracter personal numai cu ajutorul adultului.	<ul style="list-style-type: none"> - Se adresează colegilor folosind numele; - Precizează data la care s-a născut; - Oferă informații despre locul nașterii; - Realizează desene despre ei, despre familie.
3.2.Oferă informații despre propriile caracteristici (trăsături fizice, temperamentale, abilități).	Comunică într-un mod coerent și fără ajutor propriile caracteristici.	Oferă informații minime despre propriile caracteristici fizice și temperamentale.	Oferă informații minime despre propriile caracteristici numai cu ajutorul și la îndemnul adultului.	<ul style="list-style-type: none"> - Se autocaracterizează după gen și vârstă; - Indică principalele sale caracteristici fizice: culoarea părului, a ochilor, înălțimea etc. - Indică principale sale trăsături temperamentale: concentrarea atenției, sociabilitatea. - Poate spune cum poate fi câștigător într-un concurs; - Poate spune cu ușurință care este talentul lui, dacă este cazul. - Poate demonstra ceea ce știe să facă bine - Cere ajutor când are nevoie.
3.3.Oferă informații despre propriile preferințe	Oferă informații despre propriile preferințe integrându-le în contexte specifice.	Oferă fără ajutor informații despre activități, persoane, obiecte preferate.	Oferă numai cu ajutorul adultului și prin întrebări suplimentare informații despre obiectele și persoanele preferate.	<ul style="list-style-type: none"> - Povestește cu ușurință despre personajele preferate. - Descrie cu ușurință activități care-i fac plăcere. - Preferă activități în care obține reușita.

STANDARD 4: MANIFESTAREA ÎNCREDERII ÎN SINE

Încrederea în sine se referă la modalitatea de apreciere și valorizare a propriilor resurse. Încrederea în sine a copiilor se formează prin raportare la atitudinile și reacțiile părinților și ale profesorilor față de ei. Un copil cu încredere în forțele proprii se va implica în rezolvarea diferitelor sarcini, va fi mai responsabil, mai independent, în timp ce un copil ce manifestă neîncredere în sine va fi întotdeauna retras, nemulțumit față de sine, manifestând comportamente dezadaptative cu consecințe directe asupra integrării sociale și școlare.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
4.1. Demonstrează o imagine pozitivă despre sine.	Se implică adecvat în activități ce le finalizează cu succes.	Se implică în activități/situații/interacțiuni numai dacă este solicitat.	Manifestă atitudini de retragere/izolare în situații/ activități/ interacțiuni.	<ul style="list-style-type: none"> - Se bucură când primește laude. - Se bucură când reușește într-o activitate. - Este mândru când finalizează o sarcină. - Se întristează dacă face o greșală.
4.2. Își exprimă liber ideile și opiniile.	Își exprimă liber ideile și opiniile în mod adecvat, contextual.	Își exprimă opiniile și ideile cu ajutorul adultului (părinte/cadru didactic).	Manifestă reținere în a-și exprima opiniile și ideile, chiar și cu ajutor din partea adultului.	<ul style="list-style-type: none"> - Spune când nu mai vrea să mai participe la o activitate. - Are opinii personale în legătură cu alegerea tipului de activitate, a obiectelor, a colegilor.
4.3. Manifestă încredere în sine când se implică în activități și în relații noi.	Nu refuză niciodată implicarea în sarcini/activități noi.	Realizează activități /sarcini noi numai dacă este încurajat de adult.	Nu se implică în activități noi.	<ul style="list-style-type: none"> - Spune adesea „știu eu să fac”; - Manifestă curaj în desfășurarea activităților noi; - Găsește soluții adecvate în interacțiunile cu ceilalți.

STANDARD 5: DEMONSTRAREA RESPONSABILITĂȚII PERSONALE

Responsabilitatea se referă la abilitatea de a-ți satisface propriile nevoi fără a fi în dezacord și a încălca satisfacerea drepturilor și nevoilor celorlalți. Copiii imaturi și dependenți nu sunt capabili să se gândească și să acționeze conform nevoilor celor din jur. Demonstrând responsabilitate, copilul acceptă autoritatea și își exprimă răspunderea pentru a realiza diferite sarcini, fără controlul permanent al adultului, reușind să se concentreze pe durata întregii sarcini de învățare.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
5.1. Manifestă grijă față de diferite obiecte.	Manifestă grijă față de obiecte din proprie inițiativă.	Are grijă de obiecte numai dacă i se atrage atenția de către adult.	Manifestă atitudine de nepăsare pentru bunurile personale și a celor din jur.	<ul style="list-style-type: none"> - Este ordonat; - Cere permisiunea să folosească obiectele altora; - Are grijă de rechizite. - Nu strică obiectele personale sau ale celorlalți.
5.2. Apreciază consecințele propriilor acțiuni.	Poate aprecia corect consecințele propriilor acțiuni.	Identifică uneori ceea ce se poate produce după anumite acțiuni.	Apreciază eronat deseori consecințele acțiunilor sale și acționează în consecință.	<ul style="list-style-type: none"> - „Dacă nu am umbrela nu ies în ploaie că mă îmbolnăvesc.”
5.3. Încearcă să repare/ să corecteze consecințele acțiunilor sale.	Întotdeauna își recunoaște vinovăția și manifestă comportamente de reparare/ corectare a propriilor greșeli.	Poate identifica propriile greșeli în contexte date și găsește soluții de îndreptare/corectare cu ajutorul adultului.	Identifică greșeala cu ajutorul adultului însă nu poate acționa în vederea reparării/ corectării ei.	<ul style="list-style-type: none"> - Recunoaște când comite o greșeală; - Își cere scuze când comite o greșeală. - Încearcă să repare obiecte pe care le-a stricat. - Recunoaște dacă lovește un alt copil intenționat sau din greșeală; - Recunoaște dacă deteriorează un bun al unui coleg; - Spune părinților din proprie inițiativă dacă la școală a distrus bunul unui coleg.

STANDARD 6: MANIFESTAREA INDEPENDENȚEI PROPRIILOR ACȚIUNI

Independența se referă la capacitatea copilului de a iniția comportamente, de a se prezenta celorlalți și de a răspunde la acțiunile altora în mod voluntar. Independența oferă copilului posibilitatea de a explora mediul social dezvoltând mecanisme de afirmare, capacitate decizională, capacitate de a-și stabili singur obiective pe măsura propriilor forțe, implicare, interacțiune cu cei din jur, încrederea în a reuși singur în rezolvarea sarcinilor școlare. Copilul care manifestă dependență de adult, de mediul cunoscut, securizant, nu este capabil să își asume responsabilități, să inițieze contacte sociale cu cei din jur.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
6.1. Manifestă inițiativă în diferite activități.	Manifestă inițiativă în activități ce presupun aprecierea imediată.	Manifestă inițiativă în activități doar dacă este recompensat imediat.	Nu manifestă inițiativă în activități.	- Rezolvă singur sarcinile școlare. - Inițiază jocuri și alte activități concrete (șterge tabla, udă florile din clasă)
6.2. Alege varianta adecvată din mai multe posibilități.	Alege varianta adecvată din două posibilități.	Alege varianta adecvată numai cu sprijinul adultului.	Face doar ceea ce i se spune să facă.	- Își planifică ce are de făcut numai cu ajutorul adultului. - Apreciază o situație înainte de a fi implicat.
6.3. Manifestă deprinderi de autoservire.	Acționează independent cu lucrurile personale	Acționează independent cu lucrurile personale necesitând uneori intervenția adultului.	Manifestă deprinderi de autoservire numai dacă este supravegheat de un adult.	- Își pregătește singur ghiozdanul; - Își aranjează singur lucrurile proprii etc.

STANDARD 7: ÎNȚELEGEREA ȘI RECUNOAȘTEREA EMOȚIILOR

Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor se referă la capacitatea copilului de a recunoaște propriile emoții, precum și emoțiile celorlalți prin indicatori ai expresivității (mimică, gestică, tonalitatea vocii etc.), precum și la capacitatea de a înțelege posibilitatea de a experimenta emoții simultane. Abilitatea de a înțelege și de a recunoaște propriile emoții și ale altora este considerată ca fiind esențială în funcționarea socială, în facilitarea relaționării cu copiii de aceeași vârstă, precum și cu adulții. Dezvoltarea acestei competențe se reflectă în capacitatea de autoevaluare, în încrederea în sine, autonomie.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
7.1. Recunoaște propriile emoții și pe cele ale altor persoane.	Recunoaște cu ușurință propriile emoții (furie, bucurie, tristețe, teamă) și ale altor persoane.	Recunoaște propriile emoții (ex. furie, bucurie, tristețe, teamă) și ale altora cu ajutorul adultului.	Recunoaște doar emoții cu expresivitate evidentă (furie, bucurie etc.).	<ul style="list-style-type: none"> - Poate spune despre alții ceea ce-și doresc. - Este capabil să recunoască la ceilalți emoții complexe.
7.2. Denumeste emoții.	Denumeste expresii emoționale complexe.	Denumeste expresii emoționale complexe cu ajutor.	Denumeste expresii emoționale simple (ex. furie, bucurie, tristețe, teamă).	<ul style="list-style-type: none"> - Spune: sunt trist, vesel etc.
7.3. Înțelege cauzele și consecințele emoțiilor.	Înțelege cauzele și consecințele emoțiilor fără ajutorul adultului	Înțelege cauzele și consecințele emoțiilor cu ajutorul adultului	Înțelege consecințele emoțiilor cu ajutor din partea adultului.	<ul style="list-style-type: none"> - Poate explica de ce îi face plăcere să participe într-o activitate.

STANDARD 8: EXPRIMAREA EMOȚIONALĂ

Exprimarea emoțională se referă la capacitatea copilului de a utiliza emoțiile adecvat contextului social în care se află în vederea unei bune adaptări sociale, prin integrare facilă în grupul de covârșnici și prin realizarea de interacțiuni sociale. Exprimarea emoțiilor se realizează prin intermediul regulilor de exprimare emoțională ce sunt dobândite prin învățare socială. Copiii care pot semnaliza cu ușurință propriile stări emoționale sunt mai plăcuți, mai îndrăgiți de cei din jur, devenind mai populari. Copiii care exprimă mai degrabă stări emoționale pozitive sunt mai plăcuți de cei din jur (adulți/copii) decât cei care exprimă preponderent stări emoționale negative.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI*ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
8.1. Conștientizează propriile trăiri emoționale.	Manifestă întotdeauna emoții adecvate contextului.	Manifestă emoții adecvate contextului fără a se desprinde de intervenția adultului.	Exprimă trăiri emoționale cu puternică încărcătură afectivă indiferent de context (furie, bucurie, frică, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> - Se bucură când este cazul; - Se întristează dacă a primit o observație pertinent.
8.2. Transmite adecvat mesaje cu încărcătură emoțională.	Își exprimă adecvat și controlat emoțiile prin joc și prin alte activități.	Exprimă adecvat emoțiile în diferite context.	Exprimă emoțiile fără un control adecvat indiferent de contextul în care se află.	<ul style="list-style-type: none"> - Își exprimă liber emoțiile. - Se bucură când finalizează o activitate cu succes.
8.3. Manifestă empatie.	Manifestă empatie la nivel verbal și comportamental.	Înțelege trăirea emoțională a celuilalt fără a se manifesta verbal și comportamental.	Este impasibil la trăirile emoționale ale celorlalți.	<ul style="list-style-type: none"> - „Nu te întrista că ai pierdut jucăria, putem să o căutăm împreună”. - Mângâie un copil care s-a lovit etc.

STANDARD 9: CONTROLUL PROPRIILOR EMOȚII

Controlul propriilor emoții reprezintă capacitatea de a gestiona modul de manifestare a emoțiilor, de a controla sau de a reduce intensitatea emoțiilor în vederea manifestării unor comportamente dezirabile social. Copiii care au un nivel ridicat al controlului emoțional (spre exemplu, nu se supără, chiar și atunci când greșesc), își fac cu ușurință prietenii, sunt mai repede acceptați de grupul de covârșnici, în timp ce copiii cu un nivel al controlului emoțional scăzut sunt neacceptați, respinși și chiar izolați.

INDICATOR	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI* ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
9.1. Așteaptă înainte de a acționa în anumite situații.	Așteaptă înainte de a acționa în anumite situații fără intervenția adultului.	Așteaptă înainte de a acționa în anumite situații doar dacă adultul intervine.	Acționează impulsiv chiar și cu intervenția adultului.	<ul style="list-style-type: none"> - Nu întrerupe conversația altora - Poate sta într-un loc singur mai mult timp. - Nu se supără dacă nu a terminat o activitate într-un timp impus.
9.2. Își controlează manifestările emoționale	Își controlează manifestările emoționale fără a fi necesară intervenția adultului.	Își controlează manifestările emoționale în momentul intervenției adultului.	Își manifestă trăirile emoționale fără a ține cont de contextul în care se află.	<ul style="list-style-type: none"> - Nu lovește colegul chiar dacă este provocat; - Se liniștește ușor după ce s-a supărat.
9.3. Utilizează strategii de reglare emoțională adecvate vârstei.	Utilizează strategii de reglare emoțională pozitive (cere scuze, se conformează, împarte, negociază, etc.) fără intervenția adultului.	Utilizează strategii de reglare emoțională pozitive cu ajutorul adultului.	Utilizează strategii de reglare emoțională preponderent negative (plânge, neagă sau sfidează autoritatea, țipă, fuge etc.)	<ul style="list-style-type: none"> - Nu se supără dacă nu este solicitat la toate activitățile.

NOTĂ:

* Evaluarea competențelor domeniului dezvoltării sociale și emoționale prezintă o specificitate aparte la vârsta de 6-7 ani. Evaluarea este multinivelară și vizează următoarele tipuri de instrumente:

1. *la nivelul copilului*, evaluarea poate fi realizată prin fișe de observație a comportamentelor; prin probe situaționale: joc de rol, dramatizări etc.; analiza produselor activității; interviul liber sau semidirijat etc.; instrumente psihologice aplicate de către specialist etc.
2. *la nivelul părintelui*, evaluarea poate fi realizată prin chestionare, prin interviu liber sau dirijat, prin aplicarea instrumentelor psihologice de către specialist;
3. *la nivelul cadrului didactic*, evaluarea poate fi realizată prin chestionare, interviu liber sau dirijat etc.

**La nivelul fiecărui indicator corespunzător standardului sunt exemplificate tipuri specifice de comportamente observabile, modalități de manifestare ce pot fi folosite în construirea instrumentelor de evaluare mai sus menționate

3. DOMENIUL „DEZVOLTAREA COGNITIVĂ”

3.1. PREZENTAREA DOMENIULUI „DEZVOLTAREA COGNITIVĂ”

Dezvoltarea cognitivă a fost definită în termenii *abilității copilului de a înțelege relațiile dintre obiecte, fenomene, evenimente și persoane, dincolo de caracteristicile lor fizice* („Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani”, MECT, 2008).

De-a lungul dezvoltării ontogenetice domeniul cognitiv de dezvoltare dispune de o arie relativ constantă, dar cu certe dominante. La vârsta de 6 ani, copilul se află într-o perioadă de trecere, de tranziție de la o etapă la alta pe multiple planuri, inclusiv cognitiv. Dacă domeniul de dezvoltare cognitivă general presupune senzațiile și percepția, reprezentările și gândirea, memoria și imaginația, adică procesele de prelucrare primară și secundară a informației, pentru copilul de 6 ani acesta cuprinde fundamental percepțiile, reprezentările, gândirea, memoria și imaginația.

Până la vârsta de 6 ani copilul a experimentat multiple senzații, fiind expus tuturor tipurilor de senzații (atât din punct de vedere al simțurilor, cât și al criteriilor de interioritate). La această vârstă, copilul nu mai dispune de senzații ca atare, iar percepția funcționează predominant. Având în vedere aceste argumente, ar trebui să luăm în considerare în majoritatea situațiilor doar percepțiile, nu și senzațiile. Cu toate acestea, chiar dacă nu mai sunt spectaculoase, simțurile copilului continuă să se rafineze, iar pragurile senzoriale minimale să scadă, în timp ce cele maxime cresc; totuși, cea mai importantă modificare care ne-ar putea argumenta major poziționarea senzațiilor printre aria cognitivă semnificativă de dezvoltare este legată de scăderea pragurilor diferențiale deci, copilul poate să identifice stimuli specifici subtil diferențiați față de stimulii anteriori. Această rafinare a pragurilor diferențiale nu se realizează însă, într-un timp limitat, ci este un proces extins temporal, desfășurat pe durata întregii școlarități.

De aceea, fără a reduce importanța dezvoltării senzațiilor în formarea percepțiilor și deci a cunoașterii lumii înconjurătoare într-un mod mai complex și dinamic, respectiv cu o mai mare acuratețe și specificitate, considerăm mai importantă dezvoltarea perceptivă.

Concluzionând, putem afirma că domeniul de dezvoltare cognitivă pentru copilul de 6 ani este acoperit de mecanismele de prelucrare primară și secundară a informației. Chiar dacă rămâne tributar prelucrărilor primare, copilul de 6 ani realizează un debut către un nou nivel de dezvoltare cognitivă, debut ce îl orientează fundamental spre depășirea unor bariere de cunoaștere ancorate în majoritatea covârșitoare a situațiilor la nivel perceptiv și surprinderea unor relații de ordin superior, implicând noi valențe ale gândirii, noi forme incipiente ale memoriei (ce vor tinde să

devină dominante pe parcursul următorilor ani de școlaritate) și redefinirea unor parametri ai imaginației.

Astfel, domeniul cognitiv, fără a minimiza evoluțiile majore și accelerate de dezvoltare din alte domenii psiho-educăționale, va deveni una dintre sursele principale de surprindere și sesizare a evoluției dezvoltării psihice a copilului, având reverberații puternice în activitatea fundamental umană de comunicare verbală și de relaționare, atât la nivel interuman, cât și în comportamentele de cunoaștere inteligentă a lumii înconjurătoare.

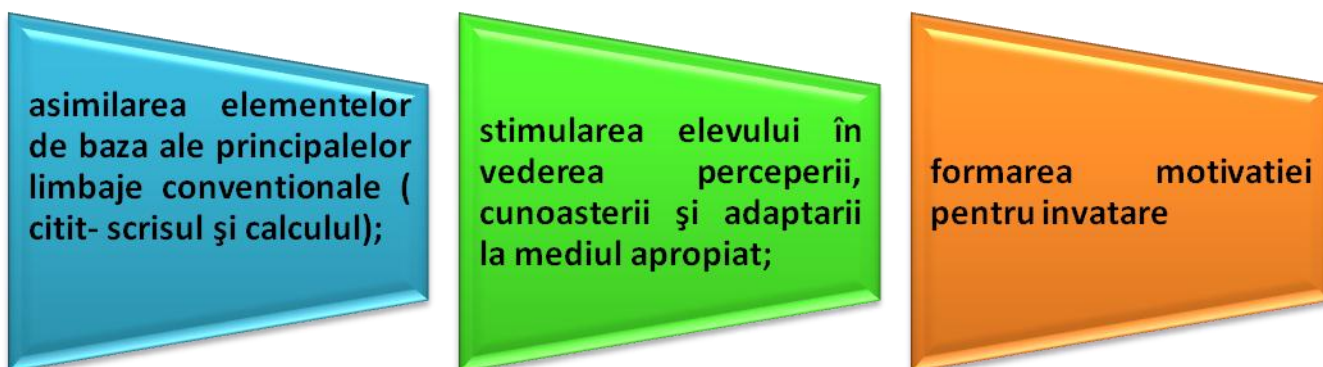
Domeniul cognitiv este structurat în două subdomenii vizând formarea și dezvoltarea unor competențe specifice:

- **Subdomeniul cognitiv *Procese psihice de cunoaștere și reprezentări matematice* are în vedere aspect privind formarea unor noțiuni elementare matematice, exersarea lor în cadrul rezolvării de exerciții și probleme,**
- **Subdomeniul *Cunoașterea și înțelegerea naturii* vizează formarea reprezentărilor despre mediul înconjurător și efectele acțiunilor omului asupra mediului.**

Fiecare subdomeniu cuprinde standarde și indicatori potrivit nivelului de dezvoltare cognitivă pentru vârsta de 6-7 ani.

Domeniul cognitiv are în vedere nivelul proceselor psihice de cunoaștere, la această vârstă și implicațiile acestora în învățarea școlară. La clasa pregătitoare sunt vizate două obiective majore: adaptarea școlară și alfabetizarea inițială.

În consecință, se urmărește:

3.2. PRINCIPALE CARACTERISTICI ALE DEZVOLTĂRII COGNITIVE ȘI ALE SUPORTULUI ENERGETIC AL INVATĂRII LA COPILUL ÎN VÂRSTA DE 6-7 ANI

MEMORIA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ este predominant mecanică și involuntară, fiind influențată în special de sentimentele copilului; ➤ este condiționată de încărcătura emoțională (reține ceea ce l-a impresionat mai mult); ➤ uitarea este frecventă (școlarul mic uită frecvent penarul, caietul)
ATENȚIA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dezvoltarea cognitivă la școlarul mic presupune trecerea de la atenția involuntară și spontană la cea voluntară - copilul se poate concentra 30 - 40 de minute, însă atenția îi este distrasă foarte ușor. Atenția la această vârstă devine selectivă, adaptabilă și planificată ;
VOINȚA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ școlarul mic are o voință instabilă și declanșată de acțiunea autorității adulților ; ➤ până la intrarea în școală, activitatea copilului se reduce la a face ceea ce îi oferă plăcere ;
AFECTIVITATEA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ viața emoțională a micului școlar devine mai echilibrată și apare sentimentul datoriei; ➤ imitația adultului, dorința de a demonstra că nu mai este mic, constituie o cale de socializare afectivă (recurge la bravură, acte de curaj - când se lovește pozează ca nu îl doare);
LIMBAJUL	<ul style="list-style-type: none"> ➤ școlarul mic își modifică în mod pozitiv limbajul, prin însușirea unor noțiuni matematice, precum și a unor cunoștințe referitoare la om și mediul înconjurător
GÂNDIREA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ se instalează gândirea operatorie concretă, prin trecerea de la cunoașterea intuitivă, nemijlocită a realității (cu ajutorul reprezentărilor) la cea logică, mijlocită (cu noțiunile și relațiile dintre ele); ➤ concretul imediat nu este depășit decât din aproape în aproape, cu extinderi limitate și asociații locale; ➤ apare caracterul operatoriu al gândirii - posibilitatea de a manipula obiectele

și fenomenele în plan mental, fără a le deforma, păstrându-le permanența;

- operațiile gândirii au un caracter concret ;
- la 7 ani este evident **spiritul critic al gândirii** (“vârsta gumei”);
- În jurul vârstei de 6-10 ani copilul își conștientizează cu adevărat vârsta.
- Perceperea lucrurilor este încă globală;este perceput întregul încă nedescompus; lipsește dubla acțiune de disociere – recompunere;
- Comparația reușește pe contraste mari, stările intermediare fiind greu sau deloc sesizate;
- Apare ideea de invarianta, de conservare (a cantității, masei, volumului);
- Apare reversibilitatea, sub forma inversiunii și compensării;
- Puterea de deducție imediată este redusă;

IMAGINAȚIA

- Imaginația **reproductivă** permite micului școlar să înțeleagă raportul dintre evenimente și fenomene, poate reconstitui fapte și evenimente observate. Aceste incursiuni sunt deseori populate cu elemente fantastice, fabulatorii care evocă fragilitatea experienței;
- Posibilul se suprapune realului.

3.3.IMPLICAȚII ALE EVALUĂRII DEZVOLTĂRII COGNITIVE ASUPRA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Evaluarea domeniului dezvoltării cognitive reprezintă o componentă esențială a procesului de evaluare a rezultatelor elevilor din clasa pregătitoare, a eficacității resurselor, a condițiilor și a operațiilor folosite în desfășurarea procesului instructiv-educativ, în vederea luării deciziilor necesare optimizării procesului de debut școlar.

Evaluarea domeniului dezvoltării cognitive va urmări măsurarea și aprecierea cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor matematice și a celor de observare/ investigare a mediului înconjurător, precum și comportamentele și atitudinile dobândite de elevi în procesul instructiv-educativ specific acestui domeniu de dezvoltare.

Profesorul va urmări obținerea de informații referitoare la nivelul de pregătire a elevilor, folosind strategii evaluative corespunzătoare particularităților de vârstă și individuale ale acestora. Informațiile obținute vor fi analizate și prelucrate statistic, interpretate din punct de vedere calitativ, al semnificației lor psiho-pedagogice. Se realizează astfel o cunoaștere obiectivă a stadiului de pregătire a elevilor, ceea ce va permite cadrului didactic luarea din timp a unor măsuri de prevenire, de ameliorare, de înlăturare a dificultăților, în vederea eficientizării actului educativ în ansamblul său.

Un moment important în cadrul acestui proces îl constituie informarea părinților cu privire la rezultatele obținute de elev în urma aplicării raportului de evaluare. În cadrul dialogului purtat între cadrul didactic și părinți trebuie precizat faptul că evaluarea domeniului dezvoltării cognitive nu vizează o clasificare a elevilor, ci oferă informații necesare diferențierii și individualizării demersului didactic al profesorului. Părinții trebuie informați în legătură cu specificul dezvoltării cognitive la vârsta de 6-7 ani și motivați să colaboreze cu profesorul în vederea unei mai bune cunoașteri a elevului, ceea ce va permite alcătuirea unui plan educațional adaptat nevoilor și intereselor acestuia. Materialele (probe de evaluare, fișe de observare etc) aflate în portofoliul elevului vor fi consultate de părinți. În aceste condiții, ei își pot forma o imagine de ansamblu referitoare la progresele/regresele înregistrate de elev și pot sprijini traseul educațional al acestuia pe baza unor direcții călăuzitoare oferite de profesor.

Procesul evaluativ al domeniului dezvoltării cognitive a elevului va contribui astfel la orientarea și optimizarea actului educativ, în vederea integrării corespunzătoare și responsabile a copiilor în sistemul educațional.

3.4. DESCRIEREA STANDARDELOR ȘI A INDICATORILOR SPECIFICI DOMENIULUI

SUBDOMENIUL 1. PROCESE PSIHICE DE CUNOAȘTERE ȘI REPREZENTĂRI MATEMATICE

STANDARD 1: DEMONSTRAREA ÎNȚELEGERII RELAȚIILOR CAUZALE, TEMPORALE ȘI SPAȚIALE

Standardul urmărește formarea unei relații între cunoașterea senzorială și cea logică, prin procesul de explorare a poziției unor obiecte în spațiu, a desfășurării în timp a unor evenimente și prin evidențierea cauzalității unor fenomene din realitatea imediată a elevilor.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NIVEL MINIM	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1.1 Folosește relațiile spațiale (deasupra, dedesubt, lângă, mai sus, mai jos etc.).	Denumeste și utilizează corect pozițiile spațiale relative ocupate de obiecte.	Denumeste corect și utilizează cu ezitări în jocuri de construcții, desene, acțiuni ș.a. pozițiile spațiale relative ocupate de obiecte.	Denumeste pozițiile spațiale relative ocupate de două obiecte..	-jocuri de construcții (poziționarea pieselor pentru a rezista construcția); -jocuri care necesită poziționarea obiectelor în raport cu altele; -jocuri de recunoaștere și numire (exersarea termenilor de vocabular) a poziției pe care o ocupă diverse obiecte în spațiu; -realizarea unei hărți a sălii de clasă; - jocuri de recunoaștere și numire (exersarea termenilor de vocabular) a poziției pe care o ocupă diverse obiecte în spațiu;
1.2.Utilizează relații temporale (azi, ieri, mâine, mai devreme,mai târziu, peste puțin timp etc).	Folosește relațiile temporale <i>târziu, devreme, azi, mâine</i> în orice situație cotidiană.	Identifică relații temporale în cadrul exercițiilor experiment.	Identifică relații temporale în cadrul exercițiilor experiment cu ajutor acordat.	- experimente în care factorul timp este important: dezghețul, dizolvarea, deshidratarea, îngrijirea unei mici răni, uscarea unui burete, a unei vopsele etc. - situații problematice de oferire a unor explicații pentru o situație cotidiană dată; de ex :„Mihai a lipsit ieri pentru că a fost bolnav.”
1.3. Identifică relații cauzale (dacă..., atunci...).	Identifică relația cauză-efect.	Identifică relația cauză-efect, în cadrul experimentelor.	Identifică relația cauză-efect, în cadrul experimentelor,cu ajutor acordat.	-experimente care surprind relația de cauză-efect; de exemplu: pune gheață în apă pentru a vedea cum se topește; pune lăstare în apă pentru a vedea cum prind rădăcină; pune zahăr, ulei, făină în apă etc. -jocuri de explicare a unor schimbări ale fenomenelor (dacă e înnorat, atunci s-ar putea să plouă).

STANDARD 2: DEMONSTRAREA CUNOAȘTERII ATRIBUTELOR DE FORMĂ, CULOARE, MĂRIME, GROSIME

Standardul asigură legătura dintre matematică și realitatea înconjurătoare, evidențiind necesitatea prezenței unor instrumente de modelare și simulare a acestei realități pentru dezvoltarea capacităților de explorare/investigare a mediului înconjurător și formarea unor reprezentări spațiale și noțiuni geometrice corecte.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NIVEL MINIM	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
2.1. Identifică și numește obiecte care au formă de triunghi, cerc, pătrat, dreptunghi în mediul înconjurător și în materiale tipărite.	Identifică și numește toate obiectele care au formă de triunghi, cerc, pătrat, dreptunghi, în mediul înconjurător și în materiale tipărite.	Identifică și numește cu ezitări obiecte care au formă de triunghi, cerc, pătrat, dreptunghi, în materiale tipărite.	Identifică și numește cu sprijin acordat obiecte care au formă de triunghi, cerc, pătrat, dreptunghi.	-exerciții-joc de colorare a unor imagini care se aseamănă cu forma ce trebuie învățată; De exemplu: <i>Încercuiește imaginile care au forma unui dreptunghi./ Colorează imaginile care seamănă cu un cerc.</i> -jocuri de recunoaștere a formelor geometrice; de exemplu: „Găsește pătratele aflate în desenul următor.” „Numește obiectele din clasă care au formă de dreptunghi.” -exerciții de observare și descriere verbală empirică a figurilor geometrice cunoscute; - exerciții de identificare a formelor plane în modele simulate în natură („Cu ce seamănă...? Televizorul este ca un cerc sau ca un dreptunghi?”) - jocuri de selectare, conturare și decupare a figurilor geometrice;
2.2. Compară obiecte după formă, culoare, mărime, grosime.	Compară cu ușurință obiecte după patru atribute (formă, culoare, mărime, grosime).	Compară obiecte după două-trei atribute (culoare/mărime/grosime/ formă).	Compară două obiecte după un atribut dat (culoare/mărime/grosime/ formă).	-exerciții-joc de identificare și descriere a asemănării sau deosebirii dintre două obiecte de același tip; de ex.: o minge este mai mare decât alta; fusta mea e la fel cu cea a Mariei etc. -jocuri de selectare a obiectelor cu formă geometrică; „Să facem ordine în cutia cu lego!”; de ex: „Găsește în cutia cu lego toate dreptunghiurile mici, galbene și subțiri.”
2.3. Integrează formele geometrice în desene, colaje, construcții etc.	Integrează formele geometrice în desene, colaje, construcții etc.	Integrează cel puțin două forme geometrice diferite în desene, colaje, construcții etc.	Integrează o formă geometrică în desene, colaje, construcții etc., cu sprijin acordat.	-activități de colaje în care copiii utilizează formele geometrice, numind formele; de ex.: „Triunghiul acesta poate fi acoperișul unei case, iar pătratul camerele”. -jocuri de construcții cu obiecte având formă geometrică - construirea unor colaje cu figuri geometrice; - realizarea unor desene folosind figuri geometrice;

STANDARD 3: REALIZAREA OPERAȚIILOR DE GRUPARE, ORDONARE, CLASIFICARE ȘI MĂSURARE

Standardul vizează problematica mărimilor și a măsurării acestora care reprezintă o interfață între matematică și alte domenii ale cunoașterii umane. În acest sens, noțiunea de mărime poate fi privită ca o proprietate a corpurilor și a fenomenelor, în baza căreia acestea pot fi comparate (dimensiune, întindere, volum, cantitate, durată, valoare), oferind în același timp direcții călăuzitoare în vederea estimării dimensiunilor unui obiect sau a duratei desfășurării unui eveniment.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NIVEL MINIM	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
3.1.Grupează obiectele după formă, culoare, mărime, grosime.	Grupează obiectele după patru criterii.	Grupează obiecte după trei criterii.	Grupează obiecte după două criterii.	-exerciții de grupare după mai multe criterii a unor obiecte din mediul înconjurător sau reprezentate sub formă de desene; - exerciții de grupare a creioanelor (creioane lungi și roșii, creioane scurte și verzi) sau a colegilor (ex: după culoarea părului); - exerciții-joc de analiză a unor grupări și ordonări a diferitelor obiecte; observarea clasificărilor și identificarea criteriilor de grupare („De ce crezi că aceste obiecte sunt în același grup? De ce crezi că aceste obiecte sunt desenate în această ordine?”)
3.2.Ordonează obiecte în funcție de lungime, mărime, grosime.	Ordonează obiecte în funcție de un criteriu dat.	Ordonează cu ezitări obiecte în funcție de un criteriu dat.	Ordonează cu ajutor acordat obiecte în funcție de un criteriu dat.	-exerciții-joc de așezare în ordine crescătoare și descrescătoare a unor obiecte din mediul înconjurător sau reprezentate sub formă de desene, după un anumit criteriu.
3.3.Măsoară proprietăți ale corpurilor solide și lichide, utilizând unități neconvenționale și convenționale proprietăți ale corpurilor.	Măsoară proprietăți ale corpurilor solide și lichide, utilizând unități neconvenționale și convenționale proprietăți ale corpurilor.	Măsoară proprietăți ale corpurilor solide și lichide, utilizând unități neconvenționale sau convenționale proprietăți ale corpurilor.	Măsoară proprietăți ale corpurilor solide și lichide, utilizând o unitate neconvențională sau convențională dată.	-exerciții de măsurare a unor corpuri solide și lichide , utilizând unități neconvenționale (pahare, gălețușe, creioane, pasul unui copil etc) și convenționale(vas de 1 litru, greutatea de 1 kg, 1 metru de croitorie etc.)

3.4. Folosește unitățile de timp - zile, săptămâni, luni.	Identifică și folosește în situații cotidiene unitățile de timp: zile, săptămâni, luni.	Identifică și folosește în cadrul exercițiilor și jocurilor unitățile de timp: zile, săptămâni, luni.	Identifică unitățile de timp: zile, luni.	Exerciții-joc pentru stabilirea momentului când are loc un eveniment: ziua Anei este peste 2 săptămâni, fiecare anotimp durează 3 luni, acum 4 zile am fost la bunici etc Activități practice de confecționare a unor calendare, ceasuri, cărți despre anotimpuri, luni, săptămâni etc:
--	---	---	---	--

STANDARD 4: FOLOSIREA CUNOȘTINTELOR DESPRE CANTITATE, NUMERE ȘI NUMĂRARE

Standardul oferă un suport științific pentru formarea conceptului de număr natural, pentru înțelegerea aspectului cardinal/ordinal al acestuia, pentru formarea capacității de a compara și a ordona crescător/ descrescător numere naturale.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NIVEL MINIM	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
4.1. Estimează raporturile cantitative dintre două grupuri de obiecte prin punerea în corespondență.	Numără corect crescător și descrescător de la 0 la 10, fără sprijin de obiecte.	Numără corect crescător de la 0 la 10 ; numără descrescător cu sprijin de obiecte de la 0 la 10.	Numără crescător și descrescător de la 0 la 10, cu sprijin de obiecte.	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții-joc de reprezentare prin obiecte sau desene (puncte, cerușe, liniuțe etc.) a oricărui număr din centrul 0-10; - exerciții de numărare din 1 în 1 cu și fără sprijin de obiecte; - jocuri de estimare a cantității: <i>Sunt destule... pentru toți copiii?</i>
4.2. Raportează numărul la cantitate și invers.	Asociază cardinalul oricărei mulțimi cu numărul de elemente corespunzător.	Asociază cardinalul unor mulțimi cu numărul de elemente corespunzător, cu ezitări.	Asociază cardinalul unor mulțimi cu numărul de elemente corespunzător cu ajutor acordat.	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții-joc de asociere a cardinalului unei mulțimi cu numărul de elemente corespunzător; - Formează, prin încercuire, grupa jucăriilor. Trasează o linie de la grupa jucăriilor la cifra corespunzătoare numărului de jucării din grupă. - Desenează în interiorul diagramelor tot atâtea linii câte îți indică cifra. - Desenează în fiecare coș tot atâtea mere încât să se facă 6 mere. - Taie atâtea ceșcuțe, încât pe fiecare raft să rămână 8 ceșcuțe.

4.3. Recunoaște cifrele de la 0 la 9.	Recunoaște toate cifrele.	Recunoaște cifrele cu ezitări.	Recunoaște cifrele cu ajutor acordat.	-exerciții-joc de recunoaștere a cifrelor, în cadrul unor imagini care se aseamănă cu cifra ce trebuie învățată, -ghicitori referitoare la cifre; - exerciții-joc de construcție a cifrei folosind diverse materiale (plastilină, sârmulițe etc.); -exerciții de identificare a cifrelor; - jocuri simbolice: La magazin – inventarul produselor, La farmacie – numărul pastilelor etc. Încurajați copiii să scrie vârsta lor, vârsta părinților, numărul străzii pe care locuiesc, numărul de apartamente.
4.4. Scrie elementele grafice ale cifrelor.	Scrie corect elementele grafice ale tuturor cifrelor.	Trasează corect cu ajutorul liniilor punctate, elementele grafice ale cifrelor.	Scrie elementele grafice ale tuturor cifrelor, cu ajutor acordat.	-exerciții-joc de colorare a unor imagini care se aseamănă cu cifra ce trebuie învățată; -exerciții de trasare pe linia punctată a elementelor grafice corespunzătoare cifrelor; -exerciții de scriere a elementelor grafice ale cifrelor fără liniuțe punctate ajutătoare.
4.5. Identifică poziția unui obiect într-un șir de obiecte, utilizând numeralul ordinal.	Identifică poziția unui obiect într-un șir de obiecte, utilizând numeralul ordinal .	Identifică poziția unui obiect într-un șir de obiecte, utilizând numerele ordinale primul, al doilea,...al cincilea.	Identifică poziția unui obiect într-un șir de obiecte, utilizând numerele ordinale primul, al doilea, al treilea.	-exerciții-joc de identificare a obiectelor dintr-un șir de obiecte, pe baza unei cerințe date. Ex: Încercuiește pe al doilea. -calendarul zilelor de naștere ale copiilor - se stabilește în fiecare lună în ce ordine își vor sărbători zilele;

STANDARD 5: REZOLVAREA UNOR PROBLEME ȘI SITUAȚII PROBLEMATICE, REALE SAU IMAGINARE

Standardul este relevant pentru formarea conceptelor matematice de adunare/ scădere, pentru utilizarea operațiilor matematice în vederea rezolvării unor probleme/ situații problematice simple și pentru asimilarea limbajului noțional specific, dată fiind legătura strânsă între conținutul noțiunilor matematice și denumirea acestora.

INDICATOR	Realizat	În curs de realizare	Nivel minim	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
5.1. Realizează operații de adunare și scădere cu numerele naturale din centrul 0-10.	Realizează operații de adunare și scădere cu numerele naturale din centrul 0-10.	Realizează operații de adunare și scădere cu numerele naturale din centrul 0-10, pe baza materialului concret, ilustrativ.	Realizează operații de adunare și scădere cu numerele naturale din centrul 0-10, cu ajutor acordat.	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții practice de reuniune a două mulțimi și asocierea acestora cu operația de adunare; - exerciții de numărare cu pas dat înainte și înapoi cu și fără sprijin în obiecte sau desene; - exerciții de operare cu numere prin calcul mintal, având ca sprijin obiecte sau desene; - exerciții-joc de utilizare a numerelor în diverse situații concrete; - exerciții de compunere și de descompunere a numerelor în forme echivalente și utilizarea acestora pentru efectuarea operațiilor; - exerciții de stabilire a valorii de adevăr a unei operații.
5.2. Utilizează strategii simple pentru a rezolva probleme și situații-problematic utilizând concepte și procese matematice.	Utilizează strategii simple pentru a rezolva probleme și situații-problematic utilizând concepte și procese matematice.	Utilizează strategii simple pentru a rezolva probleme și situații-problematic utilizând concepte și procese matematice, numai atunci când are de rezolvat o sarcină dată.	Utilizează strategii simple pentru a rezolva probleme și situații-problematic utilizând concepte și procese matematice, cu ajutor acordat.	<ul style="list-style-type: none"> -exerciții-joc de problematizare: construcții cu figuri și corpuri geometrice date; -exerciții-joc de aranjare a unor obiecte în sala de clasă (desene, modelaje, flori în ghivece etc.); -rezolvarea de probleme simple cu o operație în care numerele sunt redată obiectual sau figurate prin desene simple; -exerciții de transpunere a problemei ilustrate în operație; - utilizarea numerelor în activități din viața cotidiană; - crearea orală de exerciții și probleme cu sprijin concret în obiecte.
5.3. Comunică utilizând limbajul matematic.	Comunică cu ușurință utilizând limbajul matematic în situații diverse.	Comunică utilizând limbajul matematic într-o sarcină de lucru.	Comunică utilizând limbajul matematic, cu sprijin din partea profesorului.	<ul style="list-style-type: none"> - exprimarea în cuvinte proprii a modului de lucru folosit în rezolvarea unor sarcini care solicită operarea cu numere; -exerciții de utilizare a terminologiei specifice: adunare, scădere, plus, minus, egal. - verbalizarea constatărilor efectuate, folosind o terminologie corectă: „În cele două (sau mai multe grupe) sunt tot atâtea ... câte sunt în grupa ...” -exerciții de verbalizare a rezolvării problemelor simple, a descrierii caracteristicilor unor forme și corpuri geometrice

SUBDOMENIUL 2. CUNOAȘTEREA ȘI ÎNȚELEGEREA LUMII

STANDARD 1: DOBÂNDIREA INFORMAȚIILOR DESPRE MEDIUL ÎNCONJURĂTOR PRIN OBSERVAREA ȘI MANIPULAREA OBIECTELOR

Standardul urmărește dobândirea de cunoștințe referitoare la mediul înconjurător, formarea unor priceperi și deprinderi de a observa obiecte, plante, animale și fenomene din realitatea imediată, de a selecta elemente semnificative pentru a face predicții pe baza observațiilor efectuate.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NIVEL MINIM	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1.1. Folosește obiecte, materiale și echipamente pentru a strânge informații despre lucrurile și fenomenele care îl înconjoară.	Folosește obiecte, materiale și echipamente, instrumente pentru a investiga și a strânge informații despre mediul înconjurător.	Folosește obiecte, materiale și echipamente pentru a strânge informații despre mediul înconjurător, numai atunci când are de rezolvat o sarcină dată.	Folosește obiecte, materiale și echipamente pentru a strânge informații despre mediul înconjurător, cu ajutor acordat.	<ul style="list-style-type: none"> - experimente realizate cu ajutorul unor instrumente standard, pentru a observa lucrurile și fenomenele care-l înconjoară, asemănări și deosebiri dintre acestea: lupe, magneți, vase gradate, microscop etc. -activități de conservare a unor obiecte în vederea folosirii lor în activitățile didactice de observare sau în cadrul experimentelor: semințe, conuri, scoici, pietre de râu, frunze, dopuri de plută, diferite capace, confecționarea unor ierbare, insectare etc.
1.2. Colectează informații despre mediu, utilizând simțurile, observarea, manipularea și conversația.	Describe mediul înconjurător, cu ajutorul informațiilor dobândite prin intermediul observării, manipulării obiectelor, studiului cărților.	Prezintă mediul înconjurător, atunci când este implicat direct în activități de observare a acestuia.	Describe mediul înconjurător, atunci când este implicat direct în activități de observare, cu ajutorul adultului.	<ul style="list-style-type: none"> • activități de observare: <ul style="list-style-type: none"> - a fenomenelor naturii: ploaie, ceață, tunet, fulger, brumă, chiciură; -a diferitelor specii de plante și animale ; -activități extracurriculare de observare a unor specii de plante, animale, insecte în mediul lor natural: vizită la fermă, la Grădina botanică, la Grădina zoologică, în parc etc. - vizionarea unor filme didactice referitoare la consecințele unor fenomene naturale: inundații, cutremure, eroziune, defrișări, poluare, efectele secetei etc. -Jocuri de rol: „De-a exploratorii” ; „De-a meteorologii”

<p>1.3. Identifică și descrie elemente componente ale lumii înconjurătoare, precum și interdependența dintre ele.</p>	<p>Identifică și descrie elemente componente ale lumii înconjurătoare, precum și interdependența dintre ele.</p>	<p>Identifică și descrie elemente componente ale lumii înconjurătoare, precum și interdependența dintre ele, pe baza materialului concret, ilustrativ.</p>	<p>Identifică și descrie elemente componente ale lumii înconjurătoare, precum și interdependența dintre ele, pe baza materialului ilustrativ cu ajutor acordat.</p>	<p>- Jocuri didactice referitoare la modul de viață al omului, al diferitelor specii de plante și animale: „Ce știi despre...?”, „Ce ar fi dacă...?”, „Ce s-ar fi întâmplat dacă...?” etc</p> <p>- activități de semănare a unor semințe, plantare a unor răsaduri, de îngrijire a unor plante pentru a vedea evoluția acestora în raport cu factorii de mediu</p> <p>-jocuri didactice pentru stabilirea interdependenței dintre lucruri, fenomene, obiecte, de genul: „Meseria și uneltele potrivite”, „Ființe marine-terestre” „Animalele și mediul lor de viață” etc.</p> <p>-realizarea unor experimente simple pentru a vedea rolul factorilor de mediu asupra creșterii și dezvoltării sau evoluției plantelor, animalelor ; Plante udate/neudate, Plante ținute la lumină /întuneric etc.</p> <p>- Realizarea unor vizite pentru observarea mediului înconjurător: vizite la zoo, ferme de animale, ferme de păsări, acvariu, cabinetul unui medic veterinar sau plantele prin vizite într-o livadă, grădină de legume, solar cu răsaduri etc.</p>
<p>1.4. Face predicții în baza fenomenelor observate.</p>	<p>Identifică și recunoaște efectele unor acțiuni din viața cotidiană și a celor date de cadrul didactic responsabil.</p>	<p>Identifică efectele unor acțiuni impuse în cadrul unor activități date.</p>	<p>Identifică cu ajutor acordat efectele unor acțiuni impuse în cadrul unor activități date.</p>	<p>-exerciții-experiment de identificare a efectelor unor acțiuni; ex.: „Ce se întâmplă atunci când turnăm lichid prea mult într-un vas ?” „Ce se întâmplă dacă într-o parte a balanței așezăm un obiect mai greu , iar în partea cealaltă un obiect mai ușor?”, „Ce se întâmplă dacă nu așezăm jucăriile în ordine?”“</p>

STANDARD 2: DESCOPERIREA OMULUI CA PARTE A LUMII VII ȘI CA FIINȚĂ SOCIALĂ

Standardul vizează evidențierea principalelor caracteristici ale ființelor vii, a interdependențelor dintre acestea, precum și conștientizarea importanței acțiunilor omului în vederea protejării mediului înconjurător.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NIVEL MINIM	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
2.1. Enumeră principalele caracteristici ale omului ca ființă vie.	Enumeră principalele caracteristici ale omului ca ființă vie, fără suport ilustrativ.	Identifică principalele caracteristici ale omului ca ființă vie, pe baza materialului ilustrativ.	Enumeră principalele caracteristici ale omului ca ființă vie, pe baza materialului ilustrativ cu ajutorul adultului.	Convorbiri, lecturi după imagini, în vederea stabilirii caracteristicilor omului ca ființă vie, pe teme ca: „Acesta sunt eu” ; „În familie” ; „Corpul uman” ; „Oamenii pe Glob” Activități practice de realizare a unor colaje, grafice cu caracteristicile fiecărui copil (înălțime, greutate, preferințe).
2.2. Identifică asemănări și deosebiri între oameni, animale și plante.	Identifică asemănări și deosebiri între oameni, animale și plante.	Identifică asemănări și deosebiri între oameni, animale și plante, prin comparația realizată pe marginea suportului ilustrativ.	Identifică asemănări și deosebiri între oameni, animale și plante, prin intermediul întrebărilor ajutătoare.	Convorbiri pe teme ca: „Prietenul meu”; Jocuri de masă cu jetoane: „Grupează personajele după...”; „Grupează animalele după hrană”; „Alege plantele care au bulb” etc. Activități plastice, colaje etc. de redare a asemănărilor și deosebirilor dintre plante, animale, oameni etc: „Familii de omuleți”; „Copii și adulți” (clasificare în funcție de diferite criterii);
2.3. Prezintă condiții specifice vieții umane și semnificația lor.	Describe condiții specifice vieții umane și semnificația lor.	Prezintă condiții specifice vieții umane și semnificația lor, după modelul prezentat de colegi sau de adult.	Prezintă condiții specifice vieții umane și semnificația lor, cu ajutorul adultului.	-Convorbiri despre factorii care influențează viața omului pe pământ: „Ce s-ar întâmpla dacă nu ar exista aerul, apa, lumina? “ ; „De ce are nevoie omul, pentru a duce o viață sănătoasă?”, etc -Lecturi după imagini, vizionarea unor filme didactice pe teme ca: „Oameni din diferite locuri” (adaptarea omului la diferite condiții de mediu) -Observarea omului în diferite contexte: acasă, la serviciu, la cumpărături, pentru a conștientiza faptul că omul are mai multe roluri în societate, în activități pe teme ca: „Meseria părinților mei” ; „Cum îmi petrec timpul în familie” etc.

<p>2.4. Manifestă disponibilitate pentru a participa la acțiuni de îngrijire și protejare a mediului.</p>	<p>Participă la acțiuni de îngrijire și protecție a mediului proprie inițiativă.</p>	<p>Participă la acțiuni de îngrijire și protecție a mediului atunci când este implicat direct.</p>	<p>Participă la acțiuni de îngrijire și protecție a mediului, atunci este implicat direct și când i se explică importanța acestora.</p>	<p>-Activități ecologice de îngrijire și protecție a mediului, desfășurate în curtea școlii, în parcuri, pe teme ca : „Curăță-mă ca să-ți dau aer curat!” „Avem nevoie de un mediu curat”</p> <p>- Activități practice în care să se utilizeze materiale reciclabile: „Confecționarea unor suporturi pentru rechizite din cutii de carton”, „Folosirea unor materiale plastice în activități practice”</p> <p>-Activități de reciclare a materialelor, în vederea economisirii resurselor naturale: „Confecționarea unor peturi, a unor cutii pentru colectarea materialelor reciclabile și a deșeurilor”</p>
--	--	--	---	---

4. DOMENIUL DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI A COMUNICĂRII

4.1. PREZENTAREA DOMENIULUI „DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI A COMUNICĂRII”

Domaniul „Dezvoltarea limbajului și comunicării” este important pentru formarea și dezvoltarea copilului pentru că de limbaj se folosește copilul pe tot parcursul vieții, acesta îl ajută să comunice cu semenii săi, să-și exprime idei și sentimente, să cunoască mediul înconjurător și pe cel îndepărtat.

Acest domeniul contribuie la formarea unor *competențe de bază* ca:

- **utilizarea de modalități de comunicare, într-o varietate de situații;**
- **utilizarea eficace a instrumentelor necesare educației pe tot parcursul vieții.**

De asemenea, cu ajutorul limbajului, copilul se integrează și participă activ la viața socială.

În clasa pregătitoare, copilul își fixează și consolidează limbajul însușit în grădiniță, în familie, în mediul de dezvoltare. La vârsta de 6 ani acest limbaj este nesigur, ușor influențat de stimuli străini care nu aparțin limbii literare.

Pentru evaluarea periodică a stadiului dezvoltării limbajului, profesorii au la dispoziție șapte standarde, iar pentru fiecare standard, un număr de obiective, care înseamnă acțiuni observabile și măsurabile, cu care se evaluează corect.

În acest domeniul se pornește de la pronunția corectă a cuvintelor și se ajunge la formularea de propoziții și de ordonare a acestora într-un enunț dezvoltat. De asemenea, se va urmări formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes, în clasa întâi, a citirii și scrierii.

Acest domeniul asigură și parcurgerea, în condiții corespunzătoare, a celorlalte domenii specifice clasei pregătitoare.

Clasa pregătitoare are misiunea de a „curăța” limbajul copiilor pentru a asigura condițiile necesare însușirii citirii și scrierii.

4.2. LIMBAJUL ȘI COMUNICAREA

Limba este principalul mijloc de comunicare al unui popor, este purtătoarea spiritualității sale, a tradițiilor și a geniului său. Cu ajutorul limbii, oamenii se formează pe tot parcursul vieții, prin dobândirea de noi cunoștințe, lărgirea orizontului cultural, pregătirea în diverse meserii sau profesii etc.

Folosirea corectă a limbii române este un act patriotic, o formă de respect a poporului din care faci parte. (Vasile Molan, 2010)

Înșușirea limbii române începe de la vârste mici, în familie și se continuă organizat, în grădiniță și școală. Aceste instituții îl învață pe copil să se exprime corect în limba română, să folosească limba română literară și să comunice cu ea.

Limbajul este modul specific de exprimare a sentimentelor și a gândurilor.

Limbajul reprezintă „activitatea psihică de comunicare între oameni prin intermediul limbii.” (M. Zlate, 2000, p.188)

Comunicarea înseamnă transmiterea de mesaje între emițător și receptor pe baza unui cod. Important este ca în procesul de formare a elevului, atât el, cât și profesorul să îndeplinească ambele roluri, pentru că, în viață acesta va fi și emițător și receptor. De asemenea, pentru a fi emițător trebuie să stăpânească mai multe moduri specifice de exprimare, încât codul folosit să fie înțeles de receptor.

Comunicarea „permite influențarea educativ-formativă a individului. În lipsa comunicării, individul rămâne la nivelul dezvoltării biologice, rămâne izolat, inapt pentru interacțiunea socială, privat de capacitatea de integritate în colectivitate.” (M. Zlate, 2000, p.189)

Dezvoltarea limbajului și a comunicării în clasa pregătitoare presupune însușirea de către elevi a unui număr de cuvinte corespunzător vârstei, care să facă parte din vocabularul activ al acestora și formarea deprinderilor de exprimare, adică folosirea corectă a acestor cuvinte în diferite situații de comunicare.

În acest proces avem în vedere că un mesaj se poate formula în mai multe feluri, chiar dacă transmite aceleași informații, precum și faptul că fiecare elev își formulează mesajul în forma sa proprie, pentru că transmite sentimentele, atitudinile sale etc. Important este ca acest mesaj să fie întocmit corect și evaluat de profesor în acest sens.

În procesul de educație cei doi actori, elevii și profesorii, sunt și emițători și receptori, iar comunicarea se bazează pe interactivitate. Ea se realizează pe căi verbale, paraverbale (pronunția,

tonul) și nonverbale (mimica, gestică). Constantin Cucuș susține că și tăcerea folosită în contexte adecvate poate avea funcții în comunicare, poate transmite ceva din partea emițătorului.

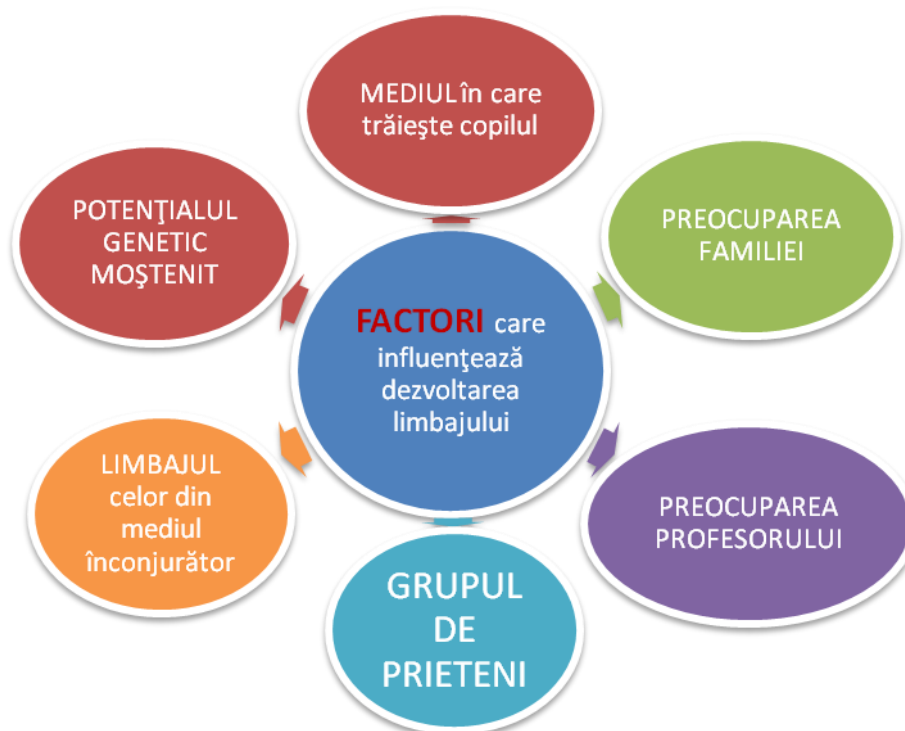
4.3.SPECIFICITATEA DEZVOLTĂRII LIMBAJULUI COPILOR DE 6-7 ANI

În viața omului sunt trei elemente care marchează formarea și dezvoltarea; acestea sunt *mersul, vorbirea și gândirea*. Deplasându-se omul descoperă lucruri noi, care după ce le cunoaște, contribuie la propria formare. *Gândirea* stochează informația și îl ajută pe copil să se folosească de ea atunci când are nevoie. Prin *vorbire* comunică direct cu cei din jur, își explică fenomenele descoperite și acumulează informații.

Limbajul, ca element esențial de socializare ajută copilul să-și exprime idei, sentimente, nevoi, trăiri și îl sprijină să se cunoască pe sine și pe alții.

Limbajul copilului **înregistrează un nivel de dezvoltare important în jurul vârstei de 6 ani** încât la sfârșitul ciclului primar, un copil dezvoltat normal, ar trebui să stăpânească cca *5000 de cuvinte*, din care 1500-1600 să facă parte din vocabularul activ. Această dezvoltare este influențată mult de mediul în care trăiește copilul, de preocuparea celor din jur: familia, profesori, prieteni etc., de potențialul genetic moștenit s.a. În limbajul copilului se reflectă limbajul celor din mediul său înconjurător.

Clasa pregătitoare are un rol important în formarea și dezvoltarea limbajului, deoarece asigură condițiile necesare pentru ca fiecare copil să abordeze învățarea cu șanse sporite. De fapt, această misiune sprijină rațiunea înființării clasei, deoarece de nivelul limbajului depinde dezvoltarea ulterioară a copilului.

În procesul formării limbajului, copilul pronunță la început, cuvinte separate, de obicei substantive. Mai târziu, substantivele sunt însoțite de verbe și se formează propoziții simple.

În fazele următoare, pe lângă substantive apar adjective, iar pe lângă verbe, alte cuvinte și copiii ajung să construiască propoziții dezvoltate, pe care, dacă este bine îndrumat, reușește să le așeze într-o ordine logică și să realizeze enunțuri dezvoltate și texte.

Înțelegerea semnificației cuvintelor la copil se realizează altfel decât la adult, deoarece generalizarea la copil se produce diferit. La cel mic generalizarea este determinată de faptul că gândirea se sprijină pe memorie; pentru el a gândi înseamnă a-și aminti, pe când pentru adult a-și aminti înseamnă a gândi.

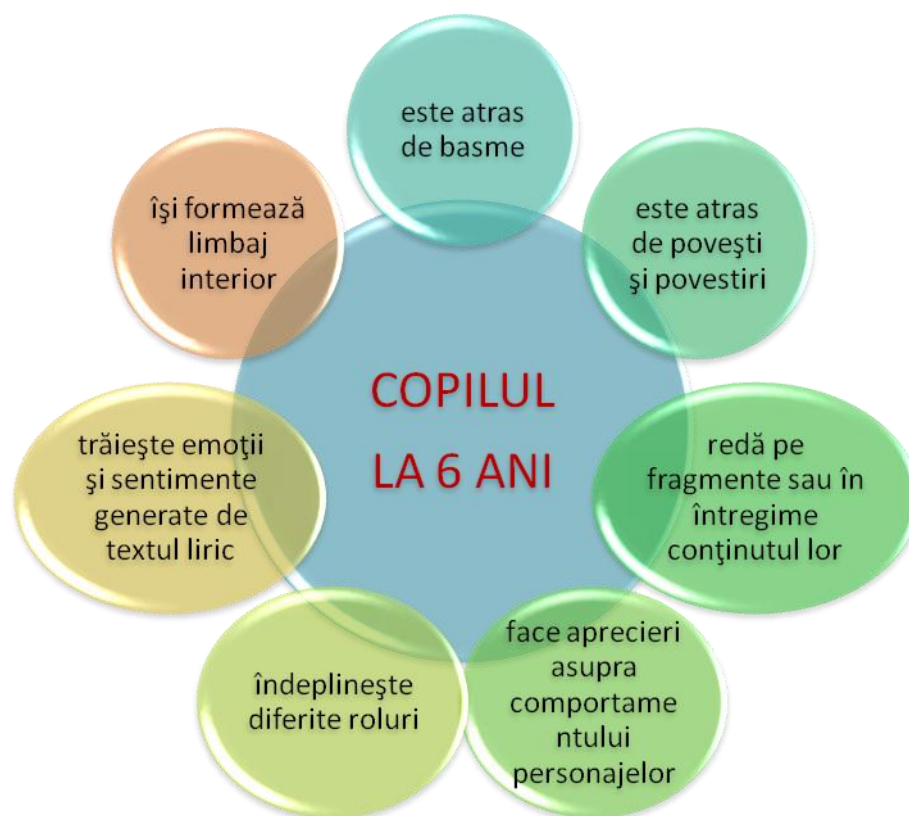
În legătură cu acest aspect, Piaget precizează că „limbajul ca sursă fundamentală de socializare a gândirii, este factorul principal cu ajutorul căruia se introduc în gândire legile logice, însușire care permite copilului să comunice cu alții.”

Imaginația copilului are legătură cu limbajul acestuia, cu nivelul comunicării, cu mediul în care se dezvoltă. Un copil care stăpânește puține cuvinte nu-și poate folosi imaginația.

Pronunția sunetelor și a cuvintelor sunt puternic influențate de mediul lingvistic în care copilul

se formează. Dacă cei din jur au pronunții greșite sau influențate de zonă și limbajul copilului are aceleași caracteristici, dar și mai grav ar fi dacă cel care îl îndrumă la grădiniță sau la școală are asemenea probleme, deoarece el are un impact mai puternic asupra formării limbajului copilului.

La 6 ani copilul este atras de basme, povești și povestiri cu acțiuni liniare, clare, atractive, cu dimensiuni potrivite vârstei și cu un număr mic de personaje. Ei pot reda pe fragmente sau în întregime conținutul acestor texte, pot face aprecieri cu privire la comportamentul unor personaje. De la această vârstă înțeleg poezia accesibilă și încep să trăiască emoții și sentimente generate de textul liric în versuri. Memorarea versurilor se poate realiza pe fragmente formate din 5-7 cuvinte. Prin literatură copilul începe să-și formeze un limbaj interior; până acum limbajul său era legat de un destinatar. Este atras de o serie de personaje din textele literare, încearcă să le imite și se produce în mintea lui o lume a rolurilor. Este atât de atras de unele texte, încât poate să le asculte de mai multe ori.

În vorbirea curentă, mai ales în discuțiile cu cei mai mici sau cu păpușile, folosesc des diminutivele considerând că astfel îi mângâie pe interlocutori.

Sunt sensibili când profesorul folosește diminutivele în dialogurile cu ei, dacă acest tip de relație se produce cu toți copiii la fel. Se produc serioase supărări dacă un copil este Ionuț sau Ionel și altul Popescu sau Ionescu.

Tot la această vârstă realizează construcții de cuvinte care nu spun nimic adultului sau care au sensuri ce pot fi schimbate: pâinărie, pentru magazinul de pâine; urlător, pentru copilul care plânge;

sufletos în loc de „cu suflet” etc.

Scoaterea din exprimare a acestor cuvinte nu se face brusc și prin măsuri coercitive. Diminutivele dispar singure pe măsură ce cresc, iar construcțiile curioase se înlătură prin exerciții de folosire a cuvintelor care aparțin limbii literare.

Dacă provin din spații culturale sub mediu, copiii ar putea folosi dezacordul ca pe o exprimare corectă, pentru că așa aude în jur. În situația în care nu a simțit educatoarea mai apropiată de el, îndrumările acesteia nu-l influențează și rămâne în mediul cultural respectiv.

Monologul este întâlnit la copii în special când realizează o activitate în mod independent, scriere, desen etc. Acest monolog, cuprinde, în general, explicațiile date de profesor cu privire la realizarea sarcinii. Nici în acest caz nu se intervine brusc, deoarece copilul procedează așa ca să-și reamintească regulile folosind și analizatorul auditiv. Numai dacă este bine îndrumat, copilul reușește la această vârstă să dea sens afirmativ, interogativ sau negativ exprimării prin intonație, să se folosească de mimică și gestică pentru a transmite un mesaj. Tot printr-o îndrumare corectă și dacă i s-a asigurat bine înțelegerea textului liric în versuri, copilul poate trăi emoțiile și sentimentele produse de acesta și poate realiza o interpretare potrivită a lui.

În urmărirea exprimării copilului se acordă o atenție deosebită acordului atributului cu substantivul determinat folosirii accentului la fiecare cuvânt pronunțat, precum și acordului în persoană și timp, pentru că neglijarea acestora în clasa pregătitoare creează serioase probleme procesului de alcătuire și transmitere a mesajelor. În atenția profesorului stă și folosirea corectă a adverbilor de timp: azi, ieri, mâine.

La 6 ani copilul folosește cu mai multă siguranță persoana I și comunică ceva despre el, se interiorizează, dorește să comunice cu cei mici și cu adulții. Orizontul lui se lărgeste, vorbirea este mai sigură, poate să asculte și dorește să fie ascultat.

Copiii învață ușor unii de la alții cuvinte, de aceea profesorul este atent la tot ceea ce se comunică și între copii, pentru a preveni însușirea unor cuvinte sau structuri care nu aparțin limbii literare.

4.3. ASPECTE CARACTERISTICE ALE EVALUĂRII DEZVOLTĂRII LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII ELEVILOR DIN CLASA PREGĂTITOARE

În învățământ se remarcă două *sisteme de evaluare*, cel tradițional și cel modern. Sistemul tradițional de evaluare urmărește individul, pe care îl apreciază, îl compară cu alții și îl situează într-o scară ierarhică, pe când sistemul modern are un caracter formativ și se integrează în procesul de evaluare (Marin Manolescu, 2004, p.28).

Profesorul care conduce clasa pregătitoare trebuie să stăpânească bine elementele teoretice ale evaluării și să le adapteze la situația concretă a clasei. Folosirea acestora la întâmplare sau incorectă, precum și relaționarea defectuoasă cu elevii poate crea serioase probleme dezvoltării limbajului copilului. Apostrofările și etichetările de orice fel în urma evaluărilor duc la „închiderea în sine” a copilului, care se soldează cu „renunțarea la comunicare”.

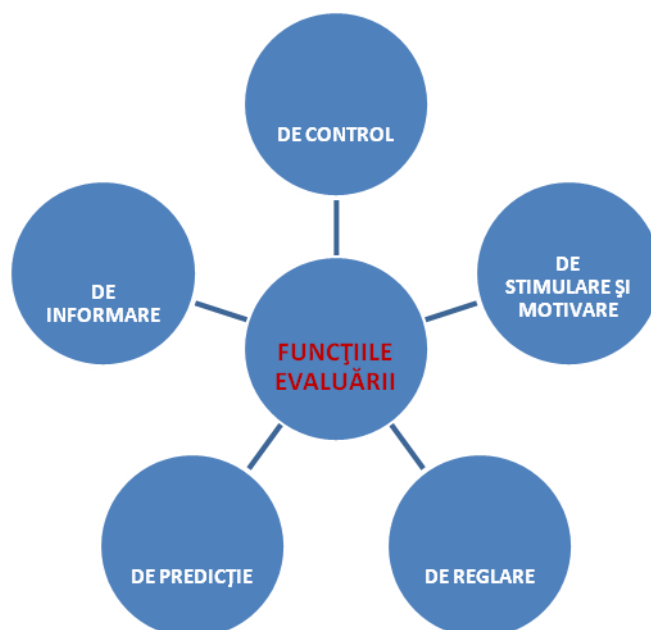
În practica evaluării se obțin rezultate, dacă se trece de la *evaluarea tradițională* la cea *modernă*, astfel:

- de la evaluarea care vizează măsurarea și aprecierea cunoștințelor (ce știu elevii) la evaluarea care urmărește măsurarea și aprecierea competențelor (ce poate să facă elevul cu ceea ce știe);
- de la evaluarea care pune accent pe aspectul cantitativ (cât de multă informație deține elevul) la evaluarea care pune accent pe valori și atitudini;
- de la evaluarea care vizează clasificarea elevilor la evaluarea care vizează progresul la fiecare elev.

O altă condiție este înțelegerea corectă a funcțiilor evaluării. Lucrările de specialitate menționează următoarele *funcții ale evaluării*:

- **funcția de control**, prin care se realizează aprecierea rezultatelor în raport cu obiectivele urmărite sau cu alte rezultate anterioare; această funcție se exercită doar parțial dacă ne oprim aici, este nevoie să descoperim cauzele unor rezultate nesatisfăcătoare și să căutăm strategii pentru înlăturarea lor;
- **funcția de reglare** – se exercită în momentul în care se descoperă rezultate minore și constă în producerea unor schimbări în stilul de lucru al profesorului, în desfășurarea procesului de predare-învățare, în relațiile cu elevii etc.;
- **funcția de predicție** prin care se anticipează rezultate;
- **funcția de stimulare și motivare** a elevilor pentru învățare;
- **funcția de clasificare și selecție**, care nu se exercită la clasa pregătitoare;

- **funcția de informare** a părinților, a profesorului cu care elevul continuă pregătirea.

În procesul evaluării s-au adus unele modificări și celor trei *forme de evaluare* cunoscute: inițială (predictivă), formativă și sumativă.

Prin **evaluarea inițială** se urmărește stabilirea nivelului de la care se pleacă într-o acțiune educativă, etapă, an de învățământ, ciclul de învățământ etc. Totodată, rezultatele evaluărilor inițiale devin și nivel de comparare a rezultatelor obținute pe parcurs, cu nivelul de plecare. Important este să se compare nivelul de realizare a aceluiași obiective.

Evaluarea formativă în noua abordare, face parte din procesul de învățare a elevilor și stimulează elevii pentru învățare.

Evaluarea sumativă încheie procesul de învățare.

Din cele prezentate rezultă că „evaluarea modernă renunță la conceptul de control al însușirii cunoștințelor și adoptă pe cel al evaluării rezultatelor învățării și ale proceselor pe care le implică.” (Marin Manolescu, 2004), dar și faptul că „... evaluarea nu trebuie înțeleasă ca o etapă supraadăugată sau suprapusă procesului de învățare, ci constituie un act integrat activității pedagogice.” (Constantin Cucuș, 2002).

În pregătirea pentru evaluare la clasa pregătitoare avem în vedere:

1. realizarea atmosferei corespunzătoare;
2. stabilirea nivelului minim de performanță la data evaluării, având în vedere nivelul minim de la sfârșitul semestrului. De exemplu, dacă nivelul minim la sfârșitul semestrului I este „pronunția corectă a sunetelor limbii române” și dacă evaluarea se realizează în luna noiembrie, ne putem propune ca nivel minim „pronunția corectă a 15 sunete”. Acest nivel îl

stabilim în funcție de problemele specifice ale clasei de elevi. De la nivelul minim, itemii măsoară și alte performanțe ale elevilor;

3. alegerea tipului de evaluare și a categoriei de itemi folosiți.

Întrucât domeniul se referă la dezvoltarea limbajului și a comunicării, cele mai multe **probe** vor fi orale și pot consta din: dialoguri, conversații, jocuri de rol, organizarea unor situații diverse de comunicare etc. Foarte rar, în aceste evaluări pot fi și sarcini scrise, precum: *Colorați desenul care ..., Desenați ..., Încercuți în desenele de mai jos...* etc., dar să nu scăpăm din vedere obiectivul evaluării „măsurarea nivelului exprimării” și să acordăm atenție doar realizării sarcinii scrise. Înainte de a colora, elevul trebuie să pronunțe cuvinte, pentru că acest aspect îl evaluăm.

De obicei, probele scrise se desfășoară pentru evaluarea nivelului celui de al șaptelea standard „forma re a unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a scrierii”. Chiar dacă probele orale au un grad de fidelitate mai scăzut, la această clasă și la acest domeniu ele își găsesc utilitatea.

„La oral se apreciază întreaga personalitate. Modul de prezentare, ținuta, privirea directă sau nu, prezența de spirit, prestigiul, concentrarea atenției, demn sau servil, șarmul sunt importante”.
(H. Pieron, 1963).

Eficacitatea probelor de evaluare se apreciază după următoarele **criterii de calitate**:

a) *Validitatea probei* – acest criteriu urmărește realizarea legăturii corecte între standardele urmărite și operaționalizarea obiectivelor din probă. Astfel, obiectivele evaluate trebuie să ofere suficiente informații pentru a trage concluzii cu privire la nivelul realizării standardului. De asemenea, acest criteriu are în vedere și relația dintre obiective și itemi. Dacă se dorește o reflectare explicită a cunoștințelor, itemii se formulează cu claritate și precizie, dacă urmărim cum se utilizează cunoștințele dobândite, formularea devine implicită, deci itemii urmăresc utilizarea cunoștințelor. Exemplu: ne aflăm în fața unui șir de ilustrații și solicităm câte o propoziție în legătură cu fiecare, urmărim formarea deprinderii de formulare a propozițiilor, dar dacă avem în vedere folosirea acestei deprinderi, solicităm un text în legătură cu ilustrațiile.

b) *Fidelitatea probei* constă în elaborarea acesteia în așa fel încât să poată fi aplicată pe orice populație școlară.

c) *Aplicabilitatea probei* are în vedere administrarea și interpretarea cu ușurință a datelor.

d) *Obiectivitatea probei* reprezintă acea calitate a instrumentului care trebuie să asigure aceeași interpretare a rezultatelor de către toți evaluatorii. În general, se bucură de această calitate probele standard.

Pentru a se obține rezultate corecte, aceste probe trebuie să îndeplinească și alte **condiții**:

- obiectivele urmărite să fie clare și bine înțelese de cel care evaluează;

- întrebările adresate celor evaluați să fie clar formulate, să respecte particularitățile de vârstă și individuale, să urmărească obiectivele, să stimuleze gândirea, memoria, imaginația, creativitatea;
- sarcinile de lucru să fie accesibile;
- să li se acorde elevilor timpul necesar pentru formularea răspunsurilor sau pentru rezolvarea sarcinilor de lucru.

Probele orale sunt cel mai des folosite în lecții deoarece:

- stabilesc legături trainice între profesor și elev;
- creează condiții ca profesorul să-și schimbe întrebările în funcție de răspunsurile elevului;
- permit elevului să-și descopere trăsăturile de personalitate și profesorului să le cunoască și să le consolideze;
- permit profesorului să evalueze atât cunoștințele asimilate de elev, cât și abilitățile cu privire la comunicare.

Construcția probelor este un element important în procesul evaluării.

a) în primul rând, se are în vedere *competența* urmărită. În cadrul acestui domeniu este vorba de competența de comunicare.

b) în al doilea rând, *se stabilesc obiectivele pe care le evaluăm*, care sunt în relație cu competența urmărită; Pentru fiecare standard noi vă oferim indicatorii de realizare, care se pot transforma în obiective sau putem stabili mai multe obiective la un indicator, în funcție de complexitatea lui.

c) în al treilea rând, *se construiesc itemii*, ca elemente componente importante în procesul evaluării. Itemii constau în seturi de întrebări la care trebuie să primim răspunsuri de la elevi (prezentarea unui text la care se adaugă întrebări sau sarcini de lucru sau dialoguri sau conversații etc.) În fiecare dintre acestea ne dăm seama de gradul de realizare a obiectivelor de la mai multe standarde. De exemplu, dacă profesorul are un șir de ilustrații și cere elevilor să formuleze propoziții pentru fiecare, are în vedere pronunția cuvintelor și a propozițiilor, formularea propozițiilor etc. După ce s-au formulat propozițiile se cere elevilor să le așeze într-o ordine logică. Atunci este posibil ca un cuvânt să se repete și trebuie să i se găsească înlocuitor; acesta poate fi pronumele și astfel se observă folosirea corectă a pronumelui personal etc.

Prima operație în construirea itemilor este alegerea tipului de item pe care-l folosim și care prin cerința lui este potrivit pentru clasa pregătitoare.

TIPUL ITEMULUI		CARACTERISTICILE ITEMULUI	EXEMPLE DE ITEMI
ITEM OBIECTIV	<i>de tip pereche</i>	<ul style="list-style-type: none"> solicită elevii să pună în legătură o serie de cunoștințe care au elemente comune; 	<p><u>Exemplu:</u> profesorul arată portretul unui scriitor cunoscut și cere elevilor să spună titlul lucrărilor scrise de el. În altă situație arată o ilustrație cu un animal cunoscut și elevii prezintă caracteristicile acestuia.</p>
	<i>cu alegere duală</i>	<ul style="list-style-type: none"> pun elevii în situația de a alege răspunsul corect din două alternative. Aici se constată puterea de discriminare a elevilor. 	<p><u>Exemplu:</u> <i>Cum e corect?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Am mâncat cireșe roșu. sau Am mâncat cireșe roșii.</i> <i>Privim o ilustrație. Profesorul formulează două propoziții. Una este în legătură cu ilustrația, cealaltă, nu. Elevul alege pe cea corectă.</i> După ce s-a citit o poveste: <i>Balaurul avea cinci capete. sau Balaurul avea șapte capete.</i> <p>După cum se observă putem evalua prin acest tip de item și realizarea acordului și înțelegerea textului.</p>
	<i>cu alegere multiplă</i>	<ul style="list-style-type: none"> solicită un efort mai mare din partea elevilor în sensul că acestea trebuie să aleagă răspunsul corect din mai multe variante; pot fi de mai multe feluri: <i>cu un singur răspuns corect și alegerea celei mai bune alternative.</i> Cea de a doua formă nu se utilizează, de regulă, la clasa pregătitoare. în elaborarea corectă a acestui tip de item trebuie să se țină seama de anumite condiții privind întrebarea : <ul style="list-style-type: none"> să fie clară, fără ambiguități; să fie formulată într-un limbaj accesibil clasei pregătitoare; să urmărească obiectivul; să nu sugereze răspunsul corect; să conțină 3-4 alternative ca să nu se ghicească răspunsul și nici să nu se depășească nivelul clasei. 	<p><u>Exemplu:</u> Profesorul arată trei ilustrații elevilor. Aceștia le denumesc.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px 20px; margin: 5px;">URS</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px 20px; margin: 5px;">CARTE</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px 20px; margin: 5px;">MAȘINĂ</div> </div> <p>Avem trei denumiri: urs, carte, mașină. Vrem să găsim cuvântul care are trei silabe.</p> <p><u>Întrebare:</u> <i>Care răspuns e corect?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Toate cuvintele au trei silabe.</i> <i>Primele două cuvinte au câte trei silabe.</i> <i>Cuvântul „mașină” are trei silabe.</i> <p><u>Întrebare:</u> <i>Ce cuvânt începe cu sunetul C?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Cuvintele „urs” și „mașină” încep cu sunetul C.</i> <i>Cuvântul „carte” începe cu sunetul C.</i> <i>Numai cuvântul „mașină” începe cu sunetul C.</i> <p>La clasa pregătitoare nu folosim mai multe variante, deoarece unii copii nu le vor reține.</p>

<p>Itemii semi-obiectivi</p>	<p><i>cu răspuns scurt</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • elevul trebuie să-și alcătuiască singur răspunsul pentru că nu i se oferă gata construit; • oferă profesorului posibilitatea de a afla mai ușor eventualele greșeli ale elevilor pentru a ști unde și cum să acționeze; • se pot formula: <ul style="list-style-type: none"> ➤ printr-o întrebare; ➤ printr-un enunț incomplet; ➤ se prezintă un desen și se cere să fie denumit; ➤ se prezintă ilustrații și se cere elevilor să formuleze propoziții în legătură cu conținutul acestora. 	<p><u>Exemple:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Se formulează o propoziție și elevii stabilesc locul fiecărui cuvânt. • Se prezintă un desen, elevii formulează o propoziție în legătură cu el și o reprezintă grafic prin segmente de dreaptă. • Să distingă silabele din care se compun cuvintele date.
	<p><i>cu întrebări structurate</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • elevul trebuie să-și alcătuiască singur răspunsul pentru că nu i se oferă gata construit ; • solicită la început răspunsuri scurte și cresc gradul de dificultate spre sfârșit; • „testează o gamă largă de capacități intelectuale”. <p>Având în vedere complexitatea acestui tip de item, el se folosește numai dacă nivelul clasei permite acest lucru.</p>	<p><u>De exemplu:</u></p> <p>Se prezintă elevilor pe suport de hârtie, pe calculator, pe ecran etc. două case apropiate cu copii care se joacă în fața caselor. În spate se văd și alte case mai mici.</p> <p><u>Sarcini:</u></p> <p>Să numere copiii din fața unei case și din fața celeilalte. Să observe câți băieți și câte fete sunt la cele două case. Să-și închipuie cum s-ar putea juca acești copii, fiecare în fața casei lui. Să-și închipuie cum s-ar putea juca împreună. Să descopere avantajele jocului împreună etc.</p>
<p>Itemii cu răspuns deschis</p>	<p><i>tip rezolvarea de situații problemă</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • solicită mai mult elevii și le permit să-și manifeste personalitatea, originalitatea, creativitatea etc. • cer elevilor să îndeplinească un rol într-o situație de comunicare, iar cei care nu îndeplinesc acest rol, să aprecieze comunicarea dintre cei doi. 	<p><u>Exemplu:</u></p> <p>În fața clasei sunt doi elevi și au următoarele roluri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unul este elevul care a traversat strada pe un loc nepermis; - celălalt este polițistul care-l așteaptă pe trotuarul celălalt. <p>Între ei începe o discuție despre abaterea elevului și ce i s-ar fi putut întâmpla. Clasa observă discuția și face aprecieri și completări la sfârșit.</p>

Varianta 1

În lecțiile anterioare profesorul a citit clasei o poveste și s-au făcut exercițiile necesare. În alte lecții se aleg doi elevi unul cunoaște povestea și celălalt nu.

Între cei doi începe o discuție:

Primul: *Am ascultat povestea.*

Al doilea: *Cum este?*

Primul: *Foarte frumoasă! Ar trebui și tu s-ascuți pentru că o am înregistrată.*

Al doilea: *De ce ar trebui s-o ascult?*

Continuă discuțiile.

Varianta 2

Un elev se adresează clasei:

- *Am auzit că ați citit o poveste.*
- *Da! răspunde un elev.*
- *Cum este?*
- *Foarte frumoasă, răspund mai mulți.*
- *De ce?*

Continuă întrebările și elevii clasei răspund pe rând.

4.5. IMPLICAȚII ALE EVALUĂRII DEZVOLTĂRII LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII ASUPRA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

În clasa pregătitoare, evaluarea nu urmărește ierarhizarea elevilor, ci stabilirea nivelului cunoștințelor, abilităților și atitudinilor acestora, necesare pentru a aborda cu succes clasele următoare.

Cadrul didactic responsabil trebuie să acorde atenție atmosferei în care se desfășoară evaluarea, întrucât la acest nivel aceasta are aspecte specifice. Astfel, în primul semestru, activitatea de evaluare se face fără să se anunțe elevii pentru a nu crea o situație de stres. Stările emoționale repetate pot provoca probleme importante elevilor, cu deosebire în ceea ce privește antrenarea lor în procesul de educare.

Evaluările se desfășoară pe tot parcursul anului, dar cele așa-zise organizate au loc în semestrul al II-lea, când elevii s-au obișnuit cu activitatea școlară.

La începutul anului școlar, printr-o organizare potrivită a lecțiilor, profesorul evaluează nivelul la care se află fiecare standard al domeniului fără a ierarhiza elevii. Rezultatele reprezintă informații doar pentru profesor, pentru a ști de unde începe și cum continuă procesul de formare.

Evaluările realizate pe parcursul anului școlar se desfășoară în lecții, după parcurgerea unor teme, proiecte sau capitole prevăzute de programa școlară. Înainte de sfârșitul fiecărui semestru, într-o etapă care să nu fie prea scurtă ca să nu solicite prea mult elevii, se desfășoară evaluarea fiecărui standard, urmărind indicatorii și orientându-ne după nivelurile minime menționate în tabel.

Rezultatele la evaluările planificate se consemnează în Raportul de monitorizare a progresului elevilor, iar profesorul analizează performanțele fiecărui elev și constată dacă se află într-o situație de evoluție sau involuție, urmărind să stabilească măsurile ameliorative. Aceste măsuri pot constitui planul individualizat de învățare, prevăzut de lege.

Cadrul didactic responsabil va informa părinții asupra nivelului de dezvoltare atins de fiecare elev, precizând punctele forte și pe cele slabe, aspectele care trebuie îmbunătățite în dezvoltarea propriului copil.

De asemenea, acesta trebuie să aibă o bună comunicare cu profesorul logoped pentru stabilirea unor planuri de intervenție și recuperare a copiilor cu tulburări de limbaj.

Evaluarea dezvoltării limbajului și comunicării elevilor din clasa pregătitoare va contribui la orientarea și optimizarea procesului educațional din clasa I.

4.6. *DESCRIEREA STANDARDELOR ȘI A INDICATORILOR SPECIFICI DOMENIULUI*

Standardele sunt stabilite în funcție de competențele generice specifice domeniului. Ele se formulează în termeni de achiziții finale (ansambluri structurate de cunoștințe, deprinderi intelectuale și capacități de învățare) care permit rezolvarea de probleme.

Fiind o clasă pregătitoare pentru activitatea de învățare standardele stabilite pentru domeniul nostru au în vedere cunoștințele ce se transmit elevilor, deprinderile intelectuale ce trebuie formate, precum și pregătirea copilului pentru abordarea cu succes a învățării organizate. Fără să stăpânească un limbaj corespunzător, elevul nu se poate dezvolta intelectual și nu poate comunica.

Înșușirea unui număr necesar de cuvinte uzuale, pronunția lor corectă și utilizarea lor în enunțuri simple sau dezvoltate reprezintă o condiție importantă pentru activitatea școlară. Aceste achiziții susțin o altă treaptă în dezvoltarea copilului și anume: formarea și punerea în valoare a deprinderilor de exprimare. Pentru a demonstra că a atins acest nivel, copilul trebuie să alcătuiască propoziții, să le așeze în ordine logică, să formuleze corect întrebări și să răspundă la întrebări accesibile vârstei. Pentru nuanțarea exprimării, elevii acestei clase folosesc o serie de cuvinte care exprimă contrariul altora sau care au aproximativ aceleași sensuri cu alte cuvinte.

În vederea pregătirii pentru a face față unor situații de comunicare, elevii își formează și pun în valoare deprinderi ca: ascultarea cu interes și completă a mesajelor, precum și receptarea acestora, îndeplinindu-și astfel cu succes rolul de receptor într-o comunicare. În același timp, îl pregătim și pentru rolul de emițător expresiv al mesajului și pentru folosirea corectă a formulelor de politețe în relațiile cu alte persoane, formule care se folosesc tot în situații de comunicare.

Clasa pregătitoare îl formează pe copil și pentru însușirea celor mai importante instrumente intelectuale, cititul și scrisul, fără de care dezvoltarea lui viitoare rămâne sub semnul întrebării. Standardele care vizează acest lucru urmăresc formarea unor atitudini favorabile pentru însușirea acestor instrumente, precum și a unor deprinderi elementare care să-i sprijine în acest proces.

Cele șapte standarde urmărite în activitățile evaluative asigură pregătirea elevului pentru continuarea învățării în celelalte clase ale nivelului primar de formare.

Indicatorii stabiliți pentru fiecare standard reprezintă, împreună, nivelul la care standardul se consideră realizat. Ei pot fi transformați în obiective (**exemplu:** în loc de „pronunță corect sunete și cuvinte” formulăm „să pronunțe corect sunete și cuvinte”) și folosiți în elaborarea instrumentelor de evaluare, pentru că reprezintă performanțe observabile și măsurabile.

Prezentăm, în continuare, un tabel care cuprinde standarde specifice domeniului de care ne ocupăm și indicatorii de performanță pentru fiecare standard. Aceste elemente sunt identice cu cele cuprinse în raportul de evaluare anual pe care trebuie să-l completeze profesorul la sfârșitul anului

școlar, pentru fiecare elev.

În felul acesta, raportul anual reprezintă, de fapt, suma rezultatelor evaluărilor de-a lungul anului. Pentru a veni în sprijinul profesorilor, am stabilit pentru fiecare semestru și nivelele minime orientative pentru fiecare indicator.

Acest tabel nu este o programă a clasei pregătitoare, ci un ghid orientativ pentru evaluarea elevilor de către profesori, care trebuie să acționeze în funcție de particularitățile clasei pe care fiecare o conduce.

Scala de clasificare

Raportul de evaluare menționează pentru fiecare standard și indicator o scală de clasificare formată din două trepte: realizat și în curs de realizare. Deși o scală de evaluare are mai multe trepte, folosim o scală din două trepte pentru că elevii din această clasă nu sunt ierarhizați.

Important este ca indicatorii sau obiectivele aflate în curs de realizare la sfârșitul semestrului I să rămână în atenția profesorului și pe semestrul următor. Unii elevi pot demonstra că au reușit să realizeze obiective din semestrul al II-lea încă din semestrul I; acest obiectiv se consemnează ca realizat din semestrul I și abilitatea formată se consolidează în semestrul al II-lea.

COMPETENȚE GENERICE	STANDARDE	INDICATORI	NIVEL MINIM SEMESTRUL I	NIVEL MINIM SEMESTRUL II	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI
Utilizarea de modalități de comunicare într- o varietate de situații	1.Pronunția corectă a sunetelor, cuvintelor și a propozițiilor.	1.1.Pronunță corect sunete și cuvinte uzuale care pot face parte din vocabularul activ, precum și propoziții.	Pronunță corect sunetele limbii române și cuvintele uzuale.	Pronunță corect propoziții formate din 2-4 cuvinte.	- exerciții și jocuri de pronunție; - exerciții de denumire a obiectelor, ființelor etc; - activități de recitare a unor poezii, de intonare a unor cântece;
		1.2.Identifică sunetul inițial al cuvintelor și găsește cuvinte care încep cu același sunet.	Identifică sunetul inițial pentru al cuvintelor date.	Găsește cuvinte care încep cu același sunet.	- exerciții pentru identificarea sunetului inițial al cuvintelor date;
		1.3.Realizează corect acordul de gen, număr, persoană, timp.	Realizează corect acordul de gen, număr.	Realizează corect acordul de persoană, timp.	- exerciții-joc de stabilire și de utilizare a acordurilor gramaticale; - activități de povestire după imagini;
		1.4.Folosește corect pronumele personal și adverbele de timp în exprimare.	Folosește corect pronumele personal.	Folosește corect adverbele de timp în exprimare.	- Exerciții pentru utilizarea pronumelui personal;
		1.5.Desparte în silabe cuvinte uzuale, formate din două sau trei silabe.	Desparte în silabe cuvinte uzuale formate din două silabe.	Desparte în silabe cuvinte uzuale formate din trei silabe.	- exerciții pentru despărțirea cuvintelor în silabe;
	2.Utilizarea unui vocabular potrivit vârstei	2.1.Denumește obiecte care se află sau nu în câmpul vizual.	Denumește obiecte care se află în câmpul vizual.	Denumește obiecte despre care are cunoștința că nu se află în câmpul vizual.	- exerciții de denumire a obiectelor care se află sau nu în câmpul vizual;
		2.2.Este preocupat de înțelegerea cuvintelor noi.	Solicită explicații pentru cuvintele noi pe care le aude în lecții.	Solicită explicații pentru cuvintele noi pe care le aude în afara lecțiilor.	- conversații, povestiri în care sunt utilizate și cuvinte noi ;
		2.3.Integrează în vorbire cuvinte și expresii noi.	Folosește în vorbire cuvinte noi.	Folosește în vorbire expresii noi.	- exerciții de alcătuire de enunțuri folosind cuvinte date;

3. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de exprimare	3.1. Alcătuieste propoziții simple și dezvoltate.	Alcătuieste propoziții simple.	Alcătuieste propoziții dezvoltate.	- exerciții de formulare de propoziții; - activități de povestire a unor întâmplări, experiențe din viața lor;
	3.2. Așază două-patru propoziții în ordine logică.	Așază două propoziții în ordine logică.	Așază trei-patru propoziții în ordine logică.	- exerciții și jocuri de ordonare logică a cuvintelor într-o propoziție.
	3.3. Răspunde corect la întrebările care i se pun în legătură cu mediul înconjurător.	Răspunde corect la două-trei întrebări succesive.	Răspunde corect la trei-patru întrebări succesive.	- exerciții de formulare de răspunsuri la întrebări; - convorbiri pe diverse teme;
	3.4. Folosește sinonime și antonime ale cuvintelor uzuale.	Găsește sinonime și antonime ale cuvintelor uzuale.	Înlocuiește în propoziții cuvintele cu sinonimele sau antonimele lor.	- exerciții și jocuri pentru utilizarea sinonimelor și antonimelor cuvintelor uzuale;
4. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de comunicare receptivă	4.1. Ascultă mesajul complet al unui interlocutor.	Ascultă un mesaj de 2-3 propoziții.	Ascultă un mesaj de trei-patru propoziții.	- convorbiri despre obiecte, fenomene etc.
	4.2. Ascultă cu interes povestiri și povești accesibile și atractive spuse de colegi sau citite de profesor.	Ascultă povești scurte și le redă conținutul.	Ascultă povestiri și le redă conținutul.	- activități de povestire;
	4.3. Receptează corect diferite mesaje.	Receptează mesaje de 3-4 propoziții.	Receptează mesaje de 5-6 propoziții.	- jocuri, povestiri; - exerciții de redare a unui mesaj prin desen, modelaj; - „interviuri” cu copiii pe diverse teme;
5. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de comunicare	5.1. Formulează corect întrebări despre mediul înconjurător și despre problemele care-l preocupă.	Formulează cu ajutor întrebări despre mediul înconjurător.	Formulează corect întrebări despre problemele care-l preocupă.	- exerciții de formulare de întrebări despre mediul înconjurător; - activități de convorbire;

	expresivă.	5.2.Participă activ la conversații cu copiii sau adulții.	Participă la conversații cu copiii.	Participă la conversații cu adulții.	- convorbiri pe diferite teme; - jocuri de rol; - simulări ale unor situații de comunicare;
		5.3.Formulează diferite mesaje din cel puțin trei propoziții așezate într-o ordine logică.	Formulează mesaje din trei-patru propoziții.	Formulează mesaje din 5-6 propoziții.	- exerciții de alcătuire a unor enunțuri; - convorbiri pe diferite teme;
		5.4.Folosește corect formule de politețe în relațiile cu copiii sau adulții.	Folosește formule de politețe în relațiile cu copiii.	Folosește formule de politețe în relațiile cu adulții.	- exerciții și jocuri pentru folosirea formulilor de politețe;
Utilizarea eficientă a instrumentelor necesare educației pe tot parcursul vieții.	6.Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a citirii.	6.1.Manifestă interes pentru citirea independentă a unui text.	Dorește să cunoască literele și să citească.	Manifestă dorința să învețe să citească.	- exerciții de prezentare a literelor; - exerciții de prezentare a unor cărți;
		6.2.Recunoaște cel puțin cinci litere mici și mari de tipar.	Recunoaște cel puțin cinci litere mici de tipar.	Recunoaște cel puțin cinci litere mari de tipar.	- jocuri pentru recunoașterea literelor;
		6.3.Identifică elementele unei cărți: copertă, foi, pagini, titlu, autor etc.	Identifică o carte cu desene.	Recunoaște coperta, locul numelui autorului și arată foile, numerotarea paginii și locul titlului.	- exerciții de acomodare cu cartea; - exerciții de observare a cărții; - exerciții de evidențiere a rolului ilustrațiilor unor cărți;
		6.4.Utilizează și păstrează cărțile în mod corespunzător.	Este atent cu cărțile și caietele pe care le folosește.	Ordonează cărțile după criterii proprii.	- exerciții și jocuri care solicită utilizarea de cărți;
		6.5. Participă la conversații despre cărți, exprimându-și opinia în legătură cu acestea.	Își exprimă păreri despre o carte din care i s-au citit texte.	Participă la discuții despre o carte cunoscută.	- exerciții de prezentare a unor cărți cunoscute. - dialoguri despre cărți;
	7. Formarea unor	7.1.Conștientizează faptul că scrierea se realizează	Scrive de la stânga la dreapta ghidat de	Scrive de la stânga la dreapta.	- exerciții de trasare și de scriere a unor semne, simboluri etc.

deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a scrierii	de la stânga la dreapta.	cadrul didactic.		
	7.2.Diferențiază scrisul de tipar de scrisul de mână.	Recunoaște literele de tipar și le deosebește de cele de mână.	Diferențiază o pagină cu litere de tipar de una cu litere de mână.	- exerciții și jocuri de recunoaștere a literelor;
	7.3.Execută diferite tipuri de trasări peste modele date și fără modele.	Scrive semne pe trasări ajutătoare.	Scrive semne cunoscute fără trasări ajutătoare.	- exerciții de trasare a elementelor grafice;
	7.4.Scrive corect elementele grafice ale literelor de mână.	Scrive elementele grafice mai simple.	Scrive toate elementele grafice.	- exerciții de trasare a elementelor grafice;

4.7. EXEMPLE DE INSTRUMENTE DE EVALUARE

Prezentăm, în continuare, exemple de instrumente de evaluare grupate pe standarde și pe semestre, ca repere pentru construirea altora la nivelul clasei

SEMESTRUL I

COMPETENȚA 1: Utilizarea de modalități de comunicare într-o varietate de situații

STANDARDE	OBIECTIVE	TIP DE ITEM	EXEMPLE DE ITEMI
1. Pronunția corectă sunetelor, a cuvintelor și a propozițiilor.	Să pronunțe corect sunetele limbii române și cuvintele uzuale.	Itemi cu răspuns scurt	Profesorul prezintă copiilor mai multe imagini și întreabă: <i>Ce este aceasta/acesta?</i>
			Denumeste obiectele din imagini.
			Se prezintă copiilor imaginea mai multor animale: șarpe, pisica, câine. <i>Ce observi în imagini?</i> <i>Cum face...?</i>
	Să identifice sunetul inițial pentru cuvintele date.	Item obiectiv cu alegere duală	Profesorul prezintă copiilor o imagine: un balon. <i>Ce este acesta?</i> <i>Un balon sau un cub?</i>
			Profesorul prezintă copiilor două imagini: un sac (galben) și un stilou (albastru). <i>Ce obiect are culoarea galbenă?</i> <i>Denumeste-l.</i>
			Profesorul prezintă copiilor o imagine: o rață. <i>Ce este aceasta?</i> <i>O rață, o pară sau un măr.</i>
Să identifice sunetul inițial pentru cuvintele date.	Itemi cu răspuns scurt	Profesorul prezintă copiilor o imagine. Denumeste trei obiecte din imagine! <i>Care este sunetul inițial al celor trei cuvinte?</i>	
		Precizează sunetul inițial al cuvântului....	

	Item obiectiv cu alegere duală	Profesorul prezintă copiilor o imagine (arici) și întreabă: <i>Care este sunetul inițial al cuvântului care denumește imaginea?</i> A sau O	
	Item obiectiv cu alegere multiplă	Profesorul prezintă copiilor o imagine (un elefant) și întreabă: <i>Care este sunetul inițial al cuvântului care denumește imaginea?</i> <i>A, O sau E</i>	
Să realizeze corect acordul de gen, număr.	Item obiectiv cu alegere duală	Profesorul arată copiilor o imagine cu o fetiță care pictează. <i>Cum este corect?</i> <i>Mingea este galbenă. sau Mingea este galben.</i> <i>Mama este tânără. sau Mama este tânăr.</i>	
Să utilizeze corect pronumele personal.	Item obiectiv cu alegere multiplă	Profesorul arată copiilor o imagine cu doi băieți care se joacă. <i>Cum este corect?</i> <i>Ei se joacă.</i> <i>Ele se joacă.</i> <i>sau</i> <i>Ea se joacă.</i>	
Să despartă în silabe cuvinte uzuale formate din două silabe.	Itemii cu răspuns scurt	Profesorul arată copiilor o imagine. <i>Câte silabe are cuvântul ce denumește imaginea?</i>	
		Trasează în chenar tot atâtea liniuțe câte silabe are cuvântul dat.	
		Colorează tot atâtea cercuri câte silabe are cuvântul dat.	
	Ridică tot atâtea degete câte silabe are cuvântul dat.		
	Item obiectiv cu alegere duală	Profesorul arată copiilor un desen. <i>Câte silabe are cuvântul ce denumește desenul?</i> <i>Două sau trei</i>	
Item obiectiv cu alegere multiplă	Profesorul arată copiilor un desen. <i>Câte silabe are cuvântul ce denumește desenul?</i> <i>O singură silabă</i> <i>Două silabe</i> <i>Trei silabe</i>		
2. Utilizarea unui	Să denumească obiecte	Itemii cu răspuns	Denumeste obiectele din sala de clasă.

vocabular potrivit vârstei.	care se află în câmpul vizual.	scurt	Denumește obiectele care se află pe banca ta.
		Item obiectiv cu alegere duală	<i>Ce observi pe catedră? Un caiet sau o carte?</i>
		Item obiectiv cu alegere multiplă	<i>Ce observi în partea dreaptă a tablei? Un dulap, un cuier sau o bancă?</i>
	Să solicite explicații pentru cuvintele noi pe care le aude în lecții.	Itemii cu răspuns scurt	Copilul întreabă: <i>Ce înseamnă...?</i>
	Să folosească în vorbire cuvinte noi.	Itemii cu răspuns scurt	Găsește răspunsul la ghicitoarea dată. Formulează o propoziție folosind cuvântul....
		Item cu răspuns deschis	Povestește o întâmplare din vacanța ta.
3. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de exprimare.	Să alcătuiască propoziții simple.	Itemii cu răspuns scurt	Formulează o propoziție folosind cuvântul ...
		Itemii cu răspuns scurt	Formulează o propoziție folosind cuvântul „mama”.
			Se prezintă copiilor două imagini. <i>Alcătuieste propoziții pe baza imaginilor.</i>
			<div style="display: inline-block; border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">Mama spală.</div> <div style="display: inline-block; border: 1px solid black; padding: 2px 10px; margin-left: 20px;">Copilul desenează.</div>
		Item obiectiv cu alegere duală	Profesorul prezintă copiilor un desen: cu un copil care dansează. <i>Ce face copilul? Cântă sau dansează?</i>
	Item obiectiv cu alegere multiplă	Profesorul prezintă copiilor un desen: cu un copil care mănâncă. <i>Ce face copilul? Merge, aleargă sau mănâncă?</i>	
Să așeze două propoziții în ordine logică.	Item semiobiectiv	Profesorul prezintă copiilor două imagini: un copac înmugurit și un copac înflorit. <i>Ordonează imaginile după desfășurarea acțiunilor.</i>	
Să răspundă corect la două-trei întrebări succesive.	Item cu răspuns scurt	Profesorul le citește copiilor povestea „Scufița Roșie”. La sfârșit, le adresează următoarele întrebări: <i>- Care sunt personajele din povestea audiată?</i>	

			- <i>Cu cine s-a întâlnit Scufița Roșie?</i> - <i>Cine a salvat-o pe bunicuță?</i>
	Să găsească sinonime și antonime ale cuvintelor uzuale.	Item cu răspuns scurt	Completează enunțurile următoare: <i>Dacă nu sunt mare, sunt ....</i> <i>Dacă nu sunt înalt, sunt .....</i> <i>Dacă nu sunt gras, sunt ....</i>
		Item cu răspuns scurt	Găsește cuvinte cu același înțeles pentru următoarele cuvinte: drapel, zăpadă.
		Item cu răspuns scurt	Care este opusul cuvântului <i>gras</i> ?
4. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de comunicare receptivă.	Să asculte un mesaj de 2-3 propoziții.	Item semiobiectiv	Profesorul prezintă copiilor o imagine cu o veveriță, recitând o poezie scurtă. <i>Ce ai aflat despre veveriță?</i>
	Să redea conținutul unor povești scurte.	Item cu răspuns deschis	Profesorul le povestește copiilor „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă. <i>Povestește pe scurt despre ce a fost vorba în povestea ascultată!</i>
	Să recepteze mesaje de 3-4 propoziții.	Item subiectiv cu răspuns deschis	Povestește ce a făcut colegul tău în vacanță.
5. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de conversație și comunicare expresivă.	Să formuleze cu ajutor întrebări despre mediul înconjurător.	Item cu răspuns scurt	<i>Ce observi în imagine?</i> Formulează întrebări pe baza imaginii.
	Să participe la conversații cu copiii.	Item cu răspuns deschis	Joc de rol: La doctor! Joc de rol: La magazin!
	Să formuleze mesaje din trei-patru propoziții.	Item semiobiectiv cu întrebări structurate	Profesorul prezintă copiilor imaginea unui urs și adresează întrebarea: <i>Ce știți despre urs?</i>
	Să folosească formule de politețe în relațiile cu copiii.	Item cu alegere multiplă	Care din următoarele formule de politețe le poți folosi atunci când te întâlnești cu doamna învățătoare? <i>Te rog frumos!</i> <i>Mulțumesc!</i> <i>Sărut mâna!</i> <i>Bună Ziua!</i>

COMPETENȚA 2: Utilizarea eficace a instrumentelor necesare educației pe tot parcursul vieții.

STANDARDE	OBIECTIVE	TIP DE ITEM	EXEMPLE DE ITEMI
6. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a citirii.	Să manifeste interes pentru cunoașterea și citirea literelor.	Item cu răspuns scurt	Cu ce sunet începe numele tău? Alege litera corespunzătoare sunetului inițial al numelui tău.
	Să recunoască cel puțin cinci litere mici de tipar.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	<i>Profesorul prezintă copiilor cinci imagini ale căror denumire începe cu sunete diferite. Denumiște imaginile. Cu ce sunet începe fiecare cuvânt care denumește imaginile? Așază lângă fiecare imagine litera corespunzătoare.</i>
		Item obiectiv cu alegere multiplă	Profesorul pune la dispoziția copiilor alfabetul cu litere mici de tipar. <i>Indică și numește cel puțin cinci litere mici de tipar.</i>
	Să identifice o carte cu desene.	Item cu alegere duală	Profesorul prezintă copiilor două cărți: una de povești și una de colorat. <i>Alege dintre cărțile de pe masa pe cea care este de colorat.</i>
	Să fie atent cu cărțile și caietele pe care le folosește.	Item obiectiv cu răspuns scurt	Unde ar trebui să fie așezate cărțile? De ce?
		Item cu alegere multiplă	<i>Cărțile trebuie ținute în:</i> - bibliotecă, - frigider, - șifonier.
Să își exprime păreri despre o carte din care i s-au citit texte.	Item subiectiv cu răspuns deschis	Profesorul prezintă copiilor cartea din care le-a citit o poveste. <i>V-a plăcut povestea „Fata babei și fata moșului?” De ce? Cu cine și-ar plăcea să semeni? De ce? Îți place această carte? De ce?</i>	
7. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a scrierii.	Să scrie de la stânga la dreapta ghidat de cadrul didactic.	Item semiobiectiv	Completează șirul după model!
	Să recunoască literele de tipar deosebindu-le de cele de mână.	Item cu alegere multiplă	Încercuiește literele de tipar din următorul șir.

	Să scrie semne grafice pe trasări ajutătoare.	Item semiobiectiv	Unește punctele și descoperă obiectul ascuns.
	Să scrie elementele grafice mai simple.	Item semiobiectiv	Trasează semnul grafic după model.
		Item de completare	Decorează ia fetei cu elemente grafice cunoscute.

SEMESTRUL II

COMPETENȚA: Utilizarea de modalități de comunicare într-o varietate de situații.

STANDARDE	OBIECTIVE	TIP DE ITEM	ITEM
1. Pronunția corectă a sunetelor, a cuvintelor și a propozițiilor.	Să pronunțe corect propoziții formate din 2-4 cuvinte.	Item cu răspuns scurt	Ce observi în imagine? Formulează o propoziție.
		Item obiectiv cu alegere duală	Care propoziție este corectă? Șarpele face: SSS. sau Șarpele face: piu-piu.
	Să găsească cuvinte care încep cu același sunet.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Denumeste imaginea. Cu ce sunet începe cuvântul care denumește imaginea? Ce alt cuvânt începe cu acest sunet?
			Alege jucăriile a căror denumire începe cu sunetul ...
	Să realizeze corect acordul de persoană, timp.	Item semiobiectiv cu alegere duală	Cum e corect? Ea citește. sau Ea citesc.
	Să utilizeze corect adverbele de timp în exprimare.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Profesorul prezintă copiilor o imagine cu o fetiță care face gimnastică dimineața. Întreabă: <i>Când face gimnastică fetița?</i>
	Să despartă în silabe cuvinte uzuale formate din trei silabe.	Itemi cu răspuns scurt	<i>Câte silabe are cuvântul ce denumește imaginea?</i>
			Trasează în chenar tot atâtea liniuțe câte silabe are cuvântul dat.
Colorează tot atâtea cercuri câte silabe are cuvântul dat.			
			Ridică tot atâtea degete câte silabe are cuvântul dat.

		Item obiectiv cu alegere duală	<i>Câte silabe are cuvântul ce denumește imaginea?</i> Două sau trei
		Item obiectiv cu alegere multiplă	<i>Câte silabe are cuvântul ce denumește imaginea?</i> O singură silabă Două silabe Trei silabe
2. Utilizarea unui vocabular potrivit vârstei.	Să denumească obiecte despre care are cunoștință și nu se află în câmpul vizual.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	<i>Ce animale trăiesc la fermă/la grădina zoologică/în pădure?</i>
	Să solicite explicații pentru cuvintele noi pe care le aude în afara lecțiilor.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Ce înseamnă...?
	Să folosească în vorbire expresii noi.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Formulează o propoziție folosind expresia....
3. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de exprimare.	Să alcătuiască propoziții dezvoltate.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Profesorul le prezintă elevilor diferite imagini. <i>Formulează o propoziție pe baza imaginii date.</i>
			<i>Formulează o propoziție folosind cuvintele: ...</i>
			Profesorul le spune elevilor un cuvânt. <i>Alcătuieste o propoziție cu următorul cuvânt...</i>
	Să așeze trei-patru propoziții în ordine logică.	Item subiectiv	Profesorul le prezintă elevilor câteva imagini(3-4) în care este ilustrat programul unui copil: dimineața se trezește, se pregătește pentru plecarea la școală, la școală participă la ore) <i>Ce observi în imagini? Așază imaginile în ordinea desfășurării acțiunilor. Spune de ce le-ai așezat așa.</i>
	Să răspundă corect la trei-patru întrebări succesive.	Item subiectiv	Profesorul le vorbește elevilor despre anotimpuri. <i>Răspundeți la următoarele întrebări:</i> - Care este anotimpul preferat? De ce? - Ce se întâmplă în acest anotimp? - Cum ne îmbrăcăm în acest anotimp? etc.
Să înlocuiască în propoziții cuvintele cu	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Profesorul le prezintă propoziția: „Tudor este un copil harnic ”.	

	sinonimele sau antonimele lor.		<p><i>Înlocuiește (oral) cuvântul „harnic” din propoziție cu alt cuvânt astfel încât înțelesul să nu se schimbe.</i></p> <p>harnic = muncitor, silitor, sârguincios</p> <p>Profesorul le prezintă cuvintele ilustrate „cald” și „bucuroasă”.</p> <p><i>Găsește opusul cuvântului ilustrat în imagine!</i></p>
4. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de comunicare receptivă.	Să asculte un mesaj de trei-patru propoziții.		<p>Profesorul le prezintă elevilor modul în care vor rezolva o anumită sarcină de lucru.</p> <p>Elevii să repete mesajul.</p>
	Să asculte povestiri și să le redea conținutul.	Item subiectiv	<p>Profesorul le povestește povestea „Capra cu trei iezi”.</p> <p><i>Povestește secvența în care capra îl pedepsește pe lup.</i></p>
	Să recepteze mesaje de 5-6 propoziții.	Item subiectiv	<p>Profesorul le prezintă elevilor scurte fabule/ întâmplări.</p> <p><i>Ce am învățat/ înțeles din această întâmplare?</i></p>
5. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de conversație și comunicare expresivă.	Să formuleze corect întrebări despre problemele care-l preocupă.	Item cu răspuns deschis – tip rezolvare de situații problemă	<p>Profesorul inițiază o conversație despre modul de petrecere a timpului liber.</p> <p><i>Cum v-ați petrecut zilele libere?</i></p> <p>Un elev le spune colegilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>În zilele libere am fost la expoziția de dinozauri.</i> - <i>Și eu am fost, completează altul.</i> <p>Un coleg îi întreabă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Erau dinozauri mulți?</i> - <i>Erau 20 de exemplare, răspunde unul dintre ei.</i> - <i>Ai văzut și Tiranozaurus Rex? îl întreabă alt coleg? ....etc</i> <p>Întrebările continuă, iar elevii răspund.</p>
	Să participe la conversații cu adulții.	Item subiectiv	<p>Profesorul le prezintă imagini pe care sunt ilustrate diferite obiecte, fenomene etc.</p> <p><i>Ce știi despre obiectul din imagine.</i></p>
	Să formuleze mesaje din 5-6 propoziții.	Item subiectiv	<p>Profesorul le prezintă imagini în care este ilustrată o poveste.</p> <p><i>Continuă povestea după imagini...</i></p> <p>Profesorul le prezintă elevilor o întâmplare.</p> <p><i>Găsește un alt final acestei întâmplări...</i></p>
	Să folosească formule de	Item obiectiv cu	Profesorul le prezintă elevilor două situații în care se impune folosirea

	politețe în relațiile cu adulții.	alegere duală.	formulelor de politețe. <i>Spune care dintre cei doi copii este politicos.</i> <i>Elena spune: „Dă-mi și mie un creion!”</i> <i>Andrei spune: „Te rog, să-mi dai și mie un creion!”</i>
--	-----------------------------------	----------------	--

COMPETENȚA 2: Utilizarea eficace a instrumentelor necesare educației pe tot parcursul vieții.

6. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a citirii.	Să manifeste dorința să învețe să citească.	Item subiectiv	Profesorul le prezintă elevilor o carte cu ilustrații. „Citește” ce vezi în imagine!
	Să recunoască cel puțin cinci litere mari de tipar.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Profesorul le prezintă elevilor o fișă pe care sunt scrise litere mici și mari de tipar. <i>Spune ce litere vezi în imagine.</i> <i>Încercuiește literele mari de tipar.</i>
	Să recunoască coperta, locul numelui autorului și să arate foile, numerotarea paginii și locul titlului.	Item subiectiv	Profesorul le prezintă elevilor o carte cu povești. <i>Deschide cartea la pagina unde încep imaginile cu povestea Albă ca Zăpada.</i> <i>Povestește prima imagine.</i>
		Item semiobiectiv cu răspuns scurt	<i>Încercuiește titlul cărții.</i>
		Item semiobiectiv cu răspuns scurt	<i>Colorează mingea aflată pe copertă.</i>
	Să ordoneze cărțile după criteriile proprii.		Profesorul le prezintă copiilor mai multe tipuri de cărți: cărți cu povești, cărți despre animale, cărți despre plante.
Să participe la discuții despre o carte cunoscută.	Item obiectiv cu alegere duală	Profesorul le prezintă copiilor 2 cărți: una despre jocurile copiilor și cealaltă despre anotimpuri. <i>Care dintre cele două cărți îți place mai mult? De ce ?</i>	
7. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a scrierii.	Să scrie de la stânga la dreapta.	Item subiectiv	Profesorul le dă elevilor o fișă pe care trebuie să scrie semnul grafic în spațiul dat. <i>Scrive în spațiul dat semnul grafic „Bastonașul”</i>

	Să diferențieze o pagină cu litere de tipar de una cu litere de mână.	Item semiobiectiv cu răspuns scurt	Trasează o linie sub literele de tipar.
	Să scrie semne cunoscute fără trasări ajutătoare.		Decorează vasul cu semnele grafice învățate.
	Să scrie toate elementele grafice.	Item subiectiv	<i>Scrie după model semnele grafice, respectând spațiul dat!</i>

5. DOMENIUL „DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR DE ÎNVĂȚARE”

5.1. SEMNIFICAȚIA DOMENIULUI „DEZVOLTĂRII CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR DE ÎNVĂȚARE”

Domeniul *Dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare* surprinde specificul raportării elevului la experiențele de învățare; atât în ceea ce privește modul personal de inițiere, de angajare și de menținere în interacțiunile formative, cât și în ceea ce privește setul de instrumente pentru o analiză critică, evaluativă și autoevaluativă a acestor interacțiuni.

Înțelegem prin interacțiuni formative ansamblul „întâlnirilor” pe care elevul le experimentează cu elemente de mediu (inclusiv cu persoane) care au efecte transformative pozitive asupra acestuia la nivelul diverselor componente psihosociale, implicit al personalității.

Drept urmare, domeniul se referă la particularitățile instrumentale prin care fiecare elev se abilitază pe parcursul devenirii și adaptărilor sale; la nivelul subiectivității, domeniul se referă la manifestările cognitive (senzorial-intelective), motivațional-afective, energetic-reglatorii, creativ-transformative, socio-relaționale pe care elevul le antrenează/exersează în numeroasele și diversele situații de viață.

Specific, atitudinea față de învățare este legată de curiozitatea și interesul copilului, de luarea inițiativei, de implicare, persistență și dăruire, de imaginație și creativitate, precum și de abilitatea reflectivă și interpretativă. Atitudinea copilului față de învățare este, de asemenea corelată cu motivația, cu stilul cognitiv pe care copilul îl demonstrează când învață ceva nou și în fiecare situație.

Nu trebuie ignorată dependența acestor manifestări de factori și variabile, de experiențe educative formale anterioare, specificul educației parentale, precum și al climatului educativ familial (în ansamblu), particularitățile energetic-temperamentale, instrumentele de copying exersate, competențele de tip relațional.

5.2. SPECIFICITATEA DEZVOLTĂRII CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR DE ÎNVĂȚARE LA 6-7 ANI

Învățarea școlară se deosebește în mod radical de toate actele de învățare de până acum, atât prin conținut cât și prin cadrul și modul de desfășurare. Învățarea școlară devine organizatorul principal al procesului de dezvoltare psihică și exercită influențe hotărâtoare pentru toate transformările din cursul acestui stadiu.

Pregătirea preșcolarului pentru integrarea școlară se înscrie ca un obiectiv major al grădiniței de copii, care trebuie să asigure condiții normale pentru continuitatea dintre grădiniță și școală. Realizarea unei legături funcționale de continuitate între grădiniță și școală presupune analiza tuturor componentelor procesului de învățământ - obiective, conținuturi, metodologie, forme de organizare, la nivelul învățământului primar, și depistarea acelor capacități intelectuale, afective și voliționale, care trebuie formate la copiii preșcolari, pentru adaptarea ușoară și fără traume la regimul activității școlare. (Oprescu, 2007, 82)

Noul curriculum preșcolar este axat mai mult pe pregătirea copilului pentru școală - cuprinzând și subdomenii precum „premisele citit-scrisului” și domeniul „atitudini față de învățare” în care accentul e pus pe cultivarea motivației intrinseci a învățării. (Munteanu, 2010)

Comportamentele de învățare care asigură succesul școlar includ: ascultarea, participarea, persistența în sarcină, autoreglarea, exprimarea alegerilor, exteriorizarea autocontrolului, organizarea, cooperarea, colaborarea, respectarea regulilor, respectarea trăirilor altora. (First grade. Pennsylvania learning standards for early childhood 2008)

În jurul vârstei de 5-7 ani, copiii devin tot mai capabili să exercite controlul în timpul învățării, să aprecieze dacă au înțeles instrucțiunile, sau cât și cum au învățat, să-și monitorizeze și direcționeze atenția și strategiile de învățare; toate acestea sunt abilități metacognitive (Woofolk, 1998 în Negovan 2007, p.137).

Clasa pregătitoare pentru școală are la bază tehnologii educaționale și conținuturi care nu le copiază pe cele școlare. Strategiile adoptate promovează un alt sistem decât cel de până acum, și anume educație individualizată cu accentuate valențe formative.

Pentru copiii cu vârste de până la 7 ani, procesul de învățare nu are un caracter liniar, ci mai curând unul ciclic. Astfel, orice progres vizibil poate fi precedat de un mic regres.

5.3.IMPLICAȚII ALE EVALUĂRII DEZVOLTĂRII CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR DE ÎNVĂȚARE ASUPRA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Experiența clasei pregătitoare constituie cea mai reprezentativă sursă de instrumentare a copilului atât pentru „cariera” școlară a acestuia, cât și pentru un curriculum personal adaptat și eficient. Domeniul Dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare trebuie înțeles ca un set de achiziții de natură operațională (mai ales), prin care fiecare elev se abilitază pe parcursul devenirii și adaptărilor sale; la nivelul subiectivității, domeniul se referă la manifestările cognitive (senzorial-intelective), motivațional-afective, energetic-reglatorii, creativ-transformative, socio-relaționale pe care elevul le antrenează/exersează în numeroasele și diversele situații de viață.

Cu alte cuvinte, acest domeniu se referă la experiențele formatoare de tip „inițiativ” pe care cadrele didactice, în calitate de posesori ai expertizei în instruire și educare le oferă copiilor. Acest demers este facilitat și de o manifestare coparticipativă a membrilor familiei copilului, în special de diada parentală (la nivelul parteneriatului natural care trebuie dezvoltat), dar și de către ceilalți specialiști care desfășoară activități în beneficiul sănătății, instruirii, educării, consilierii copilului: medicul școlii, logopedul, consilierul școlar, etc.

A evalua obiectiv și conform principiilor asumate de metodologia specifică, semnifică, pe de o parte, conștientizarea importanței esențiale pe care acest domeniu o deține în raport cu manifestări decisive pentru evoluția lui continuă: curiozitate și interes, luarea inițiativei, implicare, persistență și dăruire, imaginație și creativitate, precum și de abilitatea reflectivă și interpretativă. Pe de altă parte, evaluarea va semnifica adeziunea cadrelor la un contract, inclusiv simbolic, cu toți adulții amintiți pentru configurarea unui drum al devenirii, propriu fiecărui copil, ca personalități unitare, armonioase, creative. Iar această semnificație secundă este condiționată de actualizarea permanentă a rolului pe care domeniul dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare îl deține în raport cu o autentică educație, al cărei sens personogenetic garantează acel profil axiologic conturat în idealul educațional propus școlii și societății românești.

5.4. DESCRIEREA STANDARDELOR ȘI A INDICATORILOR SPECIFICI DOMENIULUI

STANDARD 1: EXPRIMAREA CURIOZITĂȚII ȘI INTERESULUI PENTRU ELEMENTELE DIN MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

Curiozitatea constituie cel mai activ factor în dezvoltarea mintală a copilului; ea este o anticipare a înțelegerii (Claparede). Esențializat, interesul constituie un mediator între universul intern și obiectivitate; pe de altă parte, semnifică sursa comportamentului individual; actualizează un set de atribute specifice conduitei umane: orientarea activă, orientare stabilă, orientare selectivă.

INDICATOR	SCALA DE EVALUARE			EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	
1.1. Formulează întrebări referitoare la schimbările din jur.	Formulează întrebări referitoare la schimbările din jur.	Formulează întrebări la schimbările din jur, numai pe baza întrebărilor ajutătoare.		Activități de observare a diferitelor fenomene, acțiuni, etc. - completarea calendarului naturii - experimente simple: germinația, combinarea culorilor - fazele de dezvoltare ale unei plante Joc didactic: „În ce anotimp se întâmplă?” Activități de stabilire a momentelor zilei în funcție de poziția soarelui din imaginile prezentate
1.2. Exprimă alegeri/ preferințe în timpul activităților.	Își motivează preferințele pentru un anumit tip de activitate, tehnici de lucru, etc	Exprimă alegeri/ preferințe în timpul activităților, numai după ce i se prezintă/ descrie o gamă mai largă.		Convorbiri pe diferite teme Activități pe grupuri mici Desen: „jucării preferate”, „activități preferate” Exercițiile de identificare și ierarhizare a intereselor
1.3. Alege și desfășoară o activitate care se potrivește intereselor sale.	Alege și desfășoară o activitate care se potrivește intereselor sale.	Alege și desfășoară o activitate care se potrivește intereselor sale, sub îndrumarea adultului.		Activități la alegere pe diferite centre de activitate Jocuri de construcție Jocuri de masă: puzzle, tangram, șah, etc Jocuri de mișcare

STANDARD 2: MANIFESTAREA INIȚIATIVEI ÎN ACTIVITĂȚI

Inițiativa reprezintă abilitatea de a începe și continua planificat; manifestarea voinței de a face primul pas; actul preluării conducerii. Semnifică asumarea de către copil a unei responsabilități, chiar dacă aceasta nu i-a fost în mod necesar atribuită. Înseamnă a încerca chiar dacă pare dificil sau lipsit de recompensă/satisfacții. Este intim legată de exprimarea motivației interne și de asumarea de riscuri.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
2.1. Își asumă responsabilități.	Își asumă în mod independent responsabilitatea realizării unor sarcini.	Își asumă responsabilitatea realizării unor sarcini doar în condițiile ajutorului primit de la adult sau colegi.		Activități de știință: descoperirea unor informații pe baza experimentelor, studiului enciclopediilor etc. Activități matematice: rezolvarea de probleme. Jocuri de construcții: descoperirea unor modalități de așezare, îmbinare, etc a pieselor de construcție pentru menținerea echilibrului unei construcții în plan vertical.
2.2. Explorează mediul, utilizând diverse strategii.	Explorează mediul, din proprie inițiativă, utilizând diverse strategii.	Explorează mediul, cu ajutor, atunci când i se descrie modalitatea prin care să realizeze acest lucru.		Activități de știință: folosirea microscopului, cântarului, lupei etc Excursii, vizite, plimbări în cadrul cărora prin intermediul observării directe stabilesc relațiile dintre fenomene, categorii de obiecte, fenomene etc.
2.3. Realizează planul unei activități.	Realizează planul unei activități.	Realizează planul unei activități, pe baza unui model dat și a indicațiilor adultului sau ale colegilor.		Jocuri de rol: „De-a arhitectii” ; Activități la alegere : (Se pun întrebări: <i>Și ce vei face? De ce ai avea nevoie? Ce vei face mai întâi? Și apoi? Crezi că ai tot ce îți trebuie? Ai timp suficient?</i>)
2.4. Pune în practică planul unei activități.	Pune în practică planul unei activități.	Pune în practică planul unei activități, numai cu ajutorul și indicațiile adultului.		Exerciții de redare a unor întâmplări imaginate.

STANDARD 3: MANIFESTAREA PERSEVERENȚEI ÎN ÎNDEPLINIREA SARCINII, CHIAZ DACĂ ÎNTÂMPINĂ DIFICULTĂȚI

Persistența în activități: vizează disponibilitățile/resursele energetice ale copilului de a „rămâne” într-o sarcină, de a continua realizarea unei activități; semnifică potențialul optim de gestionare a atenției, motivației, emoționalității și voinței pentru a duce un lucru la bun sfârșit, chiar dacă este întrerupt sau distras. Cea mai intensă conexiune se realizează cu dimensiunea volitivă.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
3.1. Menține concentrarea pe o sarcină, întrebare, set de indicații sau interacțiuni, în ciuda distragerilor și întreruperilor.	Menține concentrarea pe o sarcină, întrebare, set de indicații sau interacțiuni, până la finalizarea ei, în ciuda distragerilor și întreruperilor.	Își menține pe o durată scurtă de timp concentrarea pe o sarcină, întrebare, set de indicații sau interacțiuni, fără să o finalizeze.		Rezolvarea fișelor de muncă independentă. Finalizarea unor activități practice (mai) migăloase. Finalizarea unor experimente Exerciții active
3.2. Își adaptează conduita în funcție de cerințele externe, continuându-și activitatea.	Își adaptează conduita în funcție de cerințele externe, continuându-și activitatea.	Își adaptează conduita în funcție de cerințele externe, continuându-și activitatea, sub monitorizarea adultului.		Jocuri didactice specifice diferitelor domenii de învățare, în care copilul trebuie să respecte regulile jocului și să răspundă diferitelor variante de joc.
3.3. Finalizează o sarcină desfășurată în etape succesive.	Realizează o sarcină revenind asupra ei în intervale diferite de timp.	Realizează o sarcină ce presupune etape succesive de desfășurare, numai după ce i se reactualizează etapele anterioare și primește explicațiile pertinente.		Activități practice: confecționarea unui obiect din lut presupune următoarele etape: Modelarea obiectului ; Uscarea lui (2-3 zile) ; Vopsire/ pictarea obiectului; Decorarea obiectului Activități de știință: realizarea unor experimente, ce presupun etape succesive de desfășurare pe o durată mai mare de timp (câteva zile spre ex “Influența luminii, aerului, apei asupra unei plante”). Participarea la diferite jocuri dinamice, care solicită concentrarea prelungită a atenției și reacției în variate forme

STANDARD 4: MANIFESTAREA IMAGINAȚIEI ȘI A CREATIVITĂȚII ÎN ACTIVITĂȚILE ZILNICE

Imaginație și creativitate: moduri de a explora și a rezolva probleme experimentând idei și interogații, a realiza conexiuni între idei și informații, a învăța din / valorificând ideile altora, construindu-și idei în mod real prin experimentarea diferitelor modele, acțiuni, rezultate, provocând metodele rutiniere, valorizând neașteptatul și surpriza, găsind oportunități în greșeli și nereușite, asumându-și riscuri în învățare.

INDICATOR	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
4.1. Introduce elemente noi în activitățile cunoscute.	Introduce 3-4 elemente noi în activitățile cunoscute.	Introduce 2 elemente noi în activitățile cunoscute, după modelele colegilor sau ale adultului.		În activitățile de limbaj, științe, practice, etc introduce cântece, ghicitori care au legătură cu tema lecției. Compune un cântecel pentru versurile memorizate. Folosește tehnici de lucru învățate în cadrul unui domeniu de învățare în celelalte domenii. (de ex. tehnica lipirii, tehnica îmbinării unor elemente componente, tehnica tăierii hârtiei, etc) Predicția pe baza unor termeni dați este o modalitate de a lectura activ, de a atrage auditoriul și de a lăsa câmp liber imaginației creatoare.
4.2. Utilizează și corelează materiale/strategii în moduri mai puțin obișnuite pentru a investiga și rezolva probleme.	Găsește și utilizează strategii originale de a investiga și rezolva probleme.	Utilizează și corelează materiale/strategii în moduri mai puțin obișnuite pentru a investiga și rezolva probleme, numai cu ajutor acordat.		Activități practice: -confecționarea unor obiecte din materiale reciclabile Activități de știință: folosirea substitutelor unor obiecte în rezolvarea unor probleme (folosirea unor etaloane pentru a măsura, cântări, etc) Integrarea unor informații aflate din cărți, enciclopedii, Cd-uri educative în soluționarea unor probleme.
4.3. Creează jocuri, situații etc.	Creează jocuri, situații.	Creează jocuri, situații plecând de la anumite elemente, idei,etc cu ajutorul adultului.		Jocuri de rol pe diferite teme Exerciții de simulare a unor situații Jocuri pentru dezvoltarea imaginației și a expresivității Jocuri de creație
4.4.Schimbă	Schimbă	Schimbă parțial conținutul unor		Convorbiri de genul:

conținutul unor povești cunoscute și introduce personaje create de el.	conținutul unor povești cunoscute și introduce personaje create de el.	povești cunoscute și introduce personaje create de el, cu ajutorul adultului.		„Ce-ar fi dacă...” Jocuri de rol: „În lumea poveștilor” Jocuri simbolice în care sunt încurajate combinații inedite de personaje și materiale
---	--	---	--	--

SISTEMUL INSTRUMENTELOR DE EVALUARE A DEZVOLTĂRII ELEVILOR DIN CLASA PREGĂTITOARE

1. RAPORTUL DE EVALUARE A DEZVOLTĂRII ELEVULUI DIN CLASA PREGĂTITOARE (RED)

1.1. PREZENTAREA RAPORTULUI DE EVALUARE

1. Ce este raportul de evaluare a dezvoltării elevilor din clasa pregătitoare?

Raportul de evaluare reprezintă un document-tip în care se consemnează nivelul dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare pentru elevii aflați la finalul clasei pregătitoare. Acesta este inclus în portofoliul educațional al elevului împreună cu planurile individualizate de învățare, diplomele, certificatele, alte înscrisuri obținute în urma evaluării competențelor dobândite sau a participării la activități de învățare.

RED	
ESTE	NU ESTE
un instrument:	
care se aplică fiecărui elev din clasa pregătitoare;	care se aplică numai anumitor copii (de exemplu, celor cu performanțe deosebite);
care prezintă nivelul de dezvoltare a copilului la finalul clasei pregătitoare, prin înregistrarea unor comportamente observabile și măsurabile;	de evaluare critică, prin care să se dea verdicte și să se condiționeze trecerea preșcolarului în clasa I;
care conturează un profil sintetic al dezvoltării copilului la finalul clasei pregătitoare;	care face predicții în ce privește succesul sau insuccesul școlar al copilului;
care abordează toate domeniile de dezvoltare a copilului;	centrat numai pe competențele cognitive/academice, ca unici predictorii ai succesului școlar al copilului;

care promovează unitate și coerență în acțiunile adulților implicați în educația copilului; RED necesită informații din partea familiei și a școlii și oferă informații și recomandări utile atât pentru personalul didactic cât și pentru familie;

adresat numai cadrelor didactice, având la bază doar informații din mediul școlar;

2. Care este structura acestui raport?

Raportul de evaluare este structurat pe următoarele secțiuni:

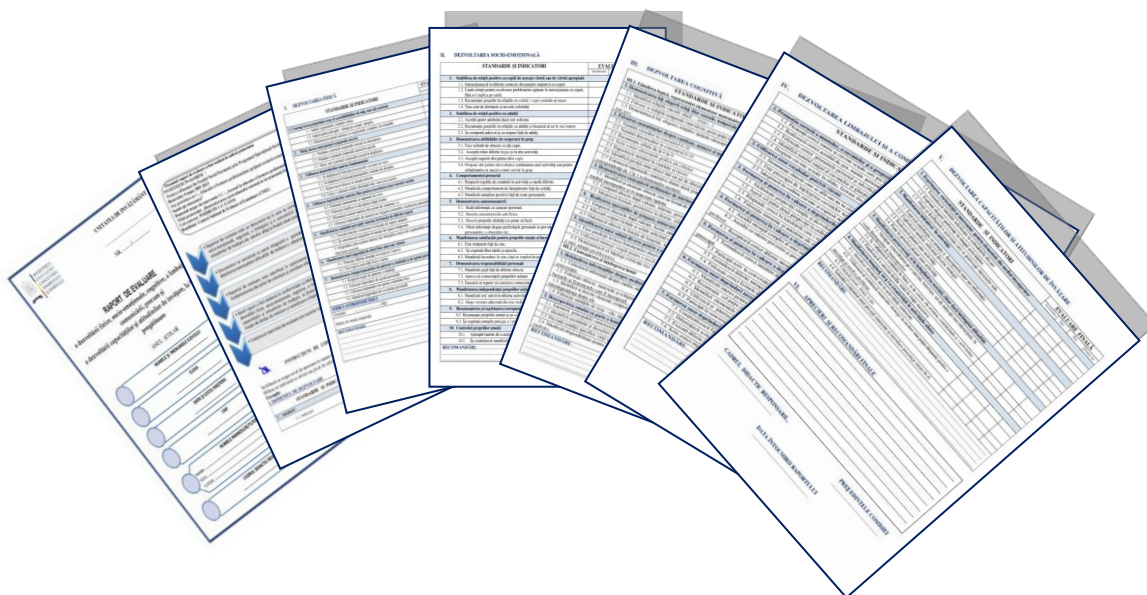
I. Date de identificare

II. Domeniile de dezvoltare:

1. dezvoltare fizică și motrică;
2. dezvoltare socio-emoțională;
3. dezvoltare cognitivă;
4. dezvoltarea limbajului și a comunicării;
5. dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare)

III. Aprecieri și recomandări finale

Semnături

NR. .... / .....

RAPORT DE EVALUARE
a dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a
comunicării, precum și
a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare la finalul clasei
pregătitoare

ANUL ȘCOLAR

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI
.....

CLASA
.....

DATA ȘI LOCUL NAȘTERII
.....

CNP
.....

NUMELE PARINȚILOR/TUTORELUI
MAMA: .....
TATA: .....
TUTORE: .....

CADRUL DIDACTIC RESPONSABIL
.....

Prezentul raport de evaluare a fost realizat în cadrul proiectului

INVESTEȘTE ÎN OAMENI!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritară nr.1 „Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.1. : „Accesul la educație și formare profesională inițială de calitate”

Titlul proiectului: „Restructurarea curriculumului național în învățământul liceal”

Cod contract: POSDRU/55/1.1/ S/31536

Beneficiar: Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE)

- Raportul de evaluare este un document-tip în care se consemnează nivelele de dezvoltare fizică, socio-emoțională, cognitivă, a limbajului și a comunicării precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare ale elevilor aflați la finalul clasei pregătitoare.
- Documentul se constituie ca parte integrantă a portofoliului educațional al elevului. El permite depistarea eventualelor dificultăți de învățare și adoptarea unor măsuri de remediere.
- Raportul de evaluare este valorificat în optimizarea procesului educativ în ansamblul său și în fundamentarea deciziilor de orientare și consiliere educațională.
- Acest raport a fost elaborat în conformitate cu *Metodologia de organizare și desfășurare a evaluării dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare, la finalul clasei pregătitoare* conform OM...../.....și este însoțit de *Ghidul de realizare și valorificare a Raportului de evaluare*.
- Conținutul raportului de evaluare are caracter confidențial.

INSTRUCȚIUNI DE COMPLETARE

Se bifează un singur nivel de apreciere în caseta corespunzătoare pentru fiecare indicator în parte.

Bifarea se realizează cu stiloul sau pixul de culoare albastră.

Exemplu:

I. DOMENIUL DE DEZVOLTARE

STANDARDE ȘI INDICATORI	EVALUARE FINALĂ		
	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT
1. (standard)			
1.1. (indicator)	X		

I. DEZVOLTAREA FIZICĂ ȘI MOTRICĂ

STANDARDE ȘI INDICATORI	EVALUARE FINALĂ		
	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT
1. Cunoașterea propriului corp și a posibilităților de mișcare ale acestuia			
1.1. Indică segmentele corpului uman.			
1.2. Indică partea dreaptă - stângă pe corpul propriu.			
1.3. Efectuează acțiuni motrice cu segmentele corpului, la comandă.			
2. Menținerea unei posturi corporale corecte			
2.1. Menține o postură corporală corectă în ortostatism.			
2.2. Menține o postură corporală corectă în așezat.			
2.3. Menține o postură corporală corectă în deplasare.			
3. Utilizarea deprinderilor motrice fundamentale, în condiții variate			
3.1. Utilizează principalele deprinderi motrice de locomoție în condiții variate.			
3.2. Manevreează cu relativă precizie obiecte în situații diferite.			
3.3. Își păstrează echilibrul în executarea unor sarcini motrice variate.			
4. Utilizarea deprinderilor motrice fine pentru executarea unor sarcini variate			
4.1. Folosește diferite instrumente și suporturi de scris.			
4.2. Efectuează sarcini specifice abilităților practice.			
4.3. Utilizează deprinderi de autoservire .			
4. Manifestarea conduitei perceptiv-motrice în funcție de diferite repere			
5.1. Execută mișcări coordonate în funcție de repere spațiale.			
5.2. Își structurează mișcările în funcție de repere temporale.			
5.3. Reproduce prin acțiuni motrice ale întregului corp și ale segmentelor acestuia forme și fenomene naturale.			
5. Manifestarea unei capacități de efort fizic adecvate vârstei			
6.1. Parcurge diferite distanțe în tempouri impuse.			
6.2. Participă la activități fizice variate.			
6. Demonstrarea comportamentelor de păstrare a sănătății și de igienă personală			
7.1. Respectă reguli de păstrare a sănătății.			
7.2. Folosește deprinderi de igienă personală.			
7.3. Utilizează deprinderi de igienă a efortului fizic.			
7.4. Manifestă comportamente de securitate personală.			
INDICI ANTROPOMETRICI			
Greutate .....(kg)	Înălțime..... (cm)		
Indice de masă corporală	Subponderal	Normoponderal	Supraponderal
 APRECIERI ȘI RECOMANDĂRI:			

II. DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

STANDARDE ȘI INDICATORI	EVALUARE FINALĂ		
	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT
1. Stabilirea de relații pozitive cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții			
1.1. Interacționează în diferite contexte din proprie inițiativă.			
1.2. Soluționează problemele apărute în interacțiunea cu copiii, fără a-l implica pe adult.			
1.3. Se comportă adecvat și cu respect față de adulți.			
2. Demonstrarea de comportamente prosociale			
2.1. Manifestă abilități de cooperare în grup.			
2.2. Manifestă comportament de întraajutorare față de ceilalți.			
2.3. Manifestă atitudine pozitivă față de persoane din diferite medii socioculturale.			
3. Demonstrarea autocunoașterii			
3.1. Redă informații cu caracter personal.			
3.2. Oferă informații despre propriile caracteristici (trăsături fizice, temperamentale, abilități).			
3.3. Oferă informații despre propriile preferințe.			
4. Manifestarea încrederii în sine			
4.1. Demonstrează o imagine pozitivă despre sine.			
4.2. Își exprimă liber ideile și opiniile.			
4.3. Manifestă încredere în sine când se implică în activități și în relații noi.			
5. Demonstrarea responsabilității personale			
5.1. Manifestă grijă față de diferite obiecte.			
5.2. Apreciază consecințele propriilor acțiuni.			
5.3. Încearcă să repare/ să corecteze consecințele acțiunilor sale.			
6. Manifestarea independenței propriilor acțiuni			
6.1. Manifestă inițiativă în diferite activități.			
6.2. Alege varianta adecvată din mai multe posibilități.			
6.3. Manifestă deprinderi de autoservire			
7. Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor			
7.1. Recunoaște propriile emoții și pe cele ale altor persoane.			
7.2. Denumeste emoții.			
7.3. Înțelege cauzele și consecințele emoțiilor.			
8. Exprimarea emoțională			
8.1. Conștientizează propriile trăiri emoționale.			
8.2. Transmite adecvat mesaje cu încărcătură emoțională.			
8.3. Manifestă empatie.			
9. Controlul propriilor emoții			
9.1. Așteaptă înainte de a acționa în anumite situații.			
9.2. Își controlează manifestările emoționale.			
9.3. Utilizează strategii de reglare emoțională adecvate vârstei.			
 APRECIERI ȘI RECOMANDĂRI:			

III. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ

STANDARDE ȘI INDICATORI	EVALUAREA FINALĂ		
III.1. PROCESE PSIHICE DE CUNOAȘTERE ȘI REPREZENTĂRI MATEMATICE	REALIZAT	ÎN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT
1. Demonstrarea înțelegerii relațiilor spațiale, temporale și cauzale.			
1.1. Folosește relațiile spațiale (deasupra, dedesubt, lângă, mai sus, mai jos etc).			
1.2. Utilizează relații temporale (azi, ieri, mâine, mai devreme, mai târziu, peste puțin timp etc).			
1.3. Identifică relații cauzale (dacă..., atunci...).			
2. Demonstrarea cunoașterii atributelor de formă, culoare, mărime, grosime			
2.1. Identifică și numește obiecte care au formă de triunghi, cerc, pătrat, dreptunghi în mediul înconjurător și în materiale tipărite.			
2.2. Compară obiecte după formă, culoare, mărime, grosime.			
2.3. Integrează formele geometrice în construcții desene, colaje etc.			
3. Realizarea operațiilor de grupare, ordonare, clasificare și măsurare.			
3.1. Grupează obiectele după formă, culoare, mărime, grosime.			
3.2. Ordonează obiecte în funcție de lungime, mărime, grosime.			
3.3. Măsoară proprietăți ale corpurilor solide și lichide, utilizând unități neconvenționale și convenționale proprietăți ale corpurilor.			
3.4. Folosește unitățile de timp - zile, săptămâni, luni.			
4. Folosirea cunoștințelor despre cantitate, numere și numărare			
4.1. Estimează raporturile cantitative dintre două grupuri de obiecte prin punerea în corespondență de 1 la 1 a elementelor acestora.			
4.2. Raportează numărul la cantitate și invers.			
4.3. Recunoaște cifrele de la 0 la 9.			
4.4. Scrie corect elementele grafice ale cifrelor.			
4.5. Identifică poziția unui obiect într-un șir de obiecte, utilizând numeralul ordinal.			
5. Rezolvarea unor probleme și situații problematice, reale sau imaginare			
5.1. Realizează operații de adunare și scădere cu numerele naturale din centrul 0-10			
5.2. Utilizează strategii simple pentru a rezolva probleme și situații-problematice utilizând concepte și procese matematice.			
5.3. Comunică utilizând limbajul matematic.			
III.2. CUNOAȘTEREA ȘI ÎNȚELEGEREA LUMII			
1. Dobândirea informațiilor despre mediul înconjurător prin observarea și manipularea obiectelor			
1.1. Folosește obiecte, materiale și echipamente pentru a strânge informații despre lucrurile și fenomenele care îl înconjoară.			
1.2. Colectează informații despre mediu, utilizând simțurile, observarea, manipularea și conversația.			
1.3. Identifică și descrie elemente componente ale lumii înconjurătoare, precum și interdependența dintre ele.			
1.4. Face predicții în baza fenomenelor observate.			
2. Descoperirea omului ca parte a lumii vii și ca ființă socială			
2.1. Enumeră principalele caracteristici ale omului ca ființă vie.			
2.2. Identifică asemănări și deosebiri între oameni, animale și plante.			
2.3. Prezintă condiții specifice vieții umane și semnificația lor.			
2.4. Manifestă disponibilitate pentru a participa la acțiuni de îngrijire și protejare a mediului.			
 APRECIERI ȘI RECOMANDĂRI:			

IV. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI A COMUNICĂRII

STANDARDE ȘI INDICATORI	EVALUAREA FINALĂ		
	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	
1. Pronunția corectă a sunetelor, a cuvintelor și a propozițiilor			
1.1. Pronunță corect sunete și cuvinte uzuale care pot face parte din vocabularul activ, precum și propoziții.			
1.2. Identifică sunetul inițial al cuvintelor și găsește cuvinte care încep cu același sunet			
1.3. Realizează corect acordul de gen, număr, persoană, timp.			
1.4. Folosește corect pronumele personal și adverbele de timp în exprimare.			
1.5. Desparte în silabe cuvinte uzuale, formate din două sau trei silabe.			
2. Utilizarea unui vocabular potrivit vârstei			
2.1. Denumeste obiecte care se află sau nu în câmpul vizual.			
2.2. Este preocupat de înțelegerea cuvintelor noi.			
2.3. Integrează în vorbire cuvinte și expresii noi.			
3. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de exprimare			
3.1. Alcătuieste propoziții simple și dezvoltate.			
3.2. Așază cel puțin două propoziții în ordine logică.			
3.3. Răspunde corect la întrebările care i se pun în legătură cu mediul înconjurător.			
3.4. Folosește sinonime și antonime ale cuvintelor uzuale.			
4. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de comunicare receptivă			
4.1. Ascultă mesajul complet al unui interlocutor.			
4.2. Ascultă cu interes povestiri și povești accesibile și atractive spuse de colegi sau citite de profesor.			
4.3. Receptează corect diferite mesaje.			
5. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de comunicare expresivă			
5.1. Formulează corect întrebări despre mediul înconjurător și despre problemele care-l preocupă.			
5.2. Participă activ la conversații cu copiii sau adulții.			
5.3. Formulează diferite mesaje din cel puțin trei propoziții așezate într-o ordine logică.			
5.4. Folosește corect formule de politețe în relațiile cu copiii sau adulții.			
6. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a citirii			
6.1. Manifestă interes pentru citirea independentă a unui text.			
6.2. Recunoaște cel puțin cinci litere mici și mari de tipar .			
6.3. Identifică elementele unei cărți: copertă, foi, pagini, titlu, autor etc.			
6.4. Utilizează și păstrează cărțile în mod corespunzător.			
6.5. Participă la conversații despre cărți, exprimându-și opinia despre acestea.			
7. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a scrierii			
7.1. Conștientizează faptul că scrierea se realizează de la stânga la dreapta.			
7.2. Diferențiază scrisul de tipar de scrisul de mână.			
7.3. Execută diferite tipuri de trasări peste modele date și fără modele.			
7.4. Scrie corect elementele grafice ale literelor de mână.			
 APRECIERI ȘI RECOMANDĂRI:			

V. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR DE ÎNVĂȚARE

STANDARDE ȘI INDICATORI	EVALUARE FINALĂ		
	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	EREALIZAT
1. Exprimarea curiozității și interesului pentru elementele din mediul înconjurător			
1.1. Formulează întrebări referitoare la schimbările din jur.			
1.2. Exprimă alegeri/ preferințe în timpul activităților.			
1.3. Alege și desfășoară o activitate care se potrivește intereselor sale.			
2. Manifestarea inițiativei în activități			
2.1. Își asumă responsabilități .			
2.2. Explorează mediul, utilizând diverse strategii.			
2.3. Realizează planul unei activități.			
2.4. Pune în practică planul unei activități.			
3. Manifestarea perseverenței în îndeplinirea sarcinii, chiar dacă întâmpină dificultăți			
3.1. Menține concentrarea pe o sarcină, întrebare, set de indicații sau interacțiuni, în ciuda distragerilor și întreruperilor.			
3.2. Își adaptează conduita în funcție de cerințele externe, continuându-și activitatea.			
3.3. Finalizează o sarcină desfășurată în etape succesive.			
4. Manifestarea imaginației și a creativității în activitățile zilnice			
4.1. Introduce elemente noi în activitățile cunoscute.			
4.2. Utilizează și corelează materiale/ strategii în moduri mai puțin obișnuite pentru a investiga și rezolva probleme.			
4.3. Creează jocuri, situații etc.			
4.4. Schimbă conținutul unor povești cunoscute și introduce personaje create de el.			
 APRECIERI ȘI RECOMANDĂRI:			

VI. APRECIERI ȘI RECOMANDĂRI FINALE

CADRUL DIDACTIC RESPONSABIL,

PREȘEDINTELE COMISIEI,

DATA ÎNTOCMIRII RAPORTULUI

1.2. COMPLETAREA RAPORTULUI DE EVALUARE

1. Cine completează raportul?

Raportul de evaluare este întocmit de cadrul didactic responsabil (profesorul clasei), conform modelului postat pe site-ul MECTS și ghidului de realizare și de valorificare a raportului de evaluare. Cadrul didactic poate solicita opinia medicului din școală, profesorului logoped, psihologului/ psihopedagogului/ consilierului, altor specialiști, altor profesori ai clasei.

2. Când se completează raportul de evaluare?

Raportul se completează spre sfârșitul semestrului II, dar nu mai târziu de 1 iunie./în perioada 1 mai-1 iunie.

3. Cui i se adresează RED?

RED se adresează cadrelor didactice din învățământul primar, părinților, cercetătorilor în domeniul educației.

4. Care sunt avantajele RED pentru actorii educaționali?

Prin utilizarea RED, *cadrul didactic*:

- va identifica punctele forte și domeniile care necesită îmbunătățiri în dezvoltarea fiecărui copil;
- va dispune de un tablou sintetic concret al cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor fiecărui copil cu care va lucra în ciclul primar;
- va avea un sistem de referință pentru o abordare personalizată a activității didactice, care să asigure sprijin și intervenții adecvate nevoilor și intereselor fiecărui copil.

Prin utilizarea RED, *părinții*:

- vor cunoaște punctele tari și aspectele care mai trebuie îmbunătățite în dezvoltarea propriului copil;
- vor avea un tablou sintetic concret al cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor propriului copil;
- vor ști în ce domenii este nevoie de sprijin suplimentar pentru dezvoltarea propriului copil.

5. Pentru ce se utilizează RED?

- Pentru a prezenta cadrelor didactice din învățământul primar și părinților profilul individual al fiecărui elev la finalul clasei pregătitoare.
- Pentru a asigura un sistem de referință pentru sprijinirea dezvoltării și învățării fiecărui copil (situația curentă, aspectele care necesită îmbunătățiri, punctele tari din dezvoltarea copilului, interesele și nevoile acestuia).

6. Cum se completează RED?

Cadrul didactic completează raportul, după analiza rezultatelor elevilor înregistrate pe parcursul anului școlar și a documentelor-suport (materiale care oferă informații relevante cum ar fi: produse ale activității elevilor realizate pe parcursul anului școlar, fișe psihopedagogice, protocoale de observație etc.) fiecare dintre secțiunile raportului.

7. Care sunt modalitățile de colectare a informațiilor din RED?

Colectarea informațiilor relevante pentru completarea RED presupune planificarea de către cadrul didactic al unor activități, situații și contexte care să poată exprima în mod obiectiv achizițiile și competențele copilului. Astfel, înainte de a trece la completarea RED, cadrul didactic va asigura respectarea următoarelor **principii de colectare a informațiilor**:

a. Planificarea momentelor de observare

Pentru fiecare copil ce va fi evaluat se va alcătui un calendar-cadru de evaluare, care va permite cadrului didactic să dedice timpul și atenția necesare acestei activități. Astfel:

- Pentru unii dintre indicatorii cuprinși în RED, cadrul didactic poate planifica momente comune de observare pentru toți copiii din clasă sau pentru un grup mai mic.
- Alți indicatori vor necesita o planificare individuală a momentelor de observare pentru fiecare copil în parte.

De asemenea, cadrul didactic poate înregistra unele observații care apar spontan în activitatea zilnică cu copiii, dacă acestea sunt relevante pentru anumiți indicatori.

Ordinea indicatorilor cuprinși în RED nu constituie neapărat ordinea în care sunt planificate momentele de evaluare. Este recomandat ca aplicarea instrumentului de evaluare să nu perturbe desfășurarea activității școlare.

b. Înregistrarea imediată a comportamentelor observate

Este esențial ca înregistrarea informațiilor să se realizeze cât mai aproape de momentul în care indicatorii au fost urmăriți (chiar în aceeași zi), pentru a nu omite eventuale elemente aparent nesemnificative. În cazul indicatorilor care implică observarea repetată a copilului, în diferite contexte, cadrul didactic va nota informațiile și exemplele de comportament observate într-un caiet special, urmând ca la finalul clasei pregătitoare să completeze indicatorul vizat.

c. Revenirea asupra completării unor indicatori, dacă nu au fost realizați la momentul primei observări

Reușita sau nereușita unui copil la momentul evaluării unor indicatori din RED poate fi determinată de factori contextuali dificil de anticipat și de controlat. Dacă unii copii înregistrează progrese mai lente la anumiți indicatori, este posibil ca aceștia să aibă nevoie de o perioadă mai lungă de timp pentru a realiza cu succes respectivul comportament.

Astfel, poate fi necesar ca profesorul să revină asupra indicatorilor pe care un copil nu a reușit să îi atingă la un moment dat, pentru a verifica dacă între timp s-a recuperat achiziția solicitată sau dacă un context de evaluare diferit asigură oportunitatea unei evaluări pozitive.

c. Aprecieri și recomandări

Se recomandă ca profesorul să înregistreze la rubrica „Aprecieri și recomandări”, orice informații suplimentare sau exemple de comportament care ar putea fi relevante pentru interpretarea rezultatelor.

d. Considerarea stării generale a copilului

În situațiile în care starea generală a copilului nu este cea obișnuită (de exemplu revenirea la școală după ce a fost bolnav, evenimente neplăcute în familie etc), se recomandă ca profesorul să reprogrameze momentul evaluării.

e. Evitarea momentelor de tranziție sau de atenție mai scăzută a copilului

Pentru ca informațiile colectate să fie cât mai obiective, se recomandă să se evite programarea momentelor de evaluare în perioadele în care atenția și dispoziția copilului pot fi mai scăzute: imediat după sosirea la școală, sfârșitul zilei, momentele de după o activitate solicitantă.

f. Evitarea situațiilor de stres

Având în vedere că procesul de evaluare în sine ar putea constitui un factor de stres care influențează performanțele evaluate, se recomandă ca etapele evaluării să se desfășoare într-un cadru cât mai firesc și natural, fără a induce sentimentul că aplicarea instrumentului reprezintă un prilej de competiție sau de ierarhizare a copiilor.

g. Informarea părinților

Încă de la începutul anului școlar, părinții vor primi o scrisoare de informare cu privire la scopul și modalitățile de evaluare a copilului prin RED. Părinții vor fi încurajați să ofere un feedback individualizat în cazul unor indicatori, contribuind astfel la colectarea unor informații importante pentru identificarea strategiilor optime de evaluare. Rezultatele evaluării vor fi comunicate individual părinților, asigurându-se confidențialitatea acestui demers.

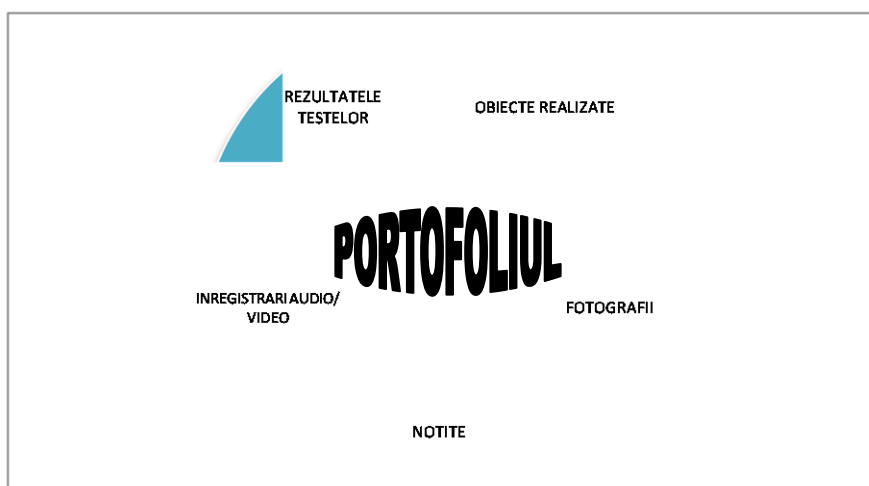
h. Portofoliul de evaluare

În cursul aplicării RED, cadrul didactic responsabil va realiza o selecție de produse ale elevilor care să probeze aprecierile sau comentariile incluse la anumiți indicatori. Acestea pot fi desene ale copiilor, fotografii cu rezultate ale unor activități practice, materiale și fișe de lucru etc. Fiecare produs din portofoliul de evaluare a copilului va fi datat, astfel încât comentariile suplimentare ale cadrului didactic să poată face trimiteri precise la produsele colectate în portofoliu.

8. Ce piese / documente se integrează în portofoliul de evaluare al elevului?

Un portofoliu este o colecție a muncii realizate de copil, care reflectă învățarea și dezvoltarea lui pe o perioadă de timp. Acesta poate oferi o dovadă a progresului în procesul de învățare într-o arie curriculară/ o materie, având un subiect sau o temă. Poate fi sub forma unui dosar, a unui album, dar și a unei cutii, în care sunt păstrate obiecte realizate de copil, fotografii, notițe, înregistrări, teste, desene, proiecte, înregistrări audio și video etc. Această colecție spune povestea „călătoriei în învățare” a fiecărui copil, eforturile, progresul și realizările lui.

9. Cum se consemnează rezultatele?

Se bifează un singur nivel de apreciere în caseta corespunzătoare fiecărui indicator în parte.

Bifarea se realizează cu stiloul sau pixul de culoare albastră.

Exemplu:

I. DOMENIUL DE DEZVOLTARE

STANDARDE ȘI INDICATORI	EVALUARE FINALĂ		
	REALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	NEREALIZAT
1. (standard)			
1.1. (indicator)	X		

10. Ce rezultate se consemnează în raport?

În raport se consemnează nivelul dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare pentru elevii aflați la finalul clasei pregătitoare.

11. Cum se compară rezultatele pe durata anului școlar?

Rezultatele se consemnează în raport pe baza nivelului înregistrat de fiecare indicator, în cadrul scalei de apreciere, în fișa de observație sistemică. Astfel:

- dacă nivelul de apreciere este același, atunci se va înregistra în raport la nivelul de apreciere corespunzător
- se înregistrează nivelul de apreciere care apare cel mai des în cadrul fișei de observare sistemică; dacă se înregistrează progres, atunci se va considera ultimul nivel de apreciere din fișa de observare sistemică

12. Cu ce periodicitate se consemnează rezultatele?

Fișele de observație sistematică se completează la începutul anului școlar, pe parcursul semestrului I, respectiv al semestrului II. Înregistrarea datelor se va face ori de câte ori este posibil, în funcție de situațiile de evaluare create de cadrul didactic responsabil. Acesta va observa zilnic modul de comportare a elevului în relație cu ceilalți colegi. De asemenea, se va realiza o colecție de rezultate ale învățării, pentru fiecare elev în parte (fișe de lucru, desene etc.).

13. Cum se interpretează?

Datele consemnate în raport evidențiază nivelul realizat/atins/îndeplinit în cadrul anumitor indicatori din cadrul domeniilor de dezvoltare. Aceste rezultate ajută cadrul didactic responsabil în elaborarea planurilor individualizate de învățare și în proiectarea lecțiilor din clasa întâi. Rezultatele contribuie la o mai bună cunoaștere a copilului de către părinții elevului, ceea ce va determina o mai bună colaborare cu școala pentru prevenirea abandonului școlar și pentru asigurarea unui proces instructiv-educativ de calitate.

16. Cum și când se comunică rezultatele părinților?

Cadrul didactic discută cu părinții/ tutorii legali ai elevilor, în mod individual, în cadrul unei întâlniri personale cu aceștia conținutul raportului, comentând punctele forte și slabe din dezvoltarea copilului, precum și despre planificarea activităților și experiențelor de învățare viitoare, astfel încât el/ea să aibă un demers educativ de succes.

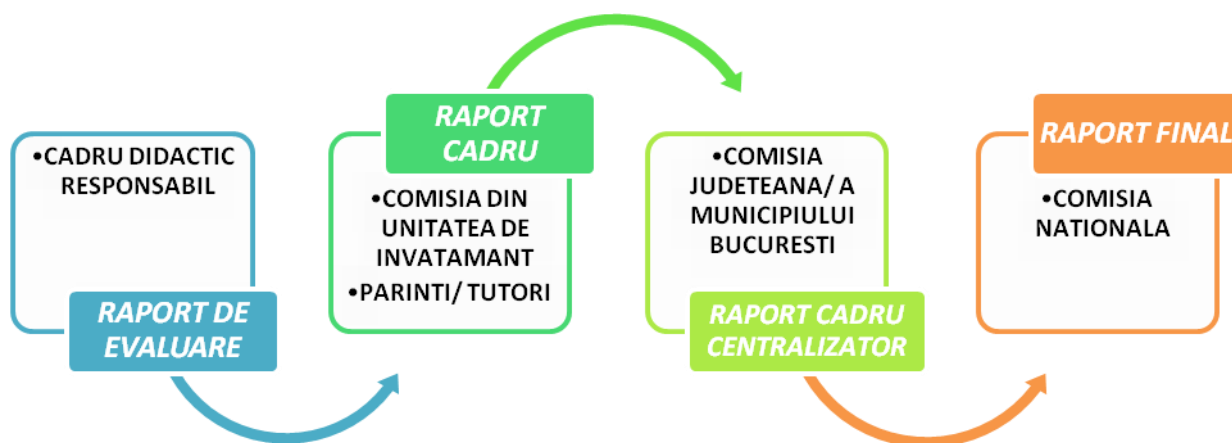
1. Cum se valorifică?

Raportul de evaluare e valorificat în optimizarea procesului educativ în ansamblul său și în fundamentarea deciziilor de orientare și consiliere educațională.

Conținutul raportului de evaluare are caracter confidențial. Cadrul didactic transmite părinților/ tutorilor legali ai elevilor, în mod individual, conținutul raportului până la sfârșitul anului școlar. Rapoartele de evaluare sunt centralizate într-un **raport cadru**, întocmit de Comisia din unitatea de învățământ. Acesta este transmis Comisiei județene/ a municipiului București.

Comisia județeană întocmește **raportul cadru centralizator** (cuprinde datele statistice rezultate din analiza rapoartelor cadru) pe care îl transmite Comisiei Naționale.

Comisia Națională analizează datele oferite de rapoartele cadru centralizatoare și întocmește **raportul final** pe care îl prezintă MECTS.

2. Ce destinație are?

Raportul nu urmărește etichetarea sau clasificarea și nici compararea unui elev cu altul, ci oferă o imagine a creșterii și dezvoltării copilului. El permite depistarea eventualelor dificultăți de învățare și adoptarea unor măsuri de remediere. Scopul întocmirii raportului de evaluare la finalul clasei pregătitoare îl reprezintă orientarea și optimizarea procesului educativ în vederea adaptării elevilor la solicitările de tip școlar.

3. Cine semnează raportul?

Raportul de evaluare este semnat de către cadrul didactic responsabil și de către președintele Comisiei din unitatea de învățământ (directorul/ directorul adjunct).

2. FIȘA DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ

2.1. PREZENTAREA FIȘEI DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ

Ce este fișa de caracterizare psihopedagogică?

Fișa de caracterizare psihopedagogică reprezintă un instrument de lucru al cadrelor didactice, care servește colectării, sistematizării și prezentării informațiilor privind individualitatea fiecărui elev. Ea constituie un document școlar care atestă atât participarea elevului la activitățile școlare, cât și periodicitatea evaluării competențelor necesare unui copil pentru a fi înscris în clasa I și care permite realizarea unei caracterizări a elevului dintr-o perspectivă dinamică și globală.

Care este structura fișei de caracterizare psihopedagogică?

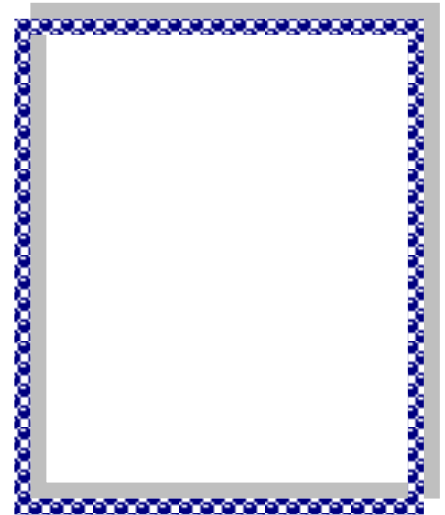
Fișa de caracterizare psihopedagogică cuprinde:

- I. Date personale privind elevul (nume, prenume, data și locul nașterii, adresa);*
- II. Date familiale (date despre părinți, mediul familial, condițiile de viață și educație)*
- III. Date privind frecventarea unor instituții de educație*
- IV. Date privind starea sănătății*
- V. Date privind dezvoltarea fizică*
- VI. Date privind dezvoltarea motrică*
- VII. . Date psihologice*
- VIII. Trăsături privind dezvoltarea personalității*
- IX. Conduita în cadrul jocurilor, la lecții și în colectivul școlar*
- X. Alte informații*

Se vor menționa dificultățile pe care le întâmpină, cauzele lor, mijloace de remediere.

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:.....

FIȘA DE CARACTERIZARE

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI

.....

CLASA

.....

CADRUL DIDACTIC RESPONSABIL

.....

I. DATE PERSONALE

DATA ȘI LOCUL NAȘTERII		
COD NUMERIC PERSONAL		
NAȚIONALITATEA		
ADRESA		
NUMĂR DE TELEFON		

II. DATE FAMILIALE

	NUME ȘI PRENUME	DATA NAȘTERII	NIVELUL DE EDUCAȚIE	OCUPAȚIA	LOCUL DE MUNCĂ
M A M A					
T A T A					

TIPUL FAMILIEI	Familie fără probleme speciale (normală) ☐	Familie descompusă-părinți separați ☐
	Familie descompusă - tatăl/mama decedat/ă ☐	Familie reconstituită (părinți vitregi) ☐
	Copil instituționalizat ☐	Părinți sociali ☐
	<i>Alte situații (părinți plecați la muncă, copil în îngrijirea bunicilor, părinți cu probleme grave de sănătate, părinți în detenție etc):</i>	

NUMĂR DE FRAȚI / SURORI	NUME ȘI PRENUME FRAȚI / SURORI	VÂRSTA	OCUPAȚIA

CLIMATUL EDUCATIV	Raporturi armonioase, de înțelegere între membrii familiei	
	Conflictualitate interparentală	
	Comportamente agresive / violente	
	Comportamente parentale deviante	
	<i>Alte observații:</i>	

CONDIȚII DE VIAȚĂ ȘI DE ÎNVĂȚARE ALE ELEVULUI	FOARTE BUNE	BUNE	ACCEPTABILE	LA LIMITĂ	FOARTE PRECARE	<i>ALTE SITUAȚII</i>

III. DATE PRIVIND FRECVENTAREA UNOR INSTITUȚII DE EDUCAȚIE

INSTITUȚIA		TIPUL INSTITUȚIEI		DENUMIREA INSTITUȚIEI/LOCALITATEA	PERIOADA
		STAT	PRIVAT		
CREȘĂ					
GRĂDINIȚĂ	GRUPA MICĂ				
	GRUPA MIJLOCIE				
	GRUPA MARE				

IV . DATE PRIVIND STAREA SĂNĂTĂȚII

STAREA GENERALĂ A SĂNĂTĂȚII	
ANTECEDENTE PERSONALE (HEREDOCOLATERALE ⁸)	
DEFICIENȚE (SENZORIALE, MOTORII)	
MENȚIUNI MEDICALE CU IMPORTANȚĂ PENTRU PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT	
OBSERVAȚII	

V. DATE PRIVIND DEZVOLTAREA FIZICĂ

INDICATORI	VALOARE	DATA
GREUTATE (KG)		
ÎNĂLȚIMEA(STATURA) (CM)		
INDICE DE MASĂ CORPORALĂ:greutatea (kg)/înălțimea ² (m)		

⁸ boli ereditare cronice

VI. DATE PRIVIND DEZVOLTAREA MOTRICĂ

	Scală de apreciere				
	5	4	3	2	1
Motricitate grosieră (deprinderi motrice fundamentale)					
Motricitatea fină a mâinii					
Capacitate de efort					
Coordonare segmentară					
Lateralitate	dreptaci			stângaci	

VII. DATE PRIVIND DEZVOLTAREA PSIHICĂ

1. Caracteristici ale proceselor cognitive

Caracteristici ale proceselor senzoriale	Scală de apreciere*				
	5	4	3	2	1
Percepția culorilor					
Auzul fonematic					
Percepția formei					
Percepția mărimii					
Percepția poziției obiectelor					
Percepția orientării spațiale a obiectelor					
Percepția timpului					
Nivelul de dezvoltare a spiritului de observație					
Bogăția reprezentărilor					
Calitatea reprezentărilor					
Deficiențe ale percepției vizuale DA ☐ NU ☐					
Deficiențe ale percepției auditive DA ☐ NU ☐					

* 5 – nivel maxim ; 1- nivel minim

GÂNDIREA	Scală de apreciere				
	5	4	3	2	1
Capacitatea de înțelegere a unei situații, a unei probleme, a unui enunț etc.					
Capacitatea de rezolvare a unei probleme, a unei situații problematice					
Capacitatea de analiză și sinteză a informațiilor					
Capacitatea de ordonare și clasificare					
Capacitatea de a compara două sau mai multe obiecte					
Capacitatea de generalizare					
Capacitatea de transfer					
Utilizarea adecvată a conceptelor					
Sesizarea raporturilor dintre obiecte și fenomene					
Prezența judecăților de valoare					

MEMORIA			
Tipul dominant de memorie:			
<i>vizuală</i>	☐	<i>auditivă</i>	☐
		<i>mixtă</i>	☐
Viteza de memorare			
<i>rapidă</i>	☐	<i>medie</i>	☐
		<i>lentă</i>	☐
Trăinicia păstrării cunoștințelor			
<i>lungă</i>	☐	<i>medie</i>	☐
		<i>scurtă</i>	☐
Reactualizarea cunoștințelor			
<i>fidelă</i>	☐	<i>parțial fidelă</i>	☐

LIMBAJUL ȘI COMUNICAREA			
Volumul vocabularului	☐	bogat	☐
		mediu	☐
		redus	☐
Capacitatea de exprimare			
➤ <i>corectă</i>	☐	➤ <i>incorectă</i>	☐
➤ <i>fluentă</i>	☐	➤ <i>greoaie</i>	☐
➤ <i>expresivă</i>	☐	➤ <i>inexpresivă</i>	☐
Tulburări de limbaj:			

IMAGINAȚIA						
➤ <i>bogată</i>	☐	<i>săracă</i>	☐			
➤ <i>reproductivă</i>	☐	<i>reproductiv-creativă</i>	☐			
➤ <i>imaginație artistico-plastică</i>	☐	<i>imaginație literar-artistică</i>	☐			
		Scală de apreciere				
		5	4	3	2	1
Nivelul de dezvoltare a creativității		☐	☐	☐	☐	☐

2. Caracteristici ale proceselor și activităților reglatorii

2.1. AFECTIVITATEA	Scală de apreciere				
	5	4	3	2	1
Emotivitatea	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitatea de control a emoțiilor	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitatea de înțelegere și recunoaștere a emoțiilor	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitatea de exprimare a propriilor emoții	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. VOINȚA	Scală de apreciere				
	5	4	3	2	1
Prezența autoreglajului activităților					
Prezența efortului voluntar					
Perseverența					

2.3. ATENȚIA	Scală de apreciere				
	5	4	3	2	1
Stabilitatea atenției					
Concentrarea atenției					
Prezența atenției postvoluntare					
Tulburări ale atenției					

VIII. DATE PRIVIND DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII

1. ÎNSUȘIRI TEMPERAMENTALE	
Puternic, exteriorizat, impulsiv, nestăpânit, uneori agresiv, activ, rezistent la solicitări, cu tendințe de dominare a altora;	
Exteriorizat, energic, vioi, sociabil, ușor adaptabil, vorbăreț, nestatornic	
Calm, controlat, reținut, lent, mai greu adaptabil, rezistent la solicitări repetative;	
Hipersensibil, interiorizat, retras, anxios, nesigur;	

2. ÎNSUȘIRI APTITUDINALE	
Rezolvă repede, corect și ușor sarcinile școlare	
Rezolvă corect sarcinile școlare, dar într-o perioadă mai mare de timp	
Lucrează mai greu, cu greșeli, nu respectă timpul acordat	
Aptitudini speciale	

3. INTERESE	Scală de apreciere				
	5	4	3	2	1
Pentru activitatea școlară					
Activități școlare pentru care manifestă interes deosebit					
Pentru activitățile extrașcolare					
Activități extrașcolare la care a participat					

4. CARACTERISTICI ALE EU-LUI	Scală de apreciere				
	5	4	3	2	1
Cunoașterea propriilor însușiri					
Imaginea de sine pozitivă					
Încrederea în sine					
Manifestarea comportamentelor pro-sociale					
Independența în acțiuni					
Capacitatea empatică					

IX. CONDUITA ÎN CADRUL JOCURILOR, LA LECȚII ȘI ÎN COLECTIVUL ȘCOLAR

CONDUITA ÎN CADRUL JOCURILOR	Participă la jocurile inițiate de colegi sau de profesor	<i>DA NU</i>
	Respectă regulile jocurilor	<i>DA NU</i>
	Inițiază jocuri	<i>DA NU</i>
	Jocuri preferate	
CONDUITA LA LECȚII	atent, participă activ la lecții, intervine cu completări	
	atenția și interesul inegale, fluctuante	
	pasiv, așteaptă să fie solicitat	
	inactiv, prezent numai fizic, cu frecvente distrageri	
	alte aprecieri	
CONDUITA GENERALĂ A ELEVULUI	conduită exemplară, ireproșabilă	
	conduită corectă, cuviincioasă, bună	
	cu abateri comportamentale minore, dar frecvente	
	cu abateri comportamentale grave	
	alte aprecieri	
INTEGRAREA SOCIALĂ	autoritar, un bun organizator, animator al colectivului	
	se integrează în colectiv, preferă sarcinile executive	
	se încadrează în colectiv, este bun executant, dar fără inițiativă	
	se sustrage de la munca socială, lucrează mai mult din obligație	
	mai mult retras, izolat, nu se interesează de problemele colectivului, puțin comunicativ	
	alte aprecieri	

X. ALTE INFORMAȚII

.....
 .....
 .....

XI. APRECIERI ȘI RECOMANDĂRI

.....
 .....
 .....

DATA :

CADRU DIDACTIC RESPONSABIL :

2.2. COMPLETAREA FIȘEI DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ

Cine completează fișa psihopedagogică ?

Fișa de caracterizare psihopedagogică va fi completată de către cadrul didactic responsabil. Acesta poate apela la sprijinul profesorului psiholog/psihopedagog al școlii sau al logopedului școlar.

Când se completează fișa psihopedagogică ?

Fișa se va completa pe parcursul anului școlar.

Cum se completează fișa ?

Cadrul didactic responsabil va completa cu datele potrivite sau va bifa în dreptul caracteristicilor corespunzătoare fiecărui elev.

Care sunt instrumentele suport pe baza cărora se completează fișa de caracterizare psihopedagogică ?

Fișa de caracterizare psihopedagogică ca sinteză a evaluării continue se completează având ca suport **Dosarul – portofoliu** al fiecărui elev în care sunt incluse instrumentele suport ce oferă informațiile esențiale cu caracter diagnostic și predictiv despre dezvoltarea cognitivă, a limbajului, socio-emoțională și psihomotrică precum și despre capacitățile și atitudinile față de învățare ale elevului.

Fișa de observație psihopedagogică este un instrument suport pentru descrierea / consemnarea comportamentelor semnificative ale copiilor pe domeniile de dezvoltare din Raportul de evaluare.

Ea poate avea un caracter *descriptiv* – în cazul în care sunt consemnate comportamentele copiilor așa cum s-au manifestat ele – sau un *caracter sintetic* – în cazul în care se utilizează *grilele de observare* a comportamentului. În primul caz analiza comportamentelor este mai dificilă deoarece ea poate fi încărcată de subiectivism și de elemente ne semnificative. Utilizarea grilelor de evaluare oferă un grad mai mare de obiectivitate și o anumită ușurință în consemnarea datelor semnificative care descriu un anumit comportament.

Chestionarele sunt instrumente suport de identificare a dezvoltării limbajului, dezvoltării cognitive și socio-emoționale precum și a capacităților și atitudinilor de învățare prin intermediul unui set de întrebări / afirmații despre o anumită problemă la care se solicită răspunsuri sau aprecieri, evaluări. Ele pot avea *caracter standardizat* în cazul în care se aplică în aceeași formă întregului grup de elevi / părinți / educatori sau poate avea forma unei *convorbiri libere*, a unui

interviu.

Chestionarele standardizate se aplică în cele mai multe cazuri adulților care se ocupă de educația și creșterea copiilor sau se completează de către profesorul evaluator după observarea sistematică a copiilor.

Convorbirea constă în realizarea unui dialog direct cu copilul sau cu adulții aflați în relație directă cu acesta pe baza unui set de întrebări ce pot să vizeze: informații despre mediul familial, comportamentul în familie /școală / alte medii de viață, informații medicale, motivele învățării și nevoile copilului, nivelul manifestării deprinderilor, aspecte relevante ale interiorizării normelor și regulilor de comportare, caracteristici ale relațiilor interpersonale etc.

Formularea întrebărilor trebuie să fie clară, corectă din punct de vedere gramatical, respectând topica frazei sau a propoziției și trebuie să se evite pe cât posibil utilizarea negației care poate sugera răspunsul.

Tipuri de întrebări:

- *întrebări închise* – în care răspunsurile sunt precizate dinainte (Da/Nu; Întotdeauna/Deseori/Rar; Foarte ușor/ Ușor/Greu/Foarte greu; etc.) iar subiectul trebuie să aleagă una dintre variante;
- *întrebări deschise, libere* – oferă subiectului posibilitatea de a formula răspunsuri personale atât din punct de vedere al conținutului cât și al limbajului utilizat;

Probele de evaluare a achizițiilor școlare sunt instrumente de evaluare proiectate, administrate și corectate de către profesor (un grup restrâns de profesori) prin intermediul cărora sunt testate performanțele școlare ale elevului într-o situație educațională bine definită. Spre deosebire de testele standardizate elaborate de instituții specializate, alcătuite din itemi obiectivi selectați dintr-o bancă de itemi, probele de evaluare au un nivel scăzut de *validitate* și *fidelitate*. Cu toate acestea ele fac posibilă evaluarea tuturor elevilor din aceeași secvență de conținut, făcând posibilă compararea obiectivă a rezultatelor.

În funcție de natura și specificul disciplinei, de timpul disponibil și resursele materiale alocate pot fi utilizate:

- Probe orale
- Probe scrise
- Probe practice

Probele orale au frecvența cea mai de utilizare ele oferind posibilitatea de a alterna tipul întrebărilor și gradul de dificultate al acestora în funcție de calitatea răspunsurilor oferite de fiecare elev.

Probele scrise se prezintă sub o varietate de forme: de la simple lucrări scrise cu una sau două sarcini de lucru la probe de evaluare pe bază de itemi (obiectivi, semiobiectivi și subiectivi).

Principalul avantaj al utilizării acestor probe îl prezintă posibilitate profesorului evaluator de a emite judecăți de valoare obiective.

Probele practice evaluează capacitatea elevilor de a aplica cunoștințele teoretice precum și nivelul formării deprinderilor practice.

Analiza produselor activității copilului oferă informații despre *capacitățile psihice de care dispun copii* - coerența planului mintal, dezvoltarea limbajului, nivelul de dezvoltare al imaginației, interesele, calitatea cunoștințelor, deprinderilor și priceperilor, manifestarea unor aptitudini, nivelul de dezvoltare al creativității etc. despre *stilul realizării* – personal, inovativ sau comun, obișnuit. Precum și despre *progresele realizate în învățare*.

Desenul liber sau tematic constituie o modalitate de evaluare a personalității în formare a copilului și a problemelor sale emoționale, precum și a relațiilor sale cu familia, a traumelor pe care eventual le-a suferit, a nivelului de anxietate, a capacităților și dificultăților sale de a se adapta mediului social. (Mitrofan, I. 1997)

La copii desenele care redau o temă specifică – omul, casa, familia, arborele etc. pot fi evaluate atât din perspectivă proiectivă, de către specialiști în domeniu, cât și din perspectiva nivelului intelectual al copilului, a aptitudinii de desenare, a maturității psihomotrice, a spiritului de observație, a raporturilor pe care copilul le are cu familia și cu cei din jur etc.

Desenul liber îndeplinește rolul unei veritabile creații, care exprimă spontan viziunea personală a copilului asupra mediului înconjurător. Ele pun în evidență claritatea percepțiilor și a reprezentărilor, formele de percepții ce le-au provocat, dar și imaginația creativă și experiența generală, aspecte legate de forme, mărimi, amănunte semnificative etc.

Analiza desenelor copiilor se realizează în primul rând din perspectiva modului de redare a desenului (gradul de apăsare, fermitatea și direcția liniilor etc.), a încadrării desenului în pagină, a utilizării culorilor etc.

Copiii lipsiți de energie, timizi trag linii firave; cei activi și angajați în activități multiple trag linii ferme și apăsate. Copiii nervoși și cei depresivi fac linii mai nesigure, cu grade diferite de tremurături; cei nesiguri fac, din când în când, chiar greșeli de direcționare a liniilor. (Șchiopu, U., 1997)

Probele psihologice sunt instrumente elaborate de profesori care permit realizarea profilului psihologic al copilului. Fără a beneficia de un etalon la care să poată fi raportate rezultatele fiecărui subiect analiza și interpretarea lor ne oferă suficiente date pentru cunoașterea dezvoltării psihice a elevilor.

2.3. INTERDEPENDENȚA FIȘA DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ – RAPORT DE EVALUARE A DEZVOLTĂRII (RED)

În contextul realizării Raportului de evaluare a dezvoltării cognitive, a limbajului, socio-emoțională și psihomotrică copilului la finalul clasei pregătitoare **Fișa de caracterizare psihopedagogică** reprezintă *un instrument sintetic de lucru (o sinteză a rezultatelor evaluărilor realizate pe parcursul anului școlar în vederea realizării Raportului de evaluare) al profesorului în care sunt consemnate informațiile semnificative privind pregătirea copilului pentru școală.*

Ea reprezintă un document școlar care atestă atât participarea elevului la activitățile școlare, cât și periodicitatea evaluării competențelor necesare unui copil pentru a fi înscris în clasa I și care permite realizarea unei caracterizări a elevului dintr-o perspectivă dinamică și globală.

Structura *Fișei de caracterizare psihopedagogică* respectă principiul abordării unitare a personalității elevului și valorificarea variabilelor angajate în analiza personalității acestuia. Pentru a facilita redactarea Raportului final de evaluare profesorul trebuie să evite consemnarea unor informații redundante, nesemnificative sub forma unui inventar al tuturor însușirilor psihice, fără identificarea unor interdependențe și mai ales fără a aduce informații despre stadiul pregătirii copilului pentru activitățile de învățare specifice clasei I.

Informațiile despre copil cuprinse într-o *Fișă de caracterizare psihopedagogică* pot fi utile numai dacă îndeplinesc următoarele condiții:

- *ordonarea și accesibilitatea datelor obținute;*
- *stabilirea ponderii fiecărei informații în funcție de caracterul de act revelator al situațiilor în care a fost obținută sau în funcție de rolul caracteristicii respective în ansamblul structurii individuale;*
- *organizarea datelor, așa încât să se desprindă din multitudinea lor elementul caracteristic;*
- *stabilirea relațiilor dintre date, organizarea lor în sistem, încât să ofere imaginea unitară (cu dependențele și interdependențele dominantelor și structurilor psihismului copiilor) a personalității în devenire.*

Pentru obținerea și consemnarea acestor informații profesorul folosește întregul sistem al metodelor de cunoaștere și evaluare a dezvoltării psiho-fizice și sociale a copilului (observarea psihopedagogică, chestionarul – convorbirea - analiza produselor activității, probe psihologice și de dezvoltare fizică etc.).

3. MONITORIZAREA PROGRESSELOR ELEVILOR DIN CLASA PREGĂTITOARE. DISEMINAREA ȘI VALORIFICAREA INFORMAȚIEI

Monitorizarea progreselor reprezintă un set de proceduri de evaluare utilizate pentru a determina în ce măsură elevii beneficiază de pe urma instruirii școlare, precum și pentru monitorizarea eficienței curriculum-ului. Demersul educativ pornește de la premisa că elevii beneficiază de o educație de calitate. Aceasta presupune, la modul general, că elevii învață și deprind aptitudinile și conținuturile predate în clasă. Pentru elevii care nu reușesc să învețe în clasă, pot fi asigurate intervenții alternative, al căror rezultate pot fi, de asemenea, monitorizate. Monitorizarea progreselor reprezintă un instrument valoros de măsurare a eficienței procesului de instruire școlară și de identificare a eventualelor modificări necesare, oferind, de asemenea, informații importante pentru realizarea de clasificări și departajări.

Ce înseamnă monitorizarea progreselor?

Monitorizarea progreselor este o practică științifică utilizată pentru a evalua performanțele academice ale elevilor și eficiența instruirii școlare. Monitorizarea progreselor poate fi implementată atât la nivel individual, cât și la nivelul clasei de elevi.

Cum funcționează monitorizarea progreselor?

Pentru a realiza monitorizarea progreselor, se stabilesc nivelurile de performanță actuale ale elevului și sunt identificate obiectivele de învățare viitoare. Performanțele academice ale elevului sunt măsurate periodic (săptămânal sau lunar). Progresele în direcția îndeplinirii obiectivelor sunt măsurate prin compararea nivelului efectiv de performanță al elevului cu nivelul de performanță preconizat. În funcție de rezultatele acestor măsurători, predarea va fi ajustată în mod corespunzător. Astfel, progresele elevului sunt monitorizate și tehnicile de instruire sunt ajustate pentru a veni în întâmpinarea nevoilor individuale de învățare ale elevului.

Care sunt beneficiile monitorizării progreselor?

Atunci când monitorizarea progreselor este realizată corect, beneficiile sunt importante pentru toți cei implicați:

- învățarea este accelerată, deoarece elevii beneficiază de o instruire adecvată;
- deciziile care se iau în ce privește instruirea școlară sunt bine justificate;
- progresele elevului sunt documentate;
- comunicarea cu familia, cu alți profesori etc, în ce privește progresele elevului, este mai eficientă;

- așteptările cadrului didactic responsabil sunt mai mari în ce privește performanțele elevilor;
- se reduce nevoia unor intervenții educative speciale.

În general, utilizarea monitorizării progreselor are ca rezultat implementarea unor tehnici și obiective de instruire mai eficiente și bine direcționate, care îi ajută pe elevi să atingă mai rapid standardele naționale de performanță.

Cine trebuie să utilizeze informațiile privind monitorizarea progreselor?

Oricine este interesat în îmbunătățirea rezultatelor elevilor ar trebui să realizeze monitorizarea progreselor. Cadrele didactice, profesorii din educația specială, furnizorii de servicii din domeniul educației, administratorii unităților școlare și părinții ar trebui să fie în mod special interesați în implementarea practicilor de monitorizare a progreselor.

Care sunt provocările monitorizării progreselor?

- Cadrul didactic responsabil și părinții au nevoie de informații cu privire la eficiența monitorizării progreselor, care să îi încurajeze în a adopta această practică.
- Cadrul didactic responsabil și alți practicanți din domeniul educației au nevoie de sprijin pentru transpunerea informațiilor obținute în urma monitorizării progreselor, în strategii ușor de implementat și de utilizat.

Ce alte denumiri sunt utilizate pentru monitorizarea progreselor?

Monitorizarea progreselor este un termen relativ nou. Alte denumiri utilizate sunt măsurarea și evaluarea pe baza curriculum-ului. Indiferent ce metodă vă decideți să utilizați, este important să vă asigurați de faptul că aceasta are o bază științifică.

Monitorizarea progreselor elevului: ce înseamnă aceasta pentru copil?

Monitorizarea progreselor poate oferi cadrului didactic responsabil și părinților informații care îl pot ajuta pe copil să învețe mai mult și mai repede, contribuind la luarea deciziilor corecte cu privire la tipul de instruire cel mai adecvat pentru respectivul copil.

Progresul copilului este deja monitorizat în mod constant la școală, printr-o serie de teme pentru acasă, chestionare, teste, proiecte și teste standardizate. Astfel, atunci când auzim despre “evaluarea progreselor elevului,” reacția noastră inițială poate fi “dar deja se face!” sau “și mai multe teste?”.

Dar cunoașteți cu adevărat cât de bine învață sau ce progrese face copilul respectiv? Testele standardizate compară performanțele copilului cu performanțele celorlalți copii sau cu standardele naționale. Dar aceste teste se dau la final de an; profesorul care a lucrat cu copilul pe tot parcursul

anului școlar nu va putea folosi rezultatele testelor pentru a alege cea mai bună modalitate de a-l ajuta pe copil să învețe mai bine.

Monitorizarea progreselor elevului nu constituie o nouă modalitate de notare și clasificare, ci un proces care îl ajută pe copil să învețe, și pe profesor să predea mai bine.

Ce reprezintă monitorizarea progreselor elevului?

Monitorizarea progreselor elevilor îl ajută pe cadrul didactic responsabil să evalueze eficiența instruirii școlare pentru fiecare elev în parte sau pentru întreaga clasă. Probabil că deja cunoașteți obiectivele care trebuie incluse în planurile individuale de educație (PIE) pentru fiecare copil care beneficiază de servicii de educație speciale.

Cadrul didactic responsabil care folosește monitorizarea progreselor va utiliza obiectivele din PIE și standardele naționale pentru nivelul școlar la care se află copilul, pentru a dezvolta obiective care pot fi măsurate și urmărite periodic, și prin care să împartă ceea ce copilul trebuie să cunoască până la finalul anului școlar în mai multe etape măsurabile. De exemplu, copilul poate avea ca și obiectiv până la finalul anului să recunoască literele mari/mici de tipar și să le pună în corespondență cu sunetul asociat. Sau poate avea ca obiectiv la matematică să numere cu ușurință până la 20 și din 10 în 10 până la 100. După ce profesorul stabilește obiectivele și începe instruirea, progresele elevului în direcția atingerii respectivelor obiective vor fi măsurate săptămânal. Toate testele au același nivel de dificultate, astfel încât testul săptămânal să reflecte în mod corect nivelul de progres al elevului. După fiecare test, profesorul compară nivelul preconizat de cunoștințe al elevului cu nivelul actual. Dacă elevul satisface sau chiar depășește așteptările, profesorul va continua să îi predea în aceeași manieră. Dacă performanțele măsurate ale copilului nu se ridică la nivelul așteptărilor, profesorul va schimba modul de predare.

Profesorul poate schimba metoda de predare, durata instruirii, aranjarea pe grupuri (de exemplu instruire individuală, sau instruire pe grupuri mici), sau orice alt aspect al predării. Prin acest proces, profesorul urmărește să afle ce și cât trebuie să predea pentru a permite elevului să progreseze astfel încât să atingă obiectivele. Procesul de evaluare nu trebuie să dureze mai mult de 1-5 minute, astfel încât copilul să nu aibă senzația că este testat continuu. În plus, datorită faptului că profesorul măsoară progresele în mod frecvent (de obicei săptămânal), acesta poate revizui planul de instruire oricând copilul are nevoie de asta, fără a aștepta ca un test sau o evaluare națională să evidențieze faptul că nevoile de instruire ale copilului nu sunt satisfăcute.

După fiecare evaluare săptămânală, cadrul didactic responsabil notează nivelul de performanță al elevului și îl compară cu evaluările anterioare și cu nivelul de performanță pe care ar fi trebuit să îl aibă la momentul respectiv. Profesorul poate analiza progresele evaluate, folosind un grafic prin care să reprezinte succesele elevului și cadrului didactic deopotrivă.

Cum contribuie monitorizarea progreselor elevului la îmbunătățirea activității educative?

În climatul educațional actual, succesul școlii este definit prin succesul fiecărui elev în parte. Pentru a atinge acest obiectiv, profesorii au nevoie de instrumente care să îi ajute să identifice elevii care prezintă riscuri academice și să își adapteze strategiile de instruire pentru a veni în întâmpinarea nevoilor acestora. Monitorizarea progreselor elevului constituie o practică prin care profesorul poate utiliza informațiile cu privire la performanțele elevului pentru a evalua continuu eficiența instruirii și pentru a lua, în cunoștință de cauză, decizii în această direcție.

Profesorul măsoară periodic (săptămânal, la două săptămâni, lunar), folosind teste de evaluare scurte și ușor de administrat. Fiecare dintre teste include întreaga gamă de aptitudini pe care elevul trebuie să le deprindă până la finalul anului școlar, și nu doar aptitudinile predate în acea săptămână sau lună.

Aceasta constituie diferența esențială dintre monitorizarea progreselor elevului și abordările de evaluare tradiționale, precum testele realizate de profesor pentru fiecare din unitățile de învățare. Prin testele de evaluare obișnuite, profesorul poate afla dacă elevul stăpânește aptitudinile necesare pentru o anumită unitate de învățare, dar nu și dacă elevul învață într-un ritm care îi va permite să atingă obiectivele anuale de învățare. Măsurând periodic toate aptitudinile care trebuie deprinse, profesorii pot observa și nota evoluția elevului, raportând progresele realizate la ritmul de progres necesar pentru a atinge obiectivele anuale. Astfel, dacă ritmul în care un anumit elev învață pare insuficient pentru a atinge obiectivele, profesorul poate ajusta instruirea.

Pentru a urmări progresele elevului, profesorul realizează un grafic pornind de la nivelul inițial de performanță al elevului și până la obiectivul anual. În continuare, profesorul notează nivelul performanțelor pe măsură ce administrează fiecare test periodic de evaluare. Dacă performanțele elevului scad sub linia trasată în grafic, profesorul poate recurge la modalități de instruire mai intense (pe grupuri mici sau individual), poate decide să predea din nou materialul, sau să asigure oportunități suplimentare elevului pentru a exersa anumite aptitudini.

Cu toate că astfel de teste periodice de evaluare pot fi dezvoltate și implementate la nivel de școală, multe școli sunt descurajate de perspectiva dezvoltării unui număr suficient de teste echivalente și alternative de măsurare frecventă, pentru fiecare nivel de școlarizare. Se poate recurge, în consecință, acolo unde este posibil, la anumite programe informatice care realizează automat un grafic al progresului elevilor.

Ce știm în acest moment ?

Cercetările au demonstrat faptul că atunci când profesorii utilizează monitorizarea progreselor, elevii învață mai mult și își conștientizează mai bine propria performanță, fiind, de asemenea, facilitat procesul de luare a deciziilor de către profesor. Un număr semnificativ de studii realizate în ultimii 30 de ani au evidențiat faptul că această metodă poate anticipa cu precizie performanțele ulterioare, fiind astfel utilă pentru o gamă largă de decizii de instruire⁹.

Cu toate că monitorizarea progreselor elevului (cunoscută anterior sub denumirea de evaluare pe baza curriculum-ului) a fost dezvoltată inițial pentru a evalua progresele elevilor din educația specială în anumite aptitudini de bază, cercetări specifice au validat utilitatea predictivă a acestei metode în ce privește dezvoltarea deprinderilor de citire și scriere¹⁰ și pentru identificarea elevilor din sistemul de educație public care sunt expuși riscului de insucces școlar¹¹.

Monitorizarea progreselor elevului se integrează fără probleme în rutina clasei. Testele pot fi administrate rapid, iar rezultatele sunt disponibile imediat, sunt clare și ușor de comunicat. În unele situații, elevii realizează graficele propriilor progrese și se consideră motivați „să facă linia să urce”.

RECOMANDĂRI

Progresul, ca dezvoltare ascendentă, ca proces de trecere de la o stare inferioară la una superioară, atât la nivel cantitativ, cât mai ales calitativ, devine elementul central în orice demers de identificare a unei evoluții pe o durată suficientă de timp (pentru ca schimbările să poată apărea și să poată fi măsurate) în cadrul educațional.

Problematika progresului, din punct de vedere al evoluției copilului pe parcursul clasei „0”, pregătitoare, presupune multiple dimensiuni.

1. Progresul este considerat din perspectiva copilului. Aceasta atrage după sine câteva considerente: funcția progresului nu este de natură evaluativă și comparativă, ci constatativă și ameliorativă.
2. Progresul copilului nu poate fi identificat într-un singur moment, ci presupune o aplicare sistematică, cel puțin într-un moment t_0 (inițial) și unul t_n (final). Acest fapt ne conduce către ideea stabilirii unui moment inițial și a unui final pentru cuantificarea criteriilor de progres. Recomandările noastre sunt acelea de a realiza o cuantificare inițială, în primele 2 săptămâni de la începerea școlii, apoi o cuantificare la sfârșitul semestrului I, iar ultima la sfârșitul semestrului al II-lea. Prima și ultima cuantificare a progresului vor avea valoare de stabilire a evoluției,

---

⁹ Deno, 2003; Fuchs, Deno, & Mirkin, 1984; Good & Jefferson, 1998

¹⁰ Good, Simmons, & Kameenui, 2001

¹¹ Deno, 2003

iar cea de la sfârșitul semestrului I va avea valoare de confirmare a primei cuantificări. Întrucât procesele de cuantificare se realizează în multiple momente, de la începutul clasei pregătitoare până la finalul acesteia, cadrul didactic nu este obligat să organizeze evidențierea progresului ca un proces absolut separat și paralel față de celelalte demersuri de cuantificare (inclusiv evaluările inițiale, sumative etc).

3. Demersul de cuantificare a progresului trebuie să presupună o pregătire clară și profundată atât a obiectivelor cuantificării, cât și a metodelor și semnificațiilor acestora. Cuantificarea progresului nu poate să fie confundată cu o simplă comparare între ceea ce știa, simțea, putea să facă copilul la începutul școlii și la sfârșitul clasei pregătitoare.
4. Cuantificarea progresului dispune de două dimensiuni: cantitativă și calitativă. Progresul nu poate avea loc doar ca urmare a unei creșteri cantitative; el poate fi susținut și anticipat de această creștere, dar trebuie să includă elemente calitative care să dovedească nivele diferite, între starea inițială și cea finală, deci tocmai accepțiunea enunțată la început: trecerea de la o stare inferioară la una superioară.
5. Valorile de progres pot să fie foarte diferite de la copil la copil, ca și de la perioadă la perioadă. Comparațiile dintre elevi privind progresul sunt fragile și presupun interacțiuni și elaborări multiple din partea unor specialiști: ritmurile fiecărui copil sunt individuale, la fel ca și rezultatele sinergetice (ale acțiunii interdependente simultane) ale acțiunilor, influențelor și factorilor educaționali și ai partenerilor lor. Nu este recomandată, așadar, compararea copiilor prin prisma progresului, atât pentru cadrul didactic, cât și pentru copii sau părinți, acest demers putând fi mult prea subiectiv și mult prea îngust în înțelegere doar prin prisma cuantificării recomandate.
6. Criteriile de cuantificare trebuie să rămână constante pe toată durata identificării progresului. Orice modificare a criteriilor și descriptorilor aferenți atrage după sine cuantificări eronate, deci rezultate eronate ale progresului și anularea oricăror concluzii. Din acest motiv, modificarea criteriilor, ca și considerarea lor parțială de către cadrul didactic sau alți factori implicați în proces, este total nerecomandată.
7. Ritmurile de progres nu sunt diferite doar între copii, ci chiar în cazul aceluiași copil, dar pentru dimensiuni diferite, ca și pentru perioade de timp diferite. Astfel, progresul pentru limbă și comunicare poate să fie diferit de cel pentru dezvoltare socio-emoțională. Este firesc să existe diferențe intra-individuale, atât timp cât

acestea au la bază comportamente corect și fidel observate, constatate și înregistrate.

8. Evidențierea progresului nu are consecințe pozitive sau negative nici asupra copilului, nici asupra cadrului didactic. Scopul principal este de a evidenția ritmurile în care copilul evoluează și de a fundamenta în timp util eventualele intervenții ameliorative, de-a lungul clasei pregătitoare.
9. Evidențierea progresului copilului se constituie într-un instrument care să-l asigure, în mod cât se poate de obiectiv, pe cadrul didactic, de evoluția optimă a copilului pe parcursul clasei pregătitoare pentru un debut de succes al școlarității. Acest lucru este de natură să ofere încredere cadrului didactic în ce privește parcursul educațional al copilului și să atenționeze asupra posibilelor disfuncționalități. Astfel, se creează premise de intervenție, ameliorare sau corectare în timp util, putându-se solicita asistență din partea unor specialiști din domenii conexe (psihologi, consilieri școlari, logopezi etc).

**RAPORT DE MONITORIZARE A PROGRESSELOR
ELEVULUI DIN CLASA PREGATITOARE**

EVIDENȚIEREA PROGRESULUI –DOMENIUL "DEZVOLTAREA FIZICĂ ȘI MOTRICĂ"

											Realizat		
											Sept.	Dec.	Mai
		Nerealizat		în curs de realizare									
1.1. Indică segmentele corpului uman.	1.Cunoașterea propriului corp și a posibilităților de mișcare ale acestuia												
1.2. Indică partea dreaptă - stângă de corpul propriu.	2. Menținerea unei posturi corporale corecte												
1.3. Efectuează acțiuni motrice cu segmentele corpului, la comandă.	3.Utilizarea deprinderilor motrice fundamentale, în condiții variate												
2.1. Menține o postură corporală corectă în ortostatism.	4.Utilizarea deprinderilor motrice fine pentru executarea unor sarcini variate												
2.2. Menține o postură corporală corectă în așezat.	5.Manifestarea conduitei percepțiv-motrice în funcție de diferite repere												
2.3. Menține o postură corporală corectă în deplasare.	6.Manifestarea unei capacități de efort fizic adecvate vârstei												
3.1. Utilizează principalele deprinderi motrice de locomoție în condiții variate.	7.Demonstrarea comportamentelor de păstrare a sănătății și de igienă personală												
3.2. Manevreează cu relativă precizie obiecte în situații diferite.													
3.3. Își păstrează echilibrul în executarea unor exerciții motrice.													
4.1. Folosește diferite instrumente și suporturi de scris.													
4.2. Efectuează sarcini specifice abilităților practice.													
4.3. Utilizează deprinderi de autoservire													
5.1. Execută mișcări coordonate în funcție de repere spațiale.													
5.2. Își structurează mișcările în funcție de repere temporale.													
5.3. Reproduce prin acțiuni motrice ale întregului corp și ale segmentelor acestuia forme și fenomene naturale													
6.1. Parcurge diferite distanțe în tempouri impuse.													
6.2. Participă la activități fizice variate.													
7.1. Respectă reguli de păstrare a sănătății.													
7.2. Folosește deprinderi de igienă personală.													
7.3. Utilizează deprinderi de igienă a efortului fizic.													
7.4. Manifestă deprinderi de securitate personală.													

RECOMANDĂRI:

Evaluare inițială (sept)

Evaluare intermediară (dec)

Evaluare finală (mai) :

EVIDENȚIEREA PROGRESULUI- DOMENIUL “ DEZVOLTAREA SOCIO-EMOTIONALĂ ”

	NEREALIZAT	IN CURS DE REALIZARE	MAI DEC SEPT	MAI DEC SEPT	MAI DEC SEPT	MAI DEC SEPT	1. Stabilirea de relații pozitive cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții	2. Demonstrarea de comportamente prosociale	3. Demonstrarea autocunoașterii	4. Manifestarea încrederii în sine	5. Demonstrarea responsabilității personale	6. Manifestarea independenței propriilor acțiuni	7. Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor	8. Exprimarea emoțională	9. Controlul propriilor emoții
1.1. Interacționează în diferite contexte din proprie inițiativă.															
1.2. Soluționează problemele apărute în interacțiunea cu copiii, fără a-l implica pe adult															
1.3. Se comportă adecvat și cu respect față de adulți															
2.1. Manifestă abilități de cooperare în grup															
2.2. Manifestă comportament de înțajutorare față de ceilalți.															
2.3 Manifestă atitudine pozitivă față de persoane din diferite medii socioculturale.															
3.1. Redă informații cu un caracter personal.															
3.2. Oferă informații despre propriile caracteristici (trăsături fizice, temperamentale, abilități)															
3.3. Oferă informații despre propriile preferințe															
4.1 Demonstrează o imagine pozitivă despre sine.															
4.2 Își exprimă liber ideile și opiniile.															
4.3 Manifestă încredere în sine când se implică în activități și în relații noi.															
5.1 Manifestă grijă față de diferite obiecte.															
5.2 Apreciază consecințele propriilor acțiuni.															
5.3. Încearcă să repare/ să corecteze consecințele acțiunilor sale.															
6.1. Manifestă inițiativă în diferite activități.															
6.2. Alege varianta adecvată din mai multe posibilități.															
6.3. Manifestă deprinderi de autoservire															
7.1. Recunoaște propriile emoții și pe cele ale altor persoane.															
7.2. Denumeste emoții															
7.3. Înțelege cauzele și consecințele emoțiilor															
8.1 Conștientizează propriile trăiri emoționale															
8.2. Transmite adecvat mesaje cu încărcătură emoțională															
8.3. Manifestă empatie.															
9.1. Așteaptă înainte de a acționa în anumite situații.															
9.2. Își controlează manifestările emoționale.															
9.3. Utilizează strategii de reglare emoțională															

RECOMANDĂRI:

Evaluare inițială (sept)

Evaluare intermediară (dec)

Evaluare finală (mai):

RECOMANDĂRI:

Evaluare inițială (sept)

Evaluare intermediară (dec)

Evaluare finală(mai) :

EVIDENȚIEREA PROGRESULUI –DOMENIUL “DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI A COMUNICĂRII”

	IN CURS DE REALIZARE		REALIZAT		1. Pronunția corectă a sunetelor, a cuvintelor și a propozițiilor	2. Utilizarea unui vocabular potrivit vârstei	3. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de exprimare	4. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de comunicare receptivă	5. Formarea și punerea în valoare a deprinderilor de conversație și comunicare expresivă	6. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a citirii	7. Formarea unor deprinderi necesare pentru abordarea cu succes a scrierii
	SEPT	DEC	MAI	SEPT							
1.1. Pronunția corect sunete și cuvinte uzuale care pot face parte din vocabularul activ precum și prononțării											
1.2. Identifică sunetul inițial al cuvintelor și găsește cuvinte care încep cu același sunet											
1.3. Realizează corect acordul de gen, număr, persoană, timp.											
1.4. Folosește corect pronumele personal și adverbele de timp în exprimare.											
1.5. Desparte în silabe cuvinte uzuale, formate din două sau trei silabe.											
2.1. Denumeste obiecte care se află sau nu în câmpul vizual.											
2.2. Este preocupat de înțelegerea cuvintelor noi.											
2.3. Integrează în vorbire cuvinte și expresii noi.											
3.1. Alcătuiește propoziții simple și dezvoltate.											
3.2. Așează cel puțin două propoziții în ordine logică.											
3.3. Răspunde corect la întrebările care i se pun în legătură cu mediul înconjurător.											
3.4. Folosește sinonime și antonime ale cuvintelor uzuale.											
4.1. Ascultă mesajul complet al unui interlocutor.											
4.2. Ascultă cu interes povești și povești accesibile și atractive spuse de colegi sau citite de profesor											
4.3. Receptează corect diferite mesaje.											
5.1. Formulează corect întrebări despre mediul înconjurător și despre problemele care-l înconjură											
5.2. Participă activ la conversații cu copiii sau adulții.											
5.3. Formulează diferite mesaje din cel puțin trei propoziții așezate într-o ordine logică											
5.4. Folosește corect formule de politețe în relațiile cu copiii sau adulții.											
6.1. Manifestă interes pentru citirea independentă a unui text.											
6.2. Recunoaște cel puțin cinci litere mici și mari de tipar .											
6.3. Identifică elementele unei cărți: copertă, foi, pagini, titlu, autor etc.											
6.4. Utilizează și păstrează cărțile în mod responsabil.											
6.5. Participă la conversații despre cărți, exprimându-și opinia despre acestea.											
7.1. Conștientizează faptul că scrierea se realizează de la stânga la dreapta.											
7.2. Diferențiază scrisul de tipar de scrisul de mână.											
7.3. Execută diferite tipuri de trasări peste modele date.											
7.4. Scrie corect elementele grafice ale litere-lor de mână.											

RECOMANDĂRI:

Evaluare inițială (sept)

Evaluare intermediară (dec)

Evaluare finală(mai) :

EVIDENȚIEREA PROGRESULUI –DOMENIUL “DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR ȘI ATITUDINILOR DE ÎNVĂȚARE”

		1. Exprimarea curiozității și interesului pentru elementele din mediul înconjurător	2. Manifestarea inițiativei în activități	3. Manifestarea perseverenței în îndeplinirea sarcinii, chiar dacă întâmpină dificultăți	4. Manifestarea imaginației și a creativității în activitățile zilnice
MAI	REALIZAT				
DEC					
SEPT					
MAI	IN CURS DE REALIZARE				
DEC					
SEPT					
MAI	NEREALIZAT				
DEC					
SEPT					
		1.1. Formulează întrebări referitoare la schimbările din jur.			
		1.2. Exprimă alegeri/ preferințe în timpul activităților.			
		1.3. Alege și desfășoară o activitate care se potrivește intereselor sale.			
		2.1. Își asumă responsabilități .			
		2.2. Explorează mediul, utilizând diverse strategii.			
		2.3. Realizează planul unei activități.			
		2.4. Pune în practică planul unei activități.			
		3.1. Menține concentrarea pe o sarcină, întrebare, set de indicații sau interacțiuni, în ciuda distragerilor și întreruperilor.			
		3.2. Își adaptează conduita în funcție de cerințele externe, continuându-și activitatea.			
		3.3. Finalizează o sarcină desfășurată în etape succesive.			
		4.1. Introduce elemente noi în activitățile cunoscute.			
		4.2. Utilizează și corelează materiale/ strategii în moduri mai puțin obișnuite pentru a investiga și rezolva probleme.			
		4.3. Creează jocuri, situații etc.			
		4.4. Schimbă conținutul unor povești cunoscute și introduce personaje create de el.			

RECOMANDĂRI:

Evaluare inițială (sept)

Evaluare intermediară (dec)

Evaluare finală(mai) :

4. COMUNICAREA CU FAMILIA

Este esențial ca legătura dintre părinte și școală să aibă la bază încrederea reciprocă. Pentru a realiza un parteneriat eficient cu părinții, cadrele didactice responsabile trebuie să urmărească să învețe de la părinți despre copiii acestora și să ofere părinților informațiile și resursele necesare în vederea eficientizării procesului educațional.

4.1. Prezentarea RED pentru părinți

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

INVESTEȘTE ÎN OAMENI !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea
Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritara nr.1 „Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.1. : „Accesul la educație și formare profesională inițială de calitate”

Titlul proiectului: „Restructurarea curriculumului național în învățământul liceal”

Cod contract: POSDRU/55/1.1./ S/31536

Beneficiar: Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE)

Prezentare RED

(Raport de Evaluare a Dezvoltării fizice,
socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării,
precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare)

✧ ————— PENTRU PĂRINȚI ————— ✧

Stimați părinți,

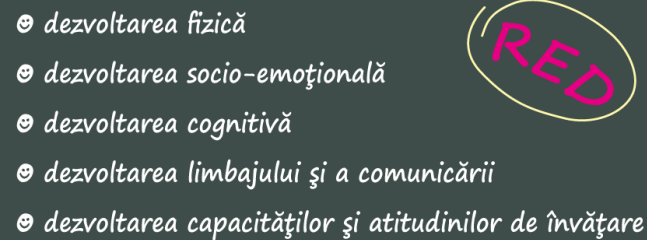
După cum cunoașteți, una dintre cele mai importante măsuri stabilite de Legea Educației Naționale, în vigoare de la începutul anului 2011, o constituie introducerea, începând cu anul școlar 2012 – 2013, a clasei pregătitoare în învățământul primar.

Astfel, în clasa pregătitoare sunt înscriși copiii care împlinesc vârsta de 6 ani până la data începerii noului an școlar. Prin solicitarea scrisă a părinților, a tutorilor sau a susținătorilor legali, vor putea fi înscriși în clasa pregătitoare și copiii care împlinesc vârsta de 6 ani până la sfârșitul anului calendaristic, dacă au o dezvoltare psihosomatică corespunzătoare.

Familia și școala sunt parteneri cu mari responsabilități în educarea copiilor. De aceea înțelegem nevoia de a avea informații clare, semnificative și relevante despre modul în care copilul dumneavoastră se integrează în mediul școlar, în special în această etapă inițială dar determinantă pentru viitorul său educațional.

Pentru a veni în întâmpinarea acestui deziderat, considerăm important ca profesorul/ învățătorul copilului dvs. să vă țină la curent atât pe parcursul anului școlar, cât și la finalul clasei pregătitoare, când urmează să primiți de la școală un **Raport de evaluare** care va include informații importante cu privire la dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă, a limbajului și a comunicării, precum și a capacităților și atitudinilor de învățare a fiului/ fiicei dvs.

Este important să rețineți că acest Raport are un caracter confidențial și are la bază datele colectate și interpretate de către cadrul didactic responsabil pe tot parcursul anului, în colaborare cu profesorii clasei, medicul școlar

-
- ⊗ dezvoltarea fizică
  - ⊗ dezvoltarea socio-emoțională
  - ⊗ dezvoltarea cognitivă
  - ⊗ dezvoltarea limbajului și a comunicării
  - ⊗ dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare

și alți specialiști. Raportul de evaluare pune în evidență punctele forte și domeniile care necesită îmbunătățiri, incluzând comentarii personalizate, clare și semnificative ale profesorului/ învățătorului copilului dvs.

Acest Raport de evaluare are rolul de a încuraja comunicarea continuă dintre dumneavoastră și cadrul didactic responsabil al copilului, precum și de a vă indica măsura în care elevul își dezvoltă abilitățile de studiu și deprinderile de lucru care, după cum știm cu toții, sunt indispensabile succesului școlar.

Raportul nu urmărește etichetarea sau clasificarea și nici compararea unui elev cu altul, ci oferă o imagine a evoluției și dezvoltării copilului dumneavoastră, reprezentând un instrument util pentru planificarea activităților și experiențelor de învățare viitoare.

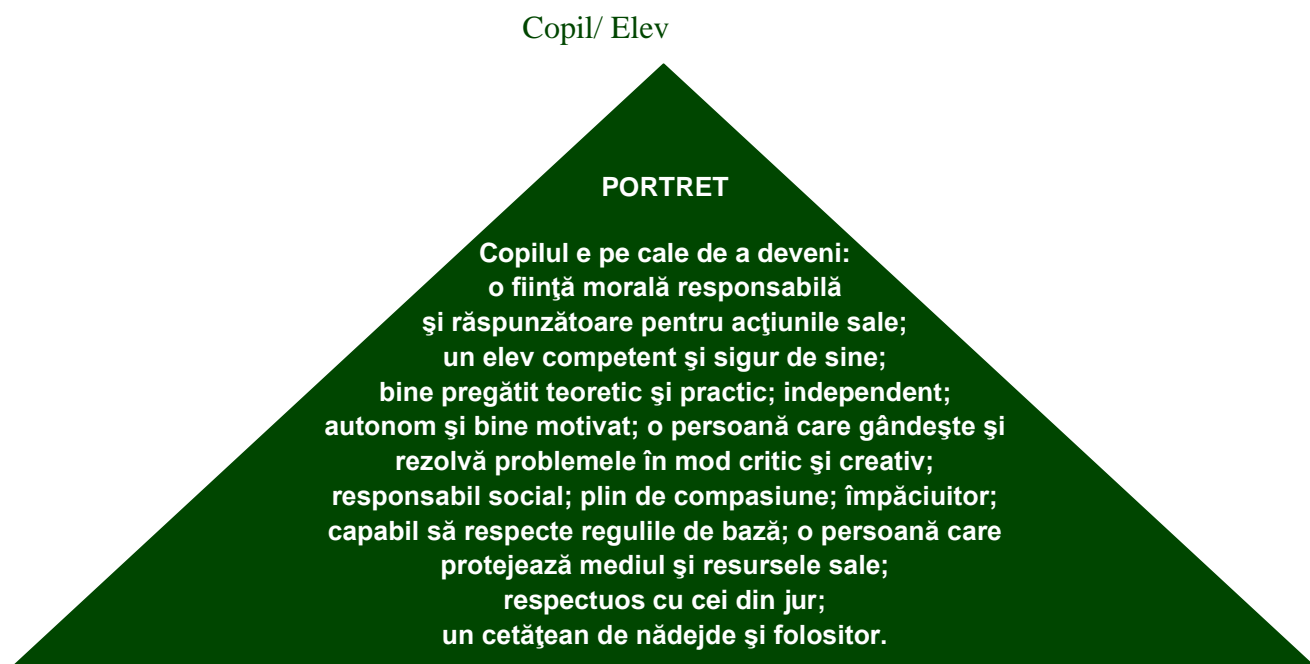
Vă reamintim faptul că profesorul/ învățătorul copilului dvs. are responsabilitatea de a folosi, în elaborarea Raportului de evaluare, practici și proceduri corecte, transparente, echitabile, continue și variate și care oferă elevilor multiple oportunități de a se dezvolta.

Vă mulțumim anticipat pentru încrederea pe care ne-o acordați! Suntem conștienți că vom reprezenta un parteneriat de succes în demersul care vizează educația copilului dumneavoastră!

Succes!

4.2. Colaborarea școală-familie-elev

Triunghiul părinte-elev-cadru didactic responsabil

Cadru didactic responsabil

Colaborează pentru dezvoltarea normală a copilului.

Părinte

<p>Arhitect, constructor și protector al clasei: Creează continuu în cadrul clasei un mediu care să vină în întâmpinarea nevoilor în schimbare ale copiilor (cognitive, fizice, emoționale și sociale). Stabilește și aplică regulile, rutinele și procedurile în cadrul clasei. Identifică oportunități de voluntariat și coordonează eforturile voluntarilor în vederea satisfacerii nevoilor clasei.</p>	<p>Model de urmat în viața de zi cu zi: Promovează dezvoltarea independenței și responsabilității copilului, modelând și consolidând comportamentele urmărite. Stabilește limite și oferă opțiuni; utilizează consecințele logice în disciplină.</p>
<p>Proiectant și evaluator al instruirii: Urmărește îndeplinirea nevoilor copiilor și asigură fiecăruia dintre aceștia o activitate adecvată și stimulativă. Comunică părinților informații relevante pentru progresele școlare și dezvoltarea aptitudinilor copilului.</p>	<p>Respectă activitatea cadrelor didactice: Urmărește să înțeleagă activitățile din cadrul clasei. Prin acțiunile sale consolidează abordarea cadrului didactic și sprijină autoritatea acestuia în cadrul clasei.</p>
<p>Model de urmat pentru clasă: Promovează dezvoltarea independenței și responsabilității copilului, modelând și consolidând comportamentele urmărite. Stabilește limite și oferă opțiuni; utilizează consecințele logice în disciplină.</p>	<p>Partener în rezolvarea problemelor: Este partenerul părinților pentru soluționarea problemelor și îmbunătățirea experienței educaționale a copilului.</p>

<p>Autoritate în cadrul clasei: Respectă copilul și îi asigură un grad de libertate, în anumite limite.</p>	<p>Asigură sprijin în procesul de instruire: Studiază articole și publicații din domeniul educațional și participă la ședințele cu părinții și la consultațiile individuale. Caută să afle de la cadrul didactic “Ce altceva poate face pentru a-l ajuta pe copil?” și respectă pașii stabiliți de comun acord.</p>
<p>Facilitator în rezolvarea problemelor: Promovează dezvoltarea aptitudinilor copilului în ce privește rezolvarea problemelor. Utilizează întrebări pentru a-l ajuta pe copil să rezolve situațiile-problemă, în loc să i le rezolve chiar el.</p>	<p>Facilitator în rezolvarea problemelor: Promovează dezvoltarea aptitudinilor copilului în ce privește rezolvarea problemelor. Utilizează întrebări pentru a-l ajuta pe copil să rezolve situațiile-problemă, în loc să i le rezolve chiar el.</p>
<p>Partener în rezolvarea problemelor: Este partenerul părinților pentru soluționarea problemelor și îmbunătățirea experienței educaționale a copilului.</p>	<p>Voluntar: Își pune la dispoziție în mod voluntar timpul, energia și resursele pentru a îndeplini nevoile identificate ale școlii/clasei. Urmărește să afle de la cadrul didactic responsabil cu ce poate fi de folos. Respectă stilul de lucru al cadrului didactic responsabil în cadrul clasei și urmează recomandările și procedurile stabilite de acesta.</p>

4.3. Instrumente de comunicare cu familia pe parcursul anului școlar

Programarea întâlnirilor cu părinții

Stimați părinți,

Perioada de organizare a întâlnirilor individuale cu părinții se apropie rapid. Astfel, întâlnirile cu părinții au fost stabilite pentru următoarele date:

Data

Ora

Data	Ora
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

În încercarea de ne adapta programului fiecărui părinte, am aprecia dacă ați putea identifica două zi le care ar fi convenabile pentru dvs. pentru a organiza aceste întâlniri cu părinții. Vă rog să identificați două perioade care ar fi convenabile pentru dvs., urmând ca eu să programez aceste întâlniri și să vă transmit o notă de confirmare.

Vă mulțumesc pentru implicarea dvs.

_____

.....

Elev: _____

Date și ore preferate pentru întâlnirile cu părinții Cine va participa

_____	_____	_____
_____	_____	_____

Consultații cu părinții

Numele elevului: _____ Data: _____

Persoanele prezente la consultări:

Motive de preocupare pentru cadrul didactic responsabil:

1. _____
2. _____
3. _____

Motive de preocupare pentru părinte:

1. _____
2. _____
3. _____

Plan de acțiuni:

1. _____
2. _____
3. _____

Semnătura părintelui _____

Semnătura cadrului didactic responsabil _____

Chestionar pentru părinți

Scrieți **cinci cuvinte** care îl descriu cel mai bine pe copilul dvs.

Scrieți **trei lucruri** pe care le așteptați de la cadrul didactic responsabil cu copilul dvs.

Ce *aptitudini / înzestrări / înclinații / talente* considerați că posedă copilul dvs.?

Ce ați dori să mai **învețe** copilul dvs. în această instituție de învățământ?

Scrieți **trei puncte tari** și **trei puncte slabe** ale copilului dvs.

Cu ce **gânduri** și **speranțe** întâmpinați dvs. acest nou început?

Ce **activități extrașcolare** ați dori să desfășurăm împreună cu copiii în acest an școlar?

Dacă s-ar realiza un film artistic având ca subiect primii ani de școală ai copilului dvs., care ar fi titlul potrivit pentru acest film?

Care considerați că ar fi **prioritățile de învățare** ale *fetei / fiului* dvs.?

Nume părinte: _____

4.4. MODALITĂȚI DE IMPLICARE A PĂRINȚILOR ÎN VIAȚA ȘCOLII

Modelul de participare¹² prezentat în continuare reprezintă o structură în jurul căreia școala își poate organiza eforturile pentru crearea unor parteneriate școlare eficiente cu familiile și comunitatea:

- 1) Părinții – ajutor acordat tuturor familiilor pentru a crea medii familiale care să sprijine copiii;
- 2) Comunicarea – stabilirea unui canal de comunicare cu două sensuri cu privire la progresul copiilor;
- 3) Voluntariatul – recrutarea și organizarea activităților de sprijin din partea părinților, la școală, acasă și în alte locații;
- 4) Studiul la domiciliu – furnizarea de informații și idei cu privire la modalitățile prin care familia îi poate ajuta pe elevi la efectuarea temelor;
- 5) Luarea deciziilor – părinții acționează ca reprezentanți și coordonatori ai comitetelor școlare;
- 6) Colaborarea cu comunitatea – identificarea resurselor din comunitate care pot întări învățarea și spori experiența elevilor.

De asemenea, pentru a stimula implicarea părinților în procesul de monitorizare a educației elevilor, se pot organiza seri ale părinților sau zile de evaluare care implică atât cadrele didactice, cât și părinții și elevii, și în cadrul cărora au loc discuții despre progresul elevilor și se stabilesc obiectivele de urmat.

Prezentăm, în continuare, câteva modalități prin care părinții pot fi implicați în mod efectiv în viața școlară a copilului lor:

1. Rapoarte scrise către părinți

Rapoartele școlare constituie o modalitate importantă de comunicare cu părinții, oferind acestora informații specifice cu privire la progresul copiilor și indicând domeniile în care aceștia au nevoie de sprijin suplimentar.

2. Carnetul de mesaje

Carnetul de mesaje poate fi un instrument folosit zilnic pentru a transmite informația de la cadrul didactic responsabil către părinți și viceversa. Poate fi utilizat pentru a transmite informații cu privire la:

- teme;
- evenimente speciale organizate de școală;
- lucruri bune pe care le-a făcut copilul;
- preocupări sau întrebări.

---

¹² Joyce Epstein, *Centre on School, Family and Community Partnerships, Johns Hopkins University, Baltimore*

Cadrul didactic responsabil și părintele ar trebui să semneze paginile, pentru a semnală că au citit mesajele.

3. Participarea la evenimentele școlare

Părinții asistă la serbări și concerte școlare, piese de teatru sau alte evenimente similare.

4. Voluntari pentru activitățile din școală

Părinții vin la școală să ajute, de exemplu să-i ajute pe copii să citească, să ajute în timpul orelor de curs, să amenajeze clasa etc.

5. Servicii pentru comunitate

Școlile își pot extinde serviciile (asigurând săli sau alte facilități sau suplimentând orele de activitate) pentru grupuri provenind din comunitate, organizând activități comunitare sau facilitând servicii sociale în parteneriat cu ONG-uri și/sau instituții.

Cum putem folosi cunoștințele, abilitățile și experiențele părinților?

Creați o bază de date cu experții locali din rândul părinților și din comunitate. Unele școli au o listă semi-oficială, în care sunt specificate cunoștințele culturale ale părinților, experiența de lucru și pasiunile speciale. Astfel de resurse pot fi folosite pentru a întări, îmbogăți și extinde atât curriculumul formal, cât și educația profesională și extrașcolară a elevilor.

Școlile care au puternice legături cu familiile implică adeseori părinții voluntari în activitatea lor. Implicarea poate fi stabilită informal, sau ca parte a unei scheme sau abordări aprobate. Astfel de aranjamente pot crea contacte zilnice cu familiile, cu comunitățile și cultura acestora și, în același timp, pot să ofere părinților oportunitatea de a fi formați și angajați.

Idei generale de implicare a voluntarilor:

- ca reprezentant al părinților în Consiliul părinților;
- ca reprezentant al părinților în Consiliul de administrație;
- întreținerea și repararea echipamentelor școlare și a materialelor educaționale, de exemplu copierea fișelor de lucru ale elevilor, pregătirea materialelor didactice, colectarea materialelor pentru știință;
- sprijinirea procesului educațional al școlii, de exemplu ajutând la bibliotecă, la coordonarea cluburilor extrașcolare sau a celor de efectuare a temelor;
- sprijinirea activității cadrelor didactice, precum și ca personal de asistență la clasă, oferind sprijin pentru activitățile de educație remedială, tutorat și mentorat;
- sprijinirea organizării unei scheme parentale de sprijin pentru familiile nou venite și

pentru cele care nu au destulă încredere în capacitățile proprii sau în școală;

- sprijinirea organizării unui program de tutorat pentru părinții copiilor cu cerințe educative speciale;
- colectarea de fonduri pentru activitățile școlare.

MODALITĂȚI DE CUNOAȘTERE RECIPROCĂ

A. Întâlnirile/ședințele cu părinții unei clase

Întâlnirile cu părinții sunt prilejuri pentru a informa părinții referitor la modul cum se comportă copilul lor cu ceilalți copii și progresele pe care le înregistrează acesta în timpul activităților. Tot la aceste întâlniri, cadrul didactic responsabil află de la părinți despre problemele cu care aceștia se confruntă și, de cele mai multe ori, le oferă soluții sau le găsesc împreună.

Așadar, dialogul dintre cadrul didactic responsabil și părinți este foarte necesar. De exemplu, dacă se constată că mulți copii vin obosiți la școală, cadrul didactic responsabil sugerează părinților să-și culce copiii mai devreme seara, sau să petreacă mai puțin timp la televizor sau calculator.

La rândul lor, părinții sunt informați, de către cadrul didactic responsabil, că la școală copiii beneficiază de un program rațional, echilibrat, alternând activitățile comune cu cele opționale, cele statice cu cele dinamice, timp în care copilul are posibilitatea să asimileze cunoștințe și deprinderi noi și, în același timp, să se destindă.

Putem constata că unii părinți sunt prea indulgenți cu copilul lor, nu respectă un program zilnic necesar copilului, nu îi cer acestuia să respecte normele de comportare civilizată în familie, pe stradă, la teatru, în excursie etc. Din acest motiv, acesta ajunge să se comporte la fel și la școală: nu salută, perturbă activitățile – vorbind neîntrebat, este neastâmpărat, agresiv, folosește cuvinte auzite în familie.

Dialogul cadru didactic responsabil-părinte se poate organiza fie individual, prin consultații cu fiecare familie, fie în ședințele organizate cu părinții; partenerii în educația copilului se informează reciproc, ceea ce contribuie atât la buna desfășurare a procesului educațional din școală, cât și la o bună educație în familie.

Întâlnirile cu părinții sunt organizate pentru că părinții și cadrele didactice responsabile vor exact același lucru – cel mai bun traseu școlar posibil pentru copiii în cauză. Cadrele didactice responsabile nu trebuie să ajungă să fie percepute ca o amenințare, ci ca una dintre cele mai bune surse de informare cu privire la modul în care se descurcă copilul în toate aspectele vieții școlare și cum poate fi acesta sprijinit să evolueze.

Dialogul deschis, bazat pe încredere reciprocă, necesită timp pentru a fi clădit. Unii părinți, care au avut experiențe negative în cursul propriilor ani de școală, se pot simți intimidati de prezența unor cadre didactice. Alții, care au fost învățați că un cadru didactic responsabil „*știe cum e mai bine*”, nu pun la îndoială în nici un fel acțiunile acestuia. Este posibil ca și cadrul didactic responsabil, la rândul său, să fi avut experiențe negative cu unii părinți, care au încercat să-i dea lecții despre cum să-și facă meseria. Aceste atitudini sau sentimente pot obstrucționa o bună comunicare.

Talentul și tactul pedagogic al cadrului didactic responsabil este indispensabil dialogului deschis. Când dăm explicații despre activitățile din școală și/sau despre problemele ce pot apărea, este mai bine să o facem în termeni care sunt pe înțelesul părinților, precum și să dăm acestora ocazia de a pune întrebări.

Principii de urmat pentru a avea întâlniri eficiente cu părinții:

❖ Cadrul de întâlnire trebuie bine definit. Acesta poate fi oferit de planurile individuale de învățare, precum și de acordurile dintre școală și familie. Întâlnirea poate include și o discuție care să prezinte:

- o recapitulare a realizărilor clasei;
- opiniile elevilor.

❖ Alocarea de timp suficient pentru un dialog real. Este necesar ca întâlnirea să nu se rezume la un simplu monolog, în care cadrul didactic responsabil nu face decât să comunice părinților câteva informații.

❖ Discuțiile trebuie să se bazeze pe probe accesibile cu privire la progresul copiilor, comportamentul și achizițiile acestora, cum ar fi:

- o selecție din lucrările elevului;
- o copie a unui raport recent;
- informații extrase din carnetul de mesaje.

❖ La finalul întâlnirii, toți partenerii cunosc obiectivele aprobate, precum și care sunt pașii care trebuie parcurși până la momentul în care vor face împreună următoarea analiză a situației.

B. Activități practice și educative

Părinții pot fi invitați să participe la **excursii, vizite, serbări, aniversări**. Aceștia pot fi implicați nu doar în organizarea acestor evenimente, dar pot veni și cu sugestii, propuneri de teme și activități. Aceste evenimente reprezintă oportunități de a asigura o cât mai bună coerență între valorile și practicile educaționale promovate de școală și familie. Fără stabilirea unui sistem unitar de cerințe, colaborarea dintre cei doi factori educaționali va rămâne fără

rezultatele scontate.

De asemenea, pot fi organizate expoziții cu vânzare de obiecte. Aceste obiecte se pot realiza în cadrul activităților de educație plastică și practică (lucrări din plastilină, desene, picturi, lucrări cu materiale din natură, colaje). La expoziție pot participa părinți și alte rude ale copiilor. Din suma provenită din vânzarea acestor obiecte se pot cumpăra materiale și echipamente necesare dotării clasei.

C. Instrumente de culegere a datelor semnificative despre copil

a. Vizitarea școlii de către părinți

Pentru a ajuta familiile să se simtă binevenite în sala de clasă este nevoie de mai mult decât de o simplă notiță scrisă sau de o invitație. Este bine ca asemenea vizite să aibă loc periodic, și nu doar atunci când apar anumite evenimente în activitatea de învățare a copilului sau în comportamentul acestuia.

Trebuie să-i ajutăm pe părinți să știe mai multe despre ce este util în dezvoltarea copiilor. Coerența și continuitatea influențelor educaționale din școală și de acasă asigură o dezvoltare sănătoasă a copilului.

Crearea unei atmosfere de încredere reciprocă necesită respect reciproc, care apare în timp. Promovarea participării familiei reprezintă o componentă esențială în educația copiilor, prezentând o serie de avantaje deloc de neglijat.

b. Participarea părinților la activitățile clasei reprezintă un prilej de cunoaștere, dar și un mod de familiarizare cu programul clasei, cu materialele didactice și mijloacele necesare desfășurării activităților, cu conținutul și metodele didactice, cu modul de comunicare și abordare a situațiilor problematice.

Părinții ar trebui implicați continuu în activitatea școlii, prin participarea la crearea unui mediu plăcut și a unei baze didactico-materiale satisfăcătoare, prin contribuții personale sau prin facilitarea unor sponsorizări.

Relația părinte-cadru didactic responsabil contribuie la constituirea unor relații pozitive între familie și școală, la o coerență a practicilor educaționale și a cerințelor referitoare la copil. Astfel, părinții devin parteneri în educație, valorificând informațiile cu privire la scopul programului educativ la care participă copilul lor, cunoscând progresele făcute de copil și identificând modalitățile optime prin care ar trebui sprijinit acesta.

Avantaje pentru membrii familiei:	Avantaje pentru cadru didactic responsabil:	Avantaje pentru copii:
<i>▪ vor învăța să desfășoare activități care să sprijine dezvoltarea sănătoasă a copilului și acasă;</i>	<i>▪ va vedea cum membrii familiei îi ajută pe copii în rezolvarea problemelor;</i>	<i>▪ vor înțelege mai bine ce anume se dorește de la ei, ce este bine și ce</i>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vor învăța mai multe despre dezvoltarea copilului; ▪ își vor dezvolta un sentiment individual al participării la procesul educațional; ▪ vor putea să extindă procesul de învățare și acasă; ▪ vor învăța să-și crească copilul în relație cu alții, copii sau adulți; ▪ vor ajunge să cunoască și să respecte cadrul didactic responsabil; ▪ vor face cunoștință cu prietenii copilului lor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ va observa cum pledează părintele pentru cauza copilului său; ▪ va petrece un timp mai îndelungat cu câte un copil în parte sau va avea ocazia să lucreze cu grupuri mai mici; ▪ va învăța lucruri noi despre diverse realități și practici culturale; ▪ va afla lucruri interesante legate de talentele și hobby-urile unor membri de familie, pe care aceștia le împărtășesc copiilor. 	<p>nu este bine, ce e voie și ce nu e voie;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ continuitatea, consecvența și perseverența în educația copilului la vârste mici sunt caracteristici critice ale unei parcurs educațional de succes.
--	---	---

c. Comunicarea cu familia

În pedagogia tradițională, această temă e tratată sub denumirea de „colaborare dintre școală și familie”. În prezent, dimensiunile acestei relații sunt mai cuprinzătoare, datorită extinderii conceptului de **colaborare** către **comunicare prin cooperare**, și mai nou, prin conceptul de **parteneriat**, care le cuprinde pe toate și în plus, exprimă o abordare pozitivă și democratică a relațiilor educative, în sensul implicării active și valorizării experienței și statutului fiecărui actor, în egală măsură.

Colaborarea dintre școală și familie presupune o comunicare efectivă și eficientă, o unitate de cerințe și de acțiune, având în vedere interesul copilului. Rolul cadrului didactic responsabil este de a discuta cu părinții, de a stimula comunicarea permanentă cu aceștia, de a informa membrii familiei cu privire la nevoile psihice și motrice ale copiilor, de a-i orienta către cunoașterea activităților din școală și de a obține sprijinul acestora pentru desfășurarea cât mai eficientă a acestor activități. Comunicarea cu familia presupune:

- să alocați timp suficient, să creați ocazii și să încurajați familiile să discute despre ideile, preocupările, scopurile și grijile lor;
- să stabiliți locații speciale pentru a purta discuții între patru ochi și să tratați întotdeauna informația primită ca fiind confidențială.

Modalitățile de comunicare cu familia pot fi:	
formale	informale
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mai oficiale, uneori în scris ▪ adresate în general tuturor părinților, urmărind scopuri generale, administrative, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mai familiare, mai apropiate ▪ urmăresc obiective specifice, ce privesc dezvoltarea copilului, problemele specifice

de organizare sau îmbunătățire a colaborării, sau de educație parentală	pe care acesta le întâmpină și care necesită o atmosferă mai relaxată pentru a crea contextul necesar împărtășirii de idei și luării de decizii în comun
---	--

Strategii de comunicare formală:

- **Întâlniri cu comitetul de părinți.** Comitetul de părinți se alege la începutul fiecărui an școlar, în prima ședință cu părinții. Rolul acestuia este de a-i mobiliza pe toți părinții în vederea participării la diferite acțiuni inițiate de către cadrul didactic responsabil la nivelul clasei sau școlii, de a-i angrena în rezolvarea unor probleme social-gospodărești.

- **Rapoartele periodice** pot prezenta rezultatele obținute în cadrul diverselor proiecte sau acțiuni de tipul: „*Festivalul copiilor*”, „*Colorăm și învățăm!*”, „*Serbările iernii*” etc.

- **Analiza portofoliilor cu lucrări ale copiilor.**

Părinții pot primi informații despre copii și pot vedea diferite obiecte pe care aceștia le-au realizat în cadrul activităților desfășurate în școală.

Strategii de comunicare informală:

- **Corespondența scrisă cu părinții:**

Scrisorile reprezintă o modalitate formală de comunicare cu familiile. Acestea se pot trimite ori de câte ori este nevoie. Trimițând acasă o scrisoare prin copil vă asigurați că familia este informată în mod adecvat. Conținutul și tonul scrisorilor poate varia. Cadrul didactic responsabil poate utiliza scrisoarea de înștiințare, pentru a descrie activități și evenimente din școală și pentru a sugera modalități de aprofundare a acestor activități acasă. Scrisorile de înștiințare trebuie să fie scurte și lizibile. Este mai eficient să trimiteți scrisori scurte în mod frecvent, decât scrisori lungi la intervale mai rare.

Într-o scrisoare de înștiințare se pot include:

- anunțuri ale unor întruniri, ale unui eveniment sau ale unor excursii;
- solicitări de materiale cu care părinții ar putea contribui la realizarea unui proiect;
- sugestii cu privire la activitățile pentru acasă;
- informații care țin de viața comunității;
- opinii despre preocupări curente ale cadrului didactic responsabil;
- note de mulțumire pentru părinții care se oferă voluntari sau solicitări pentru activitățile de voluntariat.

Notițe și observații trimise la domiciliu de cadrul didactic responsabil, incluzând detalii despre activitățile preferate de copil.

Carnetele de dialog circulă între casă și școală, și pot fi foarte utile. Acestea constituie o modalitate foarte bună prin care părinții pot dialoga cu cadrul didactic responsabil, mai ales dacă familiile nu prea au timp să vină la școală sau dacă nu au telefon. Aceste carnete de dialog pot fi simple caiete cu foi detașabile, decorate de către copil, care sunt transmise înspre și dinspre școală.

Scurte mesaje scrise

Comunicarea dintre școală și familie poate fi facilitată și prin transmiterea unei scurte note (a unui mesaj) către părinți, prin copil. Mesajele trebuie să fie scurte și clare și să descrie o realizare a copilului, o nouă deprindere sau un nou comportament. Ele pot de asemenea să conțină mulțumiri adresate părinților pentru ce au făcut pentru școală. Familia apreciază gestul cadrului didactic responsabil de a transmite astfel de mesaje și se poate simți încurajată să trimită la rândul ei mesaje. Acest stil de comunicare poate fi deosebit de eficient, atunci când cadrul didactic responsabil lucrează cu copilul la un proiect anume, care este apoi aprofundat acasă, cu părinții.

Avizierul pentru anunțuri

Avizierele reprezintă o modalitate prin care se comunică informații familiilor într-o manieră informală. Informațiile de pe avizier pot fi adresate direct anumitor părinți. Acestea pot fi: anunțuri ale diverselor întruniri, bilețele cu note despre comportamentul copilului sau alte aspecte importante. Se pot prezenta și informații legate de activitățile petrecute în școală, produse artistice ale copiilor, povestiri despre excursiile făcute sau fotografii cu membrii familiilor din care provin copiii. De asemenea, pot fi afișate și note care trebuie semnate, liste cu instrucțiuni pentru voluntari. Informațiile de pe avizier pot repeta sau accentua date deja menționate prin alte forme de comunicare cum ar fi scrisorile sau mesajele scrise.

Alegerea unei „zile a părinților”, când aceștia sunt pentru câteva ore, copii. Părinții aleg, împreună cu copiii, activitățile pe care le vor desfășura în ziua respectivă. Astfel, ei desenează, modelează, construiesc, realizează colaje etc. La sfârșit, părinții povestesc cum au lucrat împreună cu copiii și ce impresii au. Copiii se simt mândri și fericiți arătând părinților cum se joacă și cum lucrează ei în școală.

GLOSAR

A

ABILITATE

Capacitatea de a aplica și de a utiliza cu ușurință, rapid, eficient cunoștințe pentru a duce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme. „Abilitatea nu se confundă cu deprinderea, bazându-se pe plasticitate neuropsihică, și nu se reduce la cunoștințe întrucât reprezintă o condiție pentru formarea și utilizarea optimă, în situații noi, a deprinderilor și cunoștințelor.” (P. Popescu-Neveanu, 1978, p. 9)

Abilitatea emoțională reprezintă capacitatea de a înțelege, de a exprima și de a regla emoțiile.

Abilitate socială se referă la capacitatea individului de a se integra cu ușurință în mediul în care trăiește fie el grupul de la grădiniță, școală, serviciu sau grupul de prieteni.

ADAPTARE

Capacitatea unei persoane sau a unui grup de a răspunde noilor cerințe ale mediului fizic și social.

Jean Piaget prezintă două modalități de adaptare individuală: prin asimilarea mediului, cu ajutorul schemelor de cunoaștere și acțiune de care dispunem, și prin acomodare, adică prin modificarea acestor scheme sau crearea altora, necesare în noile condiții. Ambele modalități sunt larg solicitate în învățare, inclusiv în învățarea școlară.

AMELIORARE (în didactică)

Proces de creare a unor schimbări în procesul de predare-învățare-evaluare în vederea obținerii unor rezultate superioare în activitatea de învățare cu elevii. Se produce de obicei, după o evaluare.

APTITUDINE ȘCOLARĂ

Totalitatea însușirilor unui elev, necesare pentru activitatea solicitată de procesul de învățământ. Printre componentele ei: inteligența elevului, capacitatea de memorare, de concentrare a atenției și de perseverență în îndeplinirea sarcinilor școlare, interesul pentru învățare și plăcerea de a învăța, stăpânirea unor modalități eficiente de învățare. Armonizarea acestor componente duce la creșterea capacității de învățare. Printre principiile învățării a fost formulat și “principiul solicitării echilibrate a componentelor aptitudinii școlare” (I. Neacșu).

După J. B. Carroll, nivelul de aptitudine școlară poate fi reprezentat prin timpul necesar pentru a stăpâni un domeniu de cunoaștere.

APTITUDINI COGNITIVE

Ansamblu de caracteristici ale personalității, diferite de domeniile afective, cum ar fi motivațiile și emoțiile și care se referă la capacitatea intelectuală mai mare sau mai mică a ființelor umane de a face să se treacă de la necunoscut la cunoscut. Aptitudinile cognitive acoperă în general domeniul inteligenței.

AUTOEVALUARE (A-ev.)

Perspectiva a-ev. în procesul de învățământ implică / presupune coresponsabilizarea celui care învață, deci a elevului. În ultimul timp, a-ev. este descrisă sau invocată din ce în ce mai mult din perspectiva reconsiderării activității evaluative și a raporturilor sale cu strategiile de învățare. A.ev. ocupă astăzi un loc important în practica evaluatorilor, care se dovedesc din ce în ce mai sensibilizați de implicarea elevului (a celui care învață) în reglarea învățării. Explicația acestei evoluții constă în aceea că societatea actuală este marcată de **individualism** și **responsabilizare**. Aceste două caracteristici conduc la „considerarea elevului care învață ca actor și coresponsabil al învățării sale” (B. Noël, Autoévaluation: intérêt pour la metacognition, De Boeck Université, 2001, p. 109). În consecință, **a. ev. devine o componentă a metacogniției**. Principalele modalități de dezvoltare a capacității de autoevaluare a elevilor sunt:

1. autocorectarea sau corectarea reciprocă;
2. autonotarea controlată;
3. metoda de apreciere obiectivă a personalității.

B

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE/ APRECIERE (Bcn/a).

Instrument în baza căruia sunt corectate și notate producțiile elevilor. BCNA reprezintă schema de notare-apreciere. Este instrumentul pe baza căruia se apreciază lucrările elevilor. **Este un instrument de corectare asociat unei/unor sarcini concrete de lucru date elevilor**. Conține indicatori de natură cantitativă și calitativă. Astfel, itemii obiectivi pot fi corecți cu prioritate pe baza unor repere cantitative. Se pot face însă și descrieri privind calitatea răspunsului. Pe măsură ce se avansează spre itemii semiobiectivi și subiectivi reperele de corectare își diminuează aspectul cantitativ, intrând în funcțiune criterii calitative, mai greu de elaborat. „Dificultatea alcătuirii schemei de notare este în raport direct cu tipul de itemi utilizat”. (A. Stoica, 2001, p. 85). În procesul de elaborare a baremelor de corectare și notare trebuie să se realizeze diferențierea a ceea

ce se măsoară de ceea ce se apreciază. Fiecare tip de rezultat școlar reprezentativ, de produs solicitat (portofoliu, proiect, referat etc.) trebuie să beneficieze de instrumente de corectare și apreciere specifice, care să includă, în funcție de situație, punctaje pentru ceea ce se poate măsura, grile uniforme sau grile descriptive de evaluare pentru ceea ce se pretează la aprecieri. Având în vedere faptul că în cazul evaluărilor de parcurs și la final de capitol urmărim cu precădere identificarea erorilor elevului cu scopul ameliorării programului de instruire și învățare, baremul de corectare și apreciere trebuie să se concentreze pe „determinarea principalelor performanțe (unități de răspuns) pe care trebuie să le evidențieze elevul în răspunsul său la fiecare item. Unităților de răspuns li se acordă puncte care, însumate, determină nota (scorul) pentru un anumit item” (idem, p. 85). Baremul va prezenta caracteristicile răspunsului pentru punctaj maxim, mediu sau minim; se precizează criteriile și pentru nivelurile medii, dar mai ales pentru performanța minimă acceptată (**pragul de reușită**). Sunt de semnalat următoarele aspecte:

- în cazul itemilor de tip obiectiv predomină criteriul de corectare cantitativă (nu lipsesc nici criteriile calitative);
- în cazul itemilor subiectivi predomină criteriile calitative cărora li se asociază însă puncte sau note.

Într-o abordare pe bază de competențe, bcn/a definește, în general, patru niveluri de stăpânire a fiecărui criteriu: nivelul maximal, nivelul minimal, nivelul mediu - parțial, absența totală a stăpânirii criteriului. Într-o evaluare realizată de-a lungul unei sarcini complexe de învățare, un bcn/a este un tablou care precizează ponderea fiecărui criteriu de corectare, precum și pragul de stăpânire pentru fiecare dintre ele.

CADRU DIDACTIC RESPONSABIL

Învățător/institutor/profesor pentru învățământul primar care întocmește raportul de evaluare a dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare ale elevului la finalul clasei pregătitoare.

CALITĂȚILE TESTELOR (c.t.)

Folosirea cu succes a testelor în practica școlară depinde de o serie de condiții riguroase, mai ales de natură tehnică, în măsură să îi asigure funcționalitatea. Aceste „condiții riguroase” reprezintă, de fapt „**calitățile**” testelor. Aceste calități sunt: *identitatea, validitatea, fidelitatea, consistența, omogenitatea, amplitudinea, sensibilitatea, standardizarea, etalonarea, utilitatea, economicitatea,*

operativitatea, legătura cu alte teste etc.

Standardizarea. Un test standardizat este un instrument a cărui construcție, aplicare și interpretare sunt complet și riguros urmărite, în baza unor norme și criterii clare, acceptate și respectate de evaluatori și evaluați. Standardizarea, dar și respectarea altor calități ale testelor asigură un sistem unic de raportare valorică a tuturor subiecților. Standardizarea este una din calitățile esențiale. De această calitate/caracteristică depind obiectivitatea și corectitudinea testului, independent de context ori persoana evaluatorului.

Fidelitatea testului sau a unei probe reprezintă calitatea acestora de a oferi rezultate constante (similare) în condițiile administrării identice, pe populații similare sub aspect statistic. Această calitate ne conduce la ideea posibilității de generalizare a instrumentului respectiv, în vederea aplicării lui pe populații școlare cu aceleași caracteristici. Dacă populația supusă analizei este o populație standard, iar condițiile de administrare sunt și ele tipice, fidelitatea apropie testarea de condițiile de standardizare a instrumentelor.

Validitatea vizează corespondența dintre ceea ce trebuie evaluat și ceea ce s-a evaluat efectiv. Un instrument care are caracteristica de a fi valid evaluează ceea ce trebuie să evalueze: nimic în plus, nimic în minus, nimic altceva.

Obiectivitatea testului/ probei reprezintă gradul de concordanță între aprecierile făcute de mai mulți evaluatori. Testele cu o foarte mare obiectivitate sunt testele standard.

CALITATE

Totalitatea însușirilor și a laturilor esențiale ale obiectelor și fenomenelor, prin care acestea se definesc și se deosebesc de alte obiective și fenomene.

Însușire caracteristică (de obicei pozitivă) a unei persoane sau a unui lucru.

CALITĂȚI MOTRICE

Aptitudini, posibilități ale organismului în sfera motricității caracteristice fiecărui individ, bazate pe însușiri ereditare, perfectibile, în limitele fondului genetic, în urma unor acțiuni deliberat organizate în acest scop.

Principalele calități motrice sunt: viteza, îndemânarea, rezistența, forța, mobilitatea, elasticitatea.

CAPACITATE

Sistem de însușiri funcționale și operaționale, care permit posibilitatea reușitei, chiar a obținerii unor performanțe deosebite, într-un domeniu de activitate. Capacitatea depinde de premisele naturale (aptitudini, voință), dar și de experiențele de învățare.

După P. Popescu-Neveanu „Capacitatea este întotdeauna demonstrată și demonstrabilă prin fapte,

spre deosebire de aptitudine care după un sens mai vechi reprezintă numai un segment al c., respectiv, însușirile potențiale ce urmează să fie puse în valoare.” (P.Popescu-Neveanu, 1978, p. 98)

CAPACITATE DE ÎNVĂȚARE

Însușire psihoindividuală care permite celor care învață utilizarea în mod adecvat și eficient a potențialului propriu în vederea dobândirii de noi achiziții. Capacitatea de învățare este influențată de o multitudine de factori: capacitățile intelectuale ale elevului, motivația, disponibilitatea de a învăța, nivelul de achiziții, experiența elevului, stilul de învățare etc. Astfel, „capacitatea de învățare are statutul unui indicator general, în ciuda încercărilor de a se calcula un așa-zis indice de învățare” (I. Neacșu).

Capacitatea de învățare poate fi considerată în mai multe ipostaze (Voiculescu, F. 2004):

- a. capacitate potențială – dată de totalitatea resurselor psihologice ale persoanei;
- b. capacitate funcțională – resursele energetice, fizice și psihice solicitate în realizarea unei activități de învățare;
- c. capacitate disponibilă – resursele pe care cel ce învață le poate disponibiliza, actualiza și utiliza efectiv în procesul învățării.

CENTRARE PE ELEV

Cerință didactică de a pune copilul, și nu materia de învățământ, în centrul procesului instructiv în vederea valorificării optime a acestuia, ca subiect al învățării. Centrarea pe elev reprezintă o strategie activă, ce necesită construirea în timp real a unei experiențe de învățare pozitivă și semnificativă, într-o relație democratică, nondirectivă.

Ideea își are originea în Emile, al lui J. J. Rousseau, și a fost proclamată de reprezentanții Educației noi ca o revoluție coperniciană în pedagogie, ca o trecere de la magistrocentrism la puerocentrism. Ca un corolar al acestei strategii a apărut și principiul individualizării învățământului, adică al centrării pe fiecare elev în parte.

CLASĂ DE ELEVI/ CLASĂ ȘCOLARĂ

Este unitatea de bază a unei școli și cuprinde un anumit număr de elevi stabilit prin lege. Între elevii clasei se stabilesc mai multe tipuri de relații pe care profesorul trebuie să le cunoască și să le folosească în scopul producerii învățării.

CLASĂ PREGĂTITOARE

Face parte din învățământul primar și asigură trecerea firească de la educația din învățământul preșcolar spre învățarea specifică din clasele primare. Această clasă este organizată pe durata unui an școlar și cuprinde copiii care au împlinit vârsta de 6 ani până la începerea anului școlar. Potrivit Legii Educației Naționale, curriculumul pentru clasele pregătitoare urmărește dezvoltarea fizică, socioemoțională, cognitivă, a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și atitudinilor de învățare, asigurând totodată punțile către dezvoltarea celor opt competențe cheie.

COEFICIENT DE DEZVOLTARE

Raport între vârsta dezvoltării și vârsta reală a unui copil, înmulțit cu 100.

COEFICIENT DE INTELIGENȚĂ

Raport între vârsta mentală și vârsta reală a unui copil, înmulțit cu 100 (coeficient intelectual).

COMPORAMENT

Mod de a fi și de a acționa al oamenilor, manifestări obiective ale activității lor globale.

COMPETENȚĂ

Structuri articulate, dinamice, flexibile și deschise de cunoștințe, abilități, valori, atitudini care permit realizarea unei activități, acțiuni, sarcini relativ definite, într-un timp și spațiu determinate (I. Neacșu)

Competența se formează în cea mai mare măsură prin învățare, dar având la bază și aptitudinile persoanei. Ea se poate dezvolta continuu, ducând la performanțe din ce în ce mai ridicate. Progresul personal reprezintă dezvoltarea competențelor noastre.

COMPETENȚE DE EVALUARE

Sunt competențele necesare pentru a desfășura o activitate de evaluare, prevăzute în documente normative.

COMPETENȚE DE ȘCOLARITATE

Reprezintă cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile necesare pentru a îndeplini calitatea de școlar.

CREATIVITATE

Dispoziție general umană, existentă în formă latentă (și în grade diferite, desigur), care permite realizarea unui produs original și de valoare pentru societate. Termenul de creativitate a fost introdus de G. W. Allport, în 1937, evidențiind faptul că în actul creației sunt implicate aptitudinile și chiar toate procesele psihice. Din punct de vedere etimologic, acesta desemnează procesul de zămislire, făurire, rostirea a ceva nou, original.

Există teste pentru măsurare a creativității, dintre care cele mai cunoscute sunt cele ale lui J. P. Guilford și chestionarul Minnesota (al lui E. P. Torrance).

Dezvoltarea creativității constituie unul dintre scopurile fundamentale ale educației. Familia și școala trebuie să stimuleze exprimarea potențialului creativ al fiecărui copil, să încurajeze inițiativele lui, ingeniozitatea lui, curiozitatea lui.

CREȘTERE

John Dewey definește termenul ca fiind capacitatea de a face față noilor situații datorate posibilității sale de a învăța continuu din experiențele acumulate. Termenul este folosit în psihologia vârstelor cu accepțiunea de maturizare biologică (dimensiuni, greutate etc.), care se realizează conform programării genetice (dar nu independent de mediu și de educație).

CRITERIU DE EVALUARE (C.ev.)

Calitate pe care o luăm în considerare pentru a face o apreciere. „Criteriu = ceea ce stă la baza unei judecăți” (Le Petit Robert).” Sinonime ale cuvântului „criteriu”: dimensiune, punct de vedere, unghi, aspect, caracter, caracteristică etc. (Yvan Abernot, *op. cit.*, p. 45- 46, Sau: „Ceea ce stă la baza emiterii unei judecăți” (Le Petit Robert); „Criteriu” înseamnă „dimensiune” sau „descriptor” (Noizet și Caverni). C. ev.: punct de vedere, caracteristică, dimensiune în funcție de care se evaluează rezultatele școlare ale elevilor. Pedagogia ultimului deceniu și jumătate dezvoltă ideea potrivit căreia succesul elevului în învățare, în dobândire de competențe crește, sporește, dacă acesta beneficiază de:

1. Criterii de realizare a sarcinii de lucru. Am putea traduce acest concept prin punerea la dispoziție elevului a unor algoritmi de lucru, care, odată urmați, asigură succesul în rezolvarea sarcinii de lucru (exemplu: elevul beneficiază de *algoritm*ul analizei frazei).

2. Criterii de reușită. Elevul trebuie să beneficieze de criterii și indicatori care descriu caracteristicile “model” ale produsului învățării, ale sarcinii rezolvate. Printr-un proces de autoevaluare (metacogniție), elevul compară produsul său cu „modelul”.

Activitatea de învățare a elevilor a fost și este evaluată, în mod tradițional, prin raportare la cel puțin **patru tipuri de criterii** principale, dispuse pe două axe polare:

- **Axa 1:** Norma / media clasei (norma statistică a clasei respective) sau standardele procentuale locale, naționale sau internaționale **versus** „norma” individuală (raportarea la sine însuși).
- **Axa 2:** Raportarea la obiective (evaluarea criterială) **versus** raportarea la conținutul programei.

CURRICULUM INTEGRAT

Ansamblu de documente școlare, care include obiecte de învățământ integrate, cuprinzând cunoștințe și competențe din mai multe domenii de cunoaștere (interdisciplinare). De ex., în învățământul primar, o disciplină integrată este Științe, cu elemente interrelaționate de biologie, fizică și chimie.

CROSS-CURRICULAR

Activități de învățare în care se folosesc cunoștințe din mai multe discipline școlare.

D

DEPRINDERE

Componentă automatizată a activității, caracterizată prin desfășurarea în afara sau prin reducerea controlului conștient, realizare spontană și facilă. Rezultă din exersare repetitivă și se fundează pe un stereotip dinamic sau pe o matrice funcțională în care sunt reunite veriga aferentă și cea efectorie a reflexelor. (P. Popescu-Neveanu, 1978, p.187)

DEZVOLTARE

Este o succesiune de transformări progresive.

Proces complex al devenirii ființei umane, care poate fi urmărită sub aspecte multiple: creșterea și maturizarea fizică a organismului, formarea funcțiilor și însușirilor psihice, socializarea și însușirea experienței umane. (M. Ștefan, 2008)

DEZVOLTAREA COGNITIVĂ

Ansamblul schimbărilor ordonate, relativ sistemice și stabile pentru o perioadă rezonabilă, în care procesele mentale devin mai complexe și au efecte semnificative asupra personalității în ansamblu, precum și asupra componentelor sale – gândire, raționament, inteligență, rezolvarea problemelor, imaginar mental, structuri mnemonice, scheme perceptiv-reprezentative etc.(I. Neacșu)

DEZVOLTAREA OPTIMĂ A PERSONALITĂȚII

este determinată de dezvoltarea individului sub cele patru aspecte (biologic, cognitiv, afectiv, comportamental) și mai ales de armonia interrelaționării acestora, concretizată într-un stil de activitate și de viață adecvat cerințelor sociale și aducător de confort. (Dumitru, I. Al., 2008, p.130) Este rezultatul evoluției persoanei în cauză, sub aspect biologic, cognitiv, emoțional și comportamental, toate integrate într-o structură armonioasă, echilibrată, în care cele patru aspecte se susțin reciproc.

Dezvoltarea umană optimă poate fi apreciată în funcție de stilul de viață și de starea generală de sănătate și de funcționalitate a structurilor de personalitate ale omului. Ea integrează atât aspectele biologice, cât și aspectele dezvoltării intelectuale, ale dezvoltării emoționale și sociale. (p. 134)

DEZVOLTARE BIOLOGICĂ OPTIMĂ (fizică)

Este procesul creșterii și maturizării ei, în limitele asigurării funcționării adecvate a structurilor de personalitate.

DEZVOLTARE COGNITIVĂ OPTIMĂ

Presupune instrumentarea persoanei cu acele modalități de procesare a informațiilor (scheme mentale, cunoștințe declarative și procedurale, moduri de reprezentare și de rezolvare a problemelor) care să facă posibilă cunoașterea realității și cunoașterea de sine, relaționarea și adaptarea flexibilă la cerințele mediului, precum și materializarea unor dorințe și aspirații ale acesteia.

DEZVOLTAREA OPTIMĂ SUB RAPORT AFECTIV

Presupune dobândirea unor abilități prin care persoana să-și controleze emoțiile, canalizând energia generată de acestea spre rezolvarea cu succes a problemelor.

DEZVOLTAREA OPTIMĂ SUB ASPECT COMPORTAMENTAL

Este evidențiată de adecvarea actelor, reacțiilor persoanei, precum și a atitudinilor și opțiunilor sale valorice în contexte situaționale diverse, în funcție de anumite principii, reguli și norme dezirabile social și asumate de individ.

DIFERENȚIERE

Tratare diferențiată a elevilor, în raport cu particularitățile lor (capacități, înclinații), prin care se stabilește un volum de sarcini didactice și de măsuri educative necesare și accesibile. Uneori,

termenul are același înțeles ca individualizarea, alții se referă la ~ pe grupuri. Se poate realiza și în condițiile predării frontale, prin material distributiv diferențiat. Se realizează, de asemenea, prin opționale și prin cercurile extrașcolare. ~ nu înseamnă renunțarea la obiectivele urmărite; dimpotrivă, ea condiționează realizarea lor.

DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Piedici, obstacole care apar în procesul învățării și determină obținerea unor rezultate mult sub capacitatea elevului. Un elev cu dificultăți de învățare nu se confundă cu un elev deficient. Profesorul previne sau descoperă aceste cauze și acționează asupra lor.

DOCUMENTE-SUPORT

Material care oferă informații relevante pentru întocmirea raportului de evaluare, cum ar fi: produse ale activității elevilor realizate pe parcursul anului școlar, fișe psihopedagogice, protocoale de observație.

DOMENIU DE DEZVOLTARE

Sferă de activitate. În învățământ domeniul de dezvoltare este echivalent cu ciclurile de învățământ. Conceptul de „**domeniu de dezvoltare**” a fost utilizat în secolul XX. Arnold Gesell a urmărit dezvoltarea copilului de la naștere și a elaborat primul inventar structurat pe domenii de dezvoltare: domeniul motor, cognitiv-senzorial, limbaj și comunicare, autonomie și deprinderi de autoservire.

EDUCAȚIE TIMPURIE

Totalitatea influențelor formative și educative care se exercită asupra copiilor în primii ani de viață. Ea cuprinde atât vârsta antepreșcolară, de la 0 la 3 ani, cât și cea preșcolară, de la 3 la 6 ani. Cercetările efectuate au pus în discuție o serie de concluzii:

- ~ B. S. Bloom a ajuns la concluzia ca 50% din dezvoltarea mintală are loc în jurul vârstei de 4 ani;
- ~ alți cercetători au văzut în curiozitatea manifestată la copiii de această vârstă ca o temelie a motivației pentru învățare. Unele aptitudini ar trebui cultivate de la această vârstă;
- ~ numeroase cercetări au scos în evidență importanța educativă a jocului didactic;
- ~ de la această vârstă se interiorizează reguli ale vieții sociale care pot pune bazele formării sistemelor valoare-atitudine (R. Linton);

- ~ în această etapă începe formarea imaginii de sine, care, dacă este oprită, influențează negativ tendințele de afirmare;
- ~ dezvoltarea copilului la această vârstă asigură condiții pentru o receptivitate deosebită în vederea însușirii unor achiziții care, mai târziu s-ar realiza cu greutate;
- ~ la această vârstă începe construcția personalității;

Dacă aceste începuturi menționate mai sus se neglijează în etapa educației timpurii, este pusă în pericol dezvoltarea lui ulterioară.

Conform National Association for the Young Children (NAYEC), educația timpurie este definită ca „servicii destinate copiilor de la naștere la 7/8 ani în cadrul diferitelor tipuri de programe (normal, prelungit etc.) oferite în creșe, acasă, în grădinițe și școli primare, precum și în cadrul programelor de recreație”. Educația timpurie vizează atât acțiunile desfășurate în cadrul serviciilor oferite de instituții, cât și al celor oferite de familie și pentru familie, de aceea este foarte importanta asigurarea unei pregătiri a părinților, îndeosebi a celor care nu apelează la servicii instituționale, în privința modului în care ar trebui să acționeze ca instanță educațională.

EFORT

Conduită conativă de mobilizare, concentrare, accelerare a forțelor fizice și psihice în cadrul unui sistem de autoreglaj conștient și aconștient, în vederea depășirii unui obstacol, a învingerii unei rezistențe a mediului și a propriei persoane. (Popescu-Neveanu, Paul, 1978, p. 223)

EMOȚIE

Emoția este o trăire a unei persoane față de un eveniment important pentru aceasta.

Emoțiile pot fi pozitive și negative. Emoțiile pozitive apar atunci când ceea ce o persoană își dorește corespunde cu ceea ce i se întâmplă.

Emoțiile negative apar atunci când există o contradicție între ceea ce i se întâmplă sau ceea ce obține o persoană și așteptările ei.

Emoțiile îndeplinesc două funcții: de comunicare a unei nevoi și de ghidare a comportamentului.

„Fenomen afectiv fundamental ce se dezvoltă fie ca o reacție spontană și primară, în forma emoțiilor primare sau afectelor, fie ca procese mai complexe, legate de o motivație secundară și care reprezintă emoții propriu-zise. Acestea sunt tranzitive, dar se dezvoltă procesual și posedă un grad mai mare de interiorizare și diferențiere.” (Popescu-Neveanu, Paul, 1978, p. 231)

EROARE în EVALUARE (E.ev.).

Orice evaluare este relativă. Relativitatea în evaluare se manifestă atât ca subapreciere, cât și ca supraapreciere a procesului și produsului învățării elevului. Distorsiunile în evaluare conduc la erori care sunt cauzate de surse diferite, pe care le putem poziționa pe doua coordonate:

a) profesorul ca sursă a variabilității; principalele tipuri de distorsiuni sunt: efectul halo, efectul de stereotipie, efectul de anticipație, efectul de contrast, efectul de generozitate, eroarea personala constanta, eroarea de logica etc.;

b) alți factori critici: natura disciplinei, definirea deficitara a obiectivelor, selecția aleatoare a conținuturilor, stabilirea deficitară sau aleatorie a sistemului referențial / de criterii, irelevanța metodelor, tehnicilor și instrumentelor de evaluare etc.

Măsurile care pot fi luate în vederea diminuării distorsiunilor frecvent întâlnite în evaluare pot fi aplicate: înainte de realizarea evaluării, prin asigurarea anonimatului probelor scrise, evaluări externe etc.; în timpul evaluării și al corectării lucrărilor.

A ETICHETA

A califica pe cineva sau ceva cu ușurință într-un anumit fel de obicei neplăcut.

O asemenea atitudine manifestată cu elevii conduce la probleme serioase în formarea lor.

EVALUARE

Este o activitate în urma căreia se emit judecăți de valoare despre procesul și produsul învățării elevului pe baza unor criterii calitative prestabilite, în vederea luării unor decizii în funcție de semnificația acordată demersului educativ: de reglare/ameliorare, de selecție, de certificare etc.

EVALUAREA INIȚIALĂ (EV.IN).

Ev. in. este realizată la începutul unui program de instruire și vizează, în principal: identificarea condițiilor în care elevii pot să se pregătească și să integreze optimal în activitatea de învățare, în programul de instruire care urmează. Are **funcții diagnostice și prognostice**, de pregătire a noului program de instruire.

EVALUAREA FORMATIVĂ (Ev. f.).

Este evaluarea care are ca scop să detecteze dificultățile studentului/ elevului pentru a-i veni în ajutor. Are o funcție pedagogică. Evaluare care se integrează procesului de învățare, pas cu pas. Are, în principal, funcții reglatorii, ameliorative.

Este acel tip de evaluare care se realizează pe tot parcursul unui demers pedagogic, „este frecventă sub aspect temporal și are ca finalitate remedierea lacunelor sau erorilor săvârșite de elevi;

nu-l judecă și nu-l clasează pe elev;. compară performanța acestuia cu un prag de reușită stabilit dinainte” (Bloom; G. Meyer). Caracteristici: este o evaluare criterială, bazată pe obiectivele învățării; face parte din procesul educativ normal; acceptă „nereușitele” elevului, considerându-le momente în rezolvarea unei probleme; intervine în timpul fiecărei sarcini de învățare; informează elevul și profesorul asupra gradului de stăpânire a obiectivelor, ajutându-i pe aceștia să determine mai bine achizițiile necesare pentru a aborda sarcina următoare, într-un ansamblu secvențial; asigură o reglare a proceselor de formare a elevului; îndrumă elevul în surmontarea dificultăților de învățare; este continuă, analitică, centrată mai mult pe cel ce învață decât pe produsul finit.

EVALUAREA SUMATIVĂ(Ev.s.)

Este evaluarea care se bazează pe o decizie de acceptare sau de respingere a accesului într-o clasă superioară, sau pe o decizie de clasament. Are în principal o funcție administrativă.

Se prezintă în cel puțin două variante / forme mai importante:

- realizată la finalul unui capitol , unități de învățare, sistem de lecții, teză semestrială;
- finală sau de bilanț, realizată la încheierea unui ciclu școlar, al unui nivel de studii etc.

Caracteristicile esențiale ale evaluării sumative:

- este determinată de contexte specifice;
- este construită de profesori și elevi, în funcție de criteriile convenite;
- acceptă negocierea în temeiul convingerii că evaluarea este în beneficiul învățării realizate de elev ;
- evidențiază rezultate învățării și nu procesele;

este internă, dar de cele mai multe ori este externă (ex: capacitate, bacalaureat, diplomă etc.) ș.a.

G

GRAD DE INTEGRARE

Măsură în care o nouă achiziție este însușită și poate fi pusă în acțiune de elev, în aplicarea practică și în formarea noilor competențe. Termenul a fost creat de L. D’Hainaut (1970). Se referă la două dimensiuni ale situației de învățare: reținerea și transferul.

GHID DE REALIZARE ȘI DE VALORIFICARE A RAPORTULUI DE EVALUARE –

document-tip care reglementează modul de întocmire a raportul de evaluare a dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare ale elevului la finalul clasei pregătitoare;

GRILA DE EVALUARE (Gr-ev.).

Gr-ev. conține o enumerare de criterii și subcriterii în funcție de care se realizează evaluarea activității elevului. Criteriile și indicatorii de evaluare precum și scările uniforme sau descriptive pot fi integrate în diverse instrumente de lucru, între care cele mai frecvent folosite sunt: grila de evaluare și lista de control sau de verificare. În cadrul gr-ev., fiecare criteriu trebuie să fie însoțit de aceeași scară. Esența metodologiei de elaborare a grilelor de evaluare constă în determinarea criteriilor.

I

INADAPTARE ȘCOLARĂ

Ansamblu de dificultăți ale adaptării unor copii la cerințele vieții școlare, de greutate în integrarea lor în grupul școlar. ~ se poate datora unor deficiențe senzoriale, retardului intelectual, unor tulburări afective și de comportament, mediului social din care provine elevul.

INDICATOR în EVALUARE (In.ev).

Este un semn observabil care permite operaționalizarea unui criteriu. Un indicator poate fi calitativ (o calitate ce trebuie să existe) sau cantitativ (un prag de atins sau de reușită).

In. ev. este un element care indică prezența altui element în cadrul unui criteriu. (*G. Figari, Evaluer: quel referentiel? Pag. 110*). În evaluarea modernă, calitativă, „indicatorii de performanță” se extrag din standardele de performanță. Ei exprimă performanțe-cheie orientative în spațiul / cadrul standardelor de performanță. Aceste performanțe-cheie sunt plasate deasupra limitei inferioare minim admisibile (nivel minimal), mergând spre nivelurile mediu și maximal. Pentru a ajuta cadrele didactice, se oferă de la nivel macroeducațional, modele, mostre de astfel de indicatori, de standarde de performanță, care reprezintă de fapt punctele nodale ale unui standard de performanță (ceea ce elevii trebuie să probeze că posedă ca achiziții absolut necesare). Intre criterii și indicatori este o relație foarte strânsă. Criteriul desemnează o caracteristică, iar indicatorul „semnalează” niveluri de dezvoltare, de prezență a acestei caracteristici într-o anumită situație evaluativă. Într-un context școlar dat, dacă luăm drept criteriu „nivelul performanței în învățare a elevilor”, acestea (performanțele) se distribuie în minimale, medii, maximale. Indicatorii sunt elementele din descriptorii de performanță asociați calificativelor care semnalează prezența diverselor aspecte care trebuie să caracterizeze rezultatul elevului pentru a i se acorda o notă sau un calificativ. În învățământul gimnazial și liceal criteriul de repartizare a performanțelor elevilor este reprezentat de scara numerică de la 10 la 1. Indicatorii enumeră, precizează cum trebuie să arate

răspunsul elevului pentru a i se acorda nota 10, sau 9, sau... sau 5 sau un anumit punctaj stabilit prin baremul de corectare și notare.

INIȚIATIVĂ

Declanșarea de noi acțiuni, relevare și rezolvarea practică-acțională a unei situații problemă. I. este legată de forța individului, de impunere a noului I de capacitatea societății de acceptare a acestui nou. I. presupune cel puțin trei etape: conștiința de problema, rezolvarea mintală și rezolvarea practică-acțională a acesteia. Spiritul de inițiative este o condiție a creativității. (Popescu-Neveanu, Paul, 1978,. P. 356)

INSTRUMENT DE EVALUARE (I.ev.).

Este o probă, o grilă, un chestionar, un test de evaluare care „colectează” informații, „produce” dovezi semnificative despre aspectele sau rezultatele luate în considerare. Instrumentul de evaluare se compune, de regulă, din mai mulți itemi. O probă de evaluare (un instrument) se poate compune dintr-un singur item (o singură întrebare, cerință, problemă etc., îndeosebi atunci când răspunsul pe care trebuie să-l formuleze elevul este mai complex) sau din mai mulți itemi. Un i. ev. integrează fie un singur tip de itemi (spre exemplu numai itemi cu alegere multiplă - IAM) și, în acest caz, constituie un „ Chestionar cu alegere multiplă” (CAM), fie itemi de diverse tipuri, care solicită, în consecință, tehnici diverse de redactare, formulare sau prezentare a răspunsurilor. **I. ev.** se compune din **itemi** care solicită **tehnici** de declanșare / prezentare / redactare a răspunsurilor. Cele trei concepte sunt intim asociate. O probă cu mai mulți itemi poate solicita una sau mai multe tehnici de evaluare, în funcție de tipurile de itemi pe care îi include: itemii cu alegere duală sau multiplă vor declanșa „tehnica răspunsului la alegere”; itemii tip eseu structurat vor declanșa „tehnica elaborării răspunsului în funcție de cerințele exprimate” etc. Între **complexitatea** obiectivelor educaționale și „deschiderea” **instrumentelor de evaluare** trebuie să existe corespondențe progresive. Obiectivele se dezvoltă de la simplu la complex iar instrumentele de evaluare se dezvoltă de la închise spre deschise (Yvan Abernot, Les methodes d'évaluation scolaire, DUNOD, Paris, 1996). Alegerea instrumentelor de evaluare se face în funcție de obiective.

În cazul **evaluării formative** instrumentul cel mai adecvat este cel care permite dialogul cu elevul în timpul învățării (Ch. Hadji, pag. 168).

După acest criteriu distingem:

- instrumente sau mijloace de **culegere a informațiilor**
- instrumente de lucru sau **de ajutor** al elevului
- instrumente **de comunicare** socială a rezultatelor evaluării.

Selecția i. ev. solicită expertiză din partea evaluatorului. Între tipologia instrumentelor de evaluare și

specificitatea obiectivelor și conținuturilor ce urmează a fi evaluate sunt relații de interdependență. Caracteristicile instrumentelor elaborate, „**deschiderea**” acestora trebuie să corespundă **complexității obiectivelor** urmărite. Între cele două aspecte sunt relații de condiționare reciprocă. Obiectivele evoluează de la simple spre complexe, în timp ce instrumentele se construiesc de la „închise” spre „deschise”. Anumite instrumente de evaluare sunt mai potrivite pentru o capacitate sau subcapacitate decât altele. Performanțele vizate prin procesul de evaluare trebuie însă să „traducă”, să pună în evidență, să fie reprezentative pentru competența respectivă. Performanțele trebuie să se raporteze la un conținut reprezentativ al competenței. În același timp însă, trebuie produse sub o formă care să permită aprecierea (Y. Abernot, Pag. 83). Acest demers înseamnă transcrierea stării unei competențe într-un sistem de performanțe ce permit evaluarea prin instrumentarul stabilit.

INTERES

Raport de corespondență între cerințele interne, tendințele subiectului și o serie de obiecte sau acțiuni, astfel încât subiectul se orientează active și din proprie inițiativă spre obiectele sau acțiunile respective, iar acestea prezintă o valență majoră pentru subiect, îl atrag și îi dau satisfacție. Deci, interesul reunește trebuințe, motive, tendințe, scopuri într-o modalitate relativă stabilă de raportare activă la ceva, după un criteriu de ordin utilitar sau hedonistic. Holbach susținea că „interesul este unicul mobil al acțiunilor omenești”, că privește obiectele de care omul își leagă bunăstarea sa , interesul fiind „ceea ce fiecare privește ca necesar pentru fericirea sa”.

Ed. Claparede îl consideră „factorul care ajustează, care acomodează mediul la necesitățile subiectului”. J. Dewey califică interesul ca „o forță emoțională în acțiune”.

INTERVENȚIE EDUCATIVĂ

“Orice act uman prin intermediul căruia se realizează o anumită influență asupra unui individ, influență capabilă să determine o anumită reacție a acestuia, o anumită modificare a personalității sale” (conf. C. Sălăvăstru, în 1995).

ITEMUL PEDAGOGIC (I.P.)

I.p. reprezintă cerința, întrebarea la care trebuie să răspundă elevul; este un element al unei probe de evaluare sau al unui test pedagogic, deci al instrumentului de evaluare. Se exprimă prin formularea unei întrebări care se integrează în structura unei probe de evaluare. După criteriul asigurării obiectivității în notarea sau aprecierea elevilor identificăm: itemi obiectivi; itemi semiobiectivi; itemi subiectivi (I. T. Radu, A. Stoica, Y. Abernot, Andre de Peretti, Dominique Morissette etc.)

ÎNVĂȚARE

Activitate umană fundamentală, care se desfășoară sistematic în scopul asimilării de noi cunoștințe, competențe și aptitudini. Fenomenul complex al ~ umane poate fi privit din perspective diferite, ceea ce a dus și la definirea lui în moduri foarte diferite. Fiecare dintre teoriile învățării (v. termenul) implică și o definiție anume a procesului ~. În general, este vorba de o activitate specifică (activitate de ~), cu o anumită motivare, care trece prin diferite faze și se realizează prin anumite metode de ~, ele însele învățate. ~ poate fi intenționată sau nu, ghidată sau nu. Pe baza bogatului material bibliografic asupra ~, încercăm să desprindem câteva note definitorii ale acestui proces:

- a) reprezintă o schimbare a subiectului (individual sau colectiv) al ~;
- b) schimbarea are loc la nivelul cunoașterii, al formării competențelor (intelectuale și psihomotorii), al trăirilor afective, al atitudinii și conduitei;
- c) schimbarea se realizează în urma unor experiențe de viață (aleatorii sau deliberat organizate) în care subiectul ~ este angajat activ și prin care el încorporează experiența;
- d) schimbarea este durabilă, achizițiile dobândite putând fi reactualizate și utilizate.

Această schimbare, ca expresie a ~, este posibilă pentru că dispunem de capacitatea de ~ (v. termenul). Precizăm că, deși depinde de procesul de creștere și maturizare, nu poate fi redusă la acest proces; ea este condiționată de numeroși factori obiectivi și subiectivi (v. Condiții ale învățării). Practic, există diferite tipuri de ~ (v. termenul), în raport cu condițiile ~. În ~școlară (v. termenul), o condiție esențială o constituie acțiunea educatorului.

Procesul ~ este negat de innești (v. Inneism), care consideră că întreaga noastră cunoaștere este genetic predeterminată și, deci, “nu putem învăța decât ceea ce cunoaștem deja”, toate conceptele noastre fiind native.

LATERALITATEA

Cunoașterea de către individ a celor două părți ale corpului (stânga și dreapta), exprimând inegalitatea funcțională a părții drepte sau stângi a corpului ca o consecință a diferenței în dezvoltare și a repartiției funcțiilor în emisferele cerebrale.

MATURIZARE

Proces de evoluție biologică, psihică și socială a copilului, până când acestea ajung la nivelul propriu adultului.

Sub aspect biologic, sunt genetic programate toate procesele creșterii fizice, pentru învățare interesându-ne mai ales dezvoltarea proprietăților morfologice și funcționale ale sistemului nervos central și anexelor sale (~ cerebrală).

Maturizarea socială implică înțelegerea și asumarea rolurilor fiecărei etape de vârstă, precum și capacitatea relaționării cu ceilalți (~ interpersonală). Există și conceptul de maturizare școlară (readiness for school) exprimată prin mai multe competențe cognitive, afectiv-motivaționale și atitudinale, necesare la intrarea în clasa I. Fiecare clasă cere un nou nivel al maturizării. (M. Ștefan)

METODA APRECIERII OBIECTIVE A PERSONALITĂȚII

Test de personalitate, prin care se solicită elevilor o ierarhizare a competenței probabile a fiecăruia dintre colegii lor în rezolvarea unei probe, iar aceste aprecieri sunt comparate apoi cu rezultatele efectiv obținute la acea probă. A fost conceput de psihologul român Gh. Zapan, în 1937. Servește elevilor în cunoașterea interpersonală cât mai obiectivă, dar și educării spiritului lor de obiectivitate. Servește și cadrelor didactice în caracterizarea psihopedagogică a elevilor și în tratarea individualizată a acestora.

METODE ȘI TEHNICI DE CUNOAȘTERE

Sunt forme superioare și complexe de activitate a profesorului folosite pentru cunoașterea fiecărui elev în vederea asigurării ofertei educaționale potrivite.

MOTRICITATE

Denumire globală a reacțiilor musculare prin care se efectuează mișcarea corporală. Motricitatea se referă la reorganizarea prin contractii și relaxarea mușchilor, la modificările de poziție, la deplasare și acte coordonate de intervenție în ambianță. (Popescu-Neveanu, Paul, 1978, P. 468)

OPERAȚIILE EVALUĂRII (O.Ev.)

O. ev. vizează pașii ce trebuie făcuți în procesul evaluativ până la momentul sau etapa emiterii unei judecăți de valoare asupra prestației elevului. Aceste operații sunt următoarele: măsurarea, aprecierea, decizia.

Măsurarea este operația prin care se asigură baza obiectivă a aprecierii. Este prima operație a evaluării. Această operație constituie o primă etapă în evaluarea considerată ca un demers sau un proces. Măsurarea asigură rigurozitate evaluării. Prin măsurare se strâng informații de către evaluator „despre proprietățile sau caracteristicile rezultatelor înregistrate, despre însușirile procesului, acțiunii sau fenomenului educativ dat”. Informațiile se colectează prin intermediul tehnicilor și instrumentelor, care „produc” dovezi semnificative despre aspectele sau rezultatele luate în considerare. Cu cât instrumentele de măsurare sunt mai bine puse la punct, cu atât informațiile sunt mai concludente.

Aprecierea corespunde emiterii unei judecăți de valoare. Prin această operație, pe baza informațiilor culese prin măsurare dar și prin alte surse mai mult sau mai puțin formale (observare, analize etc.) se stabilește **valoarea** rezultatelor școlare precum și a procesului de învățare. Aprecierea este, deci, ulterioară măsurării. În cazul aprecierii, alocarea de valori numerice, literale sau calificative se realizează pe baza unor criterii precis identificabile, relativ independente de instrumentul prin care s-a făcut măsurarea.

Decizia este cea de-a treia operație a evaluării și **scopul demersului evaluativ**. Luarea deciziilor reprezintă finalul înlănțuirii de operații ce definesc actul evaluării în ansamblul lui și scopul acestui demers. **În decizie își găsesc justificare și măsurarea și aprecierea**. De abia în această etapă își găsesc răspuns întrebări de tipul: „Pentru ce evaluăm? Pentru ce aplicăm proba sau testul? Pentru ce examinăm?” etc.

Cele trei operații se află într-o strânsă complementaritate și interdependență. Evaluare înseamnă: **măsurare + apreciere + decizie**. **Una fără alta, aceste trei operații nu se justifică**. Modernizarea sistemului de evaluare implică modernizarea acestor trei operații.

ORIENTARE ȘCOLARĂ

Acțiune de dirijare a copilului spre formele de învățământ care-i convin și care sunt conforme disponibilităților și aspirațiilor sale, în scopul de a-i dezvolta toate posibilitățile la maxim.

Vizează asigurarea dezvoltării armonioase a personalității (in formare) ținând cont atât de posibilitățile și predispozițiile individului, cât și de cerințele sociale caracteristice epocii și societății date. (Popescu-Neveanu, Paul, 1978,.p. 508)

P

PERFORMANȚĂ

1. Rezultat care este obținut de elev în urma unei activități de învățare. Această accepțiune a

termenului aparține didacticii actuale. Este vorba de un rezultat constatabil, uneori chiar măsurabil. Instrumentele de evaluare constată și încearcă să măsoare o ~. La rândul ei, ~ atestă existența unei competențe câștigate; în fapt, ea reprezintă modalitatea de a proba realizarea obiectivului proiectat. Indicând grade ale ~, evaluarea ne informează asupra nivelului competenței. Așadar, ~, în acest sens, nu este un scop în sine, ci un indicator al progresului elevului. Ea capătă, astfel, și o valoare stimulativă.

2. Realizare de excepție, care depășește nivelul atins în mod obișnuit. Termenul capătă o conotație deosebită când se folosește cu acest sens, adică pentru realizările elevilor cu o dotare superioară într-un anumit domeniu, care se afirmă, de exemplu, prin ~ ridicate, la concursuri și olimpiade.

PERFORMANȚĂ MINIMALĂ

Nivel minim acceptabil în evaluarea reușitei, care probează că totuși s-a obținut competența dorită. Se folosește, uneori, în formularea obiectivelor operaționale, probelor de evaluare și standardelor educaționale. A fost introdus de R. Mager, în 1962.

PERSEVERENȚĂ

Calitate a voinței caracterizată prin eforturi continue și mereu înnoite în vederea realizării unui scop. Apropiat ca sens de tenacitate, termen care accentuează continuitatea efortului și rezistența în învingerea unor obstacole. (Popescu-Neveanu, Paul, 1978, p.532)

PORTOFOLIUL în EVALUARE (P.Ev.)

Dosar elaborat de elev, care conține în esență un ansamblu de producții personale care reprezintă probe ale progresului său sau ale competenței. Portofoliul poate fi exploatat fie ca ajutor al învățării, fie ca sursă de validare a învățării. Portofoliul ca metodă alternativă oferă atât cadrului didactic cât și elevului posibilitatea de a îmbina funcțiile formativă și informativă ale evaluării. „**Portofoliul**” s-a impus din nevoia promovării unei metode de evaluare flexibile, complexe, integratoare, ca alternativă viabilă la modalitățile tradiționale. Folosit într-o perspectivă longitudinală, portofoliul, poate îndeplini funcții diferite în contexte diferite ale evaluării elevilor: fie ca metodă, fie ca tehnică, fie ca instrument de lucru, într-o dinamică impusă de realizarea concretă a unui demers evaluativ. Ca metodă sau ca instrument de evaluare, portofoliul își dovedește utilitatea furnizând informații esențiale deopotrivă elevului, cadrului didactic și părinților sau altor persoane interesate. El constituie o modalitate eficientă de comunicare a rezultatelor școlare și a progreselor înregistrate pe o perioadă mai lungă de timp. Proiectarea, structura și componența unui portofoliu trebuie să fie în concordanță cu scopurile vizate. Structura, elementele componente obligatorii și criteriile de evaluare sunt stabilite de profesor, având ca punct de plecare

preocupările elevilor. Alegerea elementelor de portofoliu obligatorii se subordonează obiectivelor de referință prevăzute în programa școlară și obiectivelor suplimentare stabilite de profesor. Criteriile de evaluare a produselor / materialelor din portofoliu vor fi: Validitatea (adecvarea la cerința, modul de concepere); Completitudinea / finalizarea; Elaborarea și structura (acuratețea, rigoarea, logica, coerența etc.); Calitatea materialului utilizat; Creativitatea, originalitatea; Redactarea (respectarea convențiilor, capacitatea de sinteză); Corectitudinea limbii utilizate (exprimare, ortografie, punctuație etc.).

PORTOFOLIUL EDUCAȚIONAL

Reprezintă cartea de identitate educațională a elevului. Conform Legii Educației Naționale nr. 1/2011/ Art. 73:

(1) Portofoliul educațional cuprinde totalitatea diplomelor, a certificatelor sau a altor înscrisuri obținute în urma evaluării competențelor dobândite sau a participării la activități de învățare, în diferite contexte, precum și produse sau rezultate ale acestor activități, în contexte de învățare formale, nonformale și informale.

(2) Portofoliul educațional este elementul central al evaluării învățării.

Acesta va conține:

- un raport de evaluare a dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare ale elevului, întocmit de către cadrul didactic responsabil la finalul clasei pregătitoare;
- planul individualizat de învățare;
- rezultatele evaluării competențelor fundamentale: scris-citit și matematică, de la finalul clasei a II-a și planul individualizat de învățare;
- rezultatele evaluării elevilor la cele două probe transdisciplinare: limbă și comunicare, matematică și științe, de la finalul clasei a VI-a;
- rezultatele obținute la finalul clasei a IX-a în urma evaluării naționale a elevilor la cele 5 probe (șase pentru cei care învață în limba maternă): o probă scrisă la limba și literatura română; o probă scrisă la limba maternă; o probă scrisă transdisciplinară la matematică și științe; o probă scrisă la o limbă de circulație internațională; o probă practică de utilizare a calculatorului, susținută în timpul anului; o probă orală transdisciplinară de evaluare a competențelor civice și sociale, susținută în timpul anului;
- planul individualizat de învățare, elaborat pe baza rezultatelor obținute în cadrul evaluării naționale;
diploma de absolvire a învățământului gimnazial și foaia matricolă;
- diploma de absolvire a învățământului liceal și foaia matricolă.

Pe baza portofoliului se realizează admiterea la liceu sau la școala profesională.

PROFESOR DE SPRIJIN

Cadru didactic, care este specializat în activitatea instructiv-educativă și recuperatorie cu copiii cu CES. Are în grijă astfel de copii, integrați în învățământul obișnuit, de pregătirea cărora răspunde, ajutându-i atât în timpul lecțiilor, cât și după orele de clasă. Colaborează cu părinții elevilor și cu profesorii din școlile integratoare.

PROFIL DE DEZVOLTARE

Aspect sau caracter al unei ființe care se realizează printr-o succesiune de transformări realizate prin învățare și care constituie o mișcare ascendentă, progresivă.

PROGRES (în didactică)

Plus valoarea realizată de elevi între două evaluări care au avut în vedere aceleași obiective.

PSIHOMOTRICITATEA

funcție complexă care integrează și subsumează manifestările motrice și psihice ce determină reglarea comportamentului individual, incluzând participarea diferitelor procese și funcții psihice care asigură atât recepția informațiilor, cât și execuția adecvată a actului de răspuns.*

R

RAPORT-CADRU

Document-tip în care sunt centralizate rezultatele cuprinse în rapoartele de evaluare, întocmit de către Comisia din unitatea de învățământ în care sunt școlarizați elevii în clasa pregătitoare și transmis Comisiei județene/a municipiului București;

RAPORT-CADRU CENTRALIZATOR

Document-tip în care sunt cuprinse datele statistice rezultate din analiza rapoartelor cadru, întocmit de către Comisia județeană/a municipiului București și transmis Comisiei Naționale;

RAPORT DE EVALUARE

Document-tip în care se consemnează nivelul dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare pentru elevii aflați la finalul clasei pregătitoare;

RAPORT FINAL

document întocmit de Comisia Națională, pe baza rapoartelor-cadru transmise de comisiile județene/ comisia municipiului București, care cuprinde concluziile privind evaluarea de la finalul clasei pregătitoare.

REPETARE (activitatea de a repeta)

Se numește repetare mentală/repetiție internă nemanifestată printr-un comportament la un subiect care vrea să păstreze un conținut în memorie repetiția este un factor al învățării și al memorării, esențial pentru formarea de comportamente și pentru activități mentale.

REPER FUNDAMENTAL DE DEZVOLTARE

Aspect general sau caracter predominant al unei ființe care se realizează printr-un proces de dezvoltare.

SĂNĂTATE

Sănătatea este starea de completă bunăstare fizică, mentală și socială, care nu se reduce la absența bolii sau infirmității, conform Organizației Mondiale a Sănătății.

SCARA DE NOTARE/ APRECIERE (Sc.n/a).

Fiecare criteriu folosit în evaluare trebuie cotate cu ajutorul unei scări cu mai multe niveluri, care pot fi exprimate fie prin note (spre exemplu de la 10 la 1), fie prin calificative (spre exemplu de la Foarte bine, la Bine, Suficient , Insuficient).

Criteriile și subcriteriile de evaluare ce aparțin unei grile sunt grupate sau nu pe domenii și sunt însoțite, fiecare, de o scară de apreciere sau de judecată. Scările pot să fie uniforme sau descriptive. *Scările uniforme* includ diverse mențiuni / calificative: „nesatisfăcător”, „satisfăcător”, „bun”, „Foarte bun”, „Excelent”. Fiecare calificativ poate fi însoțit de o valoare numerică: „excelent” poate avea cea mai înaltă valoare (5, spre exemplu), iar „nesatisfăcător” pe cea mai slabă (1). Aceste valori numerice se adună când calculăm un rezultat final (total). *Scările descriptive* sunt calitative sau apreciative. Pentru fiecare nivel de performanță (minimal, mediu, maximal; pentru nota 5, pentru nota 7, pentru nota 9 și pentru nota 10) sunt „descrise” caracteristicile/ calitățile

diverselor variabile ce reprezintă de fapt capacități, subcapacități, abilități pe care trebuie să le manifeste elevii în situații de evaluare.

Apelarea la scări descriptive sau uniforme de evaluare este condiționată de strategia de evaluare abordată. Astfel, recurgerea la scări descriptive este justificată atât în evaluarea **sumativă**, care certifică achiziția de către elev a unei competențe, cât și în evaluarea **formativă** (G. Scallon, op. cit., pag. 209-210).

În evaluarea **sumativă**, folosirea acestui tip de scară urmărește asigurarea unui grad ridicat de obiectivitate, mai ales dacă aceasta este realizată de mai mulți evaluatori. În evaluarea **formativă** recursul la scara descriptivă îl ajută atât pe elev cât și pe profesor. În ceea ce-l privește pe elev, acesta devine capabil să-și autoevalueze propria activitate.

SCHEMA CORPORALĂ

Reprezentarea mai mult sau mai puțin globală, mai mult sau mai puțin științifică și diferențiată pe care o are copilul despre propriul său corp, considerând că ea nu este un dat inițial, nici o entitate biologică sau fizică, ci rezultatul unor raporturi adecvate ale individului cu mediul.

SECURITATE

Stare psihică echilibrată, motivată prin absența unor factori care să pună în primejdie viața, sănătatea, statutul social și profesional, regimul de apreciere echitabilă etc. Este o condiție fundamentală a existenței normale și a progresului. Insecuritatea este la originea multor perturbări psihice. (Popescu-Neveanu, Paul, 1978, p. 611)

SOCIOAFECTIV

Calificare dată laturii motivațional-afective a relațiilor interpersonal și sociale. Trebuința omului de a trăi printre oameni, de a avea contacte cu ceilalți, a întreține relații de comunicare și cooperare – este fundamentală. Se pot distinge stări, procese și relații socioafective cum sunt stările de spirit, contagiunea emoțională, sentimentele sociale. (Popescu-Neveanu, Paul, 1978, p. 668)

STADII DE DEZVOLTARE

Etapă în dezvoltarea copilului, care merge de la vârsta cea mai mică la adolescent, fundamentată pe existența unor discontinuități, schimbări de ritm ori schimbări cantitative observate în evoluția somatică, fiziologică sau comportamentală a copilului.

Jean Piaget numește stadii etapele care urmează una alteia după anumite reguli stricte.:

1. Ordinea de succesiune a acestor etape trebuie să fie constantă pentru toți copiii, dar cronologia poate fi variabilă;

2. Un stadiu este caracterizat printr-o structură de ansamblu;
3. Structurile unui stadiu devin parte integrantă a structurilor stadiului următor;
4. În orice stadiu, un nivel de pregătire este urmat de un nivel de încheiere;
5. Pregătirea anumitor achiziții nu se continuă doar într-un stadiu pentru că pot să conțină unele suprapuneri;

Stadiile dezvoltării intelectuale sunt împărțite de Piaget în trei mari perioade. Cea care ne interesează pe noi se întinde de la 2 la 11-12 ani și se împarte în două subperioade, dintre care prima este a reprezentărilor preparatorii (de la 2 la 7-8 ani) și cuprinde trei stadii:

- a) Apariția funcției semiotice (de la 2 la 4 ani)
- b) Organizări reprezentative bazate pe configurații statice (de la 4 la 5 ani și jumătate)
- c) Reglări reprezentative articulate (de la 5 ani și jumătate la 7-8 ani).

STANDARDE ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Sunt cerințele care privesc nivelul rezultatelor elevilor (cunoștințe, aptitudini, atitudini) după parcurgerea unei programe școlare, a unui ciclu de școlaritate, a unui tip de instituție școlară. Există standarde minimale, medii, maximale și optimale.

STANDARDE NAȚIONALE DE PERFORMANȚĂ

Sistem de echivalență comun și echivalent pentru toți, care marchează sfârșitul unei trepte de școlaritate

STARE DE PREGĂTIRE

Existența a „unui nivel de dezvoltare a funcționării cognitive, suficient pentru a face posibilă realizarea unei anumite sarcini de învățare, cu o economie rațională de timp și efort”. Aceasta este definiția dată de D. P. Ausubel, când a întrebuințat termenul sub aspect pedagogic. Termenul, de mare importanță pentru munca didactică, își are originea în cercetările lui E. L. Thorndike asupra învățării umane; acesta se referă la principle of readiness ca la un principiu neurofiziologic. ~ nu se reduce însă numai la aspectul cognitiv ci, așa cum arăta în același timp R. Gagné, include și seturile atenției, precum și starea de motivație pentru învățare. La noi, I. Neacșu a aprofundat analiza ~, prezentând-o ca pe un concept integrator, care cuprinde și orientarea asupra conținutului învățării, atitudinea elevului, caracterul intenționat sau nu al învățării și alte aspecte, menționând importanța concordanței între ~ indusă și ceea ce le oferim cu adevărat elevilor.

STRATEGII DE EVALUARE (Str.ev.).

Demersuri care prefigurează **perspectiva din care va fi concepută evaluarea**: proiectarea dispozitivului de evaluare, construcția și aplicarea acestuia, emiterea judecăților de valoare privind procesul învățării și rezultatele obținute de către elevi. În stabilirea strategiilor evaluative identificăm două perspective de analiză:

1) perspectiva criterială; 2) perspectiva axelor polare.

Perspectiva criterială vizează: actorii evaluării, instrumentele evaluării, obiectul evaluării, forma de organizare (numărul subiecților), referențialul de bază, parametrul „timp” în evaluare, natura deciziilor consecutive etc.

Perspectiva axelor polare vizează polaritatea tipurilor de evaluare: criterială - normativă; formativă – recapitulativă; produs - proces; descriere/apreciere - măsurare; proactivă – retroactivă; „globală”, holistică - „analitică”; internă –externă; personala – oficiala; categorială/ frontala - personalizată; integrativă - contextualizată; reflexivă - participativă; imperativă - negociabilă; motivantă - sancționantă; formală – informală etc.

STRATEGII CRITERIALE VERSUS STRATEGII COMPARATIVE

Strategii evaluative normative / comparative: Punctul de plecare este următorul: realizarea performanțelor în învățare ale elevilor este profund diferențiată și selectivă. În consecință, apare nevoia de a oferi elevilor un avantaj larg al standardelor, de la nivelul inferior și accesibil tuturor până la nivelul celui superior, accesibil unei mici categorii de elevi. Se va realiza astfel, o selecție a elevilor în funcție de accesul lor la anumite standarde de conținut. Astfel elevii vor fi clasificați utilizându-se curba distribuției acestora. Strategiile care se construiesc în baza acestei concepții sunt strategii normative, comparative; elevii sunt comparați, clasați și ierarhizați. Aceasta tinde să fie înlocuită cu evaluarea criterială sau prin obiective.

Strategii evaluative criteriale: strategiile criteriale de evaluare au la bază evaluarea prin obiective educaționale. Esența acestor strategii criteriale constă în stabilirea cu mai multă rigoare și finețe a ceea ce se numește în literatura de specialitate “standardul minim acceptat” sau „performanța minimă acceptată”, care exprimă pragul minimal de reușită a unui elev într-o anumită situație educațională.

După modul diferit în care obiectivele pot fi derivate, ierarhizate, definite, formulate și operaționalizate, se face distincție (D. Ungureanu) între următoarele tipuri de strategii evaluative criteriale: cu **obiective prestabilite**; cu **obiective prestabilite dar contextualizate**; derulate în raport cu **obiective conjuncturale sau** configurate ad-hoc; **obiective operaționalizate** prin proceduri riguroase; cu **obiective slab structurate**, orientative, direcționale (fără a se preciza în ce ritm, în ce timp, în ce succesiune).

Evaluarea inițială - formativă - sumativă

După **modalitatea de integrare** în procesul de învățământ, distingem următoarele moduri / tipuri de evaluare: ***Evaluarea inițială***, realizată la debutul unui program de instruire; ***Evaluarea formativă***, realizată pe parcursul programului și integrată acestuia; ***Evaluarea sumativă***, cumulativă, realizată la finalul programului.(

T

TEHNICA DE EVALUARE (T.Ev.).

T. ev. constituie modalitatea prin care evaluatorul declanșează și orientează obținerea unor răspunsuri din partea subiecților, în conformitate cu obiectivele sau specificațiile testului. Fiecare tip de item declanșează o anumită tehnică la care elevul apelează pentru a da răspunsul său. Spre exemplu, un item cu alegere multiplă (IAM) va face apel la „tehnica răspunsului cu alegere multiplă”. Elevul va încercui, va bifa sau va marca printr-o cruciuliță varianta de răspuns pe care o consideră corectă. Un item tip „completare de frază” va face apel la „tehnica textului lacunar”. Elevul va completa spațiile libere din textul respectiv

---

BIBLIOGRAFIE

I. BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

- *** (2010). Legea Educației Naționale 1/ 2011. Monitorul Oficial nr. 0018 din 10 Ianuarie 2011
- *** (2009). *Modalități practice de cunoaștere, înțelegere și lucru cu preșcolarul și școlarul Ghiduri de conversație cu copiii și părinții, fișe de observație și idei de joc pentru diversele tipuri de comportament* București: Editura Raabe.
- *** Ministerul Educației și Învățământului, Institutul de cercetări pedagogice și psihologice. (1979). *Dicționar de pedagogie*, București.
- *** National Association for the Education of Young Children, *Early childhood teacher education guidelines*, Washington DC, 1982 apud Seefeld, Carol, Barbour, Nita, *Early Childhood Education. An introduction*, 3rd ed., Macmillan College Publishing Company, New York, 1994.
- *** (2009) *.Psihologia educației - pentru domeniul artelor plastice*. Editura Albastră.
- *** (2010) *.Pregătirea preșcolarului 5-7 ani*. București: Editura Litera.
- *** Unicef. *Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de 5-7 ani Standarde profesionale ale cadrului didactic* Programul Educațional Pas cu pas. Unicef
- Abernot, Y. (1998). *Les méthodes d'évaluation scolaire*. Nouvelle edition. Paris: DUNOD.
- Abrecht, R. (1991). *L'évaluation formative. Une analyse critique*. Bruxelles: De Boeck.
- Adler, A. (1995). *Psihologia școlarului greu educabil*. București: Editura Iri. Badiu, Gica.
- Carastoian, Laurențiu. (1995). *Exerciții și jocuri de mișcare pentru clasele I-IV*. Galați: Editura Alma.
- Bacus A. (1998). *Copilul de la 3 la 6 ani*. București: Editura Teora.
- Barlow M. (1992). *L'évaluation scolaire. Decoder son langage*. Lyon: Chronique sociale.
- Badea, E. (1997). *Caracterizarea dinamică a copilului și adolescentului de la 3 la 17 - 18 ani* București: Editura Tehnică.
- Belair, L. M. (1999). *L'évaluation dans l'école. Nouvelles pratiques*. Paris: ESF editeur Bosman Ch..
- Beliveau, Marie-Claude. (2006). *Necazurile micului școlar*. Editura House of Guides.
- Birch, Ann. (2000). *Psihologia dezvoltării*. București: Editura Tehnică.
- Bochis, E. (2004). *Psihologia vârstelor*. Oradea : Editura Universității de Vest Oradea.
- Bocoș, M., Jucan, D. (2010). *Fundamentele pedagogiei teoria și metodologia curriculum-ului*

- reperes și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*. Pitești: Editura Paralela 45.
- Bonchis, E. Secu, M. (2004). *Psihologia vârstelor*. Oradea : Editura Universității din Oradea.
- Breban, Vasile. (1987). *Dicționar general al limbii române*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- Bruner, J. (1975). *Pentru o teorie a instruirii*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Bunescu, G., Alecu, G., Badea, D. (1997). *Educația părinților. Strategii și programe*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Burlea, Georgeta. (2008). *Exercitii pentru formarea și dezvoltarea aptitudinilor de școlaritate Program complex de pregătire a copilului pentru debutul școlar*. Iași: Editura Polirom.
- Cardinet, J. (1998). *Pour apprecier le travail des élèves*. De Boeck Universite.
- Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. Iași: Editura Polirom.
- Chivulescu, Liliana. (2007). *Cine sunt eu? Evaluarea psihopedagogică a copiilor de 6-12*. București: Editura Coresi.
- Claff, Godfrey. (2007). *Parteneriat școală – familie – comunitate*. Ghid pentru cadrele didactice. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cretu, Elvira (1999). *Probleme ale adaptării școlare Ghid pentru perfecționarea activității educatoarelor și învățătorilor* București: Editura All Educațional.
- Cucoș, Constantin. (1998). *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice* Iași: Editura Polirom.
- Cucos, C. (2008). *Teoria și metodologia evaluării*. Iasi: Editura Polirom.
- Culea, Laurenția (coord.) (2009). *Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie – o provocare?* Pitești: Editura Diana.
- Cummings, William K. (2007). *Instituții de învățământ - Un studiu comparativ asupra dezvoltării învățământului în Germania*. Franța. Anglia. SUA. Japonia. Rusia București: Editura Comunicare.
- Dumitrana, Magdalena (2011). *Cum crește un pui de om - Etape și repere psihologice în dezvoltarea copilului*. București: Editura Compania.
- Dumitru, I. Al. (2008). *Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice*. Iași: Editura Polirom.
- Enăchescu, Eugenia.(2009). *Reperes psihologice în cunoașterea și descoperirea elevului*. București: Editura Aramis.
- Figari, G; Achouche, M. (2001). *L'activité évaluative reinterogée*. Bruxelles: De Boeck Universite.
- Florea, Nicoleta-Adriana Surlea, Cosmina-Florentina. (2007). *Consiliere și orientare*. Editura Arves.
- Freud, Anna. (2002). *Normal și patologic la copil. Evaluări ale dezvoltării*. București : Editura

Fundația Generația.

Gerard, Caron.(2009).*Cum să susținem copilul în funcție de temperamentul său la școală, acasă*. București: Editura Didactica Publishing House.

Gerard Fr-M, Roegiers Xavier. (2000). *Quel avenir pour les competences?* Bruxelles: De Boeck Universit.

Goldberg, Sally.(2009). *50 de activități interactive pentru dezvoltarea copilului*. Iași: Editura Polirom.

Golu, Florinda. (2009). *Pregătirea psihologică a copilului pentru școală*. Iași: Editura Polirom.

Golu, Florinda. (2009).*Joc și învățare la copilul preșcolar – ghid pentru educatori, părinți, psihologi*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Golu, Florinda.(2010).*Psihologia dezvoltării*. București: Editura Universitară.

Gongea, E., Breban, S., Ruiu, G. (2002). *Activități bazate pe inteligențe multiple*. Craiova: Editura Reprograph.

Hadji, Ch.(1992). *L'évaluation des actions éducatives*. Paris: PUF.

Holban, I. (1972). *Puncte de sprijin în cunoașterea individualității elevilor – ghid*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*. Unicef. București: Vanemonde.

Ionescu, M., Ciucureanu, M., Preda, V. (2004). *Centrele de resurse pentru părinți din învățământul preșcolar*. București: Editura Mark Link.

Jigău, Mihaela. (1998). *Factorii reușitei școlare* Editura Casa de Editura Grafoart.

Jinga, I., Petrescu, A. (1996). *Evaluarea performanței școlare*, București: Editura Delfin.

Joița, E. (2002). *Educația cognitivă*. Iași: Editura Polirom

Jonnaert, Philippe, Ettayebi, Moussadak, Defise, Rosette. (2010). *Curriculum și competențe un cadru operațional*. Editura Asociația de Științe Cognitive din România.

Ketele, J. M. de.(1986). *L'évaluation: approche descriptive ou prescriptive?* Bruxelles: De Boeck

Landsheere, Vivianne de. (1992). *L'éducation et la formation*. Paris: PUF

Manolescu, M. (2005). *Evaluarea școlară – metode, tehnici, instrumente*. București:Editura Meteor Press.

Manolescu, M. (2010).*Teoria și metodologia evaluării* București: Editura Universitară.

Manolescu, M. (2004). *Activitatea evaluativa intre cognitie și metacogniti*. Bucuresti: Editura Meteor.

Matanie, Adina Botiș, Axente, Anca. (2009). *Disciplinarea pozitivă*. Editura Asociația de Științe Cognitive din România.

Meyer G.(2000). *De ce și cum evaluăm*. Iasi: Polirom.

- Minulescu, M., (2003). *Psihologia copilului mic*. București: Editura Psyche.
- Mircea T., (1999). *Psihologia și psihopatologia dezvoltării copilului mic*. Timișoara : Editura Augusta.
- Mitrofan, Iolanda (2003). *Cursa cu obstacole a dezvoltării umane*. Iași: Editura Polirom.
- Neacșu, I. ( ). *Calitatea în educație și în învățământ*. În vol. Pregătirea psihopedagogică (coord. D. Potolea ; I. Neacsu ; O. Panisoara ; R. Iucu . (2008). Iasi: Polirom
- Neacșu, I.; Stoica, A. (coord).(1998) *Ghid general de evaluare și examinare*. M.I., CNEE. București: Aramis
- Neacșu, Ioan. (2010). *Introducere în psihologia educației și a dezvoltării*. Iași: Editura Polirom.
- Neamțu, C., Gherguț, Alois. (2000). *Psihopedagogie specială*. Iași: Polirom.
- Oberlander R June, (2001). *Ghid practic pentru creșterea copilului până la 5 ani*. București: Editura Niculescu.
- OCDE. (1999). *Mesurer les connaissances et competences des élèves. Un nouveau cadre d'évaluation*.
- Oprea, Crenguta-Lăcrămioara. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Pantelimon. Golu, Ioana. (2003). *Psihologie educațională*. București: Editura Miron.
- Pânișoară, Georgeta (2011). *Psihologia copilului modern*. Iași: Editura Polirom.
- Perrenoud, Ph.(1998). *L'évaluation des élèves. De la fabrication de l'excellence a la régulation des apprentisages. Entre deux logiques*. Bruxelles: De Boeck.
- Pletea, Mioara, Filofteia Grama, Laurentia Culea, Angela Sesovici (2009). *Aplicatii ale noului curriculum pentru învățământul preșcolar* (volumul 3). București: Editura Didactica Publishing House.
- Popenici, Stefan, Fartusnic, Ciprian.(2009). *Motivația copilului pentru învățare*. București: Editura Didactica Publishing House.
- Popescu-Neveanu, Paul. (1978). *Dictionar de psihologie*. Bucuresti: Editura Albatros p195 Golu,
- Potolea D., Manolescu, M.(2006). *Teoria și practica evaluării educationale*, Proiectul pentru Invatamantul Rural. Bucuresti
- Potolea, D, Neacșu, I; Radu, I.T.(1996). *Reforma evaluării în învățământ*. București: EDP.
- Potolea, D, Paun E. Coord.(2002). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Preda, Viorica. (2000). *Educația pentru știință în grădinița*. București: Editura Compania.
- Radu, I. T.(2000). *Evaluarea în procesul didactic*. București: EDP.
- Rogers, Cosby S., Sawyers, Janet K. (1988). *Play în the Lives of Children*. N.A.E.Y.E.C. Washington D.C
- Scallon G. (2000). *L'évaluation formative*. Bruxelles: De Boeck Universite.

- Schaffer, H. R., (2005). *Psihologia copilului*. Cluj-Napoca: Ed. ASCR.
- Schaub, Horst. Zenke, G. Karl. (2001). *Dicționar de pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- SNEE.(2001). *Ghid de evaluare. Limba și literatura română*. București: Editura Aramis.
- Stoica, A. (coord).(2001). *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*. Bucuresti: Prognosis.
- Șchiopu U., Verza E., (1997).*Psihologia vârstelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Ștefan, Mircea. (2006). *Lexicon pedagogic*, București: Editura Aramis.
- Tinca Cretu, (2009).*Psihologia vârstelor*. Iași: Editura Polirom.
- Tinica, Silvia. (2004).*Repere în abordarea copilului*.Cluj-Napoca: Editura Eikon.
- Toma, Georgeta, Paisi, Mihaela Lăzărescu. (2010). *Jurnal de consemnări psihopedagogice*. Pitești: Editura Delta Cart Educational.
- Tomșa, Ghe., (coord) (2005). *Psihopedagogie preșcolară și școlară-definitivat și gradul II*. volum apărut ca supliment al Revistei Învățământului Preșcolar. București.
- Verza E. Verza, F.E., (2000).*Psihologia vârstelor*. București: Editura Pro Humanitate.
- Vianin, Pierre, (2011). *Ajutorul strategic pentru elevii cu dificultăți școlare - Cum să-i dăm elevului cheia reușitei?* Editura Asociația de Științe Cognitive din România.
- Vogler. J. (coord.).(2000). *Evaluarea în învățământul preuniversitar*. Iași: Polirom
- Voiculescu E.(2001). *Factorii subiectivi ai evaluării școlare. Cunoaștere și control*. Bucuresti: Aramis.
- Vrășmaș, E. (2002). *Consilierea și educația părinților*. București: Editura Aramis.
- *** (1997). *Cum să devenim părinți mai buni*, Editura Lumen, 2002, traducere și adaptare: Luminița Costache, Livia Trif, Brenda Padina și Cezar Iliescu-Halt
- *** Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani

II. BIBLIOGRAFIE TEMATICĂ

DEZVOLTARE FIZICĂ

- Albu, C., Albu, A.,Vlad, T.L., Iacob, I.. (2006). *Psihomotricitatea*. Iași: Institutul European.
- Bota, A., Dragnea, A., Stănescu, M., Teodorescu, S., Șerbănoiu, S., Tudor, V. (2006). *Educație fizică și Sport – teorie și didactică*. București: Editura Fest.
- Dragomir, P., Scarlat, E. (2004). *Educația fizică – repere noi, mutații necesare*. București:Editura Didactică și Pedagogică.
- Epuran, M., Stănescu, M. (2010). *Învățarea motrică – aplicații în activități corporale*. București:Editura Discobolul.

- Horghidan, V. (1998). *Problematika psihomotricității*. ANEFS București.
- Preda, V., (2003), *Grădinița altfel*. București:Editura V&I INTEGRAL.
- Radu, I.D., Ulici, G. (2000). *Evaluarea și educarea psihomotricității*. București: Editura Fundației Humanitas.
- Rață, G. (2008). *Didactica educației fizice*. Iași: Editura Pim.
- Sbenghe, T., (1987), *Kinetologie profilactică, terapeutică și de recuperare*, București: Editura Medicală.
- Stănescu, M. (2002). *Educație fizică pentru preșcolari și școlari mici – o abordare psihomotrică*. București: Editura Semne.
- Stănescu, M., Ciolcă, C., Urzeală, C. (2006). *Jocul de mișcare – metodă și mijloc de instruire în educație fizică și sport*. București: Editura Cartea Universitară.
- Șchiopu, U., Verza, M.(1995) *Psihologia vârstelor - ciclurile vieții*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Șerbănoiu, S. (2004). *Metodica educației fizice*. București: Editura Cartea Universitară.
- Teodorescu, S., Bota, A., Stănescu, M. (2003). *Educație fizică și sport adaptat pentru persoane cu deficiențe mintale și senzoriale*. București: Editura Semne.
- Tudor, V. (1999). *Capacitățile condiționale și coordinative – componente ale capacității motrice*. București: Editura Rai Coresi.

DEZVOLTARE SOCIOEMOȚIONALĂ

- Botiș, A., Mihalca, L., (2007). *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani. Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar*. Buzău: Alpha MND.
- Brazelton, T. Berry. Sparrow, J. (2008). *Puncte de cotitură - de la 3 la 6 ani. Dezvoltarea emoțională și comportamentală a copilului tău*. București: Editura Fundația Generația.
- Chesa, Ana. (2011). *Importanța educației plastice în dezvoltarea elevilor din clasele de specailitate I-IV*. Bacău: Editura Rovimed.
- Dumitrescu, M. S. (2005). *Educația pentru sănătate mentală și emoțională Ghid metodologic pentru pregătirea cadrelor didactice*. Craiova: Editura Arves.
- Lemeni, G., Miclea, M., (2004). *Consiliere și orientare. Ghid de educație pentru carieră*. Cluj Napoca : Editura ASCR.
- Magirescu, Viorica-Lenuta, (2010). *Stimularea și dezvoltarea creativității prin activități de dezvoltare a limbajului*. Bacău : Editura Rovimed.
- Paloș, R., (coord.), (2009). *Abilități psihologice. Ghid pentru profesor și student*. Timișoara:

Editura Universității de Vest.

Sas, C., (coord), (2010). *Cunoașterea și dezvoltarea competenței emoționale*. Oradea: Editura Universității din Oradea.

Schaffer, H. R., (2007). *Introducere în psihologia copilului*. Cluj Napoca: Aditura ASCR.

Ștefan, C., Kallay, E. (2007). *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari- Ghid pentru educatori*. Cluj Napoca: Editura ASCR.

Ștefan , C., Kallay, E. (2007). *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari- Ghid pentru părinți*. Cluj Napoca: Editura ASCR.

Vernon, A., (2006). *Dezvoltarea inteligenței emoționale. Educație rațional-emoțivă și comportamentală*. Cluj Napoca: ASCR.

*** Unicef (2007). *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți. cu vârsta până în 7 ani Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar*. Unicef. Buzău. Alpha MDN.

DEZVOLTARE COGNITIVĂ

Gifei, Margareta (2008). *Teste pentru dezvoltarea intelectuală a copilului de cinci - șase ani*. Bacău: Editura Rovimed.

Gliga, L. (2002). *Standarde profesionale pentru profesia didactic*. Iași: Editura Polirom.

Manolescu, M. (2004). *Activitatea evaluativă între cognție și metacognție*, București: Editura Meteor Press.

Neagu, Mihaela. Mocanu, Mioara. (2007). *Metodica predării matematicii în ciclul primar*. Iași: Editura Polirom.

Peretti A. (2000). *Educația în schimbare*. Editura Spiru Haret, Iasi,

Roșu, M. (2007). *Didactica matematicii în învățământul preșcolar*. MECT.

Roșu, M. (2007). *Didactica matematicii în învățământul primar*. MECT.

Simister, C J (2011). *Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței și creativității copiilor*. Iași: Editura Polirom.

*** Complete Canadian Curriculum, 2011

*** (1999) Ghid de evaluare pentru învățământul primar, MEN, SNEE.

*** (1999). Ghid de evaluare la matematică. MEN, SNEE

www.didactic.ro

DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI A COMUNICĂRII

Barbulescu, G., Besliu, Daniela. (2009). *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*. București: Editura Corint.

Cojocaru, Maria Manuela. (2011). *Rolul activităților de dezvoltarea vorbirii în vederea însușirii deprinderilor de citire și scriere în clasa I*. Bacău: Editura Rovimed.

Cretu, Elvira (2008). *Învățarea limbii române Sugestii metodice* București: Editura Aramis.

Dumitrana, Magdalena (2001). *Educarea limbajului în învățământul preșcolar (vol.II) - Comunicarea scrisă*, București: Editura Compania.

Emia Kincses, Irina - Vasilica. (2011). *Metoda fonetică, analitico-sintetică și rolul ei în învățarea citit - scrisului*. Editura Rovimed.

Gherle, Soimita Anca. (2010). *Minighid logopedic - Și eu vreau să vorbesc corect!* (contine CD cu model de pronunțare). București: Editura Universitară.

Grigore, Simona Daniela. (2006). *Știm să scriem și să pronunțăm corect?* (exerciții pentru dezvoltarea comunicării clasele I-IV). București: Editura Sigma.

Hobjila, Angelica, (2008). *Elemente de didactică a activităților de educare a limbajului*, Editura Institutul European.

Magirescu, Viorica-Lenuta. (2010). *Stimularea și dezvoltarea creativității prin activități de dezvoltarea limbajului*. Editura Rovimed.

Molan, V. (2010). *Didactica disciplinei – Limba și literatură română în învățământul primar*. București: Editura Miniped.

Popescu, Georgeta C. (2008). *Limbajul figurat. Mijloace de accesibilizare și formare la elevii de vârstă școlară mică*. Editura Manuscris. <http://www.librarie.net/carti/55015/EDUCAREA-LIMBAJULUI-5-8-ANI-Ersilia-Oprisa-Jurja-Romelia>

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ȘI ATITUDINI DE ÎNVĂȚARE

Ausubel, David, Robinson. (1981). *Învățarea în școală*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Boca, Cristiana. (coord). (2009). *Gata pentru școală: modul pentru educator.*, București: Educația 2000+.

Boca, Cristiana. (coord). (2009). *Noi repere ale educației timpurii în grădiniță*. București: Educația 2000+.

Cerghit, Ioan. (1997). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Copilu, Dumitru, Copil, Violeta, Dărăbăneanu, Ioan. (2002). *Predarea pe bază de obiective*

curriculare de formare. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Gardner, Howard. (2006). *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*. București: Editura Sigma.

Glava, A., Glava, C. (2002). *Introducere în pedagogia preșcolară*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.

Gherguț, Alois. (2006). *Psihologia persoanelor cu cerințe speciale*. Iași: Editura Polirom.

Joița, Elena. (2006). *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*. București: Editura Aramis.

Marcus, Stroe. (coord.). (1999). *Competența didactică (perspectiva psihologică)*, București: Editura ALL.

Neacșu, Ioan. (1990). *Metode și tehnici de învățare eficientă*. București: Editura Militară.

Neacșu, Ioan. (1999). *Instruire și învățare*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Păun, Emil. (1999). *Sociopedagogie școlară*. Iași: Editura Polirom.

Păun, Emil. (2001). *Școala, abordare sociopedagogică*. Iași: Editura Polirom..

Roco, Mihaela. (2004). *Creativitate și inteligență emoțională*. Iași: Editura Polirom..

Sălăvăstru, Dorina. (2004). *Dificultatea învățării*. Iași: Editura Polirom.

Sălăvăstru, Dorina. (2009). *Psihologia învățării*. Iași: Editura Polirom.

Siebert, Horst. (2001). *Pedagogie constructivistă*. Iași: Institutul European..

Stănculescu, Elena. (2008). *Psihologia educației*. București: Editura Universitară.

Șchiopu, Ursula, Verza, Emil. (1997). *Psihologia vârstelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Teiușan, Ilie Popescu. (1943). *Psihologia copilului și a adolescentului*. Craiova: Editura Scrisul Românesc.

Văideanu, George. (1988). *Educația la frontieră dintre milenii*. București: Editura Politică.

Zlate, Mielu. (2004). *Fundamentele psihologiei*. București: Editura Hyperion XXI.

Zlate, M. (2000). *Fundamentele psihologiei*. București: Editura Pro Humanitate.

Wlodarski, Ziemowit. (1965). *Legitățile psihologice ale învățării și predării*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

*** (2008). *Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3 – 6/7 ani*.

*** Manual de evaluare. Elaborat în cadrul proiectului Instruire și Consultanță pentru Dezvoltarea Continuă a Sectorului ÎPT în România.

*** Early learning and development. Standards for children from 0-6 years 2009. Ministry of Labour and Social policy (Macedonia).

*** Iowa Early learning standards 2006. Iowa department of education.

*** The Northern Ireland Curriculum Primary, 2007 CCEA Publication.

*** Thinking skills and personal capabilities for key stages 1&2, 2000 CCEA. First grade.

*** Pennsylvania learning standards for early childhood 2008. Pennsylvania department of education

and department of public welfare.

*** Illinois Early Learning standards, 2004, Illinois State board of education.

*** Curriculum for the Compulsory school system, the pre-school class and the leisure time centre Lpo94, 2006 (Suedia).

*** The Swedish pre-schoolclass – one of a kind 2006, Swedish National Agency for School Improvement.

*** (1999). Primary School Curriculum DUBLIN PUBLISHED BY THE STATIONERY OFFICE.

*** Learning skills and the development of learning capabilities learning, Report 2007, Higghins S, Baumfield V., Hall E., in: Research Evidence in Education Library. London: EPPI – Centre, Institute of Education, University of London.

